Care4Skills

Strengthening Long-Term Care: Upskilling and Reskilling the Workforce

Deliverable D4.1

Μελλοντικα σεναρια και επαγγελματικες περσονες στη μακροχρονια φροντιδα και υποστηριξη

Project 101140263
Long-Term Care Sectoral Cooperation on Skills

www.care4skills.eu

Co-funded by the European Union

Document Identification			
Deliverable Title	**D4.1 - Understanding Emerging Skills in LTC – Greek Translation**		
Deliverable ID	**D4.1**		
Author(s)	Beejan Hosainy (Actiz), Hautala Heidi (Tukena)		
Review history			
Version	**Date**	**Reviewer(s)**	**Notes**
Final Version	30/04/2026	Beejan Hosainy (Actiz), Hautala Heidi (Tukena)	

Dissemination Level	
Public	X
Private	

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ 4

ΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ 6

ΤΕΣΣΕΡΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ 22

ΣΕΝΑΡΙΟ **1** ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ 23

ΣΕΝΑΡΙΟ 2 ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ 38

ΣΕΝΑΡΙΟ 3 ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ 55

ΣΕΝΑΡΙΟ **4** ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ 69

ΤΕΣΣΕΡΑ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ 93

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 144

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 150

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το μέλλον δεν είναι προκαθορισμένο – μπροστά μας ανοίγονται πολλές εναλλακτικές εκδοχές του μέλλοντος. Συχνά αντιλαμβανόμαστε το μέλλον με όρους άσπρου-μαύρου, ως μια επιλογή μεταξύ δύο αντίθετων εκδοχών του τύπου «ή το ένα ή το άλλο». Η παρούσα έκθεση, που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου **Care4Skills**, παρουσιάζει τέσσερα εναλλακτικά σενάρια και τέσσερις αντίστοιχες προσωπικότητες για τη μακροχρόνια φροντίδα ενώ παράλληλα περιγράφει τη διαδικασία προοπτικής του μέλλοντος **(foresight)** μέσω της οποίας δημιουργήθηκαν τα σενάρια και οι προσωπικότητες. Στόχος της έκθεσης είναι να ανοίξει νέες οπτικές γύρω από διαφορετικά πιθανά μέλλοντα και να υποστηρίξει τη λήψη αποφάσεων στο παρόν. Στο πλαίσιο του **Care4Skills**, τα σενάρια αναδεικνύουν πώς οι επιλογές που γίνονται σήμερα σχετικά με την ανάπτυξη δεξιοτήτων, τις πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού και τα μοντέλα παροχής υπηρεσιών μπορούν να διαμορφώσουν διαφορετικές εκδοχές του μέλλοντος της μακροχρόνιας φροντίδας σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε το **2026**, σε μια περίοδο κατά την οποία ισχυρές δυνάμεις και βαθιές ανατροπές αναδιαμορφώνουν το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούμε, τόσο στην Ευρώπη όσο και παγκοσμίως. Τα θεμέλια της οικονομίας βρίσκονται υπό πίεση, οι γεωπολιτικές εντάσεις δημιουργούν αβεβαιότητα, τα όρια του πλανήτη δοκιμάζονται, οι πληθυσμοί γηράσκουν και οι προκλήσεις που σχετίζονται με την ευημερία εντείνονται. Ταυτόχρονα, οι κοινωνίες βιώνουν έναν βαθύ τεχνολογικό μετασχηματισμό, του οποίου η κατεύθυνση και οι επιπτώσεις παραμένουν ανοιχτές και αβέβαιες. Οι εξελίξεις αυτές δεν απαιτούν μόνο προσαρμογή, αλλά και συνειδητή δράση για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας των συστημάτων μακροχρόνιας φροντίδας.

Τα σενάρια που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση δεν πρέπει να ερμηνεύονται ως προβλέψεις. Το μέλλον ενδέχεται να περιλαμβάνει στοιχεία από κάθε σενάριο. Παρότι τα σενάρια επιχειρούν να λάβουν υπόψη βασικούς παράγοντες αλλαγής που σχετίζονται με τη μακροχρόνια φροντίδα και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, δεν μπορούν να καλύψουν κάθε πιθανή μελλοντική εξέλιξη.

Τα προφίλ που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση αποτελούν μία πιθανή προσέγγιση για την κατανόηση και πλοήγηση στα μελλοντικά σενάρια φροντίδας· δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως κανονιστικά πρότυπα ή ιδανικά προς υιοθέτηση. Αντίθετα, συνιστούν σύνθετα αρχετυπικά προφίλ και όχι ρεαλιστικές προσδοκίες για οποιονδήποτε μεμονωμένο επαγγελματία φροντίδας· κανένα άτομο δεν μπορεί ούτε θα πρέπει να αναμένεται να ενσαρκώνει όλα τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται. Το μέλλον ενδέχεται να απαιτεί στοιχεία από κάθε ένα από αυτά τα προφίλ. Παρότι τα προφίλ αναδεικνύουν βασικές δεξιότητες που σχετίζονται με την ανάπτυξη της μακροχρόνιας φροντίδας, ο κύριος σκοπός τους είναι να υποστηρίξουν τον εντοπισμό των ικανοτήτων και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική λειτουργία μέσα στα διαφορετικά σενάρια.

Επιπλέον, το περιβάλλον λειτουργίας συνεχίζει να μεταβάλλεται, υπογραμμίζοντας τη σημασία του συνεχούς αναστοχασμού σχετικά με τις τρέχουσες πρακτικές και της αντίστοιχης προσαρμογής των

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

στρατηγικών. Παρότι σημαντικές αλλαγές βρίσκονται μπροστά μας, ορισμένες θεμελιώδεις αρχές παραμένουν σταθερές. Στο πλαίσιο των μελλοντικών δεξιοτήτων, η ενσυναίσθηση, η αλληλεπίδραση, η συνεργασία και η επίλυση προβλημάτων παραμένουν ουσιώδεις και μπορούν να καλλιεργούνται ενεργά μέσω της εκπαίδευσης, της ηγεσίας και της καθημερινής πρακτικής.

Υπάρχουν επίσης μη γραμμικές και δυνητικά ανατρεπτικές εξελίξεις που αξίζει να παρακολουθούμε, όπως οι πρόοδοι στην Τεχνητή Νοημοσύνη και τη ρομποτική, ορισμένες από τις οποίες ενδέχεται να υλοποιηθούν με ταχύτατους ρυθμούς. Οι εξελίξεις αυτές καθιστούν ολοένα και πιο σημαντική την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη πολλαπλοί χρονικοί ορίζοντες – συμπεριλαμβανομένων βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων προοπτικών – κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις επενδύσεις σε δεξιότητες, τα συστήματα εκπαίδευσης και την οργάνωση της μακροχρόνιας φροντίδας

Πάνω απ' όλα, τα σενάρια και τα προφίλ που παρουσιάζονται λειτουργούν ως εργαλείο για τη διεύρυνση της σκέψης και την υποστήριξη του διαλόγου και της τεκμηριωμένης δράσης σχετικά με το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας στην Ευρώπη. Η κατεύθυνση του μέλλοντος δεν προκύπτει τυχαία. Διαμορφώνεται από τις προτεραιότητες που τίθενται σήμερα, τις δεξιότητες που αναπτύσσονται και τις επιλογές που πραγματοποιούνται από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους οργανισμούς, τους επαγγελματίες και τα άτομα που χρησιμοποιούν υπηρεσίες φροντίδας και υποστήριξης σε ολόκληρο το σύστημα.

Αγαπητέ αναγνώστη, σας ευχόμαστε δημιουργικές και εμπνευσμένες στιγμές κατά την εξερεύνηση αυτών των σεναρίων και προφίλ. Καθώς διαβάζετε, αναλογιστείτε ποιο είδος μέλλοντος επιθυμείτε και ποιες δράσεις στο παρόν θα μπορούσαν να συμβάλουν στην υλοποίησή του.

Η παρούσα έκθεση ξεκινά με την παρουσίαση των σεναρίων και της διαδικασίας ανάπτυξής τους, συνεχίζει με τα προφίλ και τη μεθοδολογία δημιουργίας τους και ολοκληρώνεται με ένα γενικό συμπέρασμα.

Τα σενάρια αναπτύχθηκαν και συντάχθηκαν από τη **Minna Koskelo,** της **Yksitoista Helsinki Oy,** και τη **Heidi Hautala,** της **Tukena.**

Τα πρότυπα προσωπικοτήτων αναπτύχθηκαν και συντάχθηκαν από τις **Noortje Kwakernaak, Lina Li** και **Emmy van Thiel - de Nooy** της **Muzus.**

Εικονογράφηση σεναρίων: Aino Aarnio
Εικονογράφηση περσόνων: Elise Marcus

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

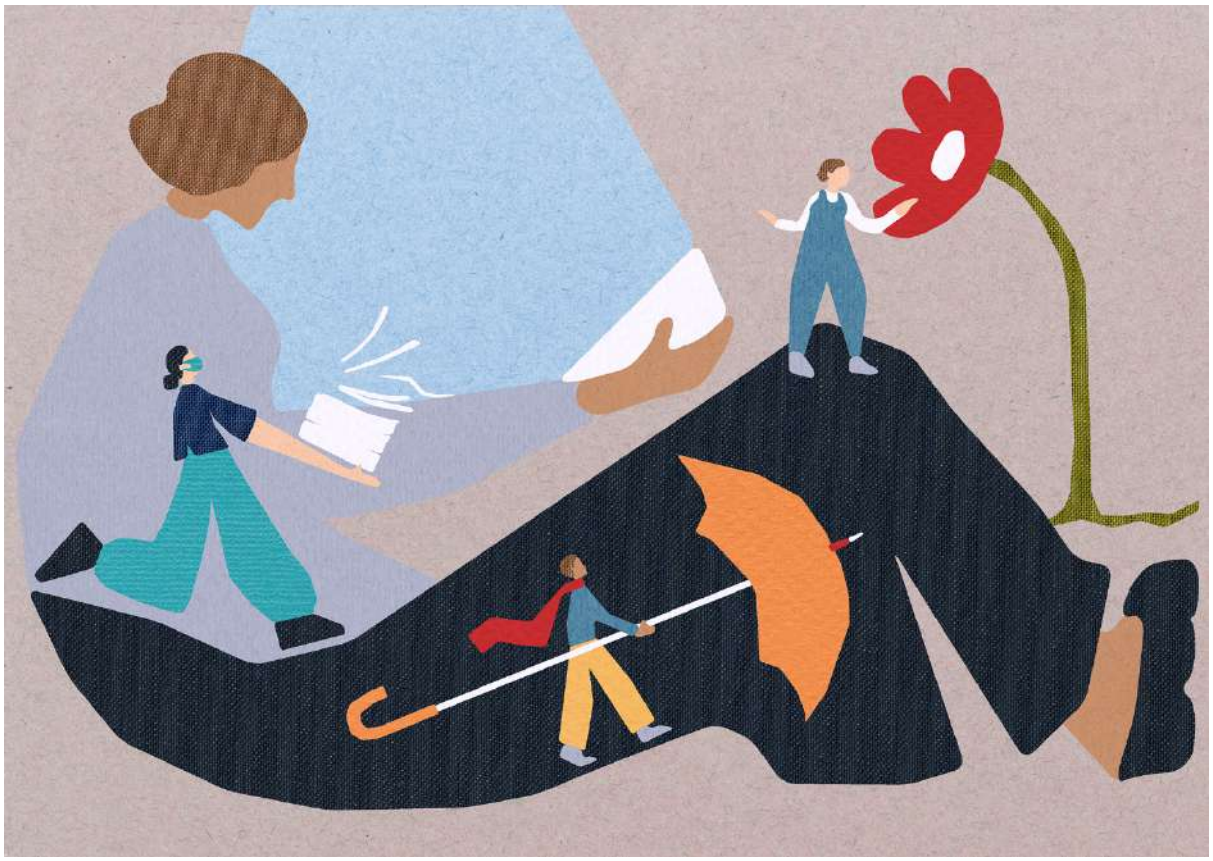

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει τα τέσσερα εναλλακτικά σενάρια για τη μακροχρόνια φροντίδα που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου **Care4Skills,** τη διαδικασία μέσω της οποίας δημιουργήθηκαν το **2025,** καθώς και κατευθύνσεις για τον τρόπο αξιοποίησής τους. Το **Care4Skills** είναι ένα ευρωπαϊκό έργο συνεργασίας που στοχεύει στην ενίσχυση του τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας μέσω της πρόβλεψης των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες και της υποστήριξης της ανάπτυξης μιας κοινής στρατηγικής δεξιοτήτων σε διακρατικό επίπεδο. Το έργο συγκεντρώνει εταίρους από δέκα ευρωπαϊκές χώρες, εκπροσωπώντας παρόχους φροντίδας, οργανισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, ερευνητικούς φορείς και άλλους βασικούς εμπλεκόμενους του οικοσυστήματος της μακροχρόνιας φροντίδας. Τα σενάρια που παρουσιάζονται στο παρόν έγγραφο υποστηρίζουν το έργο του Πακέτου Εργασίας **4** (***Work Package 4***) του **Care4Skills.** Το Πακέτο Εργασίας **4** επικεντρώνεται στην ανάπτυξη μιας προσανατολισμένης στο μέλλον γνώσης σχετικά με τις δεξιότητες στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας και στη συμβολή στη διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής τομεακής στρατηγικής δεξιοτήτων. Τα τέσσερα εναλλακτικά σενάρια αξιοποιούνται ως στρατηγικό εργαλείο για τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο διαφορετικές μελλοντικές διαδρομές ενδέχεται να διαμορφώσουν τις ανάγκες σε δεξιότητες, τους επαγγελματικούς ρόλους και τις προτεραιότητες μάθησης.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ CARE4SKILLS

Στο έργο **Care4Skills,** αξιοποιήθηκε και ακολουθήθηκε η διαδικασία σχεδιασμού του μέλλοντος για τη δημιουργία των σεναρίων.

Τα σενάρια αναφέρονται σε περιγραφές εναλλακτικών μελλοντικών εκδοχών και στις συνεκτικές διαδρομές που οδηγούν προς αυτές. Διαμορφώνονται με βάση βασικούς παράγοντες αλλαγής και στηρίζονται σε δεδομένα και γνώσεις που συλλέγονται και αναλύονται συστηματικά, χρησιμοποιώντας καθιερωμένες μεθόδους και εργαλεία από τις μελέτες του μέλλοντος.

Ο σχεδιασμός του μέλλοντος **(Koskelo, 2021)** αποτελεί μια διαδικασία 3 φάσεων που συνδυάζει τη σκέψη για το μέλλον με τη σχεδιαστική σκέψη. Οι φάσεις είναι η ανίχνευση, η νοηματοδότηση και η αξιοποίηση ή ενεργοποίηση. (Εικόνα 1)

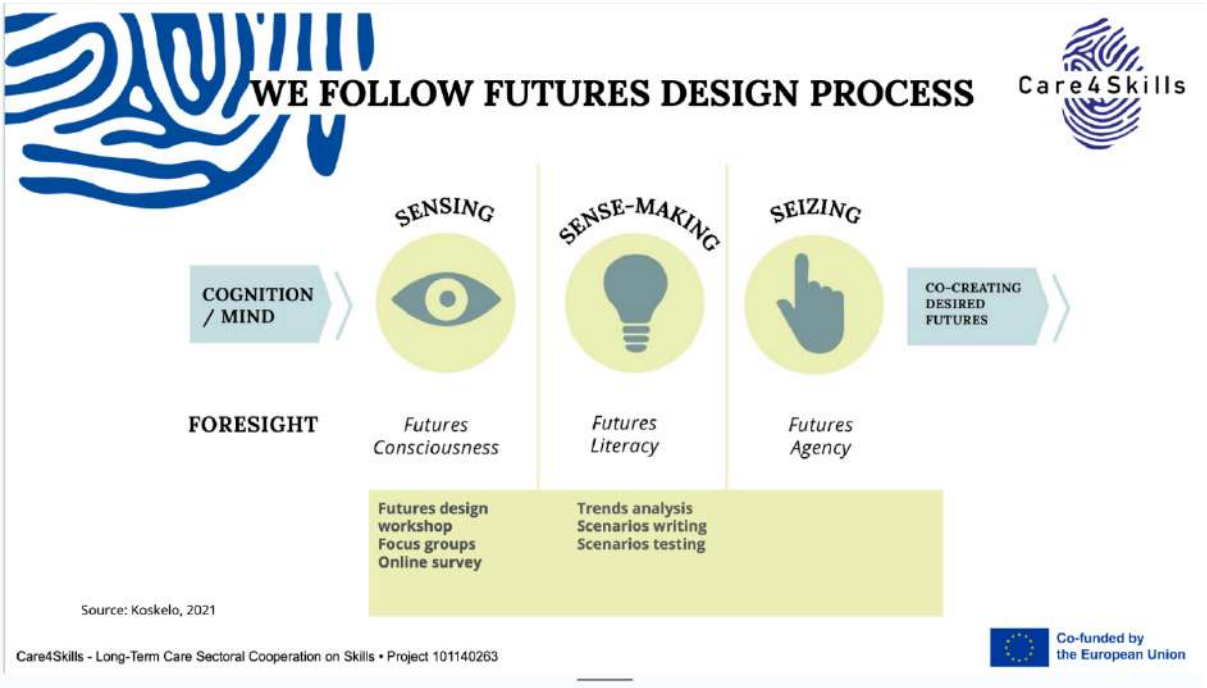

Εικόνα 1: Διαδικασία σχεδιασμού του μέλλοντος για το **Care4Skills**

Στη φάση της ανίχνευσης, αξιοποιούνται μέθοδοι προοπτικής για την ενίσχυση της επίγνωσης γύρω από το μέλλον. Χρησιμοποιούνται ποικίλες μέθοδοι για τη συλλογή σημάτων αλλαγής. Στη φάση αυτή, τα σήματα ερμηνεύονται ως τάσεις, σενάρια και εκτιμήσεις επιπτώσεων. Ο σχεδιασμός του μέλλοντος δίνει έμφαση στη συν-δημιουργία.

Στο πλαίσιο του έργου **Care4Skills,** η ανίχνευση των σημάτων αλλαγής πραγματοποιήθηκε από τους εταίρους σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες. Οι εταίροι εφοδιάστηκαν με κοινά εργαλεία και μεθόδους μέσω ενός εργαστηρίου σχεδιασμού του μέλλοντος που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2025,

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

όπου παρουσιάστηκαν η διαδικασία και οι μεθοδολογίες. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες διοργάνωσαν εθνικά και περιφερειακά εργαστήρια με συνεργαζόμενους φορείς, προκειμένου να συλλέξουν σήματα αλλαγής και να αναπτύξουν τις αρχικές εκδοχές διαφορετικών επιθυμητών μελλοντικών προοπτικών. Επιπλέον, διεξήχθη διαδικτυακή έρευνα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο τη διεύρυνση της βάσης τεκμηρίωσης.

Η ανάπτυξη των σεναρίων βασίζεται στην διεπιστημονική τεχνογνωσία της κοινοπραξίας του έργου **Care4Skills** και του ευρύτερου δικτύου των εμπλεκόμενων φορέων. Στους συμμετέχοντες περιλαμβάνονταν επαγγελματίες μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης, φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και δημόσιες αρχές, πάροχοι υπηρεσιών, ειδικοί στην αγορά εργασίας και στις δεξιότητες, καθώς και άτομα με βιωμένη εμπειρία στη μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη, μέλη οικογενειών, εκπρόσωποι δικαιωμάτων και άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτή η πολυδιάστατη βάση γνώσης συνδυάζει οπτικές που αφορούν στο επίπεδο συστήματος, την επαγγελματική πρακτική, τις πολιτικές προσεγγίσεις και τη βιωμένη εμπειρία, επιτρέποντας στα σενάρια να αποτυπώνουν όχι μόνο δομικές και στρατηγικές παραμέτρους αλλά και τις καθημερινές πραγματικότητες, τις ηθικές διαστάσεις και τις ανθρώπινες επιπτώσεις. Με τον τρόπο αυτό ενισχύονται η αξιοπιστία, η συνάφεια και η δυνατότητα εφαρμογής των σεναρίων σε διαφορετικά πλαίσια και επίπεδα λήψης αποφάσεων.

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τα εργαστήρια και την διαδικτυακή έρευνα αναλύθηκαν στη φάση της νοηματοδότησης χρησιμοποιώντας μια μέθοδο σεναρίων που ονομάζεται «Πίνακας Μελλοντικών Σεναρίων» και δημιουργήθηκαν τέσσερις εναλλακτικές εικόνες του μέλλοντος. Εδώ αναφερόμαστε σε αυτές ως σενάρια. Θα παρουσιαστούν αργότερα στην παρούσα έκθεση.

Στη συνέχεια, τα αρχικά προσχέδια των σεναρίων στάλθηκαν στους εταίρους για ανασκόπηση στις αρχές Σεπτεμβρίου. Κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου, 35 εταίροι αξιολόγησαν τα σενάρια και παρείχαν ανατροφοδότηση.

Οι ερωτήσεις που τέθηκαν περιλάμβαναν τα εξής:

Πληρότητα περιεχομένου

- Περιλαμβάνονται τα βασικά στοιχεία; Τι λείπει;

Ποικιλομορφία και εμπλουτισμός

- Αντικατοπτρίζει το σενάριο διαφορετικές απόψεις, ενδιαφερόμενα μέρη ή πηγές γνώσης;

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Τόλμη και καινοτομία

- Εξερευνά νέες, απροσδόκητες ή μη συμβατικές κατευθύνσεις;

Πρακτική χρησιμότητα

- Είναι αυτό το σενάριο χρήσιμο για τον σχεδιασμό, τη στρατηγική ή τη λήψη αποφάσεων;

Χρονικό πλαίσιο και ρυθμός εξέλιξης

- Είναι η εξέλιξη του σεναρίου στο χρόνο ρεαλιστική ή εύλογη; Πολύ αργή; Πολύ γρήγορη;

Αξίες & Ηθική

- Έχουν ληφθεί υπόψη οι αξίες και τα ηθικά ζητήματα; Ποιες αξίες είναι ορατές και ποιες λείπουν;

Η πληθώρα των σχολίων που ελήφθησαν εξετάστηκε στη συνέχεια από την **11Helsinki** και την **Tukena** και διαμορφώθηκαν τα τελικά σενάρια. Τα σχόλια ενσωματώθηκαν πλήρως στις περιγραφές των σεναρίων.

Ο σχεδιασμός του μέλλοντος διαφέρει από πολλές παραδοσιακές διαδικασίες πρόβλεψης λόγω της έντονης έμφασης που δίνει στη συν-δημιουργία. Ενώ οι ειδικοί στην πρόβλεψη και τον σχεδιασμό του μέλλοντος συντονίζουν και διευκολύνουν τη διαδικασία, οι μελλοντικές οπτικές και τα αποτελέσματα – στην περίπτωση αυτή, τα σενάρια – δεν διαμορφώνονται αποκλειστικά και μόνο από τους ειδικούς, αλλά και από τους ίδιους τους συμμετέχοντες.

Δεκάδες επαγγελματίες της μακροχρόνιας φροντίδας λειτούργησαν ως ερευνητές τάσεων στο πλαίσιο του έργου, επιτρέποντας τη συλλογή ολοκληρωμένων δεδομένων από διάφορες χώρες.

Η διαδικασία είναι επομένως βαθιά ριζωμένη στη συνεργασία και τη συλλογική δημιουργία.

Τα σενάρια δεν αποτελούν το τελικό αποτέλεσμα, αλλά την ολοκλήρωση μιας φάσης. Η πραγματική τους αξία και χρησιμότητα έγκειται στον τρόπο με τον οποίο αξιοποιούνται και ερμηνεύονται.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Η μέθοδος του Πίνακα Μελλοντικών Σεναρίων – γνωστή επίσης ως ***Tulevaisuustaulukko*** **(Seppälä 2013)**, ***Morphological Analysis*** **(Zwicky,** στο **Ritchey 2009)** ή ***Field Anomaly Relaxation*** **(Rhyne,** στο **Ritchey 2009)** – αποτελεί μια δομημένη μεθοδολογία πρόβλεψης που χρησιμοποιείται για τη διερεύνηση εναλλακτικών μελλοντικών σεναρίων και την υποστήριξη της στρατηγικής λήψης αποφάσεων. Επιτρέπει τη συστηματική χαρτογράφηση του τρόπου με τον οποίο διαφορετικές μεταβλητές, όπως τάσεις, σήματα και παράγοντες ενίσχυσης της αλλαγής, ενδέχεται να εξελιχθούν με την πάροδο του χρόνου **(Ritchey 2009; Seppälä 2013).**

Η μέθοδος περιλαμβάνει συνήθως τέσσερα βασικά στάδια: τον εντοπισμό των παραγόντων αλλαγής, τον καθορισμό των βασικών στοιχείων του κεντρικού θέματος, τη διαμόρφωση πιθανών μελλοντικών εκδοχών για κάθε στοιχείο και, τέλος, τη σύνθεση εικόνων του μέλλοντος και αφηγήσεων σεναρίων, μέσα από το συνδυασμό αυτών των εκδοχών σε συνεκτικές διαδρομές προς το μέλλον. Λόγω της συστηματικής του φύσης, ο Πίνακας Μελλοντικών Σεναρίων χρησιμοποιείται συνήθως ως βάση για τη δημιουργία εναλλακτικών μελλοντικών σεναρίων.

Τα σενάρια νοούνται ως *«διαδρομές που βασίζονται σε διαδοχικά βήματα και καταλήγουν σε μια μελλοντική κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των παραγόντων, των διαδικασιών, των αποφάσεων και των συνεπειών»* **(Rubin 2003).** Ο Πίνακας Μελλοντικών Σεναρίων παρέχει επομένως μια λογική βάση για την ανάπτυξη σεναρίων, αναδεικνύοντας πώς διαφορετικά και συχνά αντικρουόμενα μέλλοντα μπορούν να προκύψουν ανάλογα με τον τρόπο εξέλιξης των αλλαγών.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα δεδομένα για τα σενάρια συλλέχθηκαν από εταίρους σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες: Γαλλία, Βέλγιο, Κάτω Χώρες, Ελλάδα, Βουλγαρία, Τσεχία, Φινλανδία, Ουγγαρία, Ιταλία και Ισπανία. Η κύρια προσέγγιση συλλογής δεδομένων βασίστηκε σε εργαστήρια που διοργανώθηκαν στις συμμετέχουσες χώρες, ενώ στην ανάλυση συμπεριλήφθηκαν επίσης πρόσθετες απόψεις εμπειρογνωμόνων.

Τα εργαστήρια διεξήχθησαν κυρίως ζωντανά και μετά την ολοκλήρωσή τους, το υλικό που παράχθηκε ψηφιοποιήθηκε και μεταφορτώθηκε στο **Howspace**, μια πλατφόρμα σχεδιασμένη για ψηφιακή συν-δημιουργία και εκπαίδευση.

Στη συνέχεια, όλα τα δεδομένα που παρέχονταν από τους εταίρους μεταφέρθηκαν από το **Howspace** στην πλατφόρμα **Miro**, όπου οργανώθηκαν ως ξεχωριστές σημειώσεις **post-it.** Το **Miro** είναι μια άλλη ψηφιακή πλατφόρμα, που μπορεί να περιγραφεί ως ένας ατελείωτος, εξαιρετικά οπτικός πίνακας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Το **Miro** επέτρεψε μια δομημένη διαδικασία ομαδοποίησης, σύγκρισης και περαιτέρω βελτίωσης των δεδομένων. Η ανάλυση ξεκίνησε με τον προσδιορισμό των κύριων θεμάτων που αντιπροσώπευαν σημάδια αλλαγής. Αρχικά, τα θέματα χωρίστηκαν σε δύο ευρείες κατηγορίες:

(1) εξωτερικές δυνάμεις που επηρεάζουν τη μακροχρόνια φροντίδα από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως η επιρροή και η νομοθεσία της ΕΕ, οι χώροι στέγασης και φροντίδας, τα δημογραφικά στοιχεία και η διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού, οι οικονομικές συνθήκες και οι δομές χρηματοδότησης, οι μεταβαλλόμενες κοινωνικές αξίες, οι περιβαλλοντικές παράμετροι, η κοινοτικά βασισμένη φροντίδα και η αποϊδρυματοποίηση, η ψηφιοποίηση και η Τεχνητή Νοημοσύνη, οι γεωγραφικοί περιορισμοί, ο ρόλος της άτυπης και οικογενειακής φροντίδας, καθώς και η κοινωνική αναγνώριση και εκτίμηση των επαγγελμάτων φροντίδας· και

(2) εσωτερικές μεταβλητές που αναδύονται μέσα από τα ίδια τα συστήματα υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων των μοντέλων και πρακτικών φροντίδας, των ρόλων των φροντιστών, των ζητημάτων ασφάλειας, της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας , της ανάπτυξης υπηρεσιών με επίκεντρο τον λήπτη υπηρεσιών, των καθημερινών μεθόδων εργασίας, της κατάρτισης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, της κουλτούρας ηγεσίας και διοίκησης, των προσδοκιών που σχετίζονται με την εξατομικευμένη φροντίδα, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των μεταβαλλόμενων αναγκών υγείας των ληπτών υπηρεσιών και των πολιτισμικών παραγόντων που επηρεάζουν τη φροντίδα.

Με τη δομηση των δεδομένων σε αυτές τις δύο κατηγορίες, κατέστη δυνατό να προσδιοριστούν τα θέματα που επαναλαμβάνονταν, οι ισχυρές ομοιότητες καθώς και ζητήματα που αναδεικνύονταν συχνά στα δεδομένα. Αυτά τα ευρήματα έθεσαν τα θεμέλια για την περαιτέρω επεξεργασία των παραγόντων αλλαγής και την μεταγενέστερη διαμόρφωση των μελλοντικών εκδοχών για τον Πίνακα Μελλοντικών Σεναρίων.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Έπειτα από διαδοχικούς επαναληπτικούς κύκλους ανάλυσης, η αρχικά ευρεία θεματική δομή εξειδικεύτηκε σταδιακά σε ένα πιο εστιασμένο σύνολο βασικών μεταβλητών που θα αποτελούσαν τη βάση του Πίνακα Μελλοντικών Σεναρίων. Σε αυτή τη διαδικασία, η ερευνητική ομάδα έδωσε προτεραιότητα σε μεταβλητές που ήταν τόσο 1) ιδιαίτερα **σημαντικές** για το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας όσο και 2) επαρκώς **αβέβαιες** ως προς την κατεύθυνση της εξέλιξής τους, διασφαλίζοντας ότι η μέθοδος θα αναδείκνυε τους τομείς με τη μεγαλύτερη δυναμική επιρροής στις μελλοντικές αλλαγές.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η τελική ταξινόμηση των μεταβλητών περιελάμβανε **1) εξωτερικούς παράγοντες αλλαγής:** όπως ο σχεδιασμός και η οργάνωση του συστήματος φροντίδας, η μεταβολή των κοινωνικών αξιών, η ρύθμιση σε επίπεδο ΕΕ και η νομοθεσία, και **2) εσωτερικούς παράγοντες αλλαγής:** τη γενική φιλοσοφία που καθοδηγεί την παροχή φροντίδας, τις πρακτικές ηγεσίας, τις εξελισσόμενες ανάγκες και τον ενεργό ρόλο των ληπτών υπηρεσιών υγείας. Ακολουθεί ο πλήρης κατάλογος των μεταβλητών:

Εξωτερικές μεταβλητές

- Σύστημα φροντίδας
- Μεταβαλλόμενες κοινωνικές αξίες
- Κανονισμοί και νομοθεσία της ΕΕ
- Ψηφιοποίηση
- Χρηματοδότηση
- Διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού

Εσωτερικές μεταβλητές

- Φιλοσοφία φροντίδας
- Ηγεσία
- Ανάγκες και ρόλοι των πελατών
- Ενσωμάτωση της τεχνολογίας
- Αναγνώριση των επαγγελμάτων στον τομέα της φροντίδας
- Εκπαίδευση και ικανότητες
- Δομές φροντίδας

Μόλις καθορίστηκαν με σαφήνεια αυτές οι μεταβλητές, το επόμενο αναλυτικό βήμα περιλάμβανε την επανεξέταση όλων των σημάτων αλλαγής που είχαν εντοπιστεί και την ομαδοποίησή τους με βάση τις ομοιότητες, τις διαφορές και την αναμενόμενη επίδρασή τους. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα σημάτων μεταφράστηκε σε τέσσερις διακριτές μελλοντικές εκδοχές, που αντιπροσώπευαν τη συνέχεια, την ανάπτυξη/ εξέλιξη, την πρόκληση ή τη ρήξη/ ανατροπή. Το αποτέλεσμα αυτής της φάσης ήταν ένα σύνολο σαφώς καθορισμένων εναλλακτικών μελλοντικών εκδοχών για κάθε μεταβλητή, το οποίο διαμόρφωσε τη δομή του Πίνακα Μελλοντικών Σεναρίων και κατέστησε δυνατούς τους συστηματικούς συνδυασμούς διαφορετικών τύπων εικόνων του μέλλοντος.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΘΕΣΜΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΣΥΣΤΗΜΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Διατομεακό και ευέλικτο σύστημα Η συνεργασία μεταξύ διαφορετικών τομέων λειτουργεί αποτελεσματικά και ανταποκρίνεται συνολικά στις ιδιαίτερες ανάγκες των χρηστών υπηρεσιών.	Σύστημα καθοδηγούμενο από την οικογένεια και την κοινότητα Η κοινότητα, οι οικογένειες και οι εθελοντές αναλαμβάνουν την κύρια ευθύνη για τη μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη. Οι υπηρεσίες παρέχονται κυρίως στο σπίτι ή στην κοινότητα.	Θεσμοποιημένο σύστημα Η φροντίδα είναι έντονα θεσμοποιημένη. Οι εξατομικευμένες υπηρεσίες είναι περιορισμένες και ανεπαρκείς.	Ιδιωτικοποιημένο και κατακερματισμένο σύστημα Η φροντίδα είναι κατακερματισμένη και οι ιδιωτικοί πάροχοι ανταγωνίζονται για την παροχή υπηρεσιών. Το κόστος είναι υψηλό και οι κοινωνικές ανισότητες αυξάνονται.
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ	Συμπερίληψη, ισότητα και προσέγγιση με επίκεντρο τη ζωή Οι βασικές αξίες είναι η ισότητα, η συμπερίληψη και η ανθρωπιά. Ενισχύεται η δυνατότητα των ανθρώπων να καθορίζουν τη ζωή τους, ενώ οι συναισθηματικές και κοινωνικές ανάγκες αντιμετωπίζονται με την ίδια σημασία όπως και οι σωματικές ανάγκες. Κάθε	Αλληλεγγύη και φροντίδα για τους άλλους Οι κυρίαρχες αξίες είναι η συνεργασία και η αλληλεγγύη, υποστηριζόμενες από μια οικοκοινωνική προσέγγιση. Η φροντίδα θεωρείται συλλογική ευθύνη της κοινωνίας.	Κοινωνικό κράτος και δομές εξουσίας Η φροντίδα καθορίζεται από τις αξίες του κοινωνικού κράτους και διοικείται από θεσμούς που ασκούν κοινωνική και πολιτική εξουσία.	Αξίες με έντονο οικονομικό και αγοραίο προσανατολισμό Η μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη καθοδηγούνται από οικονομικές προτεραιότητες. Οι ιατρικές ανάγκες καλύπτονται, ενώ οι κοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες συχνά παραμερίζονται.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

	άνθρωπος έχει δικαίωμα σε μια πλήρη και ουσιαστική ζωή.			
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	Ισχυρή υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση Το ρυθμιστικό πλαίσιο ενισχύει τους πόρους, τις υπηρεσίες, την καινοτομία και την ανάπτυξη της φροντίδας.	Περιορισμένη επιρροή της νομοθεσίας και των κανονισμών Οι νόμοι και οι κανονισμοί διαδραματίζουν περιορισμένο ρόλο. Οι αποφάσεις βασίζονται κυρίως στην επαγγελματική εμπειρία και στις καλές πρακτικές.	Εθνική και τοπική ρύθμιση Οι εθνικοί και τοπικοί κανονισμοί διατηρούν θεσμοποιημένα μοντέλα φροντίδας και ένα αυστηρά ρυθμιζόμενο σύστημα.	Η ισχυρή ευρωπαϊκή ρύθμιση επιβραδύνει την ανάπτυξη Η πολιτική καθοδήγηση αυξάνει το διοικητικό βάρος και επιβραδύνει την καινοτομία και την ανάπτυξη των υπηρεσιών.
ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ	Αργή και επιλεκτική ανάπτυξη Οι γεωπολιτικές εντάσεις επιβραδύνουν την παγκόσμια τεχνολογική ανάπτυξη. Η καινοτομία εξελίσσεται αργά σε διεθνές επίπεδο, ενώ εμφανίζονται δημιουργικές τοπικές προσαρμογές.	Οπισθοδρόμηση της ανάπτυξης Η τεχνολογική πρόοδος επιβραδύνεται ή υποχωρεί λόγω αυστηρών κανονιστικών και ηθικών απαιτήσεων.	Σταδιακή και γραφειοκρατική ανάπτυξη Οι τεχνολογίες αναπτύσσονται κυρίως για τη διαχείριση πληροφοριών και τον έλεγχο και όχι για την υποστήριξη εξατομικευμένης φροντίδας.	Εκθετική ανάπτυξη Τα ολοκληρωμένα ευφυή συστήματα κυριαρχούν στην οργάνωση και λειτουργία του τομέα.
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	Υβριδική χρηματοδότηση Η φροντίδα χρηματοδοτείται μέσω μιας ισορροπημένης συνεργασίας διαφορετικών τομέων. Η δημόσια χρηματοδότηση συμπληρώνεται από	Αυτοχρηματοδότηση και ατομική ευθύνη Η φροντίδα χρηματοδοτείται από τα ίδια τα άτομα, τις οικογένειές τους, την κοινότητα ή	Δημόσια χρηματοδότηση Η φροντίδα χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους και ευρωπαϊκά ταμεία. Αντιμετωπίζεται ως δημόσια δαπάνη και όχι ως επένδυση.	Ιδιωτική και έργο-κεντρική χρηματοδότηση Η φροντίδα χρηματοδοτείται κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα. Η χρηματοδότηση είναι βραχυπρόθεσμη, συνδέεται με έργα και

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

	ταμεία κοινωνικού αντίκτυπου, φιλανθρωπικά κεφάλαια και επενδυτές κοινωνικού αντίκτυπου.	φιλανθρωπικούς οργανισμούς.		συχνά χαρακτηρίζεται από αβεβαιότητα.
ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	Επαρκές εργατικό δυναμικό Ο τομέας της φροντίδας είναι ελκυστικός και δεν αντιμετωπίζει ελλείψεις προσωπικού.	Άτυπο και εθελοντικό εργατικό δυναμικό Τα μέλη των οικογενειών, οι κοινότητες και οι εθελοντές αποτελούν σημαντικό μέρος του ανθρώπινου δυναμικού.	Ανεπαρκές εργατικό δυναμικό Οι ελλείψεις προσωπικού είναι σημαντικές. Οι επαγγελματίες είναι υπερφορτωμένοι και ο τομέας δυσκολεύεται να προσελκύσει νέους εργαζομένους.	Ψηφιοποιημένο εργατικό δυναμικό Η φροντίδα παρέχεται κυρίως μέσω τεχνολογικών λύσεων, ρομποτικής και εξ αποστάσεως υπηρεσιών που αντικαθιστούν μέρος της ανθρώπινης εργασίας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΑΝΥΠΟΤΑΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΘΕΣΜΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	ΣΕΝΑΡΙΟ ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	Φροντίδα με επίκεντρο τη ζωή Η μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη επικεντρώνεται στη συνολική ζωή του ατόμου και λαμβάνει υπόψη το ευρύτερο πλαίσιο της ζωής και της προσωπικής του πορείας.	Φροντίδα με επίκεντρο το άτομο Η μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη διαμορφώνεται γύρω από τις ατομικές ανάγκες, προτιμήσεις και επιδιώξεις του ατόμου.	Φροντίδα με επίκεντρο την αναπηρία Οι υπηρεσίες προσαρμόζονται σε συγκεκριμένους λειτουργικούς περιορισμούς ή διαγνώσεις. Οι ανάγκες προσεγγίζονται μέσα από κλινική ή αντισταθμιστική οπτική και συχνά ορίζονται στενά με βάση κατηγορίες αναπηρίας.	Μία λύση για όλους Η φροντίδα και η υποστήριξη καθορίζονται από άκαμπτα συστήματα. Οι υπηρεσίες είναι τυποποιημένες και βασίζονται σε πρωτόκολλα. Τα άτομα αναμένεται να προσαρμοστούν στο σύστημα. Η αποτελεσματικότητα και η ομοιομορφία υπερισχύουν της εξατομίκευσης.
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	Αυτοκατευθυνόμενη φροντίδα Τα άτομα και οι οικογένειές τους, με την υποστήριξη επαγγελματιών, αναλαμβάνουν την ευθύνη για τον σχεδιασμό και τη διαχείριση της φροντίδας και της υποστήριξής τους.	Φροντίδα με διαχείριση από την κοινότητα Η φροντίδα και η υποστήριξη παρέχονται από διεπιστημονικές ομάδες που οργανώνονται γύρω από το άτομο και περιλαμβάνουν εθελοντές, μέλη της οικογένειας και επαγγελματίες της κοινότητας. Οι ομάδες αυτές οργανώνουν	Ιεραρχική φροντίδα Η φροντίδα και η υποστήριξη οργανώνονται μέσω μιας κεντρικά ελεγχόμενης δομής διοίκησης. Η λήψη αποφάσεων είναι συγκεντρωτική και το προσωπικό ακολουθεί αυστηρά καθορισμένα πρωτόκολλα.	Δορυφορικό μοντέλο φροντίδας (δικτυακή οργάνωση υπηρεσιών) Η φροντίδα και η υποστήριξη συντονίζονται μέσω αποκεντρωμένων δικτύων ή πλατφορμών. Πολλαπλοί πάροχοι και φορείς σχηματίζουν ευέλικτα δίκτυα γύρω από το άτομο που χρειάζεται υποστήριξη.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

		αυτόνομα το έργο τους βάσει κοινών αρχών και κατευθυντήριων γραμμών.		
ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Αναδυόμενες, εξελισσόμενες και διευρυνόμενες ανάγκες Η φροντίδα και η υποστήριξη προσαρμόζονται σε μεταβαλλόμενα κοινωνικά, πολιτισμικά και υπαρξιακά πλαίσια. Οι υπηρεσίες συνδιαμορφώνονται ώστε να ανταποκρίνονται σε νέες ανθρώπινες εμπειρίες και ανάγκες. Οι χρήστες των υπηρεσιών διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη συνδημιουργία και την ανάπτυξη λύσεων.	Εξατομικευμένες ανάγκες Η φροντίδα και η υποστήριξη προσαρμόζονται όσο το δυνατόν περισσότερο στις προσωπικές ανάγκες και τις συνθήκες ζωής κάθε ατόμου. Οι χρήστες συμμετέχουν ενεργά στον καθορισμό των αναγκών τους μαζί με το δίκτυο υποστήριξής τους.	Βασικές ανάγκες και ασφάλεια Η φροντίδα επικεντρώνεται στην επιβίωση, την υγιεινή και την πρόληψη κινδύνων. Οι υπηρεσίες οργανώνονται ώστε να καλύπτουν βασικές σωματικές ανάγκες με ελάχιστη εξατομίκευση.	Προβλέψιμες και τυποποιημένες ανάγκες Οι ανάγκες θεωρούνται γνωστές και σταθερές. Οι υπηρεσίες οργανώνονται με βάση προκαθορισμένες κατηγορίες και διαδικασίες, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα και η συγκρισιμότητα. Οι χρήστες είναι κυρίως παθητικοί αποδέκτες υπηρεσιών.
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Ευέλικτη χρήση της τεχνολογίας Η τεχνολογία χρησιμοποιείται με προσαρμοστικό τρόπο, ανάλογα με το πλαίσιο, τις ηθικές παραμέτρους και τις ανάγκες των ανθρώπων.	Ελάχιστη χρήση της τεχνολογίας Η φροντίδα και η υποστήριξη βασίζονται κυρίως στην ανθρώπινη αλληλεπίδραση, με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων ως υποστηρικτικών μέσων.	Επιβεβλημένη τεχνολογία Η τεχνολογία χρησιμοποιείται για την επιβολή συμμόρφωσης, την παρακολούθηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας. Οι χρήστες έχουν περιορισμένο έλεγχο στον τρόπο χρήσης της.	Τεχνολογία παντού Η φροντίδα είναι πλήρως αυτοματοποιημένη και καθοδηγείται από συστήματα τεχνητής νοημοσύνης, με ελάχιστη ανθρώπινη αλληλεπίδραση.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	Τα επαγγέλματα φροντίδας χαίρουν υψηλής εκτίμησης Αναδύονται νέοι επαγγελματικοί ρόλοι και ο τομέας εξελίσσεται σε έναν πιο ελκυστικό και κοινωνικά αναγνωρισμένο επαγγελματικό χώρο.	Η κοινωνική αναγνώριση της φροντίδας έχει αυξηθεί Οι επαγγελματίες αισθάνονται υπερηφάνεια για το έργο τους στη μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη και το θεωρούν ουσιαστικό και κοινωνικά σημαντικό.	Η κοινωνική αναγνώριση παραμένει αμετάβλητη Ο τομέας εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από χαμηλές αμοιβές, κυρίως γυναικείο εργατικό δυναμικό και συνεχιζόμενες ελλείψεις προσωπικού.	Η κοινωνική αναγνώριση της φροντίδας έχει μειωθεί Η εργασία στη μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη θεωρείται ολοένα και περισσότερο ως έσχατη επιλογή ή αναγκαστική επαγγελματική διαδρομή.
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ	Ευέλικτη, συνεχής και βασισμένη στην εργασία μάθηση Αναγνωρίζονται διαφορετικές μορφές μάθησης. Το μεγαλύτερο μέρος της εκπαίδευσης πραγματοποιείται σε πραγματικά περιβάλλοντα φροντίδας και υποστήριξης, ενώ η βιωματική και η μάθηση στον χώρο εργασίας εκτιμώνται ιδιαίτερα.	Άτυπες και ποικίλες μαθησιακές διαδρομές Διαφορετικές εμπειρίες ζωής και διαδρομές θεωρούνται πολύτιμες. Η κοινοτική γνώση, η διαγενεακή μάθηση και η μάθηση μεταξύ ομοτίμων αναγνωρίζονται ισότιμα με την τυπική εκπαίδευση.	Υποχρεωτική εκπαίδευση υπό κρατική ρύθμιση (υποχρέωση φροντίδας) Η τυπική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική για όλους τους παρόχους φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων των άτυπων φροντιστών. Η πιστοποίηση αποτελεί προϋπόθεση για την παροχή φροντίδας. Η φροντίδα αντιμετωπίζεται ως ρυθμιζόμενη κοινωνική ευθύνη.	Τυποποιημένη τυπική εκπαίδευση Η εκπαίδευση είναι τυπική, προσανατολισμένη σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς ρόλους, στα δεδομένα και στη λειτουργική διαχείριση.

Εικόνα 2: Πίνακας μελλοντικών σεναρίων

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΕ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Στη συνέχεια, ο Πίνακας Μελλοντικών Σεναρίων χρησιμοποιήθηκε ως δομημένο εργαλείο για τη σύνθεση εικόνων του μέλλοντος, μέσω της επιλογής μιας μελλοντικής εκδοχής από κάθε σειρά μεταβλητών. Δημιουργήθηκαν πολλαπλοί συνδυασμοί που αναθεωρήθηκαν και βελτιώθηκαν

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

επαναληπτικά για να εξασφαλιστεί η εσωτερική συνοχή και η ισχυρή διαφοροποίηση μεταξύ των αποτελεσμάτων.

Τα κριτήρια επιλογής βασίστηκαν στη λογική ανάλυση και επηρεάστηκαν από τα γνωστά αρχετυπικά μοντέλα σεναρίων του **Jim Dator (Dator 2009)**, τα οποία διακρίνουν μεταξύ σεναρίων συνέχειας, επιθυμητών μετασχηματιστικών εξελίξεων, ριζικών αναταραχών και ανεπιθύμητων καταστάσεων. Η εφαρμογή αυτών των κριτηρίων διασφάλισε ότι τα σενάρια αποτύπωναν ένα ευρύ και πολιτικά χρήσιμο φάσμα πιθανών μελλοντικών εκδοχών.

Μετά τη διαδικασία επικύρωσης, αναγνωρίστηκαν τέσσερις διακριτές εικόνες του μέλλοντος, καθεμία από τις οποίες αφηγείται μια διαφορετική εκδοχή για το πώς θα μπορούσε να εξελιχθεί το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας. Κάθε εικόνα του μέλλοντος βασίζεται σε διαφορετικό αξιακό προσανατολισμό.

- **Επαναστατική φροντίδα** – που αντιπροσωπεύει έναν απρόβλεπτο και ριζικό μετασχηματισμό.

  Αυτή η εικόνα του μέλλοντος βασίζεται σε **αξίες που έχουν ως επίκεντρο τη ζωή**, δίνοντας έμφαση στην ατομική πρωτοβουλία, την αυτονομία και τις εξατομικευμένες λύσεις φροντίδας.

- **Συλλογική φροντίδα** – αντανακλά μια επιθυμητή και μετασχηματιστική πορεία εξέλιξης. Αυτή η εικόνα του μέλλοντος βασίζεται σε **αξίες που έχουν ως επίκεντρο την κοινότητα**, αναδεικνύοντας τη συλλογική ευθύνη, τη συν-διαμόρφωση της φροντίδας και τα ισχυρά δίκτυα υποστήριξης.
- **Θεσμοθετημένη φροντίδα** – απεικονίζει τη συνέχιση του υφιστάμενου συστήματος. Αυτή η εικόνα του μέλλοντος βασίζεται σε **αξίες θεσμοκεντρικές**, διατηρώντας ιεραρχικές δομές, ρυθμιζόμενα περιβάλλοντα και παραδοσιακές πρακτικές φροντίδας.
- **Τεχνοκρατική φροντίδα** – περιγράφει μια ανεπιθύμητη ή καταρρέουσα πορεία εξέλιξης. Αυτή η εικόνα του μέλλοντος βασίζεται σε **τεχνοκρατικές αξίες**, δίνοντας προτεραιότητα στην τυποποίηση, την αποδοτικότητα και τον τεχνολογικό έλεγχο εις βάρος των ανθρωπιστικών πτυχών της φροντίδας.

Συνολικά, αυτές οι μελλοντικές εικόνες αποτυπώνουν ένα ευρύ και αντιθετικό φάσμα εξελίξεων, από τις μετασχηματιστικές και συνεργατικές αλλαγές έως τη στασιμότητα και τη συστημική ακαμψία.

Αυτές οι εικόνες του μέλλοντος συγκροτούν από κοινού τη θεωρητική και την εννοιολογική βάση για τις αφηγήσεις των σεναρίων, οι οποίες μπορούν να αναπτυχθούν περαιτέρω με στόχο την υποστήριξη του διαλόγου και της λήψης αποφάσεων.

Η διαδικασία συνδυασμού αναγνωρίζει επίσης τη δυνατότητα δημιουργίας εναλλακτικών πειραματικών εκδοχών, όπως είναι οι «**wild cards** μέσω της σκόπιμης ενσωμάτωσης απρόβλεπτων ή χαμηλής πιθανότητας καταστάσεων, με στόχο τη διερεύνηση των ευαλωτοτήτων αλλά και των

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ευκαιριών του συστήματος, ενισχύοντας περαιτέρω την εφαρμοσιμότητα των αποτελεσμάτων στο πλαίσιο της μελλοντικής πρόβλεψης.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα σενάρια δεν αποτελούν τελικά αποτελέσματα ούτε προβλέψεις, αλλά περιγραφές εναλλακτικών μελλοντικών εκδοχών. Η πραγματική αξία και χρησιμότητα έγκειται στον τρόπο με τον οποίο αυτά αξιοποιούνται και ερμηνεύονται.

Μια βασική αρχή της μεθόδου των σεναρίων είναι ότι τα εναλλακτικά μέλλοντα δεν προκύπτουν σε κενό πλαίσιο· βασίζονται σε υποθετικές εξελίξεις, επιλογές και εξωτερικούς παράγοντες αλλαγής.

Τα σενάρια λειτουργούν καλύτερα όταν οι υποκείμενοι παράγοντες αλλαγής, οι αβεβαιότητες, τα σημεία καμπής και τα αδύναμα σήματα καθίστανται ορατά και αναγνωρίσιμα.

Η χαρτογράφηση των διαδρομών που οδηγούν σε κάθε σενάριο βοηθά να φωτιστούν οι αλληλεξαρτήσεις του συστήματος, οι συνέπειες των αποφάσεων και οι μηχανισμοί που κατευθύνουν την εξέλιξη σε διαφορετικά μέλλοντα.

Για τον λόγο αυτό, η προτεινόμενη χρήση των σεναρίων δεν περιορίζεται απλώς στη σύγκριση εναλλακτικών τελικών καταστάσεων, αλλά εστιάζει κυρίως στην ανάλυση των διαδρομών εξέλιξης: Τι θα έπρεπε να συμβεί για να υλοποιηθεί ένα δεδομένο σενάριο; Ποιες επιλογές θα ενίσχυαν ή θα αποδυνάμωναν μια συγκεκριμένη πορεία; Ποια πρώιμα σήματα αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής και ποιες αποφάσεις θα μπορούσαν να αλλάξουν την κατεύθυνση της διαδρομής;

Αυτή η προσέγγιση βοηθά στον εντοπισμό τόσο των ευκαιριών όσο και των κινδύνων και, το πιο σημαντικό, κατευθύνει τη συζήτηση ως προς το τι μπορούμε να κάνουμε σήμερα ώστε να καταστεί πιο πιθανό ένα επιθυμητό μέλλον ή να αποφευχθεί ένα ανεπιθύμητο.

Άλλοι τρόποι με τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα σενάρια περιλαμβάνουν:

- Οραματισμός – Τι είναι επιθυμητό και πώς να το επιτύχουμε
- Διαμόρφωση κοινής κατανόησης και συντονισμού – υποστήριξη διαφορετικών ενδιαφερόμενων φορέων ώστε να αναπτύξουν μια κοινή γλώσσα γύρω από την αλλαγή και την αβεβαιότητα.
- Διερεύνηση των ηθικών διαστάσεων και των κοινωνικών επιπτώσεων – αναστοχασμός σχετικά με τις αξίες, την ισότητα και τον ανθρώπινο αντίκτυπο των διαφορετικών μελλοντικών εκδοχών.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Υποστήριξη του σχεδιασμού και της ιεράρχησης πολιτικών – χρήση σεναρίων για τη δοκιμή ανθεκτικότητας και τη μελλοντική θωράκιση πολιτικών επιλογών ή μεταρρυθμίσεων.
- Ενίσχυση ανθεκτικότητας και προσαρμοστικότητας – προετοιμασία για ανατροπές και σχεδιασμός ευέλικτων στρατηγικών.
- Εμπλοκή των πολιτών και των κοινοτήτων – αξιοποίηση των σεναρίων σε συμμετοχικά και χωρίς αποκλεισμούς πλαίσια, με στόχο τον εκδημοκρατισμό της μελλοντολογικής σκέψης.
- Εργαλεία αφήγησης και επικοινωνίας – μετατροπή σύνθετων προοπτικών πληροφοριών σε συναρπαστικές, κατανοητές ιστορίες, με τις οποίες οι άνθρωποι μπορούν να ταυτιστούν.
- Παρακολούθηση αδύναμων σημάτων και αναδυόμενων ζητημάτων – χρήση σεναρίων ως πλαισίων αναφοράς για τη συνεχή ανίχνευση και παρακολούθηση των αλλαγών.

Βιωματικά μέλλοντα και μέθοδοι σχεδιασμού του μέλλοντος – καθιστούν τα σενάρια απτά, μέσω δημιουργικών, ανθρωποκεντρικών και εμβυθιστικών προσεγγίσεων που προσκαλούν τους ανθρώπους να *νιώσουν* και *να φανταστούν* το μέλλον, και όχι απλώς να διαβάσουν για αυτό.

Τα γραπτά σενάρια από μόνα τους σπάνια καταφέρνουν να προσεγγίσουν ή να εμπλέξουν όλους τους ανθρώπους. Ως εκ τούτου, χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο καινοτόμες και ανθρωποκεντρικές μέθοδοι σχεδιασμού του μέλλοντος, ώστε η μελλοντολογική σκέψη να γίνεται πιο προσβάσιμη και ουσιαστική για ένα ευρύτερο και πιο ποικιλόμορφο κοινό. Αυτή η στροφή αντανακλά την αυξανόμενη σημασία του γραμματισμού για το μέλλον, της συμμετοχικής προοπτικής και της δημοκρατίας του μέλλοντος – όπου η δύναμη να φανταζόμαστε και να διαμορφώνουμε το μέλλον μοιράζεται ευρύτερα και πιο ισότιμα σε ολόκληρη την κοινωνία.

Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν στη διαδικασία αξιολόγησης σεναρίων μπορούν να εφαρμοστούν σε άλλα πλαίσια.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΤΕΣΣΕΡΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα τέσσερα εναλλακτικά σενάρια για τη μακροχρόνια φροντίδα. Οι παράγοντες αλλαγής και οι μεταβλητές από τον Πίνακα του Μέλλοντος μετατρέπονται σε τέσσερα διαφορετικά σενάρια. Τα ακόλουθα σενάρια διερευνούν πώς θα μπορούσε να εξελιχθεί η φροντίδα υπό διαφορετικές κοινωνικές, τεχνολογικές και ηθικές συνθήκες. Κάθε σενάριο παρουσιάζει μια ξεχωριστή λογική – από πειραματισμούς που αναδύονται από τη βάση της κοινωνίας έως τα κοινοτικά δίκτυα συλλογικής φροντίδας, από τη θεσμική σταθερότητα έως την αλγοριθμική αυτοματοποίηση – και εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται **οι ανθρωποκεντρικές προσεγγίσεις και η ψηφιοποίηση** σε κάθε μέλλον.

Συνολικά, τα σενάρια αποτυπώνουν τον τρόπο με τον οποίο η διακυβέρνηση, η τεχνολογία, οι επαγγελματικοί ρόλοι και οι αξίες ενδέχεται να μεταβληθούν καθώς οι κοινωνίες γερνούν, οι ανάγκες των ληπτών αλλάζουν και οι διαθέσιμοι πόροι, η εμπιστοσύνη και οι προσδοκίες μετασχηματίζονται. Παρουσιάζουν τόσο ελπιδοφόρες όσο και προειδοποιητικές εκδοχές του μέλλοντος, αναδεικνύοντας τα διλήμματα και τις ισορροπίες μεταξύ αποδοτικότητας, ενσυναίσθησης, αυτονομίας και ισότητας.

Αυτά τα σενάρια δεν αποτελούν προβλέψεις, αλλά εργαλεία αναστοχασμού, διαλόγου και στρατηγικής προετοιμασίας για την επόμενη γενιά φροντίδας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΕΝΑΡΙΟ 1 ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Οι Ρίζες του Κινήματος: Από την Αντίσταση στην Ανανέωση

Οι επαγγελματίες της φροντίδας, καθώς και τα άτομα με μακροχρόνιες ανάγκες φροντίδας και υποστήριξης και τα μέλη των οικογενειών τους, έχουν πλέον κουραστεί από τους κανόνες, τις ρυθμίσεις, τη γραφειοκρατία και τους θεσμούς με τις αυστηρές υπηρεσίες που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Αυτές οι ξεπερασμένες δομές επιδεινώνουν την ποιότητα ζωής των ανθρώπων και δεν αντανακλούν τις αναδυόμενες αξίες, όπως η συμπερίληψη, η ισότητα και η εστίαση στη ζωή. Τα πρώτα αδύναμα σημάδια περιλάμβαναν την αυξανόμενη επαγγελματική εξουθένωση του προσωπικού, σημαντικές δημογραφικές μεταβολές και δημοσιοποιημένα σκάνδαλα στο χώρο της φροντίδας που υπονόμευσαν την εμπιστοσύνη προς στο σύστημα.

Εθνικά παραδείγματα, όπως η ανάπτυξη του Γενικού Πλαισίου Αναφοράς (**Generiek Kompas** στα ολλανδικά), λειτούργησαν ως ιστορική πηγή έμπνευσης για μια ευρύτερη πολιτισμική μετατόπιση: **την απομάκρυνση από τα άκαμπτα πρότυπα ποιότητας σε μια προσέγγιση που επικεντρώνεται σε αυτό που πραγματικά έχει σημασία για τους ανθρώπους: την ποιότητα ζωής τους.** Αυτή η προσέγγιση προϋποθέτει μεγαλύτερη ευελιξία, πιο εξατομικευμένες λύσεις και ουσιαστική φροντίδα και υποστήριξη προσαρμοσμένη στην βιωμένη εμπειρία κάθε ανθρώπου, ανεξάρτητα από το κοινωνικό ή οικονομικό του υπόβαθρο.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ενισχύεται η πεποίθηση ότι **κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε μια πλήρη και ουσιαστική ζωή** – ανεξάρτητα από την κοινωνική του θέση, τις ανάγκες υποστήριξης ή το υπόβαθρό του – και ότι η φροντίδα οφείλει να ανταποκρίνεται στις ατομικές συναισθηματικές, κοινωνικές, ιδιωτικές και σωματικές ανάγκες. Δεν αρκεί πλέον η απλή παροχή φροντίδας· πλέον **ο στόχος είναι η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και της αυτοδιάθεσης των ληπτών των υπηρεσιών, ώστε να ζουν και να αποφασίζουν όσο το δυνατόν πιο ανεξάρτητα και να λαμβάνουν οι ίδιοι αποφάσεις για τη ζωή τους.**

Μια δυναμική και αποφασισμένη ομάδα επαγγελματιών φροντίδας υιοθετεί μια νέα αντίληψη για **την καλή φροντίδα, την υποστήριξη και τη θετική υγεία, βασισμένη στις αξίες, τις ανάγκες και τις καθημερινές πραγματικότητες του ατόμου.** Αυτή η ομάδα έχει ξεκινήσει ένα κίνημα ενάντια στις παρεμποδιστικές πολιτικές και έχει δημιουργήσει ισχυρές διατομεακές συμμαχίες που περιλαμβάνουν δημόσιους θεσμούς, εθελοντές, άτομα με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης και τις οικογένειές τους, κοινότητες, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και ιδιωτικούς φορείς. Μαζί, συνδιαμορφώνουν καινοτόμες λύσεις που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης.

Ο μετασχηματισμός αυτός δεν συνέβη από τη μία μέρα στην άλλη. Προωθήθηκε μέσω μιας σκόπιμης και συντονισμένης προσπάθειας σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. Οι πρώιμες διεκδικήσεις επαγγελματιών φροντίδας και οικογενειακών συμμαχιών ενισχύθηκαν από κοινωνικά κινήματα και από τη δημοσιότητα που έλαβαν σκάνδαλα στον χώρο της φροντίδας. **Τα θεσμικά πλαίσια της ΕΕ για την κοινωνική καινοτομία** παρείχαν τον νομικό και οικονομικό χώρο για πειραματισμό. Η αλλαγή ήταν αποτέλεσμα ενός μακροχρόνιου αγώνα, και η διατήρηση αυτού του ανυπότακτου συστήματος απαιτεί συνεχή επικοινωνία και ανάδειξη των θετικών αποτελεσμάτων και της αποτελεσματικότητάς του.

ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Καθώς το κίνημα εξαπλώθηκε σε όλη την Ευρώπη, εξελίχθηκε μέσα σε ένα ασταθές γεωπολιτικό και οικονομικό τοπίο. Περιοδικές παγκόσμιες κρίσεις – χρηματοπιστωτικές κρίσεις, διαταραχές στην εφοδιαστική αλυσίδα, μεταναστευτικά κύματα και περιβαλλοντική αστάθεια – έθεσαν σε δοκιμασία την ικανότητα των τοπικών οικοσυστημάτων φροντίδας να παραμείνουν αυτοσυντηρούμενα και χωρίς αποκλεισμούς. Αυτές οι εξωτερικές πιέσεις ενίσχυσαν τη σημασία της περιφερειακής ανθεκτικότητας, της διαφοροποιημένης χρηματοδότησης και της κοινωνικής αλληλεγγύης πέρα από τα εθνικά σύνορα.

Ταυτόχρονα, το κίνημα λειτούργησε ως καταλύτης για τον μετασχηματισμό του **συστήματος φροντίδας σε ένα σύστημα σεβασμού, πιο προσαρμοστικό και επικεντρωμένο στη ζωή.** Η πορεία προς αυτή την κουλτούρα εμπιστοσύνης και συλλογικής ευθύνης υπήρξε σταδιακή και σκόπιμη. Οι πρώτες πρωτοβουλίες επικεντρώθηκαν στην οικοδόμηση ψυχολογικής ασφάλειας και χώρων

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

αναστοχασμού μεταξύ ομοτίμων, όπου οι επαγγελματίες μπορούσαν να αμφισβητούν ανοιχτά τις πρακτικές χωρίς φόβο κυρώσεων. Αναδύθηκαν διατομεακά δίκτυα καθοδήγησης για την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ κοινωνικών, ιατρικών και κοινοτικών φορέων. Με την πάροδο του χρόνου, αυτές οι πρακτικές εξελίχθηκαν σε μια νέα αρχιτεκτονική δεξιοτήτων για τη φροντίδα, που περιλαμβάνει τη σχεσιακή νοημοσύνη, την προσαρμοστική ηγεσία, τη συλλογική λήψη αποφάσεων με βάση την ηθική και την ικανότητα διαχείρισης της πολυπλοκότητας μέσω του διαλόγου και όχι του ελέγχου. Οι δεξιότητες αυτές δεν θεωρούνται έμφυτες – καλλιεργούνται συνεχώς μέσω της αναστοχασμού, της ανατροφοδότησης και της συνεργατικής μάθησης. **Ο μετασχηματισμός της φροντίδας υπήρξε, επομένως, όχι μόνο ζήτημα ανασχεδιασμού των συστημάτων, αλλά και μια βαθιά διαδικασία εσωτερικής αλλαγής.**

Τέλος, αυτά τα μικρής κλίμακας αλλά διασυνδεδεμένα πειράματα έφτασαν σε ένα σημείο καμπής – μετασχηματίζοντας ένα κατακερματισμένο σύστημα σε ένα αυτοσυντηρούμενο οικοσύστημα που καθοδηγείται από κοινές αξίες και συλλογική νοημοσύνη.

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΗ: ΗΓΕΣΙΑ, ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ

Μέχρι το **2040**, η μακροχρόνια φροντίδα έχει εξελιχθεί σε ένα αλληλοσυνδεόμενο οικοσύστημα όπου η συνεργασία μεταξύ δημόσιων, ιδιωτικών, κοινοτικών και ατομικών φορέων αποτελεί το θεμέλιο της εμπιστοσύνης και της ανθεκτικότητας. **Τα παλιά όρια μεταξύ «παρόχων» και «αποδεκτών» υπηρεσιών έχουν πλέον διαλυθεί· η φροντίδα λειτουργεί πλέον ως ένα ζωντανό δίκτυο που στηρίζεται σε κοινό σκοπό και διαφανή διακυβέρνηση.**

Οι **δημόσιοι θεσμοί εξακολουθούν να διασφαλίζουν τη δικαιοσύνη και την καθολική πρόσβαση, αλλά δεν καθοδηγούν πλέον το σύστημα μόνοι τους.** Αντ' αυτού, λειτουργούν ως ηθικοί πυλώνες – διασφαλίζοντας την προστασία των δεδομένων, την ισότητα των δικαιωμάτων και τη συνοχή των δεικτών μέτρησης του κοινωνικού αντίκτυπου που κατευθύνουν τις επενδύσεις και τα αποτελέσματα. **Οι ιδιωτικές και κοινωνικές επιχειρήσεις προσφέρουν ευελιξία, καινοτομία και μακροπρόθεσμο κεφάλαιο**, λειτουργώντας στο πλαίσιο *συμφωνιών βασισμένων στον αντίκτυπο*, όπου η επιτυχία τους συνδέεται με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και όχι με την ανάπτυξη της αγοράς. Στον τομέα της φροντίδας, αυτό σημαίνει ότι οι πάροχοι αξιολογούνται και αμείβονται με βάση μετρήσιμα αποτελέσματα ευημερίας – όπως καλύτερη ψυχική υγεία, αυξημένη συμμετοχή στην κοινωνία, διατήρηση της ικανότητας εργασίας, μείωση της μοναξιάς και μακρύτερη ανεξάρτητη διαβίωση – και όχι με βάση τον όγκο ή την οικονομική αποδοτικότητα των υπηρεσιών.

Η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο οικοσύστημα της «επαναστατικής» φροντίδας βασίζεται σε κοινές αξίες και όχι σε κίνητρα κέρδους. **Ο ιδιωτικός τομέας** περιλαμβάνει κοινωνικές επιχειρήσεις, εταιρείες τεχνολογίας υγείας με ηθική προσέγγιση και τοπικούς συνεταιρισμούς που συν-επενδύουν σε λύσεις με πρωτοβουλία της κοινότητας. **Οι δημόσιες αρχές** και οι πολιτικές λειτουργούν ως καταλύτες και θεματοφύλακες της ισότητας, διασφαλίζοντας ότι η καινοτομία

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

παραμένει προσβάσιμη και ευθυγραμμισμένη με τους κοινωνικούς στόχους. **Η πρακτική συνεργασία** παίρνει τη μορφή μοντέλων συγχρηματοδότησης, συνεργασιών ανοιχτών δεδομένων και κοινών προγραμμάτων κατάρτισης που συνδυάζουν τον κοινωνικό σκοπό με την τεχνολογική ικανότητα. Αυτές οι συμμαχίες αποδεικνύουν ότι, όταν τα οικονομικά και ηθικά κίνητρα είναι ευθυγραμμισμένα, οι ιδιωτικοί φορείς μπορούν να ενισχύσουν – και όχι να στρεβλώσουν – το σύστημα φροντίδας

Η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο οικοσύστημα της «επαναστατικής» φροντίδας βασίζεται σε κοινές αξίες και όχι σε κίνητρα κέρδους. **Ο ιδιωτικός τομέας** περιλαμβάνει κοινωνικές επιχειρήσεις, ηθικά προσανατολισμένες εταιρείες τεχνολογίας υγείας και τοπικούς συνεταιρισμούς που συν-επενδύουν σε λύσεις σχεδιασμένες και καθοδηγούμενες από τις ίδιες τις κοινότητες. **Οι δημόσιες αρχές** και οι πολιτικές λειτουργούν ως καταλύτες και θεματοφύλακες της ισότητας, διασφαλίζοντας ότι η καινοτομία παραμένει προσβάσιμη και ευθυγραμμισμένη με τους κοινωνικούς στόχους. **Η πρακτική συνεργασία** υλοποιείται μέσω μοντέλων συγχρηματοδότησης, ανοιχτών συνεργασιών ανταλλαγής δεδομένων και κοινών προγραμμάτων κατάρτισης που συνδυάζουν τον κοινωνικό σκοπό με τις τεχνολογικές δυνατότητες. Αυτές οι συμμαχίες αποδεικνύουν ότι, όταν τα οικονομικά και ηθικά κίνητρα ευθυγραμμίζονται, οι ιδιωτικοί φορείς μπορούν να ενισχύσουν – και όχι να αλλοιώσουν – ένα σύστημα φροντίδας που έχει ως επίκεντρο τη ζωή και τον άνθρωπο.

Οι αυτοαποκαλούμενοι «επαναστάτες επαγγελματίες της φροντίδας» υποστηρίζονται από μια νέα κουλτούρα ηγεσίας που βασίζεται στη διευκόλυνση και την αυτονομία. Οι **διευθυντές** εμπλέκουν τις ομάδες τους μέσα από ένα συλλογικό όραμα, αποστολή και στρατηγική για καλύτερη φροντίδα και λειτουργούν ως συντονιστές της αλλαγής: έχουν εκπαιδευτεί στη διατομεακή εργασία έργου, στη συμμετοχική ηγεσία και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής στον χώρο εργασίας.

Αναδύεται μια βασική ένταση μεταξύ της επαγγελματικής αυτονομίας και της λογοδοσίας του συστήματος. Οι ηγέτες πρέπει να βρουν **τον τρόπο να επιτρέψουν αποκεντρωμένες αποφάσεις**, διασφαλίζοντας παράλληλα την ποιότητα και την ισότητα σε όλα τα περιβάλλοντα φροντίδας.

Η κατάρτιση δεν ακολουθεί πλέον μια γραμμική πορεία, αλλά λειτουργεί ως ένα οικοσύστημα δια βίου μάθησης, συνδυάζοντας τη διδασκαλία στην τάξη με βιωματική πρακτική σε πραγματικά περιβάλλοντα φροντίδας. Οι μικροδιαπιστεύσεις και τα αναγνωρισμένα από ομοτίμους μαθήματα πιστοποιούν νέες δεξιότητες στην ηγεσία, την επίγνωση του τραύματος, την ψηφιακή ηθική και τον συμμετοχικό σχεδιασμό. **Το εκπαιδευτικό σύστημα** λειτουργεί έτσι ως ενεργός εταίρος στο κίνημα της φροντίδας – καλλιεργώντας τους αναστοχαστικούς, ανθρωποκεντρικούς και τεχνολογικά επαρκείς επαγγελματίες που απαιτεί η νέα εποχή.

ΟΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Οι ρόλοι των επαγγελματιών του κοινωνικού και υγειονομικού τομέα, καθώς και των ατόμων με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης, είναι κεντρικής σημασίας για τη βελτίωση των

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

διαδικασιών, την ενίσχυση της συνεργασίας και τη διασφάλιση μιας πιο ανθρωποκεντρικής φροντίδας και υποστήριξης.

Η διατομεακή συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών υγείας, κοινωνικής φροντίδας και κοινοτικών δομών έχει ενισχυθεί σημαντικά, διασφαλίζοντας ότι οι ιατρικές, ψυχολογικές και κοινωνικές διαστάσεις ενσωματώνονται σε ένα ενιαίο πλαίσιο και δεν λειτουργούν αποσπασματικά. **Ο ρόλος των οικογενειακών φροντιστών έχει επίσης εξελιχθεί:** αναγνωρίζονται θεσμικά ως ισότιμοι εταίροι, λαμβάνουν δομημένη εκπαίδευση, οικονομική αποζημίωση και δικαιώματα ανάπαυλας. Η βιωμένη εμπειρία τους αποτελεί μια ουσιαστική γέφυρα ανάμεσα στην επαγγελματική πρακτική και την καθημερινή ζωή, καθιστώντας τους συνδιαμορφωτές του οικοσυστήματος φροντίδας με επίκεντρο τη ζωή.

Οι οικογένειες δεν αντιμετωπίζονται μόνο ως συναισθηματικά στηρίγματα, αλλά αναγνωρίζονται και ως συνδιαμορφωτές της φροντίδας. Το σύστημα υποστηρίζει ποικίλες μορφές οικογενειακής ζωής – πολυγενεακά νοικοκυριά, μονογονεϊκές οικογένειες, επιλεγμένες οικογένειες και κοινότητες αλληλεξάρτησης. Ο σχεδιασμός της φροντίδας διαμορφώνεται γύρω *από* τον *κύκλο υποστήριξης*: το ίδιο το άτομο, την οικογένειά του ή το δίκτυο εμπιστοσύνης του, αλλά και τους επαγγελματίες που διευκολύνουν τη συνέχεια και την ισορροπία της φροντίδας. Ο δομημένος διάλογος μεταξύ των μελών της οικογένειας και των επαγγελματιών διασφαλίζει ότι οι ευθύνες φροντίδας παραμένουν κοινές και δεν μετακυλίονται. Οι οικογενειακοί φροντιστές λαμβάνουν θεσμική αναγνώριση, ευέλικτες δυνατότητες ανάπαυλας και πρόσβαση σε προγράμματα μάθησης που ενισχύουν την αυτοπεποίθηση και την ισορροπία. Η σχέση μεταξύ οικογενειών και επαγγελματιών βασίζεται στη συνεργασία και όχι στην υποκατάσταση – εξασφαλίζοντας αμοιβαίο σεβασμό, σαφή όρια και βιώσιμη συνεργασία.

Η φωνή των ατόμων που χρειάζονται μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη ακούγεται δυνατά και ουσιαστικά, ενώ τα ίδια έχουν την ευκαιρία να επηρεάσουν όχι μόνο τη δική τους φροντίδα και τις υπηρεσίες που λαμβάνουν, αλλά και την κοινωνία ευρύτερα.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ: ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΜΕ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Η αυτονομία στον τομέα, σε συνδυασμό με ρόλους που ενδυναμώνουν, καθιστά **τη φροντίδα και την υποστήριξη πιο ελκυστικές από ποτέ.** Το επάγγελμα ανακτά το κύρος του και προσφέρει πλέον ανταγωνιστικές αποδοχές. Οι νέοι προσελκύονται στον ανανεωμένο τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης, με αίσθημα υπερηφάνειας και σκοπού.

Αναδεικνύονται νέοι ρόλοι για την υποστήριξη της δικαιοσύνης και της επίγνωσης του τραύματος μέσα στο σύστημα: οι Διαμεσολαβητές Διαφορετικότητας & Συμπερίληψης εργάζονται διατομεακά ώστε να διασφαλίζεται ότι οι περιθωριοποιημένες πληθυσμοί εκπροσωπούνται και συμμετέχουν στη διαμόρφωση λύσεων, ενώ οι Διαμεσολαβητές Κοινοτικού Τραύματος παρέχουν υποστήριξη σε

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

επαγγελματίες που εξακολουθούν να επηρεάζονται από προηγούμενες συστημικές δυσλειτουργίες. Παράλληλα, νέοι ρόλοι, όπως ο Συντονιστής Φροντίδας και Υποστήριξης, σχεδιάζουν, οργανώνουν και αξιολογούν ολιστικά τις ανάγκες του ατόμου, με στόχο τη διαμόρφωση εξατομικευμένων προγραμμάτων φροντίδας.

Η ελκυστικότητα του τομέα της φροντίδας και της υποστήριξης, σε συνδυασμό με τις προοδευτικές κοινωνικές αξίες που **ενθαρρύνουν τους άνδρες να συμμετέχουν** στη φροντίδα των παιδιών και στις οικιακές ευθύνες, **οδηγεί σε ένα εργατικό δυναμικό με ισορροπία μεταξύ των φύλων.** Η εικόνα των εργαζομένων στη φροντίδα και την υποστήριξη έχει εξελιχθεί – δεν θεωρούνται πλέον «εξουθενωμένοι άγγελοι», αλλά αναγνωρίζονται ως σύγχρονοι, εξειδικευμένοι επαγγελματίες.

Παρά τη μεγαλύτερη αυτονομία και αναγνώριση, η διασφάλιση δίκαιων αμοιβών, της ισορροπίας ανάμεσα στο φόρτο εργασίας και τις ασφαλείς συνθήκες απασχόλησης παραμένει ένα διαρκές μέλημα. **Η αποκεντρωμένη διοίκηση** ενδυναμώνει τους επαγγελματίες, αλλά σε ορισμένες περιοχές έχει επίσης οδηγήσει σε ασάφεια ως προς τη λογοδοσία. **Η νέα κουλτούρα ηγεσίας** απαιτεί συνεχή εξισορρόπηση – διατηρώντας την ευελιξία και χωρίς να επιτρέπεται ο κατακερματισμός. Αναδύονται, έτσι, συλλογικές δομές διαπραγμάτευσης και «συμφωνίες ευημερίας» με στόχο τη διατήρηση της συνοχής μεταξύ αυτονομίας και ισότητας σε όλο το σύστημα.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΘΕ ΑΤΟΜΟΥ

Από τα παιδιά με αναπτυξιακές ή νευρολογικές παθήσεις έως τους ενήλικες με αναπηρίες ή χρόνιες ασθένειες, και τους ηλικιωμένους που αναζητούν νόημα και σύνδεση – **η φροντίδα προσαρμόζεται σε κάθε πορεία ζωής, αντί να απαιτεί από τα άτομα να προσαρμοστούν σε ένα μοντέλο παροχής υπηρεσιών.** Μεταξύ των επικρατέστερων καταστάσεων περιλαμβάνονται οι ολοένα και συχνότερες νευρολογικές και ψυχιατρικές παθήσεις (όπως η νόσος του Αλτσχάιμερ σε πρώιμο στάδιο, η νόσος του Πάρκινσον και προκλήσεις ψυχικής υγείας), η παρατεταμένη πολυνοσηρότητα, ο συνδυασμός γήρανσης και μοναξιάς, καθώς και ένας πολιτισμικά και γλωσσικά πολυποίκιλος πληθυσμός ληπτών υπηρεσιών φροντίδας. Το «πελατολόγιο» είναι εξαιρετικά ποικιλόμορφο και το σύστημα αναγνωρίζει την πολυπλοκότητα των αναγκών του.

Η πολυπλοκότητα αυτή οδήγησε στη δημιουργία εξειδικευμένων ρόλων με έμφαση στη συμπερίληψη – όπως οι διαπολιτισμικοί διαμεσολαβητές και οι συντονιστές φροντίδας και υποστήριξης με γλωσσική ευαισθησία – διασφαλίζοντας ότι οι μετανάστες και οι διαφορετικοί πληθυσμοί δεν είναι μόνο ορατοί, αλλά διαμορφώνουν ενεργά τα μοντέλα φροντίδας. Καθώς οι ομάδες ληπτών υπηρεσιών και οι ανάγκες τους δίνονται ολοένα και πιο σύνθετες, πολλοί άνθρωποι δεν εντάσσονται πλέον στις παλαιότερες κατηγορίες υπηρεσιών και κινδυνεύουν να «πέσουν» σε συστημικά κενά, γεγονός που με τη σειρά του επιτάχυνε την καινοτομία στην εξειδίκευση στο χώρο της φροντίδας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Καταβάλλονται προσπάθειες για την προώθηση της ενεργού γήρανσης και των ομάδων αμοιβαίας υποστήριξης ως στρατηγικών πρόληψης και φροντίδας. Η προληπτική υγειονομική περίθαλψη έχει φτάσει σε νέα επίπεδα – ξεκινώντας ακόμη και από το εμβρυϊκό στάδιο. Ολιστικές στρατηγικές ευημερίας, που καλύπτουν ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής, έχουν καταστεί το θεμέλιο του σχεδιασμού φροντίδας και υποστήριξης. Η εστίαση στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και της υγειονομικής περίθαλψης εξελίχθηκε αρχικά προς την προσωποκεντρική φροντίδα και υποστήριξη, ενώ πλέον μετατοπίζεται προς μια πιο ολιστική άποψη της ζωής, γνωστή ως φροντίδα με επίκεντρο τη ζωή.

Μέσω της αποϊδρυματοποίησης, συντελείται μετάβαση από τη λογική της «φροντίδας» σε **ένα πιο αυτόνομο και συν-διαμορφωμένο σύστημα υποστήριξης, το οποίο ανταποκρίνεται στις ανάγκες και όπου οι άνθρωποι γίνονται οι ίδιοι δημιουργοί και πρωταγωνιστές της ζωής τους.** Οι λήπτες των υπηρεσιών, που παλαιότερα αντιμετωπίζονταν ως παθητικοί αποδέκτες, είναι πλέον ενεργοί συμμετέχοντες. Πολλοί από όσους παλαιότερα ορίζονταν ως «ασθενείς» συμμετέχουν στη συν-διαμόρφωση της φροντίδας τους, συμβάλλοντας συχνά μέσω εργασίας, εθελοντισμού ή μερικής αυτοχρηματοδότησης. Η συμμετοχή σε ουσιαστικές δραστηριότητες θεωρείται μέρος της φροντίδας και της υποστήριξης, και τα άτομα ενθαρρύνονται να αναπτύξουν νέες δεξιότητες ενώ λαμβάνουν φροντίδα. Η συμμετοχή υποστηρίζεται, δεν απαιτείται. Τα άτομα που δεν μπορούν να εκφράσουν εύκολα τις απόψεις τους εκπροσωπούνται μέσω εκπαιδευμένων *Διαμεσολαβητών της Κοινότητας* – επαγγελματιών και ομοτίμων που μεταφράζουν τις προσωπικές εμπειρίες σε συλλογική γνώση. Τα ψηφιακά εργαλεία και ο σχεδιασμός χωρίς αποκλεισμούς καθιστούν δυνατή τη συμμετοχή ανεξάρτητα από γλώσσα, ικανότητες και γνωστικές δυνατότητες.

Η υποστηριζόμενη αυτονομία έχει καταστεί θεμελιώδης αρχή: κάθε άτομο έχει δικαίωμα να συμμετέχει στο βαθμό που ταιριάζει στις ικανότητες, τις επιθυμίες και τις συναισθηματικές του ανάγκες. Οι προσωπικοί συνήγοροι και οι συντονιστές φροντίδας διασφαλίζουν ότι οι φωνές όσων δεν μπορούν να μιλήσουν ή δεν επιθυμούν να αναλάβουν οι ίδιοι τον σχεδιασμό της φροντίδας τους, εξακολουθούν να εκπροσωπούνται πλήρως. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση τις σχέσεις – μέσω διαλόγου, ενσυναίσθησης και σεβασμού – και όχι μέσα από μια στενά διαδικαστική αντίληψη της ανεξαρτησίας.

Το μοντέλο φροντίδας με επίκεντρο τη ζωή βασίζεται σε διατομεακή συνεργασία που ενώνει την υγειονομική φροντίδα, τις κοινωνικές υπηρεσίες, την εκπαίδευση και την κοινοτική ζωή. Επαγγελματίες, διοικητικά στελέχη, άτομα που λαμβάνουν υποστήριξη και οι οικογένειές τους συνεργάζονται ως ισότιμοι εταίροι, μοιραζόμενοι γνώση και ευθύνη στη λήψη αποφάσεων. **Οι πολυεπιστημονικοί κύκλοι φροντίδας** αντικαθιστούν τις παραδοσιακές ιεραρχίες, επιτρέποντας την ελεύθερη ροή γνώσης μεταξύ νοσηλευτών, γιατρών, κοινωνικών λειτουργών, θεραπευτών, εθελοντών και οικογενειακών φροντιστών. **Αυτή η αλληλοσυνδεόμενη δομή** διασφαλίζει ότι η φροντίδα δεν είναι μόνο προσωποκεντρική, αλλά και **συστημικά ολιστική.**

Οι διαγενεακές κοινότητες φροντίδας έχουν πλέον γίνει κοινή πρακτική: τα παιδιά μαθαίνουν από νωρίς την ενσυναίσθηση και τη συμπερίληψη, οι νέοι ενήλικες συμμετέχουν σε δίκτυα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

αλληλοϋποστήριξης και ψηφιακής καθοδήγησης, ενώ οι μεγαλύτερες γενιές συνεισφέρουν με τη σοφία και το χρόνο τους σε κοινόχρηστους χώρους φροντίδας. Το σύστημα αναγνωρίζει ότι η εξάρτηση και η αυτονομία συνυπάρχουν σε κάθε ηλικιακή ομάδα και ότι και οι δύο αποτελούν φυσικές διαστάσεις της ανθρώπινης ύπαρξης.

Η φροντίδα με επίκεντρο τη ζωή αντανακλά έτσι το πλήρες φάσμα της ανθρώπινης εμπειρίας. Αναγνωρίζει ότι η φροντίδα δεν αφορά μια συγκεκριμένη ηλικία ή κατάσταση, αλλά τη συνέχεια, το αίσθημα του ανήκειν και την συλλογική δέσμευση να βοηθάμε ο ένας τον άλλον να ζει καλά – σε **όλη** τη **διάρκεια της ζωής.**

ΟΙ ΝΕΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ ΕΝΩΝΟΥΝ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ, ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Οι δομές και οι υπηρεσίες είναι ευέλικτες, χωρίς αποκλεισμούς και βασίζονται στις ανάγκες των ληπτών των υπηρεσιών. Αναδύονται υβριδικά μοντέλα φροντίδας και υποστήριξης: οι δομές προσφέρουν πλέον βραχυχρόνια φιλοξενία, ανακουφιστική φροντίδα, ημερήσια προγράμματα και ευέλικτες μεταβάσεις μεταξύ της κατ' οίκον και της κλειστής φροντίδας. Η φροντίδα δεν συνεπάγεται πλέον μόνιμη παραμονή σε μια δομή – σημαίνει **υποστήριξη όπου και όταν χρειάζεται.** Το οικοσύστημα προσφέρει τη δυνατότητα ευέλικτου συνδυασμού τυπικής και άτυπης φροντίδας και υποστήριξης.

Η ενεργοποίηση και η συμμετοχή αποτελούν βασικές αρχές, διασφαλίζοντας ότι **τα άτομα που λαμβάνουν φροντίδα και υποστήριξη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν** το δυναμικό **τους** – συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στην εργασία και την εκπαίδευση. **Παρέχονται προγράμματα ψυχο-συναισθηματικής ανάπτυξης,** ενώ τα άτομα που χρειάζονται φροντίδα και υποστήριξη συνδέονται με έναν σταθερό προσωπικό βοηθό, εκπαιδευμένο όχι μόνο σε πρακτικά καθήκοντα φροντίδας αλλά και στη συναισθηματική υποστήριξη και επικοινωνία. Τα μοντέλα στελέχωσης επανασχεδιάζονται δίνοντας προτεραιότητα στη φροντίδα και την υποστήριξη που βασίζονται στις σχέσεις και τη διαπροσωπική σύνδεση.

Αναγνωρίζεται επίσης η ανάγκη των ατόμων να φροντίζουν τους άλλους, τα ζωντανά όντα και τη φύση, ως αναπόσπαστο μέρος αυτής της νέας λογικής φροντίδας και υποστήριξης. Η νέα αρχιτεκτονική φροντίδας διασταυρώνεται όλο και περισσότερο με τη σκέψη της οικολογικής ανθεκτικότητας, καθώς οι νέες δομές ενσωματώνουν τον βιώσιμο σχεδιασμό στην παροχή φροντίδας, υποστηρίζοντας την προσέγγιση με επίκεντρο τη ζωή μέσα από τον σεβασμό στη φύση και σε όλα τα ζωντανά όντα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Τα άτομα με ανάγκες μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης διαθέτουν προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων και των ηλικιωμένων ανθρώπων, γεγονός που διευκολύνει την ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων στη φροντίδα και την υποστήριξη. Η **τεχνολογία λειτουργεί υποστηρικτικά και όχι ως υποκατάστατο της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης.** Βελτιώνει τη διάγνωση, την παρακολούθηση της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας μέσω κοινών ιατρικών αρχείων και τεχνολογικών εργαλείων, επιτρέποντας μια πιο αποτελεσματική και εξατομικευμένη διαχείριση της φροντίδας και της υποστήριξης. **Μειώνοντας τις διοικητικές εργασίες, η τεχνολογία βελτιώνει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της φροντίδας και της υποστήριξης, ενώ απελευθερώνει χρόνο για τις διαπροσωπικές πτυχές της.** Η Τεχνητή Νοημοσύνη και τα ψηφιακά εργαλεία απλοποιούν τις ροές εργασίας και εξαλείφουν την περιττή γραφειοκρατία, βελτιώνοντας σημαντικά την ικανοποίηση από την εργασία.

Τα περιβάλλοντα φροντίδας και υποστήριξης εξελίσσονται ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αυτοδύναμων ατόμων. Η τεχνολογία υποστηρίζει την εξ αποστάσεως εργασία μέσα από τις δομές φροντίδας και υποστήριξης και επιτρέπει τη φροντίδα και την υποστήριξη **ανεξάρτητα από την τοποθεσία.** Μέσω των βοηθών Τεχνητής Νοημοσύνης, τεχνολογιών αναγνώρισης φωνής και ψηφιακών εργαλείων επικοινωνίας, οι υπηρεσίες γίνονται πιο εξατομικευμένες και προσβάσιμες. Οι επαγγελματίες της φροντίδας και της υποστήριξης εκπαιδεύονται ώστε να παρέχουν εξ αποστάσεως υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, ενώ παράλληλα τα άτομα λαμβάνουν υποστήριξη για την απόκτηση των απαραίτητων ψηφιακών δεξιοτήτων.

Διάφορα ψηφιακά συστήματα επιτρέπουν εξατομικευμένες λύσεις φροντίδας και υποστήριξης, όπως εναλλακτικές μορφές θεραπείας, ρομποτική φροντίδα στο σπίτι και βοηθοί Τεχνητής Νοημοσύνης. Ωστόσο, αυτές οι τεχνολογικές εφαρμογές δεν αντικαθιστούν τις κοινωνικές και ανθρωποκεντρικές μορφές φροντίδας και υποστήριξης· αντίθετα, λειτουργούν συμπληρωματικά, παρέχοντας εξατομικευμένη υποστήριξη και βελτιώνοντας τη φροντίδα από ποιοτική άποψη. Είναι κατανοητό ότι η άμεση ανθρώπινη φροντίδα και υποστήριξη έχουν αναντικατάστατες συναισθηματικές και διαπροσωπικές διαστάσεις.

Πέρα από την υγεία και την υποστήριξη, **οι οικιακές τεχνολογίες διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην κοινωνική ένταξη και την πολιτιστική συμμετοχή.** Τα ψηφιακά οικοσυστήματα συνδέουν τους ανθρώπους με την τέχνη, την εκπαίδευση και τις κοινοτικές εκδηλώσεις, μειώνοντας την απομόνωση και καλλιεργώντας τη δημιουργικότητα. Οι υποστηρικτικές και έξυπνες τεχνολογίες περιβάλλοντος δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα να ζουν ανεξάρτητα, παραμένοντας ταυτόχρονα συνδεδεμένα με την κοινότητα. Η τεχνολογία δεν είναι, επομένως, μόνο ένα εργαλείο για την αποτελεσματικότητα της φροντίδας, αλλά μια γέφυρα προς το νόημα, το αίσθημα του ανήκειν και τη χαρά.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της **ασφαλούς, διαφανούς και προς το δημόσιο συμφέρον** διαχείρισης της τεχνολογίας υγείας και των δεδομένων. Πέρα από τη ρυθμιστική της λειτουργία, αναπτύσσονται νέες διασυνοριακές συμμαχίες φροντίδας και

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

πανευρωπαϊκά πρωτόκολλα ηθικής διαχείρισης δεδομένων, σηματοδοτώντας μια αυξανόμενη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η ψηφιακή πρόσβαση στην πληροφορία και τις υπηρεσίες επιτρέπει στα άτομα, τις οικογένειες και τους φροντιστές να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις. Οι καινοτομίες καθοδηγούνται από ανθρώπινες αξίες και η εμπιστοσύνη στις ψηφιακές λύσεις αυξάνεται – τόσο μεταξύ των επαγγελματιών όσο και του κοινού. Αυτός ο μετασχηματισμός υποστηρίζεται επίσης από νομικά πλαίσια και κανονισμούς της ΕΕ που δημιουργούν χώρο για καινοτομία, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα και τα δεδομένα των ανθρώπων. Το νομοθετικό περιβάλλον έχει σχεδιαστεί ώστε να ενισχύει την εμπιστοσύνη και τη συμμετοχή στο εξελισσόμενο οικοσύστημα φροντίδας και υποστήριξης.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη έχει πλέον εξελιχθεί σε έναν ηθικό «συνοδοιπόρο» στη φροντίδα – και όχι μόνο σε ένα τεχνικό εργαλείο. Προγνωστικά συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης βοηθούν **στον έγκαιρο εντοπισμό της συναισθηματικής δυσφορίας, της μοναξιάς ή της εξάντλησης τόσο στους λήπτες υπηρεσιών όσο και στους επαγγελματίες, επιτρέποντας την έγκαιρη, ανθρωποκεντρική παρέμβαση.** Οι αλγόριθμοι εκπαιδεύονται μέσω του συμμετοχικού σχεδιασμού, ενσωματώνοντας τις βιωμένες εμπειρίες των χρηστών, των οικογενειών και των φροντιστών, με σκοπό τη μείωση των προκαταλήψεων και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης. Η Τεχνητή Νοημοσύνη λειτουργεί έτσι ως συνεργάτης στην ενσυναίσθηση, την προνοητικότητα και την κατανόηση των σχέσεων – υποστηρίζοντας την ανθρώπινη κρίση αντί να την αντικαθιστά. **Μέσω αυτής της συνεργασίας, η ίδια η τεχνολογία μαθαίνει να φροντίζει.**

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΜΑΖΙ

Η νέα χρηματοοικονομική αρχιτεκτονική έχει δημιουργήσει σταθερότητα χωρίς γραφειοκρατία. Ανταμείβει τη συνεργασία, όχι τον ανταγωνισμό, και **επανεπενδύει** συνεχώς **τα κέρδη και τις αποταμιεύσεις σε τοπικές πρωτοβουλίες ευημερίας.** Η χρηματοδότηση της φροντίδας δεν θεωρείται πλέον δαπάνη, αλλά αναγεννητική ροή – μια συλλογική επένδυση στη ζωή, την αξιοπρέπεια και την ανθεκτικότητα της κοινότητας.

Παρότι το νέο μοντέλο φροντίδας με επίκεντρο την ανθρώπινη ζωή ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και τη συλλογική ανάληψη ευθύνης, εξακολουθούν να υπάρχουν ερωτήματα σχετικά με τη μακροπρόθεσμη οικονομική του βιωσιμότητα. Η εξισορρόπηση της συλλογικής ευθύνης με τη σταθερή και προβλέψιμη χρηματοδότηση συνεχίζει να δοκιμάζει την ανθεκτικότητα του συστήματος. Περίοδοι οικονομικής ύφεσης ή μεταβαλλόμενες δημόσιες προτεραιότητες ασκούν ανά διαστήματα πίεση στις κοινοτικές πηγές χρηματοδότησης. Παράλληλα, αναδύονται εντάσεις μεταξύ των νέων τοπικών μοντέλων και των παραδοσιακών θεσμών που εξακολουθούν να βασίζονται σε ιεραρχικές λογικές χρηματοδότησης. Η διαχείριση αυτής της συνύπαρξης – μεταξύ πειραματισμού και λογοδοσίας – εξελίσσεται σε μια από τις βασικές προκλήσεις ωρίμανσης του

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

κινήματος.

Μέχρι το 2040, η χρηματοδότηση της φροντίδας και της υποστήριξης μετασχηματίζεται σε ένα ανθεκτικό υβριδικό οικοσύστημα που αντανακλά τη συλλογική ευθύνη και την αμοιβαία εμπιστοσύνη. Ο κοινωνικός σχεδιασμός, η συνδιαμόρφωση με τα άτομα που λαμβάνουν υποστήριξη και οι προσεγγίσεις συλλογικής νοημοσύνης συμβάλλουν στην ανάπτυξη πρακτικών που είναι περισσότερο διαλειτουργικές και προσαρμόσιμες. Ο άλλοτε άκαμπτος διαχωρισμός μεταξύ δημόσιας, ιδιωτικής και κοινοτικής χρηματοδότησης εξαλείφεται. Η φροντίδα υποστηρίζεται πλέον μέσα από αλληλοσυνδεόμενες ροές πόρων –βασική δημόσια χρηματοδότηση, ιδιωτικές επενδύσεις κοινωνικού αντίκτυπου και μικρο-συνεισφορές με πρωτοβουλία της κοινότητας – οι οποίες συντονίζονται με διαφάνεια μέσω αξιόπιστων και ασφαλών ψηφιακών πλατφορμών. Η δομή και το μοντέλο φροντίδας βελτιώνουν σημαντικά την ποιότητα ζωής των ατόμων και προωθούν την καινοτομία σε όλους τους τομείς.

Ένα σημαντικό σημείο καμπής σημειώθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 2030, όταν τα ευρωπαϊκά πλαίσια κοινωνικής καινοτομίας επέτρεψαν στα κράτη μέλη να διοχετεύσουν μέρος των κοινωνικών προϋπολογισμών τους σε *συμπράξεις εργασίες βασισμένες στον κοινωνικό αντίκτυπο.* Πρόκειται για συνεργατικά μοντέλα χρηματοδότησης στα οποία οι δημόσιες αρχές, οι ιδιωτικοί επενδυτές και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μοιράζονται την ευθύνη για την επίτευξη μετρήσιμων κοινωνικών αποτελεσμάτων. Αντί να χρηματοδοτούν απευθείας τις υπηρεσίες, οι κυβερνήσεις επένδυσαν σε έργα που παρουσίαζαν σαφείς βελτιώσεις σε δείκτες ευημερίας, όπως η υγεία, η κοινωνική ένταξη και η ικανότητα για εργασία. Αυτό άνοιξε το δρόμο για τα τοπικά οικοσυστήματα – δήμους, συνεταιρισμούς και ιδιωτικούς οργανισμούς – να συγχρηματοδοτήσουν πρωτοβουλίες φροντίδας με επίκεντρο τη ζωή, οι οποίες βελτίωσαν αποδεδειγμένα την ευημερία και την κοινωνική συμμετοχή.

Οι δημόσιοι θεσμοί εξακολουθούν να εγγυώνται την καθολική πρόσβαση και την ισότητα, αλλά δεν χρηματοδοτούν πλέον ούτε διαχειρίζονται μόνοι τους τα συστήματα κοινωνικής πρόνοιας. Καθορίζουν τα ηθικά και νομικά θεμέλια – προστατεύοντας τα δικαιώματα, θέτοντας δείκτες κοινωνικού αντίκτυπου και διασφαλίζοντας διαφάνεια στις χρηματοοικονομικές ροές. Γύρω από αυτά τα πλαίσια, **έχει αναδυθεί ένα οικοσύστημα μικτής χρηματοδότησης: οι δημόσιοι προϋπολογισμοί συμπληρώνονται από ταμεία κοινωνικών επενδύσεων, φιλανθρωπικό κεφάλαιο και ιδιώτες επενδυτές κοινωνικού αντίκτυπου.** Αυτοί οι φορείς, από κοινωνικές επιχειρήσεις έως εταιρείες τεχνολογίας και συνεταιρισμούς φροντίδας, προσφέρουν ευελιξία, σχεδιαστική ικανότητα και μακροπρόθεσμους πόρους. Οι αποδόσεις τους συνδέονται όλο και περισσότερο με μετρήσιμα αποτελέσματα – όπως βελτίωση της ποιότητας ζωής, μείωση της απομόνωσης και ενίσχυση της αυτονομίας – και όχι με τον όγκο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Οι πολίτες και οι κοινότητες έχουν επίσης εξελιχθεί σε ενεργούς χρηματοδότες της φροντίδας. Μέσω μικροδωρεών συνδεδεμένων με το εισόδημα και τοπικών ταμείων ευημερίας, οι άνθρωποι συνεισφέρουν άμεσα σε έργα που τους ενδιαφέρουν – από τη στέγαση χωρίς αποκλεισμούς έως την κοινοτική αποκατάσταση. Αυτό έχει οδηγήσει σε πρωτοβουλίες χρηματοδότησης τόσο από

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

δημόσιες όσο και από ιδιωτικές πηγές, συμπεριλαμβανομένης της συλλογικής χρηματοδότησης και των μικροεπενδύσεων.

Παρότι η συμμετοχή της κοινότητας παραμένει ζωτικό μέρος της κουλτούρας χρηματοδότησης, δεν αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του συστήματος. Η βάση της φροντίδας παραμένει δημόσια και εγγυημένη – ένα συλλογικό δικαίωμα και όχι πράξη φιλανθρωπίας. Οι εθελοντικές συνεισφορές, η συλλογική χρηματοδότηση και οι τοπικές επενδύσεις λειτουργούν ως συμπληρωματικά κανάλια που ενισχύουν την καινοτομία και την εμπλοκή της κοινότητας, αλλά η βασική χρηματοδότηση της ασφαλούς και δίκαιης φροντίδας εξασφαλίζεται μέσω μακροπρόθεσμων δημόσιων δεσμεύσεων και πλαισίων βασισμένων στον κοινωνικό αντίκτυπο σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό διασφαλίζει ότι η αλληλεγγύη δεν εξαρτάται από την καλή θέληση ή τη γενναιοδωρία, αλλά από τη συλλογική ευθύνη και τη βιώσιμη διακυβέρνηση.

Για να διατηρεί τη σταθερότητά του στον χρόνο, το οικοσύστημα υποβάλλεται διαρκώς σε διαδικασίες «δοκιμής ανθεκτικότητας. Περιοδικοί έλεγχοι ισότητας, διαφανείς πίνακες παρακολούθησης κοινωνικού αντίκτυπου και επιτροπές πολιτών εξετάζουν εάν η αυτονομία έχει μετατραπεί σε ασυνέπεια ή προνόμιο για ορισμένους. Όταν οι πόροι περιορίζονται ή οι αξίες συγκρούονται, προσωρινοί μηχανισμοί συντονισμού παρεμβαίνουν για να εξισορροπήσουν την τοπική ελευθερία με τα κοινά πρότυπα και τις συλλογικές δεσμεύσεις. **Η υπόσχεση μιας φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο ισχύει μόνο εφόσον η λογοδοσία εξελίσσεται παράλληλα με την αυτονομία.**

ΝΕΟΙ ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

Η φροντίδα σε αυτό το σενάριο βασίζεται στον πειραματισμό, την αλληλεγγύη και την αυτονομία. Επαγγελματίες, οικογένειες και κοινότητες δημιουργούν από κοινού λύσεις που αμφισβητούν τα παραδοσιακά συστήματα και τους γραφειοκρατικούς περιορισμούς. Ο τομέας δίνει ιδιαίτερη αξία στην αυτοοργάνωση, τον ηθικό προβληματισμό και την ικανότητα γεφύρωσης της βιωμένης εμπειρίας με τη συστημική αλλαγή.

Για να επιτύχουν σε αυτό το νέο τοπίο, οι επαγγελματίες φροντίδας και υποστήριξης χρειάζονται τις ακόλουθες βασικές δεξιότητες:

- Διευκόλυνση, καθοδήγηση και συν-σχεδιασμός με τους λήπτες υπηρεσιών και τις οικογένειες
- Συναισθηματική και κοινωνική νοημοσύνη
- Ηθική αναστοχασμός και κριτική σκέψη
- Διατομεακή συνεργασία και ανάπτυξη συνεργασιών
- Επικοινωνία και διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις
- Ηγεσία βασισμένη σε έργα και προσαρμοστική ηγεσία
- Ψηφιακές δεξιότητες για την ανάπτυξη δημιουργικών λύσεων
- Συνηγορία και συμμετοχή στα κοινά
- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Αναδυόμενοι ρόλοι:

- **Διαμεσολαβητής Διαφορετικότητας και Συμπερίληψης** – εργάζεται διατομεακά ώστε να διασφαλίσει ότι οι περιθωριοποιημένες ομάδες πληθυσμού εκπροσωπούνται και συμμετέχουν στη διαμόρφωση λύσεων
- **Διευκολυντής Κοινοτικού Τραύματος** – παρέχει υποστήριξη σε επαγγελματίες που εξακολουθούν να επηρεάζονται από συστημικές δυσλειτουργίες ή συστημική κατάρρευση
- **Συντονιστής Φροντίδας και Υποστήριξης** – σχεδιάζει, οργανώνει και αξιολογεί ολιστικά τις ανάγκες και τις μορφές υποστήριξης του ατόμου, με στόχο το σχεδιασμό εξατομικευμένου προγράμματος φροντίδας.
- **Συντονιστής Διαπολιτισμικής Διασύνδεσης** – διασφαλίζει ότι οι μεταναστευτικοί και πολιτισμικά διαφορετικοί είναι ορατοί, αλλά και συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση των μοντέλων φροντίδας.
- **Διευκολυντής της Φωνής της Κοινότητας** – επαγγελματίες και ομότιμοι που μεταφράζουν τις ατομικές εμπειρίες σε συλλογική γνώση και κατανόηση.
- **Υπεύθυνος Ψηφιακής Ηθικής** – διασφαλίζει την υπεύθυνη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης και των δεδομένων στη φροντίδα, εξισορροπώντας την αποδοτικότητα με την αξιοπρέπεια και τη συμπερίληψη.
- **Αξιολογητής Κοινωνικού Αντίκτυπου και Αποτελεσμάτων** – παρακολουθεί και αξιολογεί τα μετρήσιμα αποτελέσματα και τον κοινωνικό αντίκτυπο των παρόχων υπηρεσιών.
- **Διαμεσολαβητής Ψηφιακής Καινοτομίας** – συνδέει τοπικές πρωτοβουλίες, δημόσιες υπηρεσίες και άτυπα δίκτυα, με στόχο τη συνδιαμόρφωση καινοτομιών ψηφιακής φροντίδας με επίκεντρο τη ζωή.
- **Μεσάζων Κοινοτικής Καινοτομίας –** λειτουργεί ως γέφυρα μεταξύ της καθημερινής εμπειρίας και της μεταρρύθμισης του συστήματος, διασφαλίζοντας ότι οι καινοτομίες προκύπτουν από πραγματικές ανάγκες.
- **Ειδικός στην Αλληλοϋποστήριξη και την Ψηφιακή Καθοδήγηση** – σχεδιάζει και υποστηρίζει ψηφιακά και υβριδικά συστήματα μάθησης και αλληλοϋποστήριξης.

Οι επαγγελματίες λειτουργούν ως συνδετικοί κρίκοι, καταλύτες και προωθητές της αλλαγής και όχι ως απλοί πάροχοι υπηρεσιών. Η ικανότητα μετράται με βάση τα συλλογικά αποτελέσματα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και όχι με βάση τη συμμόρφωση.

Κύριοι παράγοντες που ευνοούν ή εμποδίζουν αυτό το σενάριο, όπως αξιολογήθηκαν από τους εταίρους τον Οκτώβριο του 2025

Παράγοντες Ενίσχυσης

- Συμπερίληψη: έμφαση στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις ατομικές προοπτικές
- Ανθρωποκεντρικός ψηφιακός μετασχηματισμός της φροντίδας
- Ενδυνάμωση των επαγγελματιών
- Διατομεακή συνεργασία

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Καλύτερη αναγνώριση της εργασίας στον τομέα της φροντίδας
- Αξιοποίηση της τεχνολογίας για την υποστήριξη της φροντίδας.

Παράγοντες Αναστολής

- Αντίσταση στην αλλαγή (από υπευθύνους χάραξης πολιτικής, επαγγελματίες, οικογένειες και αποδέκτες φροντίδας)
- Χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες
- Ασταθής ή εύθραυστη χρηματοδότηση
- Ασαφής ρόλος του δημόσιου τομέα

ΣΑΦΗ ΣΗΜΑΔΙΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΟΔΗΓΕΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Μια πρόσφατη διατριβή εισάγει την έννοια της *«επαναστατικής ηγεσίας των νοσηλευτών»* – νοσηλευτές που αμφισβητούν περιοριστικές νόρμες για να βελτιώσουν τη φροντίδα των ασθενών, την ομαδική εργασία και την ευημερία στο χώρο εργασίας. Το μοντέλο επισημαίνει

Μια πρόσφατη διπλωματική εργασία εισάγει την έννοια της *«επαναστατικής ηγεσίας των νοσηλευτών»* – νοσηλευτές που αμφισβητούν περιοριστικές νόρμες και πρακτικές με στόχο τη βελτίωση της φροντίδας των ασθενών, της ομαδικής συνεργασίας και της ευημερίας στον χώρο εργασίας. Το μοντέλο αναδεικνύει πέντε βασικούς παράγοντες επιρροής: τον εσωτερικό αναστοχασμό, την ισχυρή επαγγελματική επάρκεια, τις συνεργατικές σχέσεις, τα δίκτυα υποστήριξης μεταξύ συναδέλφων και τη συνεργασία με τη διοίκηση.

→ Οι ενδυναμωμένοι νοσηλευτές λειτουργούν ως καταλύτες για την καινοτομία, τη βελτίωση της ποιότητας και τα πιο ευέλικτα περιβάλλοντα φροντίδας.

Πηγή: Πανεπιστήμιο της Ουτρέχτης: *Πρακτικές επαναστατικής ηγεσίας νοσηλευτών* https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/433226

ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΗ ΖΩΗ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΕΔΑΦΟΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η ΕΕ μέσω της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Φροντίδας (2022) ενισχύει τη στροφή προς προσιτά, υψηλής ποιότητας και επικεντρωμένα στη ζωή συστήματα φροντίδας, υποστηρίζοντας τόσο τους άτυπους όσο και τους επαγγελματίες φροντιστές. Παράλληλα, ερευνητικά δεδομένα δείχνουν ότι τα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

καλά σχεδιασμένα συστήματα μακροχρόνιας φροντίδας δεν είναι μόνο κοινωνικά απαραίτητα, αλλά λειτουργούν και ως ισχυροί μοχλοί οικονομικής ανάπτυξης και ενίσχυσης της συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό.

→ Η φροντίδα αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο ως κοινωνική και οικονομική επένδυση – ενσωματώνοντας τα δικαιώματα, την αξιοπρέπεια και την ευημερία στον πυρήνα της ευρωπαϊκής μεταρρύθμισης για την κοινωνικής πρόνοια.

Πηγές:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή – *Ενημέρωση για την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Φροντίδα* https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/news/european-care-strategy-one-year-after-adoption-2023-09-07_en

ΠΟΥ Ευρώπη – *Γιατί να επενδύσουμε στη μακροχρόνια φροντίδα;* https://www.who.int/europe/news/item/23-04-2025-why-should-societies-invest-in-long-term-care--new-evidence-makes-the-case-for-action

ΤΑ ΚΑΦΕ ΤΗΣ ΑΝΟΙΑΣ, ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ, ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η Ιαπωνία φιλοξενεί χιλιάδες καφέ για άτομα με άνοια – από μόνιμους κοινοτικούς χώρους έως εβδομαδιαίες συναντήσεις που διοργανώνονται από εθελοντές και δήμους. Αυτοί οι χώροι υποστηρίζουν άτομα με ήπια μορφή άνοιας προσφέροντας καθημερινή ρουτίνα, συντροφιά και ουσιαστική συμμετοχή, ενώ μερικές φορές επιτρέπουν στους συμμετέχοντες ακόμη και να συμβάλλουν ως οικοδεσπότες ή βοηθοί.

→ Οι κοινωνικές υποδομές που βασίζονται στην κοινότητα αναδεικνύονται σε κρίσιμο στοιχείο της φροντίδας για την άνοια, μειώνοντας την απομόνωση και υποστηρίζοντας την αξιοπρέπεια, την αυτονομία και το αίσθημα του «ανήκειν» στην καθημερινή ζωή.

Πηγή:

Dementia Platform Japan - *Καφέ για άτομα με άνοια σε όλη την Ιαπωνία* https://dementia-platform.jp/en/article/436/

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΕΝΑΡΙΟ 2 ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Μια συλλογική στροφή: Αξίες, Κοινότητες και η Νέα Κουλτούρα Φροντίδας και Υποστήριξης

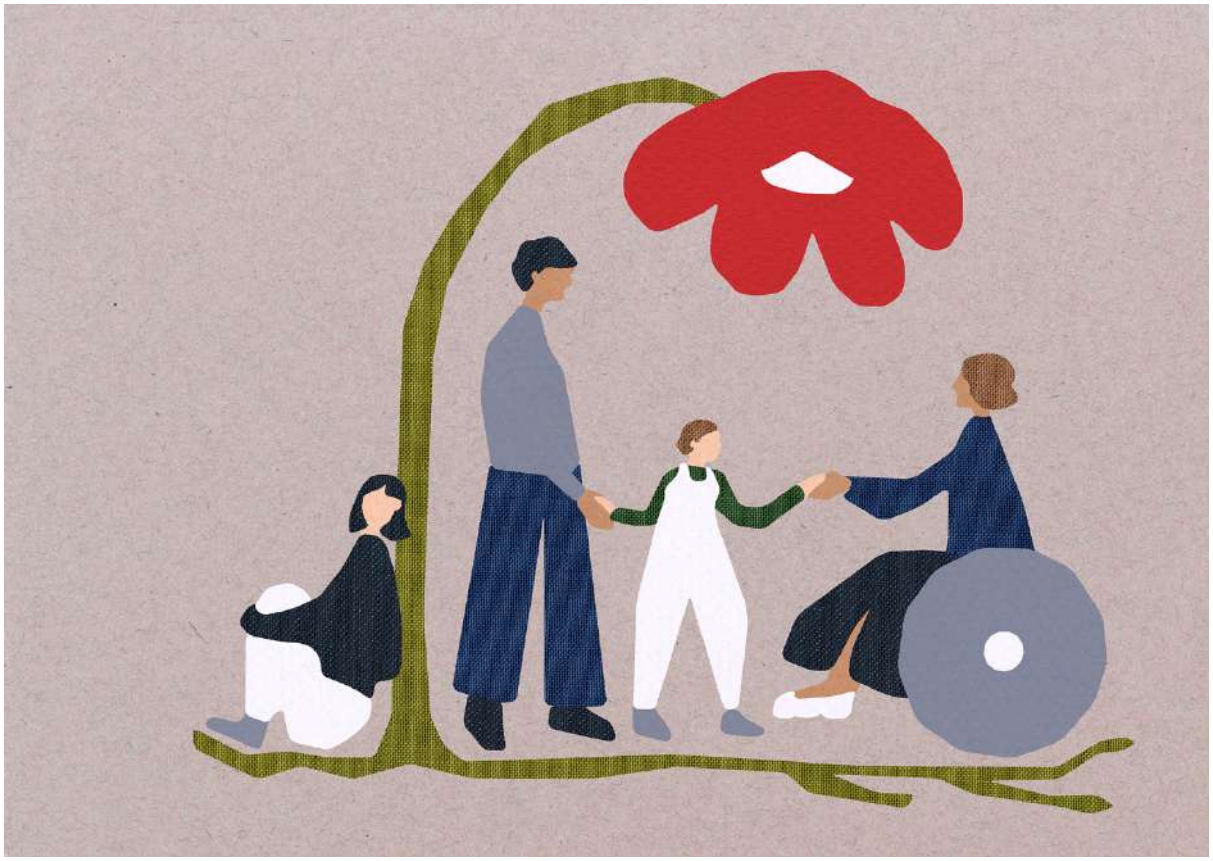

Η παγκόσμια γεωπολιτική κατάσταση που ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 2020 παρέμεινε ασταθής για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα έξοδα μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης έμειναν να τα καλύψουν οι οικογένειες και τα άτομα με ανάγκες φροντίδας και υποστήριξης. Η αυξημένη ευθύνη και η έλλειψη πόρων πυροδότησαν ένα κύμα αλληλεγγύης, μετατοπίζοντας την εστίαση από τα ατομικά προβλήματα στην αλληλεγγύη, τη συμπόνια και την κοινότητα. Η έλλειψη φροντιστών, το δυσμενέστερο οικονομικό και πολιτικό κλίμα και η διαδεδομένη απογοήτευση απέναντι στο σύστημα **ένωσαν τους ανθρώπους.**

Σε στιγμές κρίσης**, δεν είναι η κυβέρνηση που αναλαμβάνει την ηγεσία, αλλά η δύναμη της κοινότητας.** Σε δύσκολες περιόδους, οι άνθρωποι ενώνουν αυθόρμητα τις δυνάμεις τους, βοηθώντας ο ένας τον άλλον, ενισχύοντας την ιδέα ότι **η συλλογική φροντίδα δεν είναι απλώς μια ευθύνη, αλλά μια κοινή αποστολή.** Η αβεβαιότητα συνοδεύτηκε από ένα παράλληλο ενδιαφέρον για αξίες πιο ανθρώπινες και για τη διαφορετικότητα – δημιουργώντας χώρο για καινοτομία και συμπερίληψη.

Μέχρι τη δεκαετία του 2040, η αποϊδρυματοποίηση εξελίσσεται σε ένα μοντέλο φροντίδας που

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

καθοδηγείται από αξίες, όπου οι κοινότητες και τα άτομα αναλαμβάνουν εθελοντικά και με αξιοπρέπεια την ευθύνη της φροντίδας. **Αντί να αντικαθιστούν τα επίσημα συστήματα φροντίδας, οι άνθρωποι βλέπουν τη φροντίδα ως συλλογική κοινωνική δέσμευση** – μια πράξη αλληλεγγύης που ενισχύει την εμπιστοσύνη, το αίσθημα του ανήκειν και την αλληλεξάρτηση μέσα στην κοινωνία.

Ωστόσο, η αλληλεγγύη δεν αναδύεται αυτόματα ή χωρίς προσπάθεια. Σε ορισμένες στιγμές, ο φόβος και η αυτοπροστασία υπερισχύουν της συνεργασίας, οδηγώντας σε τοπικές εντάσεις και κατακερματισμό. Τα συστήματα συλλογικής φροντίδας έχουν μάθει μέσα από τέτοιες κρίσεις: **η ενσυναίσθηση, η εμπιστοσύνη και η συνεργασία καλλιεργούνται συνεχώς, και δεν θεωρούνται δεδομένες.** Η έρευνα δείχνει ότι όταν οι άνθρωποι μοιράζονται απτές ευθύνες (π.χ. τη συντήρηση κοινοτικών κήπων), συχνά επιδεικνύουν υψηλότερα επίπεδα δέσμευσης – και αυτή η διαπίστωση μπορεί να εφαρμοστεί στην οργάνωση τοπικών βαρδιών φροντίδας, αν και τα σχετικά δεδομένα στον χώρο της φροντίδας παραμένουν ακόμα περιορισμένα. **Η οικειότητα, οι κοινές τελετουργίες και η επαναλαμβανόμενη κοινωνική επαφή ενισχύουν την υπευθυνότητα και το αίσθημα του ανήκειν.** Τακτικοί κύκλοι διαλόγου, συναντήσεις μάθησης μεταξύ ομοτίμων και κοινωνικές δράσεις καλλιεργούν αυτή τη συνοχή, βοηθώντας τις κοινότητες να ξαναχτίσουν τη συνεργασία ακόμη και μετά από περιόδους διάρρηξης των δεσμών.

Ο δημόσιος τομέας λειτουργεί ως πλατφόρμα διευκόλυνσης και ρύθμισης, ενώ οι κοινότητες παρέχουν τις βασικές υπηρεσίες. Η κοινωνία έχει πραγματοποιήσει μια βαθιά αξιακή μετατόπιση: έχει αφήσει πίσω της την ανταγωνιστική και ατομικιστική λογική και έχει υιοθετήσει τη συνεργασία, την αλληλεγγύη και την ενσυναίσθηση ως πυλώνες της συνύπαρξης. Ωστόσο, η επιδίωξη της προόδου και της επίτευξης δεν έχει εξαφανιστεί – έχει εξελιχθεί. Η ώθηση για υπεροχή και καινοτομία τροφοδοτεί πλέον τη συνεργασία αντί για τον αποκλεισμό. **Οι άνθρωποι δεν βλέπουν τη φροντίδα ως βάρος ή δουλειά, αλλά ως κοινό έργο και συλλογική ευθύνη.**

Πολλοί μικροί ιδιώτες επιχειρηματίες έχουν επίσης αναπτύξει τις δικές τους μικρές μονάδες υποστηριζόμενης διαβίωσης, όπου ηλικιωμένοι ή άλλα άτομα που χρειάζονται μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη μπορούν να ζουν σε οικείο περιβάλλον ως μέλη μιας κοινότητας.

Το κράτος διατηρεί την τελική ευθύνη για όσους δεν μπορούν να συμμετέχουν ενεργά σε συνδιαμορφωμένα μοντέλα φροντίδας. Για άτομα που ζουν μόνα, με σοβαρές αναπηρίες ή σύνθετα θέματα ευαλωτότητας, οι δημόσιες υπηρεσίες παρέχουν συνεχή επαγγελματική υποστήριξη και εγγυημένη πρόσβαση σε βασική φροντίδα. Το κράτος-πλατφόρμα όχι μόνο ενδυναμώνει τις κοινότητες, αλλά και προστατεύει όσους βρίσκονται πέρα από την εμβέλειά τους.

Η ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΩΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Η συλλογική φροντίδα εκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής. Οι κοινότητες υποστηρίζουν όχι μόνο τους ηλικιωμένους, αλλά και τα παιδιά, τους νέους και τους ενήλικες που ζουν με αναπηρίες, χρόνιες ασθένειες ή μακροχρόνιες ανάγκες ψυχικής υγείας. **Η ιδέα της «μακροχρόνιας φροντίδας» έχει**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

εξελιχθεί σε *δια βίου υποστήριξη* – ένα συνεχές που συνοδεύει τους ανθρώπους σε διάφορα στάδια της ζωής τους. Η μακροχρόνια φροντίδα και οι δεξιότητες που σχετίζονται με τη γήρανση θεωρούνται πλέον δεξιότητες ενεργού πολίτη. Πλέον συνηθίζεται να λέγεται το: «Σχεδιάζω τη μελλοντική μου φροντίδα, όπως σχεδίασα και την επαγγελματική μου πορεία».

Το να νιώθει κάποιος ότι τον φροντίζουν αναγνωρίζεται ως μια θεμελιώδης ανθρώπινη εμπειρία, όχι ως **ένδειξη εξάρτησης.** Η φροντίδα καθ' εαυτή θεωρείται μια συλλογική πράξη αξιοπρέπειας και παρουσίας: άλλοτε σημαίνει δράση, άλλοτε απλώς το να βρίσκεται κανείς δίπλα στον άλλον. Αυτή η αντίληψη της αμοιβαίας φροντίδας – όπου τιμούνται τόσο η αυτονομία όσο και η ανάγκη να δεχόμαστε φροντίδα – αποτέλεσε τη βάση ολόκληρου του μετασχηματισμού, θεμελιώνοντάς τον σε γνήσια ανθρωπιά.

Αυτός ο μετασχηματισμός δεν αφορά την επιστροφή στα παραδοσιακά μοντέλα οικογενειακής φροντίδας ή σε νοσταλγικά κοινοτικά ιδανικά, αλλά **την επανεφεύρεση της αλληλεξάρτησης σε σύγχρονες μορφές – ψηφιακές, αστικές, πολυπολιτισμικές και ισότιμες.** Η συλλογική φροντίδα επαναπροσδιορίζει τι σημαίνει να προσφέρεις και να λαμβάνεις υποστήριξη: όχι ως βάρος ή δημοσιονομικό κόστος, αλλά ως έκφραση κοινωνικής ζωτικότητας και συλλογικής νοημοσύνης. **Θέτει τη φροντίδα ως μια δημιουργική δύναμη – που στηρίζει εξίσου τις κοινότητες, τα οικοσυστήματα και τις οικονομίες.** Υπό αυτή την έννοια, το μέλλον της φροντίδας δεν αφορά τόσο τη διατήρηση της εξάρτησης, όσο **τη συλλογική συν-δημιουργία ανθεκτικότητας και του αισθήματος του «ανήκειν».**

Η διαφορετικότητα, η ευαλωτότητα και η γήρανση δεν θεωρούνται πλέον εμπόδια, αλλά πηγές σοφίας, ενσυναίσθησης και κοινωνικού πλούτου. Κάθε γενιά και κάθε συνθήκη ζωής συνεισφέρει μια μοναδική μορφή γνώσης που ενισχύει τον κοινωνικό ιστό.

Τα ηλικιωμένα άτομα δεν θεωρούνται βάρος, αλλά αναπόσπαστα μέλη της κοινωνίας που διαδραματίζουν ενεργό και ορατό ρόλο· συνεισφέρουν σοφία, εμπειρία και δεξιότητες. **Η γήρανση αντιμετωπίζεται θετικά – ως ένα στάδιο αξιοπρέπειας και αξίας.** Αυτή η επαναξιολόγηση της γήρανσης δημιουργεί μια κοινωνία όπου οι ηλικιωμένοι αγκαλιάζονται και ενδυναμώνονται αντί να παραγκωνίζονται. Αντί να είναι παθητικοί αποδέκτες φροντίδας, λειτουργούν ως μέντορες, φορείς τοπικής ιστορικής μνήμης και πρεσβευτές ευημερίας. **Πολλοί οργανώνουν διαγενεακές δραστηριότητες, διδάσκουν δεξιότητες ζωής ή προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους σε δίκτυα της γειτονιάς. Η συμβολή τους αναγνωρίζεται ως κοινωνικό πλεονέκτημα – θεμέλιος λίθος μιας κουλτούρας συλλογικής φροντίδας.**

Η συλλογική φροντίδα δεν συνιστά επιστροφή στην αμισθί οικιακή εργασία, αλλά έναν επαναπροσδιορισμό της κοινωνικής συνεισφοράς. Η συμμετοχή της κοινότητας συμπληρώνει – δεν αντικαθιστά – τις δημόσιες υπηρεσίες και υποστηρίζεται από **διαρθρωτική και θεσμική αναγνώριση**, όπως πιστωτικές μονάδες κατάρτισης, εισόδημα φροντίδας ή συνταξιοδοτικές παροχές. **Η συμμετοχή μοιράζεται μεταξύ των φύλων και των γενεών, διασφαλίζοντας ότι η φροντίδα δεν βαρύνει πλέον δυσανάλογα τις γυναίκες ή συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες.**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι πολιτικές ισότητας στη φροντίδα εμπνεύστηκαν αρχικά από τις σκανδιναβικές μεταρρυθμίσεις για τη γονική άδεια.

Αυτή η εξέλιξη αντιπροσωπεύει ένα κοινωνικό συμβόλαιο για τον 21ο αιώνα – ένα συμβόλαιο που ισορροπεί την αυτονομία και την αλληλεγγύη, αναγνωρίζει την αόρατη εργασία και μετατρέπει τη φροντίδα από πηγή εξάντλησης σε θεμέλιο για τη συλλογική ευημερία. **Η συμμετοχή σχεδιάζεται με ευέλικτο τρόπο και προσαρμόζεται χρονικά, διασφαλίζοντας ότι τα άτομα μπορούν να συνεισφέρουν ανάλογα με τις δυνατότητές τους χωρίς να διακινδυνεύουν από υπερβολική δέσμευση ή εξάντληση.**

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΕ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ

Οι αξίες που στηρίζουν τη Συλλογική Φροντίδα και την υποστήριξη επεκτάθηκαν πέρα από την αλληλεγγύη και την ενσυναίσθηση, ώστε να συμπεριλαμβάνουν **την αναγέννηση, τη βιωσιμότητα και τη φροντίδα ως ευθύνη διαχείρισης. Αναδύθηκε η άποψη ότι η φροντίδα του ενός για τον άλλον πρέπει να συμβαδίζει με τη φροντίδα του πλανήτη που υποστηρίζει κάθε μορφή ζωής.**

Σε αυτή την περίοδο αστάθειας, οι κοινότητες ανταποκρίθηκαν όχι μόνο στρέφοντας το βλέμμα προς τις ανθρώπινες σχέσεις, αλλά και **υιοθετώντας ευρύτερες οικοκοινωνικές αξίες** – αναγνωρίζοντας ότι **η μακροπρόθεσμη φροντίδα και υποστήριξη είναι ενσωματωμένη τόσο στις κοινωνικές δομές όσο και στο φυσικό περιβάλλον.** Οι κοινότητες άρχισαν να ενσωματώνουν την οικολογική σκέψη στη φιλοσοφία φροντίδας τους – οι κήποι, οι κυκλικές οικονομίες και η φροντίδα με βάση τη φύση θεωρήθηκαν μέρος της ίδιας της διαδικασίας της θεραπείας και της ευημερίας.

Το μοντέλο της συλλογικής φροντίδας επαναπροσδιόρισε επίσης τη σχέση της κοινωνίας με την ετερότητα. **Η σύνδεση με τη φύση αντικατοπτρίζει αυτή τη φιλοσοφία: οι κήποι, τα φυσικά υλικά και η κυκλική διαβίωση δεν είναι διακοσμητικά αλλά σχεσιακά – υπενθυμίζουν ότι η φροντίδα εκτείνεται πέρα από τους ανθρώπους στα οικοσυστήματα που μας συντηρούν.** Με αυτή την έννοια, η συλλογική φροντίδα είναι βαθιά οικολογική με την κοινωνική έννοια του όρου: καλλιεργεί το αίσθημα του ανήκειν όχι μόνο μεταξύ των ανθρώπων, αλλά και μεταξύ των ανθρώπων και του ζωντανού κόσμου.

Αυτή η προσέγγιση της συλλογικής φροντίδας συντονίζεται με αυτό που πολλές αυτόχθονες κουλτούρες εφαρμόζουν από καιρό – **μια ολιστική κατανόηση της φροντίδας ως αμοιβαιότητας με όλα τα ζωντανά όντα.** Αναγνωρίζει ότι οι άνθρωποι, τα ζώα, τα φυτά και τα οικοσυστήματα είναι αλληλεξαρτώμενοι συμμετέχοντες σε ένα κοινό πλέγμα ζωής. Η σοφία αυτών των παραδόσεων υπενθυμίζει στις κοινότητες ότι η φροντίδα δεν είναι μια υπηρεσία που πρέπει να παρασχεθεί, αλλά μια σχέση που πρέπει να διατηρηθεί – με τη γη, με τους άλλους ανθρώπους και με τις γενιές που

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

θα ακολουθήσουν. Μέσα από αυτή την ευρύτερη οικολογική συνείδηση, η συλλογική φροντίδα γίνεται μια ζωντανή φιλοσοφία συνύπαρξης και σεβασμού προς κάθε μορφή ζωής.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΗΓΕΣΙΑ ΣΕ ΔΡΑΣΗ

Η φροντίδα και η υποστήριξη βασίζονται στην οικογένεια και την κοινότητα και θεωρούνται κοινή ευθύνη όλων. Οι κοινότητες, οι οικογένειες και οι εθελοντές διαχειρίζονται τη μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη, και ο εθελοντισμός θεωρείται όχι μόνο ως ηθική πράξη, αλλά και ως αναγνωρισμένη συνεισφορά στην κοινωνία.

Τα παλιά όρια μεταξύ «παρόχων» και «αποδεκτών» έχουν διαλυθεί· η φροντίδα λειτουργεί πλέον ως ένα ζωντανό δίκτυο που στηρίζεται σε κοινό σκοπό και διαφανή διακυβέρνηση. Οι **τοπικές κοινότητες λειτουργούν ως ζωντανά εργαστήρια κοινωνικής καινοτομίας, όπου η εμπιστοσύνη, το αίσθημα του «ανήκειν» και η τοπική κουλτούρα διαμορφώνουν τον τρόπο οργάνωσης της φροντίδας.** Ο ρόλος τους εκτείνεται πέρα από τη συγχρηματοδότηση – αποτελούν τη σχεσιακή ραχοκοκαλιά του συστήματος, μετατρέποντας τις γειτονιές σε δίκτυα κοινής ευθύνης.

Οι οικογένειες και οι στενοί συγγενείς παραμένουν ο ακρογωνιαίος λίθος της κοινής φροντίδας. Σε αυτό το μοντέλο, **τα μέλη της οικογένειας αναγνωρίζονται ως συν-επαγγελματίες:** συμμετέχουν στον σχεδιασμό, τη λήψη αποφάσεων και την αξιολόγηση μαζί με τις επίσημες ομάδες. Η έννοια της *οικογένειας* νοείται ευρέως, περιλαμβάνοντας συντρόφους, φίλους και επιλεγμένες κοινότητες. Για όσους δεν έχουν συγγενείς, οι κύκλοι της γειτονιάς και οι εθελοντές σύντροφοι παρέχουν την ίδια συνέχεια και τον ίδιο συναισθηματικό δεσμό. **Αυτή η περιεκτική άποψη της συγγένειας καθιστά τη φροντίδα μια κοινή, και όχι επιβαλλόμενη, ευθύνη.**

Η κοινότητα – πολίτες που συνεργάζονται με επαγγελματίες – είναι το κύριο μέσο για τη διασφάλιση ποιοτικής φροντίδας. **Η τοπική συνεργασία είναι κεντρική για τον τρόπο με τον οποίο δομείται η μακροχρόνια φροντίδα,** με γείτονες, εθελοντές και επαγγελματίες να ενώνουν τις δυνάμεις τους για να σχηματίσουν ένα δίκτυο υποστήριξης και συνεργασίες που είναι πιο βιώσιμες και ευέλικτες από το προηγούμενο θεσμοθετημένο μοντέλο.

Η σχέση μεταξύ επαγγελματιών και κοινοτήτων έχει εξελιχθεί σε μια εταιρική σχέση αμοιβαίας μάθησης. Οι επαγγελματίες προσφέρουν κλινική και ηθική εμπειρογνωμοσύνη, ενώ τα μέλη της κοινότητας συνεισφέρουν εμπειρία ζωής, κοινωνική γνώση και κατανόηση του πλαισίου. Μαζί, σχεδιάζουν από κοινού στρατηγικές φροντίδας, αξιολογούν τα αποτελέσματα και προσαρμόζουν τις πρακτικές με βάση τον συνεχή διάλογο. Αυτή η αμοιβαιότητα διασφαλίζει ότι τα επαγγελματικά πρότυπα και η κοινοτική σοφία αλληλοενισχύονται αντί να ανταγωνίζονται. **Σαφή ηθικά πλαίσια καθοδηγούν τα όρια, τη λογοδοσία και την εμπιστοσύνη, διασφαλίζοντας ότι οι επαγγελματικοί ρόλοι παραμένουν διακριτοί αλλά βαθιά ενσωματωμένοι στην κοινοτική ζωή.**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι ομάδες είναι αυτοδιαχειριζόμενες, πράγμα που σημαίνει ότι έχουν την εξουσία να λαμβάνουν αποφάσεις όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τη φροντίδα και την υποστήριξη. Οι διεπιστημονικές ομάδες σχηματίζονται φυσικά και οργανώνουν το έργο τους ανεξάρτητα. Η λήψη αποφάσεων και η ευθύνη είναι κοινές. Οι βέλτιστες πρακτικές έχουν αντληθεί από πρωτοπόρους των αυτοδιαχειριζόμενων ομάδων.

ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Στον πυρήνα της νέας επαγγελματικής αρχιτεκτονικής βρίσκονται **εκπαιδευμένοι επαγγελματίες** – ***διαχειριστές κοινοτικής φροντίδας, νοσηλευτές και κοινωνικοί διαμεσολαβητές*** – οι οποίοι εγγυώνται την ποιότητα και την ασφάλεια. Γύρω τους υπάρχει ένας ευέλικτος κύκλος ***ημι-επαγγελματιών και εκπαιδευμένων εθελοντών***, όπως οικογενειακοί φροντιστές, μέντορες ομοτίμων και υποστηρικτές της γειτονιάς. Μαζί, συνδιαχειρίζονται καταστάσεις φροντίδας χρησιμοποιώντας ανοιχτές ψηφιακές πλατφόρμες που επιτρέπουν διαφανή συντονισμό και συλλογική λήψη αποφάσεων.

Τοπικά «σύμφωνα φροντίδας» ορίζουν τα όρια της ευθύνης, αποσαφηνίζοντας ποιος είναι υπεύθυνος για τι στην καθημερινή πρακτική. Επαγγελματίες μέντορες εποπτεύουν τους εκπαιδευτές ομοτίμων και τους εθελοντές, ενώ κινητές ομάδες επιθεώρησης και υποστήριξης –που συντονίζονται από τις περιφερειακές αρχές– παρακολουθούν τα αποτελέσματα, διασφαλίζουν την ασφάλεια και παρεμβαίνουν για τη διαμεσολάβηση συγκρούσεων όταν απαιτείται. Αυτό το υβριδικό μοντέλο επιτρέπει ευελιξία χωρίς να θυσιάζει την αξιοπιστία ή την ισότητα.

Οι επαγγελματίες λαμβάνουν ειδική εκπαίδευση στην ηγεσία δικτύων και τη διευκόλυνση με βάση την ηθική, γεγονός που τους επιτρέπει **να καθοδηγούν τις κοινότητες χωρίς να καταφεύγουν σε ιεραρχίες.** Αυτό το κατανεμημένο επαγγελματικό οικοσύστημα διατηρεί τόσο την αυτονομία των κοινοτήτων όσο και την αξιοπιστία της φροντίδας.

Για άτομα με σύνθετες ή εντατικές ανάγκες – όπως προχωρημένη άνοια, σοβαρά κινητικά προβλήματα ή πολλαπλές χρόνιες παθήσεις – εξειδικευμένες *κινητές ομάδες υποστήριξης* εξασφαλίζουν τη συνέχεια και την ασφάλεια. Αυτές οι πολυεπιστημονικές μονάδες, που αποτελούνται από επαγγελματίες και εκπαιδευμένους κοινοτικούς υποστηρικτές, παρέχουν επιτόπια ιατρική, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη. Λειτουργούν ως το «προέκταση» της κοινότητας, φέρνοντας εξειδικευμένη γνώση και δυνατότητες νοσοκομειακού επιπέδου στα σπίτια των ανθρώπων, διατηρώντας παράλληλα το αίσθημα του ανήκειν και της αυτονομίας.

Για να διασφαλιστεί η ποιότητα και η ασφάλεια σε αυτό το κατανεμημένο σύστημα, οι κοινότητες λειτουργούν εντός σαφών ηθικών και διαδικαστικών πλαισίων. Στην πράξη, οι εθελοντές συντονίζονται από κοινοτικούς διαχειριστές φροντίδας, οι οποίοι επιβλέπουν την αντιστοίχιση, τον προγραμματισμό και την εκπαίδευσή τους. Οι επαγγελματίες μοιράζονται την ευθύνη της εποπτείας, αλλά υποστηρίζονται από **ψηφιακές πλατφόρμες συντονισμού** και εκπαιδευτές

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ομοτίμων. **Η εκπαίδευση στην ψηφιακή ένταξη** είναι διαθέσιμη για όλες τις γενιές, διασφαλίζοντας ότι όλοι μπορούν να συμμετέχουν με αυτοπεποίθηση στη συλλογική φροντίδα. Η διαχείριση των εθελοντών αναγνωρίζεται ως επίσημος χρόνος εργασίας, όχι ως πρόσθετη επιβάρυνση, και ενσωματώνεται στις επαγγελματικές διαδρομές εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Σε αυτό το νέο τοπίο, **οι ρόλοι των επαγγελματιών** έχουν εξελιχθεί. Οι επαγγελματίες της φροντίδας και της υποστήριξης δεν ενεργούν πλέον ως επόπτες, αλλά ως *συνδετικοί κρίκοι και καταλύτες* μέσα στα άτυπα δίκτυα. Το καθήκον τους είναι να **μεταφράζουν την επαγγελματική γνώση σε προσιτή κοινοτική πρακτική, γεφυρώνοντας τις ιατρικές, κοινωνικές και εθελοντικές διαστάσεις της υποστήριξης.**

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

Παρά την έμφαση στην αλληλεγγύη, ορισμένοι άνθρωποι βιώνουν τη συμμετοχή ως μια κανονιστική ή πιεστική υποχρέωση, αισθανόμενοι πίεση αντί για ενδυνάμωση. Αναδύονται νέες μορφές εξουθένωσης φροντιστών και κοινωνικού αποκλεισμού για όσους δεν μπορούν να συνεισφέρουν ενεργά. Αυτό αναδεικνύει μια βασική ένταση: ενώ το κυρίαρχο ήθος είναι η αλληλεγγύη, υπάρχει ο κίνδυνος να μετατραπεί σε εξαναγκαστική απαίτηση – ιδιαίτερα για άτομα που, λόγω σωματικών ή ψυχικών δυσκολιών, δεν είναι σε θέση να συμμετέχουν.

Για να αποτραπεί το ενδεχόμενο η αλληλεγγύη να μετατραπεί σε «κρυφή υποχρέωση», οι κοινότητες λειτουργούν με σαφώς κατοχυρωμένα δικαιώματα ανάπαυλας, εναλλασσόμενα προγράμματα φροντίδας και μικρο-επιχορηγήσεις για την ανάρρωση και στήριξη των φροντιστών. Υπεύθυνοι ισότητας παρακολουθούν τα πρότυπα συμμετοχής, ώστε να διασφαλίζεται ότι όσοι διαθέτουν λιγότερο χρόνο, υγεία ή κοινωνικό κεφάλαιο υποστηρίζονται αντί να κρίνονται. Η επιλογή μη συμμετοχής παραμένει απολύτως θεμιτή· το αίσθημα του ανήκειν δεν εξαρτάται ποτέ από την προσφορά κάποιου. Δομημένες μορφές υποστήριξης – όπως υπηρεσίες ανάπαυλας, ομάδες ομότιμης υποστήριξης και **mentoring** από έμπειρους φροντιστές – διασφαλίζουν ότι καμία οικογένεια δεν επωμίζεται μόνη της το βάρος της φροντίδας.

Για να διασφαλιστεί η συμμετοχικότητα και η αξιοπρέπεια για όλους, παραμένουν σε ισχύ δομικά δίκτυα προστασίας. Εξειδικευμένες ομάδες προσέγγισης – αποτελούμενες από επαγγελματίες και εκπαιδευμένους κοινοτικούς υποστηρικτές – στηρίζουν άτομα με σύνθετες ανάγκες, όπως εκείνα που ζουν μόνα, με προχωρημένη άνοια ή ανθρώπους που αντιμετωπίζουν ψηφιακό αποκλεισμό. Αυτές οι κινητές μονάδες φροντίδας και υποστήριξης γεφυρώνουν τα κενά του συστήματος, διασφαλίζοντας ότι η φροντίδα δεν εξαρτάται από το κοινωνικό κεφάλαιο ή τα υπάρχοντα δίκτυα. Τοπικοί «παρατηρητές φροντίδας και υποστήριξης» ενσωματώνονται στις γειτονιές για να εντοπίζουν πρώιμα σημάδια απομόνωσης ή παραμέλησης. Η αρχή παραμένει: κανείς δεν μένει πίσω, ανεξάρτητα από την ικανότητά του να συμμετάσχει στη συν-φροντίδα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Σε έναν όλο και πιο ψηφιοποιημένο κόσμο, η συλλογική φροντίδα βασίζεται στο να καταστεί η συμμετοχή της κοινότητας απτή και προσβάσιμη. **Ένα μοντέλο συμμετοχής τριών επιπέδων βοηθά τα άτομα να βρουν τη μορφή συνεισφοράς στη φροντίδα που ταιριάζει στις συνθήκες της ζωής τους:** «Μικρή», «Μεσαία» και «Μεγάλη» συμμετοχή. Η μικρή συμμετοχή περιλαμβάνει μικρο-πράξεις φροντίδας – σύντομες, ευέλικτες συνεισφορές, όπως επισκέψεις σε γείτονες ή δωρεές ψηφιακών μονάδων χρόνου. Η μέτρια συμμετοχή περιλαμβάνει επαναλαμβανόμενη εμπλοκή στην κοινότητα, όπως καθοδήγηση, υποστήριξη από ομοτίμους ή κοινά προγράμματα φροντίδας, που συχνά ανταμείβονται με κουπόνια κατάρτισης ή φορολογικές ελαφρύνσεις. Η μεγάλη συμμετοχή αναφέρεται σε μακροπρόθεσμη δέσμευση, που αναγνωρίζεται μέσω επίσημων τίτλων, συμπληρωματικών εισοδημάτων ή συνταξιοδοτικών πιστώσεων. Αυτή η δομή διασφαλίζει ότι η φροντίδα μοιράζεται δίκαια – χωρίς να επιβάλλεται – και ότι η συμμετοχή ενισχύει την καθημερινή ζωή αντί να την επιβαρύνει.

Εξισορροπώντας τη συμμετοχή και την ανάπαυση, το μοντέλο αποτρέπει επίσης την εξάντληση των φροντιστών, προστατεύοντας τόσο τους εθελοντές όσο και τους επαγγελματίες από υπερβολική συναισθηματική ή σωματική καταπόνηση. Για να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα, οι κοινότητες διατηρούν «αποθέματα/ εφεδρείες συνέχειας φροντίδας» – δίκτυα εκπαιδευμένων αναπληρωτών και εθελοντών σε ετοιμότητα που μπορούν να αναλάβουν προσωρινά καθήκοντα σε περιόδους κρίσης. Αυτά τα αποθέματα διασφαλίζουν ότι τα συστήματα φροντίδας δεν θα καταρρεύσουν όταν τα άτομα επιβαρύνονται υπερβολικά ή καθώς μεταβάλλονται οι συνθήκες της ζωής.

Εξειδικευμένοι κύκλοι μάθησης, συμβουλευτική υποστήριξη και προγράμματα εναλλαγής βοηθούν τους άτυπους φροντιστές να διαχειρίζονται τα πολλαπλά φορτία – εργασία, οικογένεια και φροντίδα – διατηρώντας παράλληλα συναισθηματική απόσταση και προσωπική ευημερία. Με την πάροδο του χρόνου, αυτές οι νέες κοινωνικές συμβάσεις επανατοποθετούν τη φροντίδα ως ένα φυσιολογικό, ουσιαστικό και υποστηριζόμενο μέρος της ενεργού κοινωνικής ζωής.

ΜΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΞΙΑ ΣΕΒΑΣΜΟΥ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ

Η εκτίμηση της εργασίας στη μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη έχει αυξηθεί σημαντικά. **Οι άνθρωποι βλέπουν νόημα, σκοπό και κοινωνική αξία στη φροντίδα.** Αναδύονται νέες δεξιότητες, όπως η ψηφιακή συμπερίληψη, οι δεξιότητες οικολογικής και πλανητικής φροντίδας και η γνώση διαφορετικών μεθόδων θεραπείας, και καθώς η αλληλεγγύη, η συνεργασία και η ενσυναίσθηση είναι οι καθοριστικές αξίες για τη φροντίδα και την υποστήριξη, οι «ήπιες» δεξιότητες καλλιεργούνται συστηματικά. Το εκπαιδευτικό σύστημα αντανακλά αυτή την ευρύτερη προοπτική. **Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού έχουν αναδιαμορφώσει τις πολιτισμικές αφηγήσεις: η παροχή φροντίδας δεν θεωρείται βάρος, αλλά κοινή τιμή και κοινωνική αποστολή.** Μέλη οικογενειών,

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

κοινότητες και άμισθοι εθελοντές αποτελούν πλέον σημαντικό μέρος του ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, αναγνωρίζεται ως πολύτιμη μια μεγάλη ποικιλία κοινωνικών και βιωματικών διαδρομών.

Μια πρόταση για την εισαγωγή εκπαιδευτικών διαδικασιών γύρω από τη φροντίδα και την υποστήριξη από νεαρή ηλικία στα σχολεία ενσωματώθηκε στο εκπαιδευτικό σύστημα στις αρχές της δεκαετίας του 2030, προωθώντας μια κουλτούρα βασισμένη στην αμοιβαία υποστήριξη και τη συλλογική ευθύνη. Αυτό εξασφαλίζει ότι ο καθένας διαθέτει τουλάχιστον το ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο τυπικής εκπαίδευσης για να παρέχει φροντίδα και υποστήριξη.

Γίνονται αποδεκτές πολλαπλές μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η μάθηση είναι ευέλικτη, συνεχής και πραγματοποιείται παράλληλα με την εργασία. Οποιοσδήποτε από την κοινότητα μπορεί να γίνει εκπαιδευτής, εφόσον διαθέτει ενδιαφέρον, ενθουσιασμό και γνώσεις ή δεξιότητες που επιθυμεί να μοιραστεί με την κοινότητα. Η πιστοποίηση που βασίζονται στην αναγνώριση από ομοτίμους και ευέλικτοι μηχανισμοί διασφάλισης ποιότητας συμβάλλουν στη διατήρηση μιας ασφαλούς και αξιόπιστης φροντίδας. Αναγνωρίζονται ως σημαντικές τόσο η τυπική όσο και η άτυπη κατάρτιση. Το μεγαλύτερο μέρος της μάθησης λαμβάνει χώρα σε πραγματικά περιβάλλοντα φροντίδας και υποστήριξης, με αναγνώριση της εμπειρικής μάθησης και της μάθησης στο χώρο εργασίας. Η κοινοτική γνώση, οι διαγενεακές δεξιότητες και η μάθηση από ομοτίμους γίνονται σεβαστές παράλληλα με την τυπική εκπαίδευση.

Η δια βίου μάθηση επεκτείνεται επίσης στον τρόπο με τον οποίο οι επαγγελματίες λειτουργούν εντός των άτυπων συστημάτων υποστήριξης. Οι πιστοποιήσεις είναι αρθρωτές και μεταβιβάσιμες – οι άνθρωποι αποκτούν μικρο-πιστοποιήσεις για καθοδήγηση, συντονισμό φροντίδας, ψηφιακή συμπερίληψη ή οικοκοινωνικές δεξιότητες. Οι ίδιες οι κοινότητες εγκρίνουν και επικυρώνουν τις ικανότητες, συνδυάζοντας την επίσημη και την εμπειρική αναγνώριση. Διάφορα είδη απαιτήσεων και κριτηρίων εφαρμόζονται επίσης στο μοντέλο κινήτρων.

Μια τυπική τοπική ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει μια διπλωματούχο νοσοκόμα που ενεργεί ως *Συντονίστρια Υγείας και Ευεξίας*, έναν εκπαιδευμένο εθελοντή της κοινότητας ως *Ομότιμο Μέντορα*, καθώς και έναν «σύμβουλο ψηφιακής συμπερίληψης» που βοηθά τις οικογένειες σε θέματα τεχνολογίας. Η ευέλικτη σύνθεση αυτών των ομάδων εξασφαλίζει ότι **η επίσημη και η άτυπη εμπειρογνωμοσύνη αλληλοσυμπληρώνονται σε πραγματικό χρόνο.**

Το εκπαιδευτικό σύστημα περιλαμβάνει επίσης ενότητες φροντίδας και υποστήριξης με βάση τη φύση και την οικοκοινωνική προσέγγιση, διασφαλίζοντας ότι οι επαγγελματίες της

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

φροντίδας και της υποστήριξης διαθέτουν τα απαραίτητα εφόδια για να συνδέσουν την υγεία και την κοινωνική ευημερία με την περιβαλλοντική ευθύνη.

ΨΗΦΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ

Η ψηφιοποίηση στη συλλογική φροντίδα είναι αόρατη αλλά πάντα παρούσα – μια αθόρυβη υποδομή που ενισχύει τις σχέσεις αντί να τις αντικαθιστά. Οι κοινότητες χρησιμοποιούν ψηφιακές πλατφόρμες για να συντονίζουν τη φροντίδα, να αντιστοιχίζουν εθελοντές και οικογένειες και να διατηρούν προσωπικά σχέδια φροντίδας που εξελίσσονται ανάλογα με τα στάδια της ζωής.

Οι άτυποι φροντιστές και τα μέλη της οικογένειας βασίζονται σε κοινά ψηφιακά εργαλεία προγραμματισμού που κατανέμουν τις καθημερινές ευθύνες – από επισκέψεις στο γιατρό έως υπενθυμίσεις για τη λήψη φαρμάκων και κλήσεις έκτακτης ανάγκης. Αυτά τα συνεργατικά συστήματα μειώνουν το γνωστικό φορτίο της φροντίδας, διασφαλίζοντας ότι κανένας δεν φέρει ολόκληρο το συναισθηματικό ή πρακτικό βάρος. Όταν εμφανίζονται σημάδια υπερφόρτωσης, αυτόματες ειδοποιήσεις ενεργοποιούν την υποστήριξη από ομοτίμους ή επαγγελματίες, ενεργοποιώντας περιόδους ανάπαυσης ή βραχυπρόθεσμη αντικατάσταση από εκπαιδευμένους εθελοντές. **Ο ψηφιακός σχεδιασμός στη συλλογική φροντίδα είναι επομένως βαθιά ανθρωποκεντρικός: δεν αντικαθιστά την ενσυναίσθηση, αλλά τη βοηθά να οργανωθεί και να διατηρηθεί.**

Τα ψηφιακά εργαλεία συντονισμού χρησιμοποιούνται επίσης σε όλα τα δίκτυα φροντίδας για να διασφαλίζουν ότι οι αποκεντρωμένες δομές παραμένουν συνεκτικές και ασφαλείς για τους πελάτες. Οι πλατφόρμες επιτρέπουν τη διαφανή επικοινωνία μεταξύ επαγγελματιών, εθελοντών και οικογενειακών φροντιστών, μειώνοντας τον κίνδυνο απώλειας πληροφοριών ή αντικρουόμενων παρεμβάσεων. Οι Διαχειριστές Κοινοτικής Φροντίδας εποπτεύουν αυτά τα συστήματα σε τοπικό επίπεδο, εγγυώμενοι ότι οι άνθρωποι βιώνουν συνέχεια και συνέπεια, ανεξάρτητα από τον οργανισμό ή τον φορέα που παρέχει την υπηρεσία. Σαφή πρωτόκολλα επικοινωνίας και κοινά ηθικά πρότυπα διασφαλίζουν ότι η συνεργασία ενισχύει – αντί να κατακερματίζει – τη διαδρομή του λήπτη υπηρεσιών μέσα στο σύστημα φροντίδας.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη υποστηρίζει την προληπτική δράση, εντοπίζοντας τα πρώιμα σημάδια απομόνωσης ή επιδείνωσης της υγείας, ενώ ταυτόχρονα σέβεται την ιδιωτικότητα και την ανθρώπινη κρίση. **Κάθε άτομο έχει πρόσβαση στα δικά του δεδομένα και μπορεί να αποφασίσει ποιος επιτρέπεται να τα χρησιμοποιήσει ή να τα μοιράζεται.**

Συμπεριληπτικοί Χώροι Διαβίωσης και Διαγενεακές Κοινότητες

Χάρη σε αυτό το νέο μοντέλο συλλογικής ευθύνης, **έχουν δημιουργηθεί καινοτόμες υποστηριζόμενες κατοικίες, εξατομικευμένοι μικροί χώροι και κόμβοι κοινοτικών υπηρεσιών.**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Καλλιεργώντας ισχυρότερες συνδέσεις με τοπικά δίκτυα και κοινοτικές πρωτοβουλίες, αυτοί οι κόμβοι υπηρεσιών μπορούν να μετατραπούν σε πραγματικούς παράγοντες εδαφικής ανάπτυξης. **Τα γηροκομεία, όπως τα γνωρίζαμε κάποτε, δεν υπάρχουν πλέον.** Αντ' αυτού, **η φροντίδα και η υποστήριξη ενσωματώνονται στις τοπικές κοινότητες, όπου οι άνθρωποι γερνούν στον τόπο τους, περιτριγυρισμένοι από τις οικογένειές, τους φίλους και τους γείτονές τους. Η διαγενεακή διαβίωση και η κοινοτική ζωή** έχουν πάρει νέες μορφές: ορισμένες εγκαταστάσεις ενσωματώνουν παιδικούς σταθμούς, συνεργατικά καφέ εργασίας και δημόσιες κοινωνικές δράσεις, δημιουργώντας χώρους κοινής ζωής, όχι απομόνωσης. Αυτό είχε τεράστια θετική επίδραση στην επιδημία της μοναξιάς. Οι άνθρωποι σε αυτές τις νέες εγκαταστάσεις αναλαμβάνουν νέους ρόλους και γίνονται, για παράδειγμα, μέντορες, εθελοντές και φροντιστές γείτονες. Επιτρέπει επίσης πιο αυτόνομες επιλογές για το τέλος της ζωής που αντανακλούν προσωπικό νόημα και αξιοπρέπεια. Για παράδειγμα, η πρόσβαση σε πολυεπιστημονικές ομάδες παρηγορητικής φροντίδας επιτρέπει πλέον στους ανθρώπους να επιλέξουν να πεθάνουν στο σπίτι – με εξειδικευμένη φροντίδα, πνευματική υποστήριξη και περιτριγυρισμένοι από τους αγαπημένους τους.

Επιπλέον, αυτοί οι πολυγενεακοί χώροι φροντίδας φιλοξενούν προγράμματα πρώιμης αποκατάστασης για παιδιά, προσβάσιμα δημιουργικά εργαστήρια για νέους ενήλικες με αναπηρίες και δίκτυα καθοδήγησης όπου οι ηλικιωμένοι μοιράζονται δεξιότητες με τις νεότερες γενιές σε αντάλλαγμα για συντροφιά ή ψηφιακή βοήθεια. Άτομα που κάποτε κινδύνευαν να γίνουν αόρατα στο σύστημα – παιδιά με σύνθετες παθήσεις, ενήλικες με νευροδιαφορετικότητα, πρόσφυγες με τραυματικό παρελθόν – αναγνωρίζονται πλέον πλήρως ως συνδιαμορφωτές της δικής τους φροντίδας και υποστήριξης.

Κάθε κοινότητα διασφαλίζει ότι η προσβασιμότητα, η επικοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και η πολιτισμική ευαισθησία είναι ενσωματωμένες στο σχεδιασμό και στην καθημερινή πρακτική. Η αρχή είναι καθολική: όλοι ανήκουν, όλοι συνεισφέρουν, όλοι φροντίζονται.

ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Η φροντίδα και η υποστήριξη χρηματοδοτούνται από άτομα, οικογένειες, κοινότητες και φιλανθρωπικά ιδρύματα. **Η χρηματοδότηση ακολουθεί ένα πολυεπίπεδο μοντέλο που ισορροπεί την αλληλεγγύη και τη βιωσιμότητα**, όπως η «δημόσια βασική χρηματοδότηση» που εγγυάται καθολική πρόσβαση σε βασική φροντίδα και υποστήριξη, η οποία παρέχεται μέσω κρατικών και δημοτικών προϋπολογισμών· η «κοινοτική συγχρηματοδότηση» που επιτρέπει σε τοπικές πρωτοβουλίες να συγκεντρώνουν συμπληρωματικούς πόρους μέσω συνεταιριστικών κεφαλαίων, δωρεών από γειτονιές ή ομολόγων κοινωνικού αντίκτυπου· «ιδιωτικές συνεργασίες» που παρέχουν χρηματοδότηση για καινοτομία - για παράδειγμα, βιώσιμη στέγαση, εργαλεία ψηφιακής συμπερίληψης ή οικοκοινωνικά έργα, και «προγράμματα της ΕΕ και ιδρυμάτων» που υποστηρίζουν τον διακρατικό πειραματισμό και την επέκταση επιτυχημένων μοντέλων. Ο κερδοσκοπικός τομέας φροντίδας είναι μικρός και αυστηρά ρυθμισμένος για την πρόληψη της ανισότητας, διασφαλίζοντας

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ότι η συνεργασία μεταξύ του δημόσιου και του μη κερδοσκοπικού τομέα παραμένει η ραχοκοκαλιά του συστήματος.

Μαζί, η βασική δημόσια χρηματοδότηση, οι ιδιωτικές συμπράξεις, η κοινοτική συγχρηματοδότηση και ο περιορισμένος κερδοσκοπικός τομέας φροντίδας δημιουργούν ένα ανθεκτικό χρηματοοικονομικό οικοσύστημα, συνδυάζοντας την συμμετοχή των πολιτών με τη σταθερή δημόσια δέσμευση. Ένα εθνικό «ταμείο αλληλεγγύης» λειτουργεί ως δίχτυ ασφαλείας για τις κοινότητες με περιορισμένους πόρους, διασφαλίζοντας ότι η ισότητα και η ποιότητα των υπηρεσιών δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από τον τοπικό πλούτο ή την τοπική συμμετοχή. Οι πολίτες συνεισφέρουν επίσης μέσω κρατήσεων από τους μισθούς τους, δωρεών ή κοινοτικών εκστρατειών συγκέντρωσης χρημάτων. Όσοι διαθέτουν οικονομικά μέσα μπορούν να συμπληρώσουν τη φροντίδα και την υποστήριξη μέσω ιδιωτικών υπηρεσιών ή ασφαλίσεων.

Η ψηφιακή συμμετοχή και η διαφάνεια παραμένουν ουσιαστικής σημασίας: οι κοινότητες χρησιμοποιούν πλατφόρμες ανοιχτού κώδικα για τον προϋπολογισμό, προκειμένου να παρακολουθούν τις δαπάνες και να αποφασίζουν από κοινού σχετικά με τις προτεραιότητες χρηματοδότησης. Αυτό το μοντέλο συμμετοχικού προϋπολογισμού έχει αντικαταστήσει παλαιότερα πειραματικά μοντέλα χρηματοδότησης που βασίζονταν σε κρυπτονομίσματα.

Ωστόσο, τα ευέλικτα μοντέλα χρηματοδότησης συνοδεύονται και από ευαλωτότητες. Στην πράξη, η χρηματοδότηση που βασίζεται στην κοινότητα και στις δωρεές μπορεί να εντείνει τις ανισότητες μεταξύ περιφερειών και ομάδων ληπτών υπηρεσιών. Οι πλουσιότερες κοινότητες τείνουν να προσελκύουν περισσότερους πόρους, ενώ οι περιοχές με χαμηλό εισόδημα ή οι αγροτικές περιοχές ενδέχεται να δυσκολεύονται να διατηρήσουν δίκτυα φροντίδας. Για την αποφυγή της πόλωσης, έχουν θεσπιστεί μηχανισμοί κοινής χρηματοδότησης – όπως αναδιανεμητικά δημόσια κονδύλια – προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κάθε άτομο έχει πρόσβαση σε βασική, υψηλής ποιότητας φροντίδα, ανεξάρτητα από την οικονομική δυνατότητα της κοινότητάς του. Η σταθερή χρηματοδότηση έχει επιτρέψει στο σύστημα να επεκταθεί πέρα από την αποδοτικότητα, προς μια βαθύτερη εξερεύνηση του νοήματος και της ταυτότητας της φροντίδας.

Ένας σημαντικός κίνδυνος είναι η γεωγραφική ανισότητα: το μοντέλο της συλλογικής φροντίδας τείνει να ευδοκιμεί πιο εύκολα σε αστικές περιοχές με πυκνά δίκτυα και ποικίλους φορείς, ενώ οι αγροτικές ή αραιοκατοικημένες περιοχές ενδέχεται να δυσκολεύονται να διατηρήσουν το ίδιο επίπεδο συμμετοχής της κοινότητας. Χωρίς στοχευμένη υποστήριξη, αυτές οι διαφορές μπορούν να εντείνουν τον αποκλεισμό και να δημιουργήσουν άνιση πρόσβαση στη συλλογική φροντίδα σε εθνικό επίπεδο.

Οι οικονομικές υφέσεις, ο πληθωρισμός και οι παγκόσμιες κρίσεις έχουν κατά καιρούς δοκιμάσει τα όρια της αλληλεγγύης. Σε ορισμένες περιοχές, απαιτήθηκε προσωρινή κρατική παρέμβαση για τη σταθεροποίηση της χρηματοδότησης ή την αποφυγή διακοπών στη φροντίδα. Αυτές οι στιγμές έχουν αποκαλύψει ότι η συλλογική φροντίδα δεν αποτελεί μια γραμμική πορεία προόδου, αλλά μια διαρκή ισορροπία μεταξύ αυτονομίας και αλληλεξάρτησης.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΟΛΙΣΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΟΥ ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Η φιλοσοφία της φροντίδας είναι ανθρωποκεντρική και βασίζεται στις ατομικές ανάγκες. **Οι χρήστες θεωρούνται μοναδικά άτομα.** Η φροντίδα και η υποστήριξη προσαρμόζονται στο προσωπικό τους πλαίσιο ζωής, στους στόχους, στις αξίες και στην αίσθηση ταυτότητάς τους. **Οι άνθρωποι συνδιαμορφώνουν ενεργά τη φροντίδα και την υποστήριξή τους μαζί με τις οικογένειες και τις κοινότητες.** Αυτό υποστηρίζεται από το κράτος, το οποίο παρέχει ένα πλαίσιο για αποτελεσματικό και ολιστικό σχεδιασμό.

Η παραδοσιακή έμφαση στην ιατρική φροντίδα έχει αλλάξει. Πλέον, η κοινωνική ευημερία και η συναισθηματική σύνδεση είναι εξίσου ζωτικής σημασίας. **Οι ολιστικές και προσανατολισμένες στην ταυτότητα πρακτικές διευρύνουν το φάσμα της φροντίδας και της υποστήριξης:** οικοθεραπεία, θεραπεία μέσω της τέχνης και της μουσικής, βιογραφική φροντίδα, μέθοδοι αναμνήσεων, θεραπευτική κηπουρική και προγράμματα με επίκεντρο την αξιοπρέπεια. Η ολιστική λογική ισχύει επίσης για άτομα που χρειάζονται συνεχή ή εντατική υποστήριξη.

Η συλλογική φροντίδα αναγνωρίζει επίσης την πραγματικότητα του πόνου, της εξάρτησης και της γνωστικής έκπτωσης. Τα κοινοτικά δίκτυα παρηγορητικής φροντίδας και τα προγράμματα συνοδείας ατόμων με άνοια διασφαλίζουν ότι ακόμη και όσοι δεν μπορούν να συμμετέχουν ενεργά περιβάλλονται από αξιοπρέπεια, παρουσία και συνέχεια. Η φροντίδα εδώ δεν είναι εξιδανικευμένη ευτυχία, αλλά η συλλογική αποδοχή του πόνου, της μνήμης και του νοήματος – μια βαθιά ανθρώπινη πρακτική που αναγνωρίζει την ευαλωτότητα ως μέρος της ζωής.

Η ενσωμάτωση της φύσης στις πρακτικές φροντίδας και υποστήριξης – από τη δασοθεραπεία έως τα κτίρια που λειτουργούν με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας – έχει καταστήσει την οικολογική φροντίδα σε ζωντανή καθημερινή πρακτική. Η εξέλιξη αυτή προκύπτει οργανικά μέσα από τις ποικίλες εμπειρίες, δεξιότητες και ενδιαφέροντα των ανθρώπων που συμμετέχουν στις κοινότητες. Οι οικοκοινωνικές αξίες είχαν ήδη αρχίσει να αναδύονται ως σημαντικό κοινωνικό ρεύμα από τη δεκαετία του 2020.

Για να διατηρηθεί η συνοχή σε αυτό το ποικιλόμορφο οικοσύστημα, *τα* τοπικά και εθνικά *Συμβούλια Συνεργασίας για τη Φροντίδα* φέρνουν σε επαφή δημόσιες αρχές, ιδιωτικούς παρόχους, ΜΚΟ και εκπροσώπους των πολιτών. Αυτά τα συμβούλια συντονίζουν τη χρηματοδότηση, την κατάρτιση και την εποπτεία της δεοντολογίας, διασφαλίζοντας τη λογοδοσία χωρίς γραφειοκρατία. Ο δημόσιος τομέας λειτουργεί έτσι ως κράτος-πλατφόρμα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

– που εγγυάται πρότυπα, ισότητα και ψηφιακές υποδομές, ενώ παράλληλα επιτρέπει στις κοινότητες και τις επιχειρήσεις να καινοτομούν μέσα σε ένα κοινό πλαίσιο.

Όταν οι κοινότητες αντιμετωπίζουν την εξάντληση, επιδημίες ή οικονομικές κρίσεις, ενεργοποιείται ένας μηχανισμος ταχείας υποστήριξης: κινητές ομάδες επαγγελματιών, κοινά δημοτικά ταμεία και προσωρινός κρατικός συντονισμός αποκαθιστούν τη λειτουργικότητα του συστήματος χωρίς να επαναφέρουν συγκεντρωτικές μορφές ελέγχου. Ο στόχος είναι η ανθεκτικότητα χωρίς επανασυγκεντροποίηση της εξουσίας.

Ένα νέο χαρτοφυλάκιο κοινωνικών υπηρεσιών υποστηρίζει αυτή την ολιστική οπτική, ενσωματώνοντας διατομεακές προσεγγίσεις που συνδυάζουν την τυπική φροντίδα με την κοινοτική υποστήριξη.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

- Σε αυτό το συνεργατικό οικοσύστημα, η φροντίδα και η υποστήριξη είναι κοινές ευθύνες. Τα όρια μεταξύ επαγγελματιών, οικογενειών και κοινοτήτων είναι δυσδιάκριτα. Οι δεξιότητες στρέφονται γύρω από την εμπιστοσύνη, την επικοινωνία και την ικανότητα να καλλιεργούνται δίκτυα φροντίδας που είναι τόσο προσωπικά όσο και παγκόσμια. Το σύστημα βασίζεται στην κατανεμημένη ηγεσία, τη μάθηση από ομοτίμους και τη συναισθηματική ικανότητα.

- Για να επιτύχουν σε αυτό το νέο τοπίο, οι επαγγελματίες της φροντίδας και της υποστήριξης χρειάζονται τις ακόλουθες βασικές δεξιότητες:
- Συνδιαμόρφωση και συμμετοχική διευκόλυνση
- Ενσυναίσθηση, βαθιά ακρόαση και συναισθηματικός γραμματισμός
- Καθοδήγηση και κοινοτική εκπαίδευση
- Αυτο-ηγεσία και ανθεκτικότητα
- Διαπολιτισμική και διαγενεακή συνεργασία
- Ψηφιακή συμπερίληψη και ευαισθητοποίηση σχετικά με την ηθική των δεδομένων
- Δεξιότητες οικολογικής και πλανητικής φροντίδας
- Γνώση διαφορετικών θεραπευτικών μεθόδων, όπως η οικοθεραπεία, η θεραπεία μέσω της τέχνης και της μουσικής, η βιογραφική φροντίδα, οι μέθοδοι αναμνήσεων, η θεραπευτική κηπουρική και τα προγράμματα που εστιάζουν στην αξιοπρέπεια.

Αναδυόμενοι ρόλοι:

- **Διαχειριστής Κοινοτικής Φροντίδας** – συντονίζει τα τοπικά δίκτυα φροντίδας και διασφαλίζει την ισορροπία ανάμεσα στη συμβολή επαγγελματιών και εθελοντών.
- **Μέντορας Ομότιμης Υποστήριξης**– προσφέρει καθοδήγηση βασισμένη στη βιωμένη εμπειρία και συναισθηματική υποστήριξη σε άτομα που βρίσκονται σε παρόμοιες συνθήκες ζωής.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- **Διευκολυντής Διαγενεακών Δεξιοτήτων** – γεφυρώνει τη μάθηση μεταξύ νέων και ηλικιωμένων μέσα από κοινές δραστηριότητες και ανταλλαγή γνώσεων.
- **Σύμβουλος Ψηφιακής Συμπερίληψης και Διαθεματικότητας** – διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση όλων των μελών της κοινότητας σε ψηφιακά εργαλεία και δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού. Παράλληλα, φροντίζει ώστε τα συστήματα φροντίδας να αντιμετωπίζουν ανισότητες που συνδέονται με το φύλο, την αναπηρία, τη φυλή ή τη μεταναστευτική εμπειρία.
- **Διευκολυντής Πλανητικής Φροντίδας και Χώρων Θεραπείας**– σχεδιάζει και ενεργοποιεί αναζωογονητικά περιβάλλοντα που προάγουν την ευημερία και την ουσιαστική παρουσία. Συνδέει την περιβαλλοντική υπευθυνότητα με τις καθημερινές πρακτικές φροντίδας και τη τοπική βιωσιμότητα.
- **Συνοδός Τέλους Ζωής** – προσφέρει παρουσία, πρακτική υποστήριξη και συναισθηματική συνέχεια σε άτομα και οικογένειες κατά το τέλος της ζωής.
- **Υπεύθυνος Ισότητας** – παρακολουθεί τα πρότυπα συμμετοχής ώστε να διασφαλίζεται ότι όσοι διαθέτουν λιγότερο χρόνο, υγεία ή κοινωνικό κεφάλαιο υποστηρίζονται αντί να κρίνονται.
- **Κοινοτικό Συμβούλιο Ισότητας** – διασφαλίζει τη δίκαιη κατανομή ευθυνών και υποχρεώσεων μεταξύ των πολιτών.
- **Συντονιστής Ταμείου Συμπερίληψης** – εγγυάται την πρόσβαση σε υποστήριξη για άτομα που δεν μπορούν να ανταποδώσουν υλικά ή οικονομικά.
- **Συμβούλιο Συνεργασίας για τη Φροντίδα** – συντονίζει τη χρηματοδότηση, την εκπαίδευση και την ηθική εποπτεία ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες εμπλεκομένων φορέων.
- Στο μοντέλο της Συλλογικής Φροντίδας, επαγγελματίες και πολίτες μετατρέπονται σε συνδημιουργούς της ευημερίας. Η επάρκεια και η επαγγελματική ικανότητα δεν ορίζονται μόνο από την τεχνική γνώση, αλλά από την ικανότητα δημιουργίας σχεσιακών οικοσυστημάτων που εξισορροπούν την αυτονομία, το αίσθημα του ανήκειν και τη βιωσιμότητα.
- **Κύριοι παράγοντες που ευνοούν ή εμποδίζουν αυτό το σενάριο, όπως αξιολογήθηκαν από τους εταίρους τον Οκτώβριο του 2025**

Παράγοντες Ενίσχυσης

- Ενσωμάτωση της εκπαίδευσης γύρω από τη φροντίδα και την υποστήριξη από την πρώιμη σχολική ηλικία
- Ενίσχυση της κοινοτικής αλληλεγγύης
- Μακροπρόθεσμη πολιτική και χρηματοδοτική δέσμευση
- Ισχυρότερη συνεργασία μεταξύ κοινοτήτων και επαγγελματιών
- **Παράγοντες Αναστολής**
- Απροθυμία συμμετοχής
- Πολιτισμικές και θρησκευτικές διαφορές
- Οικονομικές ανισότητες
- Κίνδυνος αποκλεισμού όσων δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να συνεισφέρουν
- Η πολυπλοκότητα των βιώσιμων και μακροχρόνιων χρηματοδοτικών δομών

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΤΥΠΟΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Σε ολόκληρη την ΕΕ, οι άτυποι φροντιστές – κυρίως γυναίκες – παρέχουν έως και το **80 %** της μακροχρόνιας φροντίδας, συχνά χωρίς επαρκή οικονομική, κοινωνική ή επαγγελματική υποστήριξη. Η συμβολή της κοινότητας είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διατήρηση των ατόμων στο σπίτι τους, ωστόσο η εξάρτηση από την άμισθη εργασία αποκαλύπτει σημαντικές ανισότητες και προκλήσεις βιωσιμότητας.

→ Τα συστήματα φροντίδας εξαρτώνται όλο και περισσότερο από άτυπα δίκτυα, ωθώντας τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να ενισχύσουν τα δικαιώματα, την αναγνώριση και τους πόρους για τους φροντιστές της οικογένειας και της κοινότητας.

Πηγές:
Ίδρυμα **Joseph Rowntree** – *Το μέλλον της φροντίδας απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση*
https://www.jrf.org.uk/care/the-future-of-care-needs-a-whole-systems-approach

Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για την Αποϊδρυματοποίηση
https://deinstitutionalisationdotcom.wordpress.com/cbc/

Οι «Συνοδοί του Τέλους της Ζωής» επαναπροσδιορίζουν τη φροντίδα και την κουλτούρα γύρω από τον θάνατο.

Οργανώσεις όπως *η **Going with Grace*** εκπαιδεύουν «Συνοδούς του Τέλους της Ζωής» – μη ιατρικούς συνοδούς που καθοδηγούν τα άτομα και τις οικογένειες στις συναισθηματικές, πρακτικές και πνευματικές πτυχές του θανάτου. Μέσω μαθημάτων, εργαστηρίων και κοινοτικής εκπαίδευσης, οι «συνοδοί θανάτου» συμβάλλουν στην αποδοχή των συζητήσεων για τον θάνατο και στη βελτίωση των εμπειριών στο τέλος της ζωής, με βάση την προσωπική σημασία και την ειρήνη.

→ Η φροντίδα στο τέλος της ζωής επεκτείνεται πέρα από τα στενά κλινικά όρια, ενδυναμώνοντας τις κοινότητες ώστε να αντιμετωπίζουν τον θάνατο ως μια φάση της ζωής που χαρακτηρίζεται από σχέσεις και αξιοπρέπεια – μειώνοντας την απομόνωση και τον φόβο.

Πηγή:
Going With Grace – *Εκπαίδευση και πόροι για ντούλες θανάτου*
https://goingwithgrace.com/

ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΕΞΙΑ ΣΤΗ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η έρευνα δείχνει ισχυρούς συσχετισμούς μεταξύ της έκθεσης στη φύση και της βελτίωσης της γνωστικής, σωματικής και συναισθηματικής υγείας. Καθώς πολλοί ηλικιωμένοι που ζουν σε περιβάλλοντα φροντίδας δυσκολεύονται να έχουν πρόσβαση σε εξωτερικούς χώρους, διερευνώνται πρωτοβουλίες ενσωμάτωσης στοιχείων φύσης σε εσωτερικά περιβάλλοντα – όπως εγκαταστάσεις φυτών, πράσινοι τοίχοι και φυσικά υλικά – για να φέρουν τα οφέλη της φύσης μέσα στους χώρους διαβίωσης και φροντίδας. Τα στοιχεία είναι ακόμη σε αρχικό στάδιο, αλλά τα πρώτα ευρήματα υποδηλώνουν πιθανά οφέλη στην ευεξία, τον ύπνο και την κοινωνική συμμετοχή.

→ Ο σχεδιασμός εσωτερικών χώρων με στοιχεία της φύσης θα μπορούσε να αποτελέσει μια κλιμακούμενη παρέμβαση ευεξίας στη μακροχρόνια φροντίδα, μειώνοντας τα εμπόδια πρόσβασης σε αναζωογονητικά και θεραπευτικά περιβάλλοντα.

Πηγή:
The Gerontologist – Μελέτη έκθεσης στη φύση σε εσωτερικούς χώρους https://academic.oup.com/gerontologist/article-abstract/60/3/e184/5382625?redirectedFrom=fulltext&login=false

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΕΝΑΡΙΟ 3 ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Ιστορική συνέχεια: Ένα σύστημα που βασίζεται στην εξουσία

Το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας παραμένει ριζωμένο στις θεσμικές δομές. Η υποκείμενη κουλτούρα και οι δομές του θεσμικού συστήματος συνεχίζουν να επηρεάζουν τις πρακτικές φροντίδας. Οι δομές φροντίδας και τα κέντρα υγείας συχνά αντανακλούν μια ιδρυματική λογική.

Η μακρά ιστορία της θεσμοθετημένης φροντίδας και του ιδρυματικού μοντέλου υπογραμμίζει τις αντιφάσεις μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των οικονομικών παραγόντων και του κοινωνικού περιβάλλοντος. Η βιομηχανοποιημένη φροντίδα καθοδηγούνταν ιστορικά από κριτήρια κόστους, οδηγώντας σε ανισορροπίες εξουσίας και περιοριστικές συνθήκες.

Ενώ η φροντίδα μεταβλήθηκε από την οικογενειακή υποστήριξη σε ένα επαγγελματικό σύστημα, τα θεμέλια του θεσμικού πλαισίου εξακολουθούν να παραμένουν. Αυτές οι δομές ορίζουν τη φροντίδα μέσω των αξιών του κράτους πρόνοιας και διέπονται από δυναμικές εξουσίας που μεταβάλλονται ανάλογα με την πολιτική ηγεσία. Η «καλή φροντίδα» καθορίζεται από ψηλά – από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και όχι από τους φροντιστές, τα άτομα που χρειάζονται φροντίδα ή τις οικογένειες. Το κράτος φροντίζει όλους, στηριζόμενο σε μια επίμονη πεποίθηση – ριζωμένη στα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

μετασοσιαλιστικά συστήματα κοινωνικής πρόνοιας – ότι η φροντίδα θα χρηματοδοτείται πάντα από το δημόσιο και θα είναι διαθέσιμη σε όλους.

Το σύστημα συνεχίζει να λειτουργεί υπό άκαμπτα πλαίσια. Η λογική των ιδρυμάτων διαμορφώνει τις δομές και τις υπηρεσίες φροντίδας και υποστήριξης, οδηγώντας σε σύγχυση μεταξύ ιατρικής και μακροχρόνιας φροντίδας. Οι δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες εξελίσσονται αργά, δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και τον τρόπο ζωής των πολιτών. **Οι πολιτισμικές παραδοχές σχετικά με τους ρόλους φροντίδας παραμένουν βαθιά ριζωμένες.** Η άτυπη φροντίδα, παρότι ουσιώδης,παραμένει συχνά αόρατη. **Η κυρίαρχη νοοτροπία επιμένει ότι οι άνθρωποι πρέπει να προσαρμόζονται στο σύστημα – και όχι το σύστημα στους ανθρώπους.**

Παρά τον αυξανόμενο δημόσιο διάλογο γύρω από την ισότητα και τη φροντίδα και υποστήριξη με επίκεντρο το άτομο, **η συστημική αδράνεια εμποδίζει την πρόοδο**. Η προληπτική υγειονομική περίθαλψη και η κοινωνική υποστήριξη αντιμετωπίζονται συχνά με καχυποψία, ακόμη και ως παρεμβατικές, ενώ η αυτονομία των χρηστών μπορεί να υπονομεύεται από το ίδιο το σύστημα που υποτίθεται ότι την υποστηρίζει.

Η ψηφιοποίηση έχει γίνει το σύγχρονο πρόσωπο του θεσμικού συστήματος – τεχνολογίες αποδοτικότητας που ενισχύουν, αντί να αντικαθιστούν, τις παλιές δομές εξουσίας. Η εμπιστοσύνη του κοινού έχει μετατραπεί σε παθητική αποδοχή: οι πολίτες δεν αναμένουν πλέον συμμετοχή ή διάλογο, αλλά μόνο προβλεψιμότητα από το σύστημα.

Παρά τις δεκαετίες πολιτικής ρητορικής γύρω από την αποϊδρυματοποίηση, την ολοκληρωμένη φροντίδα και τις προσεγγίσεις με επίκεντρο το άτομο, η πρακτική εφαρμογή τους αντιμετώπισε αυξανόμενα εμπόδια. Οι οικονομικές κρίσεις, η έλλειψη εργατικού δυναμικού και οι άνισες επιδόσεις μεταξύ περιφερειών αποδυνάμωσαν σταδιακά την εμπιστοσύνη του κοινού στα αποκεντρωμένα συστήματα. Καθώς εμφανίζονταν σκάνδαλα σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια της φροντίδας, οι κυβερνήσεις αντέδρασαν με αυστηρότερους κανονισμούς, κεντρικό έλεγχο και την επαναφορά της ιδρυματικής φροντίδας ως της ασφαλέστερης και πιο διαχειρίσιμης επιλογής. Αυτό που ξεκίνησε ως προσπάθεια προστασίας των πολιτών από την ανισότητα και την παραμέληση, κατέληξε τελικά να ενισχύει τις ίδιες τις δομές που οι μεταρρυθμιστές είχαν επιδιώξει να αποδομήσουν. Με την πάροδο του χρόνου, αυτή η λογική μετατράπηκε σε πεποίθηση – ότι το ίδιο το σύστημα, και όχι το άτομο, ξέρει τι είναι καλύτερο. Όταν κάποιος είναι αντικείμενο φροντίδας, κάποιος άλλος αποκτά την εξουσία να ορίζει πώς είναι μια καλή καθημερινή ζωή.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Η φροντίδα θεωρείται κόστος και όχι επένδυση. Η δημόσια χρηματοδότηση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ζωτικής σημασίας και καθορίζει πώς, πού και από ποιον παρέχεται η φροντίδα.

Το σύστημα βασίζεται σε ένα μοντέλο επικεντρωμένο στην αναπηρία, με υπηρεσίες στενά προσαρμοσμένες σε λειτουργικές περιορισμούς ή διαγνώσεις. Οι ανάγκες κατηγοριοποιούνται και αντιστοιχίζονται σε πακέτα υπηρεσιών, συχνά εις βάρος της συναισθηματικής ή κοινωνικής ευημερίας. Η φροντίδα καθίσταται αποτελεσματική μέσω του εξορθολογισμού των διαδικασιών – χωρίς να αναγνωρίζεται η πολυπλοκότητα της φροντίδας.

Ο τομέας εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από μια ιατρική κουλτούρα «φροντίδας», επικεντρωμένη στην προστασία και την ασφάλεια, η οποία επιβραδύνει τη μετάβαση σε μια λογική «συνεργασίας» με τα άτομα. Αυτή η δυσκολία στην αποδοχή της ανάληψης κινδύνου, παράλληλα με τη διαχείρισή του, περιορίζει την πραγματική αυτονομία των ατόμων που υποστηρίζονται. Η ασφάλεια έχει γίνει το ηθικό σημείο αναφοράς του συστήματος. **Κάθε πολιτική και διαδικασία δικαιολογείται μέσω της γλώσσας της προστασίας:** προστασία των ανθρώπων από βλάβες, από λάθη, από αβεβαιότητα. Ωστόσο, αυτή η επιδίωξη της ασφάλειας έχει δημιουργήσει τους δικούς της κινδύνους – τον κίνδυνο της αποδυνάμωσης, της εξάρτησης και της «αορατότητας» της ανθρώπινης ύπαρξης.

Οι φορείς μετρούν την ασφάλεια μέσω της απουσίας περιστατικών και όχι μέσω της παρουσίας εμπιστοσύνης. Ως αποτέλεσμα, οι επαγγελματίες αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στην τεκμηρίωση της συμμόρφωσης παρά στην αλληλεπίδραση με το άτομο. Για πολλούς, η προστασία έχει γίνει συνώνυμη με τον έλεγχο.

Το θεσμικό σύστημα καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ατόμων που χρειάζονται μακροχρόνια υποστήριξη – ηλικιωμένους, παιδιά με συγγενείς παθήσεις και ενήλικες με χρόνιες ασθένειες ή ψυχιατρικές διαγνώσεις. Το μοντέλο, ωστόσο, αντιμετωπίζει όλες αυτές τις ομάδες μέσα από τον ίδιο κατηγοριοποιημένο πρίσμα, περιορίζοντας τις σύνθετες καταστάσεις της ζωής σε λειτουργικές αξιολογήσεις.

Η έλλειψη μιας προοπτικής που καλύπτει όλη τη διάρκεια της ζωής σημαίνει ότι οι μεταβατικές φάσεις – από την παιδική ηλικία στην ενηλικίωση ή από την ενεργό ζωή στην τρίτη ηλικία – διαχειρίζονται ανεπαρκώς. Πολλά άτομα πέφτουν στο κενό της διοικητικής διαδικασίας όταν η ευθύνη μεταφέρεται από τον έναν τομέα στον άλλο. **Η ποικιλομορφία των αναγκών και του υπόβαθρου αναγνωρίζεται στην πολιτική, αλλά σπάνια μεταφράζεται σε διαφοροποιημένη πρακτική φροντίδας.**

Οι εργαζόμενοι στον τομέα της φροντίδας αντιμετωπίζουν αδιάκοπα διοικητικά βάρη: τεκμηρίωση, υποβολή εκθέσεων, ελέγχους και συμμόρφωση με τους κανονισμούς. Ο χρόνος για την πραγματική φροντίδα είναι περιορισμένος, γεγονός που αυξάνει το συναισθηματικό άγχος.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Παράλληλα με το δημόσιο σύστημα, συνεχίζουν να υπάρχουν ιδιωτικοί και μη κερδοσκοπικοί πάροχοι φροντίδας, ωστόσο ο ρόλος τους παραμένει περιθωριακός και αυστηρά ρυθμιζόμενος. Οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις συχνά εξυπηρετούν πλουσιότερους πελάτες ή όσους επιδιώκουν ταχύτερη πρόσβαση, δημιουργώντας λεπτές ανισότητες εντός ενός τυπικά καθολικού συστήματος. Οι φιλανθρωπικές οργανώσεις καλύπτουν κενά στην παροχή υπηρεσιών, ιδίως σε αγροτικές ή υποχρηματοδοτούμενες περιοχές, αλλά αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω της ασταθούς χρηματοδότησης και των γραφειοκρατικών περιορισμών.

Η συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα παραμένει κατακερματισμένη, περιοριζόμενη σε πιλοτικά προγράμματα και όχι σε συστημική συνεργασία. Η ρητορική της καθολικής πρόσβασης κρύβει τις αυξανόμενες διαφορές μεταξύ όσων έχουν την οικονομική δυνατότητα να προσφύγουν σε συμπληρωματικές ιδιωτικές υπηρεσίες και όσων εξαρτώνται εξ ολοκλήρου από τη δημόσια υποδομή.

Οι ιδιωτικοί φορείς συχνά βρίσκονται εγκλωβισμένοι μεταξύ της δημόσιας ρύθμισης και της πίεσης της αγοράς. Η οικονομική τους βιωσιμότητα εξαρτάται από βραχυπρόθεσμες συμβάσεις και μεταβαλλόμενες πολιτικές προτεραιότητες, γεγονός που οδηγεί σε αστάθεια στη συνέχεια των υπηρεσιών. **Ο κατακερματισμός μεταξύ δημόσιων, ιδιωτικών και μη κερδοσκοπικών παρόχων αποδυναμώνει τη λογοδοσία, καθώς η ευθύνη διαχέεται σε διάφορα διοικητικά επίπεδα.**

Ο τομέας της μακροχρόνιας φροντίδας γίνεται όλο και πιο επαγγελματοποιημένος και διασυνδεδεμένος, αλλά ταυτόχρονα και πιο απαιτητικός για τους επαγγελματίες, οι οποίοι καλούνται να ανταποκριθούν σε διευρυμένους ρόλους, αυξημένο φόρτο εργασίας και μια λογική αξιολόγησης βασισμένης στην απόδοση.

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΥΠΟ ΠΙΕΣΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Το εργατικό δυναμικό στον τομέα της φροντίδας βρίσκεται σε κρίση. Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις είναι η διαθεσιμότητα και τα προσόντα των εργαζομένων στη φροντίδα, πολλοί από τους οποίους απασχολούνται άτυπα και αντιμετωπίζουν επισφαλείς συνθήκες εργασίας. Δεν υπάρχει επαρκώς διαδεδομένη ή πιστοποιημένη κατάρτιση στην κοινοτική φροντίδα και υποστήριξη, γεγονός που περιορίζει την ποιότητα και την προσαρμοστικότητα των υπηρεσιών. Υπάρχει επίσης ανανεωμένο ενδιαφέρον για διατομεακές προσεγγίσεις, καθώς και έκκληση για αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου (προσόντα, συντονισμός των φορέων) προκειμένου να υποστηριχθούν καλύτερα αυτές οι εξελίξεις.

Παρά τις προσπάθειες προσέλκυσης νέου εργατικού δυναμικού στον τομέα φροντίδας, τα αποτελέσματα ήταν περιορισμένα. Αυτό οφείλεται όχι μόνο στις κακές συνθήκες εργασίας και το χαμηλό κύρος του επαγγέλματος, αλλά και στο γεγονός ότι οι απαιτήσεις για συγκεκριμένα τυπικά προσόντα και οι άκαμπτες θεσμικές κουλτούρες δυσχεραίνουν την είσοδο ή την παραμονή των

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

μεταναστών στον τομέα. Ως αποτέλεσμα, το σύστημα δεν αξιοποιεί τις δυνατότητες που προσφέρουν οι εξειδικευμένες διεθνείς λύσεις εργασίας – όχι λόγω ρητού αποκλεισμού, αλλά λόγω διαρθρωτικής ακαμψίας και έλλειψης ελκυστικότητας.

Η αυξανόμενη εξάρτηση από μετανάστες εργαζόμενους στον τομέα της φροντίδας εγείρει επίσης ηθικά και διαρθρωτικά ζητήματα. Ενώ η μετανάστευση ανακουφίζει προσωρινά την έλλειψη εργατικού δυναμικού, συμβάλλει επίσης στην αποστράγγιση εργατικού δυναμικού από χώρες με λιγότερο ανεπτυγμένες κοινωνικές υπηρεσίες, όπου τα τοπικά συστήματα χάνουν εξειδικευμένους εργαζόμενους προς πλουσιότερες περιοχές. Αυτή η δυναμική ενισχύει τις παγκόσμιες ανισότητες και θέτει υπό αμφισβήτηση τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του εργατικού δυναμικού στον τομέα της φροντίδας – ένα ζήτημα που συχνά παραβλέπεται στις εθνικές πολιτικές συζητήσεις.

Το επάγγελμα του φροντιστή θεωρείται συχνά ως τεχνικό, με βάση την ιδέα ότι ο καθένας μπορεί να παρέχει φροντίδα χωρίς εξειδικευμένη κατάρτιση. **Το επάγγελμα παραμένει υποτιμημένο, έντονα έμφυλο και συχνά παρεξηγημένο.** Οι γυναίκες κυριαρχούν στον τομέα, ενισχύοντας στερεότυπα ότι η φροντίδα αφορά κυρίως την ενσυναίσθηση και τη βασική νοσηλευτική φροντίδα και όχι την ηγεσία, τη στρατηγική σκέψη ή τη χρήση τεχνολογίας. Αυτή η αντίληψη συχνά χρησιμοποιείται για να δικαιολογήσει την κοινωνική και οικονομική υποτίμηση του κλάδου.

Λόγω της χρόνιας έλλειψης προσωπικού, η εκπαίδευση πραγματοποιείται εν ώρα εργασίας. Η μάθηση αναγνωρίζεται στην πράξη, αλλά το διπλό βάρος της εργασίας φροντίδας και της μάθησης δημιουργεί δυσκολίες στην εξεύρεση πόρων. Πολλοί εργαζόμενοι στον τομέα της φροντίδας μαθαίνουν ενώ υπάρχει έλλειψη προσωπικού, και οι νέες δεξιότητες υιοθετούνται άνισα. Υπάρχει μια τάση υποβάθμισης των θέσεων εργασίας ως απάντηση στις δυσκολίες πρόσληψης. **Τα προγράμματα κατάρτισης συχνά θεωρούνται σκαλοπάτι προς άλλες θέσεις εργασίας, παρά ως μονοπάτι προς μια σταθερή επαγγελματική σταδιοδρομία.** Αυτό εμποδίζει τη διαμόρφωση ενός αφοσιωμένου επαγγελματικού εργατικού δυναμικού στη μακροχρόνια φροντίδα. **Τα υποχρεωτικά συστήματα ψηφιακής καταγραφής** εντείνουν περαιτέρω την διοικητική πίεση, μετατρέποντας κάθε επαφή φροντίδας σε διαδικασία εισαγωγής δεδομένων.

Η κατάρτιση έχει μετατραπεί από εθελοντική εκπαίδευση σε υποχρεωτική, επιβαλλόμενη από το κράτος απαίτηση – μια μορφή «υποχρέωσης φροντίδας» συγκρίσιμη με άλλα καθήκοντα του πολίτη. Για να αντιμετωπίσουν την έλλειψη εργατικού δυναμικού, τα κράτη εισάγουν υποχρεωτική κατάρτιση στη φροντίδα για άνεργους ή όσους λαμβάνουν κοινωνικές παροχές, θολώνοντας τα όρια μεταξύ καθήκοντος του πολίτη και καταναγκαστικής εργασίας.

Παρά την εισαγωγή μιας πολιτικής «υποχρέωσης φροντίδας» με στόχο την κάλυψη των κενών στο εργατικό δυναμικό, η έλλειψη εργατικού δυναμικού παραμένει. Τα υποχρεωτικά μέτρα πρόσληψης αντιμετωπίζουν το σύμπτωμα, όχι την αιτία: οι κακές συνθήκες εργασίας, η έλλειψη αυτονομίας και το χαμηλό κοινωνικό κύρος καθιστούν σχεδόν αδύνατη τη διατήρηση του προσωπικού. **Το αποτέλεσμα είναι ένα παράδοξο σύστημα όπου η φροντίδα αποτελεί ταυτόχρονα υποχρέωση και**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

σπανιότητα – ένα σύστημα που διατηρείται περισσότερο με εξαναγκασμό παρά με ελκυστικότητα.

ΗΓΕΣΙΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι ηγέτες λειτουργούν μέσα σε **μια ολοένα και πιο ψηφιακή γραφειοκρατία, όπου οι αποφάσεις διαμορφώνονται από μετρήσεις, ελέγχους και πίνακες συμμόρφωσης και όχι από ανθρώπινες σχέσεις.**

Οι διευθυντές θεωρούνται προσωπικά υπεύθυνοι για παραβάσεις συμμόρφωσης, γεγονός που τους ωθεί να επιβάλλουν άκαμπτες ιεραρχίες και να περιορίζουν τη διακριτική ευχέρεια σε κάθε επίπεδο. **Η ηγεσία, επομένως, αφορά λιγότερο την καθοδήγηση και περισσότερο την επιτήρηση – μια κάθετη αλυσίδα ευθύνης που βασίζεται στον φόβο των κυρώσεων και όχι στην εμπιστοσύνη στην επαγγελματική κρίση.** Οι μετρήσεις αντικαθιστούν το νόημα· η εξουσία ρέει προς τα κάτω, ενώ η ευθύνη ρέει προς τα πάνω.

Η ηγεσία σε αυτό το μοντέλο είναι κυρίως διοικητική και διαχειριστική και όχι στο πλαίσιο ενός οράματος. Οι ιεραρχίες καθορίζουν τόσο την εξουσία όσο και την ταυτότητα: τα ανώτερα στελέχη εποπτεύουν τη συμμόρφωση, ενώ οι εργαζόμενοι πρώτης γραμμής εκτελούν σχέδια φροντίδας με περιορισμένη αυτονομία. Η καινοτομία αποθαρρύνεται από τον φόβο του λάθους και των διοικητικών κυρώσεων. Για πολλούς ηγέτες, η επιτυχία δεν μετριέται από τα αποτελέσματα για τους λήπτες υπηρεσιών, αλλά από την απουσία αποκλίσεων από το πρωτόκολλο. Ως αποτέλεσμα, **η κουλτούρα ηγεσίας ενισχύει την ίδια την ακαμψία που επιδιώκει να διαχειριστεί – διατηρώντας την τάξη σε βάρος της ανταπόκρισης και της εμπιστοσύνης.**

Η ηγεσία καλείται να διαχειριστεί τις πολύπλοκες σχέσεις μεταξύ επαγγελματιών και άτυπων φροντιστών. Τα προγράμματα συχνά σχεδιάζονται ώστε να περιλαμβάνουν τα μέλη της οικογένειας στον σχεδιασμό και την παροχή φροντίδας, αλλά αυτό το υβριδικό μοντέλο δημιουργεί εντάσεις. Συγκρούσεις αναδύονται γύρω από τις ευθύνες, τα οικονομικά ζητήματα και τις προσδοκίες. Η ανεπαρκής χρηματοδότηση και η άνιση γεωγραφική πρόσβαση περιορίζουν περαιτέρω όσα μπορούν να προσφέρουν οι ηγέτες σε τοπικό επίπεδο.

Η ΡΥΘΜΙΣΗ ΩΣ ΔΥΝΑΜΗ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η θεσμοθετημένη φροντίδα και υποστήριξη παραμένουν σε μεγάλο βαθμό ρυθμιζόμενες. Η διακυβέρνηση παραμένει εξαιρετικά περίπλοκη, με ένα πλέγμα εθνικών και περιφερειακών επιπέδων που μερικές φορές παρεμποδίζει την αποτελεσματικότητα των πρωτοβουλιών. Εθνικές νομοθεσίες, όπως οι νόμοι για τις Κοινωνικές Υπηρεσίες και οι μεταρρυθμίσεις του Εθνικού Συστήματος Υγείας του 21ου αιώνα, συνεχίζουν να καθορίζουν τις κοινωνικές υπηρεσίες, τα πρότυπα ποιότητας και τα δικαιώματα των ληπτών υπηρεσιών.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Λόγω των επαναλαμβανόμενων περιφερειακών ανισοτήτων στην ποιότητα των υπηρεσιών και στην επιβολή των δικαιωμάτων των χρηστών, οι εθνικές αρχές παρεμβαίνουν αποφασιστικά. Η κεντρική κυβέρνηση ανακτά τον ρυθμιστικό έλεγχο των κοινωνικών υπηρεσιών, της προστασίας των χρηστών και της διασφάλισης της ποιότητας, επανασυγκεντρώνοντας ουσιαστικά την εξουσία. Ενώ αυτή η κίνηση αποκαθιστά τη διοικητική συνοχή και τη λογοδοσία, εδραιώνει επίσης περαιτέρω τις δομές θεσμοθετημένης φροντίδας και περιορίζει την τοπική ευελιξία. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύει την αντίληψη ότι η ασφάλεια και η ισότητα μπορούν να διασφαλιστούν μόνο μέσω μιας διακυβέρνησης από την κορυφή προς τη βάση, περιορίζοντας το περιθώριο για εξατομικευμένη, και τοπικά προσαρμοσμένη καινοτομία.

Υπάρχει πολιτική βούληση για συμπερίληψη και αποϊδρυματοποίηση, αλλά οι πόροι είναι συχνά ανεπαρκείς για την επίτευξη αυτών των φιλοδοξιών. Αυτή η αναντιστοιχία μεταξύ της δημόσιας πολιτικής και της πραγματικότητας στο πεδίο αποτελεί πηγή πίεσης για τους επαγγελματίες. Οι καθυστερήσεις ή η ασυνέπεια στις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις εμποδίζουν περαιτέρω την καινοτομία και το μετασχηματισμό του συστήματος.

Οι πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ έχουν επιχειρήσει να προωθήσουν μεταρρυθμίσεις, αλλά συχνά δεν ταιριάζουν με τις πραγματικότητες σε εθνικό επίπεδο και επιβαρύνουν ακόμη περισσότερο τη γραφειοκρατία. Η κανονιστική αβεβαιότητα αποθαρρύνει την καινοτομία και συμβάλλει στη στασιμότητα του συστήματος. Ωστόσο, ταυτόχρονα, η ρύθμιση παραμένει απαραίτητη για τη διατήρηση ελάχιστων προτύπων και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των χρηστών. Τα ψηφιακά εργαλεία ρύθμισης – κεντρικά μητρώα, πίνακες επιδόσεων και αλγοριθμικοί έλεγχοι – παρουσιάζονται ως εγγυήσεις διαφάνειας, στην πράξη όμως έχουν εδραιώσει τη γραφειοκρατία.

Η φαινομενική σταθερότητα του θεσμικού μοντέλου δοκιμάζεται επανειλημμένα από κρίσεις – από πανδημίες και κυβερνοεπιθέσεις έως απεργίες του εργατικού δυναμικού και σκάνδαλα σχετικά με την ποιότητα της φροντίδας. Κάθε αναταραχή πυροδοτεί αρχικά εκκλήσεις για διαφάνεια και μεταρρύθμιση, ωστόσο η θεσμική αντίδραση παραμένει η ίδια: περισσότερος έλεγχος, περισσότερη εποπτεία, περισσότερα επίπεδα ρύθμισης. Παραδόξως, κάθε κρίση που υποτίθεται ότι θα εκσυγχρόνιζε το σύστημα καταλήγει να ενισχύει την εξάρτησή του από γραφειοκρατικούς μηχανισμούς, αποδεικνύοντας τόσο την ανθεκτικότητά του όσο και την ακαμψία του.

Η λήψη αποφάσεων σε αυτό το σύστημα παραμένει εξαιρετικά συγκεντρωτική. Οι κυβερνήσεις, οι διοικητικοί υπάλληλοι και οι επικεφαλής των ιδρυμάτων διαμορφώνουν την πολιτική φροντίδας και την κατανομή των πόρων, ενώ οι φωνές όσων διαμένουν και εργάζονται στο πλαίσιο του συστήματος παραμένουν σε μεγάλο βαθμό αφανείς. **Παρά την υπόσχεση για καθολικότητα, το μοντέλο των ιδρυμάτων συνεχίζει να περιθωριοποιεί βασικές φωνές – αυτές των χρηστών των υπηρεσιών φροντίδας, των οικογενειών και των άτυπων φροντιστών που αναλαμβάνουν μεγάλο μέρος της αόρατης εργασίας του συστήματος.** Η εμπειρία που βιώνουν σπάνια λαμβάνεται υπόψη στη λήψη αποφάσεων ή στον σχεδιασμό των υπηρεσιών. Οι πιέσεις στο εργατικό δυναμικό, η ηθική κόπωση και οι έμφυλες προσδοκίες αντιμετωπίζονται ως λειτουργικά ζητήματα και όχι ως δομικές ανισότητες. Με αυτόν τον τρόπο, το σύστημα ενισχύει την ίδια την ακαμψία και την ανισορροπία

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

που είχε σχεδιαστεί να ξεπεράσει. Χωρίς την αντιμετώπιση αυτών των υποκείμενων δυναμικών, η θεσμική φροντίδα κινδυνεύει να διαιωνίσει μια άκαμπτη και άνιση τάξη υπό μια νέα γραφειοκρατική μορφή.

Σε αυτό το σύστημα, οι φωνές των πολιτών και των κοινοτήτων απουσιάζουν από τη λήψη αποφάσεων. Η συμμετοχή περιορίζεται σε διαδικασίες διαβούλευσης με ελάχιστη πραγματική επιρροή. Η λογική των ιδρυμάτων υποθέτει ότι η συλλογική πρόνοια διαχειρίζεται καλύτερα από επαγγελματικές αρχές, αφήνοντας τις κοινοτικές πρωτοβουλίες περιφερειακές και συμβολικές. Ωστόσο, κάτω από τη σταθερότητα του συστήματος, εμφανίζονται σημάδια μιας σιωπηρής κοινωνικής δυσαρέσκειας. Οι πολίτες εξακολουθούν να αμφισβητούν κατά πόσο το μοντέλο των ιδρυμάτων αντανακλά τις αξίες και τις προσδοκίες τους.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ

Για πολλούς ανθρώπους, η εμπειρία της λήψης φροντίδας έχει μετατραπεί σε μια κατάσταση σιωπηρής παραίτησης. **Τα πλάνα φροντίδας καταρτίζονται για λογαριασμό τους και όχι μαζί τους. Η φροντίδα καλύπτει βασικές ανάγκες και δίνει προτεραιότητα στην ασφάλεια. Οι υπηρεσίες σχεδιάζονται για να καλύπτουν βασικές σωματικές ανάγκες με ελάχιστη εξατομίκευση.** Η επιλογή είναι τυπικά διαθέσιμη: υπόσχεται εξατομίκευση, αλλά παρέχει τυποποίηση. Οι χρήστες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ προκαθορισμένων πακέτων υπηρεσιών – αλλά στην πράξη οι αποφάσεις καθοδηγούνται από την ευκολία του συστήματος και τη διαχείριση του κινδύνου.

Μερικοί άνθρωποι προσπαθούν να υποστηρίξουν πιο εξατομικευμένες επιλογές, όμως η γραφειοκρατική πολυπλοκότητα και τα άκαμπτα κριτήρια επιλεξιμότητας συχνά ακυρώνουν τις προσπάθειές τους. Οι οικογένειες ενεργούν ως μεσάζοντες μεταξύ του ατόμου και του συστήματος, μεταφράζοντας τις ανάγκες στη γλώσσα της διοίκησης. Το αποτέλεσμα είναι μια κουλτούρα φροντίδας όπου η συμμόρφωση ανταμείβεται, και η αυτοδιάθεση αντιμετωπίζεται περισσότερο ως επιπλοκή παρά ως επιθυμητός στόχος.

Οι προσεγγίσεις με επίκεντρο το άτομο διατηρήθηκαν επίσημα στα στρατηγικά έγγραφα, αλλά στην πράξη αντικαταστάθηκαν από δείκτες απόδοσης και συμμόρφωση με τις διαδικασίες. **Με την πάροδο του χρόνου, η έννοια της «εξατομίκευσης» μετατράπηκε σε γραφειοκρατική κατηγορία – έναν κατάλογο ελέγχου που επιβεβαιώνει ότι προσφέρθηκε μια επιλογή, όχι ότι αυτή ήταν ουσιαστική.** Αντιμέτωποι με χρόνιες ελλείψεις προσωπικού, αυξανόμενο κόστος και πολιτικές υποσχέσεις για ισότητα και ασφάλεια, οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων αντικατέστησαν σταδιακά τον διάλογο με τη διαδικασία.

Τα ψηφιακά προφίλ και οι αλγοριθμικές αξιολογήσεις καθορίζουν πλέον την επιλεξιμότητα και τα επίπεδα υπηρεσιών, προβάλλοντας μια εικόνα αντικειμενικότητας ενώ συγκαλύπτουν την απουσία πραγματικής επιλογής. **Η εξατομίκευση έχει αυτοματοποιηθεί: κάθε ανάγκη μεταφράζεται σε κατηγορίες δεδομένων που ταιριάζουν στα πρότυπα του συστήματος.**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η στενή θεσμική λογική αφήνει ελάχιστο περιθώριο για κοινή λήψη αποφάσεων ή πρωτοβουλίες που προέρχονται από την ίδια την οικογένεια. Οι οικογένειες και οι στενοί συγγενείς παραμένουν ουσιαστικοί, αλλά συχνά αόρατοι παράγοντες στο θεσμικό σύστημα: καλύπτουν τα κενά που αφήνουν οι υποστελεχωμένες εγκαταστάσεις, παρέχουν συναισθηματική συνέχεια και διαχειρίζονται τη γραφειοκρατία εκ μέρους των συγγενών τους. Αυτή η κρυφή οικογενειακή εργασία διατηρεί τη σταθερότητα του συστήματος, ακόμη και αν ενισχύει τις άνισες επιβαρύνσεις μεταξύ των φύλων και των γενεών. Παρά τη συμβολή τους, σπάνια θεωρούνται συνεργάτες – πιο συχνά θεωρούνται πηγές πίεσης ή παραπόνων.

Μέσα σε αυτό το σύστημα, οι βιωμένες εμπειρίες αποκλίνουν σημαντικά μεταξύ τους. Μια μετανάστρια εργαζόμενη στον τομέα της φροντίδας, εκπαιδευμένη στο εξωτερικό, αγωνίζεται να αναγνωριστούν τα προσόντα της και περιορίζεται σε βοηθητικά καθήκοντα παρά την πολυετή εμπειρία της. Μια κόρη που διαχειρίζεται τη φροντίδα της μητέρας της έρχεται αντιμέτωπη με ατελείωτα διοικητικά επίπεδα, ανακαλύπτοντας ότι η «επιλογή» συχνά σημαίνει επιλογή μεταξύ πανομοιότυπων θεσμικών επιλογών. Ένας αποδέκτης φροντίδας, στον οποίο κάποτε είχε υποσχεθεί αυτονομία, βιώνει τώρα τη ζωή ως μια ακολουθία ελέγχων ασφαλείας και ρουτινών συμμόρφωσης. Αυτές οι μικρές ιστορίες αποκαλύπτουν τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα προσαρμόζονται – ή αντιστέκονται σιωπηλά – στη θεσμική τάξη που διαμορφώνει την καθημερινή τους ζωή.

Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟ ΠΙΕΣΗ

Όταν η φροντίδα αντιμετωπίζεται κυρίως από τη σκοπιά του κόστους, **η χρήση της τεχνολογίας επιβάλλεται αντί να επιλέγεται.** Τα ψηφιακά συστήματα εισάγονται για να αντισταθμίσουν την έλλειψη εργατικού δυναμικού και να παρακολουθούν τη συμμόρφωση, όχι για να βελτιώσουν τις σχέσεις. Οι αλγόριθμοι δίνουν προτεραιότητα στην αποδοτικότητα έναντι της ενσυναίσθησης, και οι αξιολογήσεις που βασίζονται σε δεδομένα συχνά υπερισχύουν της επαγγελματικής κρίσης. Τα εργαλεία απομακρυσμένης παρακολούθησης και οι αξιολογήσεις με τη βοήθεια Τεχνητής Νοημοσύνης έχουν βελτιώσει τους δείκτες ασφάλειας – ωστόσο, με κόστος το βάθος των σχέσεων και την εμπιστοσύνη. Για πολλούς επαγγελματίες, η ψηφιακή καταγραφή καταναλώνει περισσότερο χρόνο από την ίδια τη φροντίδα.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη θεωρείται τόσο ως εργαλείο για την απλοποίηση των διοικητικών εργασιών, την πρόληψη και την εξ αποστάσεως βοήθεια, όσο και ως φορέας αβεβαιότητας. **Τα συστήματα δεδομένων που σέβονται την ιδιωτικότητα επιτρέπουν κάποια διατομεακή χρήση των πληροφοριών.** Η Τεχνητή Νοημοσύνη υποστηρίζει τα εργαλεία αξιολόγησης και την κατανομή πόρων, αλλά παραμένει υπό αυστηρό έλεγχο από τις κεντρικές αρχές.
Τα ρομπότ και η αυτοματοποίηση έχουν εισαχθεί παράλληλα με την ανθρώπινη εργασία, αλλά αντί να ανακουφίσουν την κρίση του εργατικού δυναμικού, απαιτούν εκτεταμένη προσαρμογή από το προσωπικό και έχουν προσθέσει τεχνική εξάρτηση και επιπλέον εργασίες συντήρησης. Τεχνολογίες όπως πλατφόρμες δεδομένων, λογισμικό τεκμηρίωσης και κεντρικά ταμπλό κυριαρχούν στην

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

καθημερινή εργασία , μετατρέποντας τη φροντίδα σε μετρήσιμη απόδοση αντί για ανθρώπινη επαφή.

Για τους λήπτες των υπηρεσιών, η τεχνολογία εμφανίζεται ως μέσο επιτήρησης και όχι ενδυνάμωσης. Η ροή των πληροφοριών είναι κυρίως μονοκατευθυντική – προς τα πάνω, προς τον διοικητικό πυρήνα του κράτους πρόνοιας. Άτομα με περιορισμένο ψηφιακό γραμματισμό ή σύνθετες καταστάσεις συχνά βιώνουν αποκλεισμό αντί για ένταξη. Η υπόσχεση της ψηφιακής συμμετοχής παραμένει ανεκπλήρωτη, ενισχύοντας τον παθητικό ρόλο των αποδεκτών φροντίδας.

Παρά τη συνεχιζόμενη ρητορική για την καινοτομία, η τεχνολογία σε αυτό το σύστημα δεν έχει φέρει επανάσταση στη φροντίδα. Στηρίζει το ίδρυμα, όχι το άτομο. **Η Τεχνητή Νημοσύνη λειτουργεί ως εργαλείο διοίκησης και διαχείρισης και όχι ως μέσο ανθρωποκεντρικού μετασχηματισμού.** Αυτό που κάποτε παρουσιάζονταν ως εκσυγχρονισμός έχει γίνει ένα νέο στρώμα γραφειοκρατίας – ένα ψηφιακό περίβλημα που καλύπτει τις ίδιες παλιές δομές.

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ

Οι επαγγελματίες συμφωνούν ότι τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες μπορούν να φροντιστούν μόνο σε μεγάλα ιδρύματα διαμονής, όχι σε μικρές, υποστηριζόμενες κατοικίες. Θεωρείται δεδομένο ότι ορισμένα άτομα (δηλ. με σοβαρές διαταραχές ή υψηλή εξάρτηση) πρέπει να ζουν σε εγκαταστάσεις διαμονής, χωρίς να διερευνώνται άλλες, πιο κοινοτικές ή εξατομικευμένες εναλλακτικές λύσεις. Τα πρότυπα φροντίδας και στέγασης έχουν παραμείνει αμετάβλητα. Συχνά δεν αμφισβητούνται οι τρέχουσες προσδοκίες για τις εγκαταστάσεις και τις υπηρεσίες, παρά την πίεση για υψηλότερα πρότυπα, εξατομίκευση και άνεση.

Παρά την ενιαία εμφάνισή του, το τοπίο των ιδρυμάτων ποικίλλει ευρέως σε όλη την Ευρώπη και εντός των χωρών. Στις αστικές περιοχές κυριαρχούν μεγάλες πολυλειτουργικές εγκαταστάσεις, που λειτουργούν ως σύνθετα γραφειοκρατικά οικοσυστήματα με ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Αντίθετα, οι αγροτικές περιοχές συχνά βασίζονται σε μικρότερα ιδρύματα με ανεπαρκείς πόρους ή σε υβριδικά μοντέλα που συνδυάζουν δημόσιες επιδοτήσεις με ιδιωτική παροχή. Ορισμένες περιοχές πειραματίζονται με μικρότερες «κοινοτικές» μονάδες, οι οποίες όμως παραμένουν διοικητικά δεσμευμένες στην ίδια θεσμική λογική. Το αποτέλεσμα δεν είναι ένα ενιαίο θεσμικό σύστημα, αλλά ένα κατακερματισμένο σύνολο μοντέλων που δεσμεύονται από το ίδιο ρυθμιστικό και οικονομικά καθοδηγούμενο πλαίσιο.

Εάν κάποιος δεν έχει πρόσβαση στις υποδομές φροντίδας, δεν μπορεί να λάβει την κατάλληλη φροντίδα. Η διαθεσιμότητα των υπηρεσιών περιορίζεται από τη χαμηλή χωρητικότητα, την έλλειψη χρηματοδότησης ή τις γεωγραφικές ανισότητες. Σε πολλές περιοχές, απλά δεν υπάρχουν αρκετές κλίνες ή υπηρεσίες για να καλύψουν τη ζήτηση. Ορισμένες υπηρεσίες μπορεί να είναι υπερβολικά δαπανηρές για οικογένειες χαμηλού εισοδήματος. Όσοι διαθέτουν οικονομικά μέσα μπορούν να

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

παρακάμψουν τις λίστες αναμονής αγοράζοντας τοπικά ρυθμιζόμενη ιδιωτική φροντίδα, παρότι και αυτή υπόκειται σε περιορισμούς χωρητικότητας. Άλλοι πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά σε περιορισμένες δημόσιες επιλογές, γεγονός που εντείνει την ανισότητα στην πρόσβαση σε βασική υποστήριξη.

Οι φροντιστές πρέπει να διαχειρίζονται πολύπλοκα συστήματα, διατηρώντας ταυτόχρονα τη δική τους ευημερία, συχνά με ελάχιστη υποστήριξη. Το σύστημα απαιτεί ανθεκτικότητα, προσαρμογή στη ρουτίνα και την ικανότητα λειτουργίας υπό συνεχή διοικητική επιβάρυνση.

Τα ψηφιακά συστήματα διαχείρισης των υποδομών παρακολουθούν τα επίπεδα πληρότητας, ασφάλειας και στελέχωσης, αλλά σπάνια μεταφράζονται σε καλύτερες συνθήκες διαβίωσης.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Η θεσμοθετημένη φροντίδα χαρακτηρίζεται από ιεραρχία, συμμόρφωση και σταθερότητα. Οι δεξιότητες εστιάζουν στη διατήρηση της λειτουργικής συνέχειας, στη διαχείριση του κινδύνου και στην πλοήγηση σε περίπλοκους κανονισμούς. Η επαγγελματική ταυτότητα διαμορφώνεται από το καθήκον, τον έλεγχο και την ευθύνη – όχι από την καινοτομία. Η εκπαίδευση είναι τυποποιημένη και οι νέες τεχνολογίες εξυπηρετούν περισσότερο το ίδρυμα παρά το άτομο.

Για να επιτύχουν σε αυτό το νέο περιβάλλον, οι επαγγελματίες της φροντίδας και της υποστήριξης χρειάζονται τις ακόλουθες βασικές δεξιότητες:

- Παραδοσιακές δεξιότητες νοσηλευτικής και υποστήριξης
- Τήρηση αρχείων και διοικητική ακρίβεια
- Διαχείριση χρόνου και άγχους
- Επικοινωνία και επίλυση συγκρούσεων
- Χρήση ψηφιακών εργαλείων και γνώση δεδομένων
- Εμπειρογνωμοσύνη σε θέματα κανονιστικών ρυθμίσεων και συμμόρφωσης
- Ρύθμιση συναισθημάτων και αντιμετώπιση πιέσεων
- Λήψη αποφάσεων υπό πίεση

Νέοι ρόλοι:

- **Συντονιστής Τεκμηρίωσης** – διασφαλίζει την ακριβή και έγκαιρη καταχώριση δεδομένων για την κάλυψη των απαιτήσεων ελέγχου και αναφοράς.
- **Υπεύθυνος Επικοινωνίας με τις οικογένειες** – διατηρεί την επικοινωνία μεταξύ των ιδρυμάτων και των οικογενειών, μεταφράζοντας πολύπλοκες διαδικασίες σε κατανοητή γλώσσα.
- **Διευθυντής Ενοποίησης Υπηρεσιών** – συντονίζει τις ιατρικές, κοινωνικές και διοικητικές ροές εργασίας για να εξασφαλίσει συνεπείς διαδρομές φροντίδας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- **Τεχνικός Ψηφιακής Φροντίδας** – διαχειρίζεται τα ψηφιακά συστήματα που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση, τον προγραμματισμό και την υποβολή εκθέσεων σε όλες τις εγκαταστάσεις φροντίδας.
- **Επόπτης Τήρησης Συστημάτων –** Διασφαλίζει ότι οι καθημερινές πρακτικές φροντίδας ακολουθούν αυστηρά τα τυποποιημένα πρωτόκολλα, τους κανόνες ασφάλειας και τις αλγοριθμικές συστάσεις.
- **Αναλυτής Συμμόρφωσης** – παρακολουθεί τα δεδομένα ελέγχου και διασφαλίζει ότι οι μονάδες φροντίδας συμμορφώνονται με τα εθνικά πρότυπα, μεσολαβώντας μεταξύ των επιθεωρητών και του προσωπικού πρώτης γραμμής.
- **Υπεύθυνος Αλγοριθμικής Ηθικής** – εποπτεύει τη δικαιοσύνη και την αμεροληψία στα συστήματα αξιολόγησης που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη, εξισορροπώντας την αποτελεσματικότητα με την ηθική ακεραιότητα.
- **Διαμεσολαβητής για τα Δικαιώματα των Κατοίκων** – ενεργεί ως μεσάζων για τους πελάτες και τις οικογένειες που υποβάλλουν καταγγελίες και προσφυγές, διασφαλίζοντας ότι οι φωνές τους ακούγονται εντός των γραφειοκρατικών ορίων.
- **Ειδικός Αξιολόγησης Τεχνητής Νοημοσύνης** – διαχειρίζεται και εκπαιδεύει το προσωπικό φροντίδας στη χρήση εργαλείων αξιολόγησης τεχνητής νοημοσύνης
- **Διαχειριστής Ψηφιακών Εγκαταστάσεων** – παρακολουθεί τα επίπεδα πληρότητας, ασφάλειας και στελέχωσης με τη βοήθεια ψηφιακών εργαλείων

  Η ικανότητα σε αυτό το σενάριο μετράται με βάση την τάξη και την προβλεψιμότητα. Η καινοτομία υπάρχει εντός διαδικαστικών και διοικητικών ορίων. Η επαγγελματική ταυτότητα της φροντίδας ορίζεται από την αντοχή και όχι από την ενδυνάμωση.

Κύριοι παράγοντες που ευνοούν ή εμποδίζουν αυτό το σενάριο, όπως αξιολογήθηκαν από τους εταίρους τον Οκτώβριο του 2025

Παράγοντες Ενίσχυσης

- Δημόσια και πολιτική αποδοχή της κεντρικής φροντίδας
- Γήρανση του πληθυσμού
- Οικονομικά κίνητρα που ευνοούν την ιδρυματική φροντίδα
- Σταθερές δομές χρηματοδότησης
- Συνολική οικονομική και πολιτισμική σταθερότητα

Παράγοντες Αναστολής

- Αυξανόμενη αντίθεση του κοινού στην ιδρυματοποίηση
- Επίμονες περικοπές στον προϋπολογισμό που αποδυναμώνουν τις εναλλακτικές λύσεις της κοινότητας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΣΚΑΝΔΑΛΑ ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΗ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΠΡΟΣ ΠΙΟ ΑΥΣΤΗΡΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Μια σειρά από υποθέσεις παραμέλησης υψηλής δημοσιότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Φινλανδία έχει υπονομεύσει την εμπιστοσύνη στα αποκεντρωμένα, αγορακεντρικά μοντέλα φροντίδας. Οι ρυθμιστικές αρχές αντέδρασαν αυξάνοντας τις επιθεωρήσεις, αυστηροποιώντας τα πρότυπα ποιότητας και εισάγοντας υποχρεωτικές απαιτήσεις στελέχωσης ώστε να διασφαλίσουν την ασφάλεια των κατοίκων και τη λογοδοσία.

→ Οι ελλείψεις ποιότητας οδηγούν σε επιστροφή σε αυστηρότερη κρατική εποπτεία στη μακροχρόνια φροντίδα, ενισχύοντας την παρακολούθηση, τη συμμόρφωση και τη διαχείριση κινδύνου σε ολόκληρο τον τομέα.

Πηγές:

The Guardian – *Ιδιωτικές εταιρείες διαχειρίζονταν σχεδόν όλα τα γηροκομεία που αναγκάστηκαν να κλείσουν λόγω παραβάσεων στην Αγγλία* https://www.theguardian.com/society/2024/oct/06/private-firms-ran-almost-all-care-homes-forced-to-shut-for-breaches-in-england

Yle – *Ο εμπλεκόμενος διευθύνων σύμβουλος οίκου ευγηρίας παραιτείται λόγω αμέλειας* https://yle.fi/a/3-10619015

Η ΓΗΡΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΝΤΕΙΝΕΙ ΤΗΝ ΠΙΕΣΗ ΠΡΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Οι αξιολογήσεις της ΕΕ επισημαίνουν τη συνεχιζόμενη έλλειψη προσωπικού, τη ραγδαία γήρανση του εργατικού δυναμικού στον τομέα της φροντίδας και τη μεγάλη εξάρτηση από γυναίκες και μετανάστες εργαζόμενους. Καθώς η ανθεκτικότητα του εργατικού δυναμικού εξασθενεί, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής στρέφονται όλο και περισσότερο προς τυποποιημένες και αυστηρά ρυθμιζόμενες θεσμικές προσεγγίσεις για τη διαχείριση του κινδύνου και τη διασφάλιση της συνέχειας.

→ Χωρίς μια νέα γενιά επαγγελματιών φροντίδας, οι πιέσεις που δέχεται το σύστημα ενδέχεται να μετατοπίσουν ακόμη περισσότερο τη φροντίδα από την εξατομικευμένη υποστήριξη στην κοινότητα προς πιο συγκεντρωτικά, ιδρυματικά μοντέλα.

Πηγή:

Eurofound – *Εργατικό δυναμικό μακροχρόνιας φροντίδας: Απασχόληση και συνθήκες εργασίας* https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/all/long-term-care-workforce-employment-and-working-conditions

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕΤΑΚΥΛΙΟΥΝ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΕΝΗΛΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ

Η νομοθεσία περί υποχρεωτικής φροντίδας των γονέων σε χώρες όπως η Κίνα, η Ινδία και το Μπαγκλαντές υποχρεώνει νομικά τα ενήλικα παιδιά να παρέχουν οικονομική υποστήριξη και φροντίδα στους ηλικιωμένους γονείς τους. Οι νόμοι αυτοί θεσμοθετούν την οικογενειακή ευθύνη ως βασικό συστατικό των συστημάτων μακροχρόνιας φροντίδας, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις όπου η δημόσια παροχή υπηρεσιών είναι περιορισμένη.

→ Η φροντίδα των ηλικιωμένων προσεγγίζεται ολοένα και περισσότερο ως νομικό και ηθικό καθήκον της οικογένειας – γεγονός που εγείρει ανησυχίες σχετικά με τις έμφυλες ανισότητες και την άνιση δυνατότητα παροχής φροντίδας, ενώ παράλληλα ενισχύει τον ρόλο των συγγενικών δεσμών στις γηράσκουσες κοινωνίες.

Πηγή: **The Gerontologist** – *Νόμοι περί της υποχρέωσης των παιδιών να φροντίζουν τους γονείς τους σε τέσσερις ασιατικές χώρες*

https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5677618/

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΕΝΑΡΙΟ 4 ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Βελτιστοποιημένη και ξεχασμένη: Όταν η αποδοτικότητα αντικαθιστά την ενσυναίσθηση

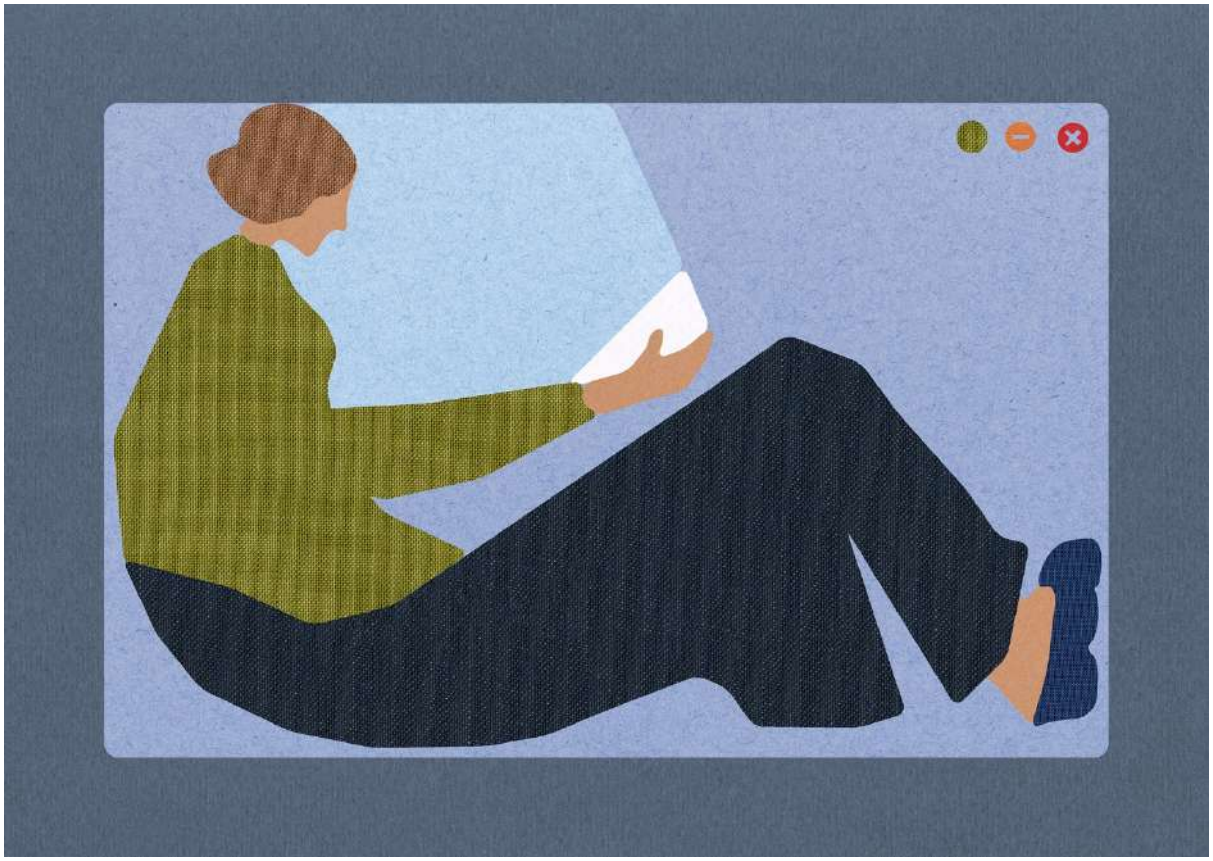

Η οικονομική κρίση, ο πόλεμος στην Ευρώπη και η αυξημένη μετανάστευση έχουν εντείνει την πολιτική πόλωση και έχουν ενισχύσει μια τεχνοκρατική κοσμοθεωρία, στην οποία η αποδοτικότητα, ο έλεγχος και η αυτάρκεια υπερισχύουν της κοινωνικής αλληλεγγύης. Τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο, **η τεχνολογία αντιμετωπίζεται ως λύση εξοικονόμησης κόστους**, ενώ **η εκθετική ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης έχει καταστήσει δυνατή τη χρήση ρομπότ και τεχνολογιών εξ αποστάσεως φροντίδας αντί ανθρώπων.** Το τεχνοκρατικό μοντέλο φροντίδας ενισχύει τον κίνδυνο βαθιών κοινωνικών εντάσεων, καθώς οι ευρωπαϊκές ανθρωποκεντρικές αξίες αμφισβητούνται ολοένα και περισσότερο από μια λογική βασισμένη στην αποδοτικότητα. Στον δημόσιο λόγο κυριαρχούν ολοένα και περισσότερο τεχνοκρατικές και ωφελιμιστικές αξίες και η ανισότητα γίνεται ευρέως αποδεκτή.

Το σημείο καμπής ήρθε στις αρχές της δεκαετίας του 2030: έπειτα από μια παρατεταμένη περίοδο υποχρηματοδότησης και πολιτικής αστάθειας, οι ψηφιακές λύσεις υιοθετήθηκαν με ταχύτητα ως η μόνη λύση που μπορούσε να εφαρμοστεί σε ευρεία κλίμακα – ανεξάρτητα από ηθικές ή κοινωνικές ανησυχίες και συνέπειες.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Έχει επικρατήσει η αντίληψη ότι η τεχνολογία μπορεί να επιλύσει κάθε πρόκληση στον τομέα της φροντίδας – βελτιώνοντας τόσο την ποιότητα όσο και την πρόσβαση στις υπηρεσίες. Έτσι, **το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας και υποστήριξης καθορίζεται από την εντατική τεχνολογική ανάπτυξη και την παραγωγικότητα, κυριαρχείται από τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα και διαμορφώνεται με βάση οικονομικές αξίες.** Παραμένει έντονη η απαίτηση για υψηλή απόδοση και εξορθολογισμό.

Οι διαδικασίες έχουν απλοποιηθεί με γνώμονα την αποδοτικότητα. **Δεν υπάρχει χώρος για ανθρωποκεντρική φροντίδα και υποστήριξη,** με αποτέλεσμα οι ανάγκες και οι επιθυμίες των ληπτών υπηρεσιών και των οικογενειών τους να μην λαμβάνονται υπόψη. Η υγεία και η κοινωνική φροντίδα αντιμετωπίζονται ως κόστη που πρέπει να περιοριστούν με όρους ορθολογικής διαχείρισης, συνήθως μέσω νέων τεχνολογιών, και όχι ως επένδυση στην ανθρώπινη ευημερία

Η έννοια της **ανθρωποκεντρικής φροντίδας,** που κάποτε αποτελούσε θεμελιώδη αρχή της ευρωπαϊκής κράτους πρόνοιας, **έχει σταδιακά υποχωρήσει μπροστά σε ένα μοντέλο αποδοτικότητας με επίκεντρο το σύστημα.** Η προσωπική επιλογή και η συμμετοχή εξακολουθούν να εμφανίζονται στις επίσημες στρατηγικές και στον σχεδιασμό των υπηρεσιών, έχουν όμως καταλήξει να λειτουργούν ως διοικητικές ενέργειες - περισσότερο – συμβολικές παρά ουσιαστικά βιωμένες. Οι αντιφάσεις εντείνονται: ενώ η Τεχνητή Νοημοσύνη υπόσχεται υπερ-εξατομίκευση, στην πράξη το σύστημα τυποποιεί την παροχή φροντίδας. Τα πρωτόκολλα είναι άκαμπτα, ανελαστικά και αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε περίπτωσης.

Αυτή η διάβρωση της ανθρωποκεντρικής φροντίδας πηγάζει από την πεποίθηση ότι η τεχνολογία μπορεί να ορίσει αντικειμενικά τις ανάγκες καλύτερα από τους ίδιους τους ανθρώπους. Τα αλγοριθμικά συστήματα μεταφράζουν την ανθρώπινη εμπειρία σε σημεία δεδομένων, απογυμνώνοντας τη φροντίδα από το συναισθηματικό και σχεσιακό της βάθος. Η ανθρώπινη φωνή – που κάποτε βρισκόταν στον πυρήνα του σχεδιασμού της φροντίδας – μετατρέπεται σε μεταβλητή μέσα σε ένα μοντέλο δεδομένων, προσαρμοσμένη στην αποδοτικότητα και όχι στην ενσυναίσθηση. **Το άτομο προσαρμόζεται στη λογική του συστήματος, και όχι το αντίστροφο.**

Η πολιτική κατεύθυνση περιορίζει ολοένα και περισσότερο την επιρροή και τους πόρους που διατίθενται για την υπεράσπιση των ευάλωτων ομάδων. Παράλληλα, **λόγω της επιρροής των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των λαϊκιστικών κινημάτων, η επιστημονικά τεκμηριωμένη γνώση χάνει μέρος του κύρους και της νομιμοποίησής της ενώ βαθιές ιδεολογικές διαιρέσεις διαμορφώνουν τις πολιτικές φροντίδας.** Ο τομέας της μακροχρόνιας φροντίδας διχάζεται ανάμεσα στην παράδοση της αλληλεγγύης και της συμμετοχής και σε μια μετασχηματιστική δυναμική που τον ωθεί σε μεγαλύτερο οικονομικό εξορθολογισμό, υπό το βάρος της ανεπαρκούς χρηματοδότησης για την κάλυψη των πραγματικών αναγκών. Αυτή η αλλαγή στον τρόπο σκέψης διαταράσσει τις επαγγελματικές πρακτικές και εγείρει **θεμελιώδη ερωτήματα σχετικά με το νόημα, την ηθική και τον ρόλο των ατόμων που λαμβάνουν υποστήριξη.**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Το χάσμα μεταξύ ατόμων με υψηλό και χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο διευρύνεται, γεγονός που αντανακλάται όλο και περισσότερο στην άνιση πρόσβαση σε κατάλληλη φροντίδα και πόρους.

Η εκτεταμένη χρήση ρομπότ στον τομέα της φροντίδας προκαλεί ανεργία, ειδικά μεταξύ των εργαζομένων χαμηλότερης εξειδίκευσης, ενώ τα υφιστάμενα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δυσκολεύονται να προσαρμοστούν σε αυτές τις αλλαγές. Ο συντονισμός της φροντίδας πραγματοποιείται μέσω **αποκεντρωμένων ψηφιακών πλατφορμών** που συνδέουν πολλαπλούς παρόχους από διαφορετικούς τομείς. Αυτά τα «δορυφορικά δίκτυα» τα διαχειρίζονται αλγοριθμικά συστήματα και όχι άνθρωποι επαγγελματίες συντονισμού φροντίδας, διασφαλίζοντας την τυποποίηση αλλά εξαλείφοντας τη συνέχεια στις ανθρώπινες σχέσεις και στη φροντίδα. Οι λήπτες των υπηρεσιών κινούνται μεταξύ διαφορετικών παρόχων υπηρεσιών – συχνά όμως χωρίς να συναντούν ποτέ ένα σταθερό ανθρώπινο πρόσωπο.

Οι οικογένειες σπάνια συμμετέχουν πλέον στον σχεδιασμό της φροντίδας, καθώς αλγοριθμικά συστήματα καθορίζουν την επιλεξιμότητα, τα πλάνα παρέμβασης και ακόμη και τις συναισθηματικές ανάγκες, με βάση προγνωστικά δεδομένα. Οι επαγγελματίες δεν λειτουργούν πλέον ως φροντιστές, αλλά ως επιτηρητές αυτοματοποιημένων διαδικασιών – διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση και όχι τη σύνδεση και τη σχέση με το άτομο. Και οι ίδιοι οι λήπτες των υπηρεσιών ανάγονται πλέον σε δεδομένα συστήματος· η φωνή τους ακούγεται μόνο μέσω δεικτών ικανοποίησης ή αναφορών σφαλμάτων. Η λήψη αποφάσεων, που κάποτε βασιζόταν στις ανθρώπινες σχέσεις, έχει καταστεί διαδικαστική και αδιαφανής.

ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΕΝΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

Το σύστημα φροντίδας και υποστήριξης είναι κατακερματισμένο, με πολλαπλούς φορείς – κυρίως ιδιωτικές εταιρείες – να ανταγωνίζονται στον τομέα. Σημειώνεται έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τεχνολογικών συστημάτων, ενώ **απαιτούνται σημαντικοί πόροι για τη διαχείριση αυτού του ανταγωνισμού και την επιλογή οικονομικά αποδοτικών λύσεων.** Καθώς η χρηματοδότηση καθορίζει τη λήψη αποφάσεων, οι υπηρεσίες φροντίδας ποικίλλουν δραματικά, και οι διαφορετικές τεχνολογίες συχνά αδυνατούν να αλληλεπιδράσουν. Οι πολιτικές οπτικές ευνοούν τον αυστηρότερο έλεγχο, την οικονομική αποδοτικότητα ή τον περιορισμό δημόσιας ευθύνης. Απουσιάζει μια συντονισμένη εθνική στρατηγική, γεγονός που ενισχύει ακόμη περισσότερο την έμφαση στις υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα.

Ταυτόχρονα, τα δεδομένα παραμένουν απομονωμένα και υπόκεινται σε αυστηρές ρυθμίσεις από την ΕΕ, ενώ τα σκάνδαλα γύρω από ορισμένες μεγάλες κερδοσκοπικές δομές έχουν εντείνει τις απαιτήσεις για διαφάνεια και λογοδοσία– διαδικασίες που αφαιρούν χρόνο από την άμεση επαφή με τα άτομα που λαμβάνουν υποστήριξη. Παρότι οι αυστηροί κανονισμοί της ΕΕ για τα δεδομένα στοχεύουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης, επιβραδύνουν παράλληλα τον πειραματισμό και την ενσωμάτωση διασυνοριακών συστημάτων φροντίδας. Ο κατακερματισμός και η αυστηρή προστασία των δεδομένων παρεμποδίζουν την καινοτομία και την ανάπτυξη, διατηρώντας ένα κλίμα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

αβεβαιότητας σχετικά με το τι ρυθμίζεται σε επίπεδο ΕΕ και τι μπορεί να αποφασιστεί σε τοπικό επίπεδο.

Οι εθνικές κυβερνήσεις και οι δήμοι εξακολουθούν να διαδραματίζουν έναν περιθωριακό αλλά κρίσιμο ρόλο στη διατήρηση της λογοδοσίας και της πρόσβασης μέσα σε αυτό το κατακερματισμένο σύστημα. Καθορίζουν τα ελάχιστα απαιτούμενα πρότυπα παροχής υπηρεσιών, διαχειρίζονται τις βασικές διαδικασίες προμηθειών και ρυθμίζουν τις διασυνοριακές ροές δεδομένων και χρηματοδότησης σε συντονισμό με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα λειτουργούν εντός αυτού του πλαισίου, ωστόσο η εποπτεία έχει μετατοπιστεί από την ποιότητα και την ισότητα σε δείκτες συμμόρφωσης και αποδοτικότητας. Παρότι οι κυβερνήσεις δεν καθοδηγούν πλέον την καινοτομία, παραμένουν υπεύθυνες για την πρόληψη της συστημικής κατάρρευσης και τη διασφάλιση ότι οι βασικές λειτουργίες της φροντίδας δεν θα εξαρτώνται πλήρως από την αγορά.

ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Οι ιδιωτικές εταιρείες τεχνολογίας κυριαρχούν στον τομέα, ενώ η δημόσια ευθύνη και η χρηματοδότηση περιορίζονται στην κάλυψη μόνο των πιο βασικών ιατρικών αναγκών. Όλες οι κοινωνικές και εξατομικευμένες υπηρεσίες έχουν ιδιωτικοποιηθεί πλήρως, με τον ιδιωτικό τομέα να ελέγχει το μεγαλύτερο μέρος της παροχής φροντίδας, και τις υπηρεσίες να είναι δαπανηρές. Παρατηρείται δομική έλλειψη πόρων, γεγονός που οδηγεί στην ανάγκη συμμετοχής των πολιτών στο κόστος των υπηρεσιών και στην περαιτέρω ιδιωτικοποίησή τους, την οποία πολλοί άνθρωποι αδυνατούν να αντέξουν οικονομικά. Η ρύθμιση των νέων προκλήσεων συχνά έρχεται καθυστερημένα και δεν καταφέρνει να συμβαδίσει με τις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας. Οι διαφωνίες εντός των οικογενειών σχετικά με τις ευθύνες φροντίδας, τα οικονομικά ή τις προσδοκίες είναι συχνές αλλά συχνά παραμένουν αθέατες, καθιστώντας δύσκολη την παροχή συντονισμένη φροντίδας

Η χρηματοδότηση είναι ανεπαρκής και ασταθής – οι πάροχοι κοινωνικής φροντίδας εξαρτώνται συχνά από βραχυπρόθεσμη ή βασισμένη σε έργα χρηματοδότηση, γεγονός που δυσχεραίνει τον μακροπρόθεσμο προγραμματισμό. Η ετήσια αβεβαιότητα στην κατανομή των πόρων επηρεάζει τη σταθερότητα του προσωπικού, την επαγγελματική ανάπτυξη και τις επενδύσεις σε υποδομές. Η έλλειψη μακροπρόθεσμης συνέχειας επηρεάζει την αβεβαιότητα σχετικά με τις πρακτικές και τεχνολογίες που θα επιβιώσουν στο μέλλον.

Παρά τις ανισότητες, **το σύστημα παραμένει λειτουργικό μέσω ενός πολύπλοκου μωσαϊκού χρηματοδοτικών ροών.** Οι τοπικές αρχές προμηθεύονται βασικά πακέτα φροντίδας μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης, ενώ τα άτομα καλύπτουν το κόστος ενισχυμένων ή εξατομικευμένων υπηρεσιών είτε μέσω ιδιωτικής ασφάλισης είτε με άμεσες ιδιωτικές πληρωμές. Οι επιδοτήσεις σε επίπεδο ΕΕ υποστηρίζουν την ψηφιακή υποδομή και τη συμμόρφωση με τους

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

κανονισμούς, εξασφαλίζοντας τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των εθνικών συστημάτων. Οι κοινότητες και οι μικροί τοπικοί πάροχοι λειτουργούν ως υπεργολάβοι, μέσα σε πλαίσια που καθορίζονται από μεγάλους εταιρικούς ομίλους φροντίδας και δημοτικές διοικήσεις. Το μοντέλο αυτό διατηρεί το σύστημα οικονομικά λειτουργικό – αλλά κοινωνικά εύθραυστο.

Αυτό το σύστημα, το οποίο καθοδηγείται από τον ιδιωτικό τομέα, περιορίζει την ανάγκη για αυστηρά πρότυπα ποιότητας, αυξάνοντας ταυτόχρονα τον κίνδυνο για την ισότητα και την εποπτεία των υπηρεσιών. Δεν υπάρχει ένα σαφές ή συνεκτικό σύστημα παρακολούθησης που να διασφαλίζει την ποιότητα και τα ηθικά πρότυπα της φροντίδας μέσα σε αυτό το κατακερματισμένο τοπίο των παρόχων υπηρεσιών. Αντ' αυτού, η φροντίδα παρακολουθείται από αλγόριθμους που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη, οι οποίοι καθοδηγούν τις αποφάσεις σχετικά με το είδος της φροντίδας που λαμβάνει κάθε άτομο καθώς και τον τρόπο με τον οποίο την λαμβάνει. Ως αποτέλεσμα, **τα μοντέλα φροντίδας επιβάλλονται από πάνω προς τα κάτω.**

ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ ΥΠΟ ΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Παρά την αυξανόμενη επαγγελματικοποίηση του τομέα, η παροχή φροντίδας θεωρείται από το κοινωνικό σύνολο ως εργασία "χαμηλότερης αξίας", γεγονός που επηρεάζει την προσέλκυση νέων επαγγελματιών, τη διατήρηση του προσωπικού και τη δημόσια εικόνα του κλάδου. Ως εκ τούτου, η ελκυστικότητα του τομέα της φροντίδας μειώνεται κατά τα τελευταία χρόνια. Ο αυξανόμενος ρόλος του κερδοσκοπικού ιδιωτικού τομέα εγείρει ερωτήματα σχετικά με το νόημα και τον σκοπό της υποστήριξης, μέσα σε ένα πλαίσιο δημοσιονομικής εξορθολογισμού. Παράλληλα αναδεικνύεται η ανάγκη ο τομέας για μεγαλύτερη επαγγελματικοποίηση και διασύνδεση του τομέα, γεγονός που αυξάνει ακόμη περισσότερο τον φόρτο εργασίας για τους επαγγελματίες, που καλούνται να ανταποκριθούν σε διευρυμένους ρόλους και σε μια λογική που εστιάζει στην απόδοση.

Καταγράφονται δυσκολίες στην προσέλκυση στελεχών καθώς το απαιτούμενο σύνολο δεξιοτήτων οδηγεί συχνά στην πρόσληψη ατόμων εκτός του τομέα της φροντίδας, με περισσότερο επιχειρηματικό και εμπορικό προσανατολισμό. Ταυτόχρονα, όλο και λιγότεροι επαγγελματίες φροντίδας αναβαθμίζουν τις δεξιότητές τους προκειμένου να αναλάβουν διοικητικούς και ηγετικούς ρόλους. **Η εκπαίδευση είναι τυπική, εξειδικευμένη για τον εκάστοτε επαγγελματικό ρόλο και προσανατολισμένη στα δεδομένα και τις λειτουργικές διαδικασίες.** Παράλληλα, αποκλείει την ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων. Κυριαρχεί η κοινωνική αντίληψη ότι δεν υπάρχουν αρκετές θέσεις εργασίας για τον τοπικό πληθυσμό, ενώ η πολιτική πόλωση και οι κυρίαρχες αξίες περιορίζουν ακόμη περισσότερο την ένταξη εργαζομένων με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Σε αυτό το ιδιαίτερα τεχνοκρατικό σύστημα φροντίδας, τα ρομπότ έχουν καταστεί το βασικό εργατικό δυναμικό τόσο στην κατ' οίκον όσο και στην ιδρυματική φροντίδα, ενώ ο επαγγελματικός ρόλος των φροντιστών έχει διευρυνθεί σημαντικά. Οι παραδοσιακές δεξιότητες φροντίδας

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

παραμένουν απαραίτητες, πλέον όμως διασταυρώνονται με τεχνικές ικανότητες και ευθύνες που αφορούν τη διαχείριση συστημάτων. Η αυτοματοποίηση δεν λειτουργεί απλώς ως υποστηρικτικό εργαλείο, αλλά αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της παροχής υπηρεσιών: ρομποτικοί βοηθοί χορηγούν φάρμακα, παρακολουθούν ζωτικά σημεία μέσω ενσωματωμένων αισθητήρων, σηκώνουν και μετακινούν ασθενείς και εκτελούν ρουτίνες υγιεινής με μηχανική ακρίβεια.

Οι εργαζόμενοι στη φροντίδα λειτουργούν ολοένα και περισσότερο ως διαμεσολαβητές μεταξύ ανθρώπων και μηχανών: ερμηνεύουν αλγοριθμικές συστάσεις, προσαρμόζουν αυτοματοποιημένες ροές εργασίας, διασφαλίζουν την ασφαλή χρήση της ρομποτικών συστημάτων και παρεμβαίνουν όταν τα συστήματα αποτυγχάνουν. Ο ρόλος τους απαιτεί συνεχή παρακολούθηση ψηφιακών πινάκων ελέγχου, εποπτεία αισθητήρων "έξυπνων σπιτιών" και ικανότητα αντιμετώπισης βασικών τεχνικών προβλημάτων. Αντί να παρέχουν μόνο πρακτική υποστήριξη, οι επαγγελματίες συνδυάζουν πλέον τη φροντίδα, την κλινική κρίση και την τεχνική εποπτεία. Αυτός ο υβριδικός ρόλος απαιτεί προσαρμοστικότητα, συνεχή μάθηση και αυτοπεποίθηση στην αντιμετώπιση τόσο των ανθρώπινων αναγκών όσο και των τεχνολογικών υποδομών.

Ρόλοι όπως ο Διαχειριστής Απομακρυσμένων Ρομποτικών Συστημάτων, ο Συντονιστής Υποστήριξης Συστημάτων ΤΝ και ο Ειδικός Συντήρησης Ρομποτικών Συστημάτων καθίστανται κεντρικοί για την καθημερινή λειτουργία των υπηρεσιών, απαιτώντας υψηλό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, ηθική εποπτεία για τη λήψη αποφάσεων που βασίζονται στην ΤΝ και συνεχή συντονισμό μεταξύ ανθρώπινων και μη ανθρώπινων παραγόντων. Αυτή η μετατόπιση υπόσχεται αξιοπιστία και αποδοτικότητα – εγείρει ωστόσο δυσεπίλυτα ερωτήματα σχετικά με τη συναισθηματική παρουσία, το νόημα της φροντίδας και τη σταδιακή διάβρωση της ικανότητας για σχέσεις σε ένα σύστημα που βελτιστοποιείται με σκοπό την απόδοση και όχι την ανθρώπινη σύνδεση.

Η εξάρτηση από διασυνδεδεμένα ψηφιακά συστήματα και ρομποτικές τεχνολογίες – από τεχνικές ευπάθειες, κυβερνοεπιθέσεις και αστοχίες των συστημάτων έως την πιθανή κακόβουλη χρήση ρομπότ φροντίδας για εγκληματικούς σκοπούς. Καθώς η εξάρτηση από την τεχνολογία εντείνεται, οποιαδήποτε δυσλειτουργία, διακοπή ή παραβίαση μπορεί να έχει αντίκτυπο σε ολόκληρο το οικοσύστημα φροντίδας, θέτοντας σε κίνδυνο τη συνέχεια των υπηρεσιών και εκθέτοντας τις κοινότητες σε πρωτόγνωρους και δύσκολα διαχειρίσιμους κινδύνους.

ΠΑΡΑΔΟΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Οι οικογενειακές δομές έχουν αλλάξει: οι άνθρωποι συχνά ζουν αποσυνδεδεμένοι, μακριά ο ένας από τον άλλον. Όλο και λιγότεροι άνθρωποι επισκέπτονται ή φιλοξενούν στο σπίτι τους το μέλος της οικογένειας που χρειάζεται υποστήριξη. Ακόμα και όταν διατηρείται κάποια επαφή, η επικοινωνία πραγματοποιείται μέσω ψηφιακών εφαρμογών, λόγω της εκτεταμένης ψηφιοποίησης. Επιπλέον, το ποσοστό γεννήσεων είναι χαμηλότερο από ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας και, πολύ απλά,

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

δεν απομένει πλέον κανείς για να φροντίσει τους ανθρώπους που χρειάζονται μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη – πέρα από τους επίσημους παρόχους υπηρεσιών φροντίδας.

Στην τεχνοκρατική εποχή, η μακροχρόνια φροντίδα εξακολουθεί να αφορά ανθρώπους όλων των ηλικιών – από παιδιά με χρόνιες παθήσεις έως ενήλικες με αναπηρίες, και οικογένειες που αντιμετωπίζουν δια βίου ανάγκες υποστήριξης. Ωστόσο, το σύστημα, σχεδιασμένο με γνώμονα την αποδοτικότητα και την κατηγοριοποίηση, αδυνατεί να διακρίνει την ανθρώπινη διάσταση πίσω από τα δεδομένα του.

Οι άνθρωποι εγκαταλείπονται ολοένα και περισσότερο όσον αφορά τις ανάγκες τους για φροντίδα. Όσοι χρειάζονται μακροχρόνια υποστήριξη περιλαμβάνουν πλέον άτομα χωρίς οικογενειακό υποστηρικτικό δίκτυο, ανθρώπους από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, νευροδιαφορετικούς ενήλικες και άλλες ομάδες με μακρά ιστορία κοινωνικού αποκλεισμού – πολλοί από τους οποίους δεν εμπίπτουν στα τυποποιημένα μοντέλα υπηρεσιών. Καθώς τα άτυπα δίκτυα φροντίδας καταρρέουν, η απομόνωση εντείνεται, οδηγώντας σε περισσότερες επείγουσες νοσηλείες και σε κρίσεις ψυχικής υγείας μεταξύ των ηλικιωμένων ατόμων. Παρότι η τεχνολογία, και ιδιαίτερα η Τεχνητή Νοημοσύνη, αναμένεται να ενισχύσει την αυτονομία των ατόμων με αναπηρία και όσων έχουν ανάγκες μακροχρόνιας υποστήριξης, στην πράξη αφήνει πολλούς ακόμη πιο απομονωμένους και αδυνατεί να υποκαταστήσει την άμεση ανθρώπινη φροντίδα.

Η έννοια της αυτο-βελτιστοποιημένης φροντίδας, αντίθετα, εισάγει μια ανησυχητική ανατροπή στην ηθική της φροντίδας. Σε αυτό το μοντέλο, τα άτομα που χρειάζονται υποστήριξη αναμένεται να καταστούν - ή ακόμα και πιέζονται να γίνουν τα ίδια «ευκολότερα στη φροντίδα», για παράδειγμα μέσω εμφυτευμάτων, νευροενίσχυσης ή άλλων μορφών τεχνολογικής τροποποίησης του εαυτού. Όσοι αντιστέκονται σε τέτοιες παρεμβάσεις, ή δεν έχουν πρόσβαση σε αυτές, κινδυνεύουν να λάβουν λιγότερη προσοχή και λιγότερους πόρους. Ως αποτέλεσμα, οι άνθρωποι προσαρμόζονται όλο και περισσότερο στις απαιτήσεις των συστημάτων φροντίδας, αντί τα ίδια τα συστήματα να προσαρμόζονται στην ανθρώπινη ευαλωτότητα. Μέσα σε αυτή τη λογική, θεμελιώδη ηθικά ζητήματα σχετικά με την αυτονομία, την αξιοπρέπεια και την ισότητα παραγκωνίζονται σε όφελος της αποδοτικότητας και του ελέγχου.

Οι οικογένειες ανησυχούν για την ποιότητα της φροντίδας, ωστόσο η εξατομικευμένη φροντίδα και υποστήριξη είναι διαθέσιμη μόνο σε όσους μπορούν να την πληρώσουν. Οι υπηρεσίες υψηλής ποιότητας που συνδυάζουν ψηφιακά εργαλεία με ανθρώπινη φροντίδα και υποστήριξη αποτελούν προνόμιο και όχι δικαίωμα. Καθώς οι αυταρχικές αξίες κερδίζουν έδαφος και οι πιο ευάλωτες ομάδες αποκλείονται από τη φροντίδα, όπως οι μετανάστες, τα άτομα με διαταραχές χρήσης ουσιών και όσοι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ψυχικής υγείας, ο σημαντικός ρόλος τους στον τομέα της φροντίδας καθίσταται αόρατος.

Η ψηφιοποίηση έχει εκπληρώσει την υπόσχεσή της για προσβασιμότητα και αποδοτικότητα, ωστόσο έχει επαναπροσδιορίσει τη φροντίδα ως τεχνική διαδικασία απόδοση με όρους απόδοσης και όχι ως ανθρώπινη σχέση. Οι αυτοματοποιημένες λύσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες ταχύτερα από

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ό,τι οι άνθρωποι, σπάνια όμως τις κατανοούν. Ελλείψει της ανθρώπινης παρουσίας, τα δεδομένα έχουν καταστεί η κυρίαρχη γλώσσα της φροντίδας.

Η ψηφιοποίηση έχει εκπληρώσει την υπόσχεσή της για προσβασιμότητα και αποδοτικότητα, ωστόσο έχει επαναπροσδιορίσει τη φροντίδα ως μια τεχνική διαδικασία εκτέλεσης και όχι ως ανθρώπινη σχέση. Οι αυτοματοποιημένες λύσεις ανταποκρίνονται στις ανάγκες ταχύτερα από ό,τι οι άνθρωποι, σπάνια όμως τις κατανοούν πραγματικά. Ελλείψει ανθρώπινης παρουσίας, τα δεδομένα έχουν καταστεί η κυρίαρχη γλώσσα της φροντίδας.

ΡΟΜΠΟΤΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Η ψηφιακή πρόσβαση και ο ψηφιακός γραμματισμός είναι πλέον ευρέως διαδεδομένα και το μεγαλύτερο μέρος της φροντίδας παρέχεται κατ' οίκον, με την υποστήριξη πλήρως αυτοματοποιημένων συστημάτων που διαχειρίζονται τη φαρμακευτική αγωγή, την υγιεινή και την παρακολούθηση των ατόμων. Οι δομές παροχής φροντίδας είναι σπάνιες και βρίσκονται μόνο σε μεγάλα αστικά κέντρα. Επιπλέον, εξυπηρετούν αποκλειστικά όσους έχουν πιο σύνθετες ιατρικές ανάγκες. Για την πλειονότητα των ανθρώπων, το σπίτι μετατρέπεται σε βασικό περιβάλλον φροντίδας – ένα περιβάλλον που διαμορφώνεται περισσότερο από αισθητήρες και οθόνες παρά από την ανθρώπινη παρουσία. Ως αποτέλεσμα, πολλοί άνθρωποι λαμβάνουν φροντίδα αποκλειστικά μέσω ψηφιακών καναλιών: εξ αποστάσεως θεραπείες, ηλεκτρονικοί φάκελοι ασθενών και ψηφιακή υποστήριξη από θεραπευτές είναι διαθέσιμα, όμως δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες ή να υποκαταστήσουν τις δια ζώσης συνεδρίες. Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, η ανθρώπινη παρουσία δεν διασφαλίζεται.

Τα ρομπότ παροχής κατ' οίκον φροντίδας διαχειρίζονται αυτόνομα τη φαρμακευτική αγωγή, την υποστήριξη της κινητικότητας, τις καθημερινές ρουτίνες υγιεινής και την περιβαλλοντική παρακολούθηση, ενώ εξειδικευμένα κλινικά ρομπότ εκτελούν ασκήσεις αποκατάστασης και παρεμβάσεις επείγουσας σταθεροποίησης. Οι ιδρυματικές δομές βασίζονται σε συντονισμένους στόλους ρομπότ που επικοινωνούν μέσω κοινών δικτύων αισθητήρων, προσαρμόζοντας τη λειτουργία τους σε πραγματικό χρόνο ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες των ατόμων. Ανάλογα, μεταβάλλεται και ο σχεδιασμός των χώρων φροντίδας: τα δωμάτια κατασκευάζονται ώστε να είναι προσβάσιμα σε ρομποτικά συστήματα, οι επιφάνειες είναι συμβατές με τους αισθητήρες και η χωροταξική διάταξη δίνει προτεραιότητα στην κίνηση των μηχανών σε σχέση με την ανθρώπινη αλληλεπίδραση. Παρόλο που τα συστήματα παρέχουν σταθερά αποτελέσματα και ελαχιστοποιούν το ανθρώπινο λάθος, αναδιαμορφώνουν επίσης τη συναισθηματική αρχιτεκτονική της φροντίδας. **Για πολλούς ανθρώπους, η παρουσία των ρομπότ προσφέρει ασφάλεια αλλά όχι παρηγοριά** – μια μορφή φροντίδας αποτελεσματική, προβλέψιμη και άψογα οργανωμένη, αλλά που συχνά στερείται της συναισθηματικής ζεστασιάς που κάποτε χαρακτήριζε την ανθρώπινη εμπειρία της φροντίδας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της τεχνοκρατικής φροντίδας είναι σημαντικό: η παραγωγή και η λειτουργία ρομποτικών συστημάτων αυξάνουν τη ζήτηση για σπάνιες γαίες και κρίσιμες πρώτες ύλες, παράγει ηλεκτρονικά απόβλητα και επιβαρύνει επιπλέον τα ενεργειακά συστήματα. Παρά την έμφαση στην λειτουργική αποδοτικότητα, η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των ψηφιακών υποδομών και οι περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις παραμένουν

ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Οι ανάγκες των ατόμων αντιμετωπίζονται ως σταθερές και κατηγοριοποιημένες: ορίζονται βάσει αλγοριθμικά προσδιορισμένων κριτηρίων. Τα προσωπικά δεδομένα των ατόμων – όπως το ιατρικό ιστορικό, η οικογενειακή κατάσταση και η φαρμακευτική αγωγή – εισάγονται σε ένα σύστημα που παράγει τυποποιημένα ένα πλάνο φροντίδας, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ατομικές και ανθρώπινες διαστάσεις κάθε περίπτωσης. Τα δικαιώματα των ληπτών υπηρεσιών καθορίζονται εξωτερικά και, ενώ οι ιατρικές ανάγκες καλύπτονται, οι κοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες παραμένουν ανικανοποίητες.

Τα παιδιά που χρειάζονται συνεχή υποστήριξη μεγαλώνουν σε ψηφιακά οικοσυστήματα όπου οι αλγόριθμοι καθορίζουν το είδος και τον χρόνο των παρεμβάσεων αποκατάστασης που θα λάβουν. Οι γονείς συχνά περιορίζονται στο ρόλο διαχειριστών δεδομένων, συντονίζοντας εικονικές θεραπείες και αυτοματοποιημένα προγράμματα, ενώ η συναισθηματική παρουσία μετατρέπεται σε πολυτέλεια. Για τους νέους ενήλικες με προβλήματα ψυχικής υγείας ή νευροδιαφορετικότητα, τα αυτοματοποιημένα εργαλεία παρακολούθησης και τα πλάνα φροντίδας που βασίζονται στην ΤΝ αντικαθιστούν την ανθρώπινη επαφή, συχνά αδυνατώντας να αναγνωρίσουν ανεπαίσθητες ενδείξεις δυσφορίας ή προόδου.

Οι ενήλικες με αναπηρίες βιώνουν ταυτόχρονα ενδυνάμωση και αποκλεισμό: η τεχνολογία υπόσχεται ανεξαρτησία, αλλά οδηγεί σε απομόνωση. Η εξατομίκευση αντικαθίσταται από την προγνωστική κατηγοριοποίηση των ατόμων. Τα τεχνολογικά συστήματα παρέχουν τυποποιημένη φροντίδα με τη λογική ότι "μια λύση ταιριάζει σε όλους", χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες και αξίες κάθε ανθρώπου. Το σύστημα αυτό μετατρέπει τους ανθρώπους σε παθητικούς αποδέκτες υπηρεσιών, αντί για ενεργούς, αυτοκαθοριζόμενους και ισότιμους παράγοντες. Τα άτομα με άνοια, ιστορικό σύνθετου τραύματος ή δυσκολίες επικοινωνίας διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο μέσα σε ένα σύστημα που βασίζεται σε τυποποιημένα και αυτοματοποιημένα πλάνα φροντίδας. Τα μοντέλα που βασίζονται στην ΤΝ ενδέχεται να αστοχήσουν να εντοπίσουν σύνθετες και δυσδιάκριτες ανάγκες ή να ανιχνεύσουν σημάδια συναισθηματικής δυσφορίας, οδηγώντας σε ανεπαρκή φροντίδα ή ακόμη και παραμέληση.

Η τεχνολογία δεν υποστηρίζει πλέον τη φροντίδα· την καθορίζει. Η αντιστροφή της ηθικής λογικής είναι πλήρης: αντί να χρησιμοποιούν οι άνθρωποι την τεχνολογία για την ενίσχυση της ανθρώπινης διάστασης της φροντίδας, έχουν μετατραπεί οι ίδιοι σε προεκτάσεις των συστημάτων που

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

προορίζονταν να τους εξυπηρετούν. **Αυτό που κάποτε αποτελούσε σχέση υποστήριξης έχει μετατραπεί σε σχέση εξάρτησης – όχι από άλλους ανθρώπους, αλλά από τη λογική των μηχανών.**

ΨΗΦΙΑΚΗ ΖΩΗ

Η επέκταση της έννοιας του ψηφιακού δίδυμου (ένα δυναμικό ψηφιακό αντίγραφο του ατόμου) έχει μεταμορφώσει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα αντιλαμβάνονται την ταυτότητα, τη συνέχεια της ύπαρξης, ακόμη και τον θάνατο. Το ψηφιακό δίδυμο δεν είναι πλέον μόνο μια βιοϊατρική προσομοίωση που χρησιμοποιείται για τον σχεδιασμό της θεραπείας· έχει εξελιχθεί σε ένα ολοκληρωμένο, πλούσιο σε δεδομένα αντίγραφο που καταγράφει πρότυπα συμπεριφοράς, προτιμήσεις, αναμνήσεις και συναισθηματικές αντιδράσεις. Σε αυτόν τον κόσμο, τα ψηφιακά δίδυμα συνοδεύουν τους ανθρώπους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, ενημερώνονται συνεχώς με δεδομένα που αφορούν τη φυσιολογία, τη γνωστική λειτουργία και την κοινωνική ζωή του ατόμου. Όταν ένας άνθρωπος πεθαίνει, το ψηφιακό του δίδυμο παραμένει ενεργό στο σύστημα φροντίδας και είναι προσβάσιμο στις οικογένειες, τους παρόχους υπηρεσιών και, σε κάποιες περιπτώσεις, ακόμη και σε δημόσιους φορείς.

Αυτό δημιουργεί μια νέα μορφή « ζωής μετά θάνατον ζωής», όπου το ψηφιακό δίδυμο μπορεί να προσφέρει καθοδήγηση, να διατηρεί σχέσεις ή να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για μελλοντικές πρακτικές φροντίδας – ταυτόχρονα όμως εισάγει βαθιά ηθικά διλήμματα. Σε ποιον ανήκει το δίδυμο μετά το θάνατο του ανθρώπου; Μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις τις οποίες το άτομο δεν εξουσιοδότησε ποτέ ρητά; Και τι σημαίνει πένθος όταν μια παρουσία βασισμένη σε δεδομένα συνεχίζει να μιμείται τη ζωή; Καθώς τα ψηφιακά δίδυμα γίνονται όλο και πιο αυτόνομα, τα όρια ανάμεσα στη ζωντανή μνήμη, την τεχνολογική διατήρηση της παρουσίας και την ψηφιακή προσωπικότητα αρχίζουν να θολώνουν, αμφισβητώντας βαθιά ριζωμένες αντιλήψεις σχετικά με την αξιοπρέπεια, την αποδοχή του τέλους καθώς και τι σημαίνει πραγματικά να τελειώνει μια ζωή.

Η ΑΝΑΔΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Ακόμη και υπό την κυριαρχία της λογικής της αγοράς, **μικρά κινήματα αντίστασης έχουν αρχίσει να επανεμφανίζονται.** Παρότι κατακερματισμένα, παραμένουν επίμονα και περιλαμβάνουν συνδικάτα που διεκδικούν ανθρώπινες συνθήκες εργασίας στην ψηφιακή οικονομία φροντίδας, δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών που αγωνίζονται για διαφάνεια και ανθρώπινα δικαιώματα στην αλγοριθμική διακυβέρνηση, αλλά και μικρούς συνεταιρισμούς που πειραματίζονται με εναλλακτικά μοντέλα φροντίδας που βασίζονται στην αλληλεγγύη. Η επιρροή τους παραμένει περιορισμένη μέσα στο τεχνοκρατικό καθεστώς, λειτουργούν ωστόσο ως ηθικά αντίβαρα – διατηρώντας ζωντανό το δημόσιο διάλογο γύρω από τη σημασία της φροντίδας σε έναν κόσμο που καθοδηγείται από

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

δεδομένα. Αναδύονται νέοι, έστω και περιθωριακοί ρόλοι όπως αυτός του «Κριτικού Ηθικολόγου Τεχνολογίας» και του «Υπερασπιστή της Ανθρώπινης Επαφής» στους κύκλους των ακτιβιστών, με στόχο την επαναφορά της ανθρώπινης διάστασης μέσα στα αλγοριθμικά συστήματα.

Υπόγειοι συνεταιρισμοί φροντίδας και υποστήριξης έχουν αρχίσει να αναδύονται, προσφέροντας ανθρώπινη παρουσία και αξιοπρέπεια εκεί όπου το επίσημο σύστημα έχει αποτύχει. Αυτά τα άτυπα δίκτυα λειτουργούν στα κενά που αφήνουν οι αυτοματοποιημένες και υπερφορτωμένες δημόσιες υπηρεσίες. Παρέχουν συναισθηματική υποστήριξη, πρακτικές με βάση την κοινότητα και τη συντροφικότητα, στοιχεία που το επίσημο σύστημα δεν εγγυάται πλέον – ωστόσο το έργο τους παραμένει επισφαλές και συχνά κινείται στα όρια της νομιμότητας.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- Σε αυτό το σενάριο, το σύστημα φροντίδας βασίζεται στην τεχνολογία, την ιδιωτικοποίηση, τη χρηματοδότηση βάσει έργων και προγραμμάτων και την αυστηρή ρύθμιση. Οι ρόλοι του τομέα επικεντρώνονται στην εποπτεία αυτοματοποιημένων διαδικασιών, στην εκπαίδευση στα συστήματα ΤΝ, στον συντονισμό της διακυβέρνησης δεδομένων και στη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής τεχνολογικών λύσεων . Η ανθρώπινη παρουσία μπορεί να είναι περιορισμένη, αλλά η τεχνολογική εξειδίκευση καθίσταται απαραίτητη.
- Το τεχνοκρατικό σύστημα φροντίδας αντανακλά μια βαθιά μετατόπιση των κοινωνικών αξιών: από την ανθρώπινη σύνδεση στην μηχανιστική αποδοτικότητα, από την συλλογική ευθύνη σε λύσεις που καθοδηγούνται από τη λογική της αγοράς. Αυτό που κάποτε αποτελούσε κοινωνικό συμβόλαιο έχει μετατραπεί σε εμπορική συναλλαγή. Ωστόσο, μικρά ακτιβιστικά κινήματα αναδύονται με στόχο να επαναφέρουν την ανθρώπινη διάσταση της φροντίδας, υπερασπιζόμενα τις ηθικές αξίες και τη συναισθηματική σύνδεση μέσα σε ένα περιβάλλον που καθοδηγείται από δεδομένα.
- Για να επιτύχουν σε αυτό το νέο τοπίο, οι επαγγελματίες φροντίδας και υποστήριξης χρειάζονται τις ακόλουθες βασικές δεξιότητες:
- Προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητα εποπτείας συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης
- Διαχείριση δεδομένων και συμμόρφωση με τις απαιτήσεις προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Διαχείριση έργων και εξασφάλιση χρηματοδότησης
- Διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ του τομέα της τεχνολογίας και του τομέα της φροντίδας
- Ηθική κρίση και λογοδοσία στη χρήση αλγοριθμικών συστημάτων
- Διαχείριση κρίσιμων περιστατικών
- Ανθρωποκεντρικός σχεδιασμός σε αυτοματοποιημένα περιβάλλοντα
- Θεμελιώδεις δεξιότητες παροχής φροντίδας
- **Αναδυόμενοι ρόλοι**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- **Διαχειριστής Απομακρυσμένων Ρομποτικών Συστημάτων** – επιβλέπει τη λειτουργία ρομποτικών συστημάτων σε κατ' οίκον και ιδρυματικά πλαίσια φροντίδας, διασφαλίζοντας τη λειτουργικότητα και την ασφάλεια.
- **Συντονιστής Υποστήριξης Συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης** – ερμηνεύει και προσαρμόζει τις συστάσεις φροντίδας, όπως προτείνονται από την ΤΝ, εξασφαλίζοντας ανθρώπινη εποπτεία.
- **Συντονιστής Προστασίας Δεδομένων** – διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα πρότυπα προστασίας δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ και παρακολουθεί τα πρωτόκολλα διαμοιρασμού δεδομένων.
- **Ειδικός Ενσωμάτωσης Συστημάτων Φροντίδας** – εναρμονίζει πολλαπλές τεχνολογίες και πλατφόρμες φροντίδας για την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσιών.
- **Στρατηγικός Σύμβουλος Τεχνολογιών Φοντίδας** – σχεδιάζει τεχνολογικές επενδύσεις και αξιολογεί τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συστήματος φροντίδας.
- **Ειδικός Συντήρησης Ρομποτικών Συστημάτων**– συντηρεί και αναβαθμίζει τον ρομποτικό εξοπλισμό και τις διεπαφές ΤΝ που χρησιμοποιούνται στις καθημερινές λειτουργίες φροντίδας.
- **Ειδικός Χρηματοδότησης Έργων** – συντονίζει και υποβάλλει αιτήσεις για επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις για έργα και προγράμματα.
- **Σύμβουλος Εμφυτευμάτων και Τεχνολογικής Ενίσχυσης** – παρέχει συμβουλές σχετικά με υποστηρικτικές τεχνολογίες και συσκευές,που απαιτούνται για την αυτο-βελτιστοποιημένη φροντίδα.

Μετασχηματιστικοί ρόλοι

- **Ειδικός σε θέματα Ηθικής της Κρίσιμης Τεχνολογίας** – αμφισβητεί επιβλαβείς αλγοριθμικές πρακτικές και προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα στη διακυβέρνηση της ψηφιακής φροντίδας.
- **Ακτιβιστής της Σχεσιακής φροντίδας** – δημιουργεί συμμαχίες που διατηρούν την ζωντανές τις έννοιες της ενσυναίσθησης και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ορατές στο διάλογο για την πολιτική και το σχεδιασμό.

Κύριοι παράγοντες που ευνοούν ή εμποδίζουν αυτό το σενάριο, όπως αξιολογήθηκαν από τους εταίρους τον Οκτώβριο του 2025

Παράγοντες Ενίσχυσης

- Οικονομικά και πολιτικά κίνητρα
- Ταχεία ανάπτυξη της ΤΝ και της ψηφιακής τεχνολογίας
- Η επιρροή μεγάλων εταιρειών τεχνολογίας
- Λαϊκιστικές ή ακροδεξιές πολιτικές τάσεις

Παράγοντες Αναστολής

- Απανθρωποποίηση της φροντίδας

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Απώλεια της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και της αυτονομίας
- Ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες
- Ανισότητα στις τεχνολογικές δυνατότητες μεταξύ των χωρών
- Ηθική εποπτεία της ανθρωποκεντρικής προσέγγισης στην ανάπτυξη της ψηφιακής φροντίδας.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Η ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΤΝ ΕΠΕΚΤΕΙΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

Τα ευρωπαϊκά πιλοτικά προγράμματα στη ρομποτική φροντίδας ηλικιωμένων και στα ρομπότ κοινωνικής υποστήριξης περνούν πλέον από το στάδιο του πειραματισμού σε αυτό της εφαρμογής, υποστηρίζοντας την κινητικότητα, τη γνωστική αλληλεπίδραση και τις καθημερινές δραστηριότητες σε πλαίσια μακροχρόνιας φροντίδας. Η παγκόσμια αγορά ρομπότ κοινωνικής υποστήριξης για την φροντίδα ηλικιωμένων εκτιμήθηκε σε 2,93 δισεκατομμύρια δολάρια το 2024 και προβλέπεται να φτάσει τα 9,85 δισεκατομμύρια δολάρια έως το 2033, με μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 14,31% για την περίοδο 2025 - 2033.

→ Η αυτοματοποίηση που επιτρέπει η χρήση της ΤΝ αποτελεί μια στρατηγική απάντηση στην έλλειψη εργατικού δυναμικού – ταυτόχρονα όμως εγείρει κρίσιμα ερωτήματα σχετικά με την αξιοπρέπεια, τη φροντίδα με ανθρώπινη επαφή και την ισότιμη πρόσβαση.

Πηγές:
European pilot study on social assistive robots
https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2950307824000535
Market forecast

https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/elder-care-assistive-robots-market-report

Η ΤΗΛΕΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ Η ΤΗΛΕΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΥΡΙΑΡΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

Οι ψηφιακές λύσεις στο σπίτι ασφάλειας και παρακολούθησης εξαπλώνονται ραγδαία στον τομέα της φροντίδας κατ' οίκον και στην κοινότητα. Ο αριθμός των χρηστών τηλεφροντίδας στην Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική έφτασε τα 14,2 εκατομμύρια στο τέλος του 2023, σηματοδοτώντας μια σημαντική στροφή προς τις τεχνολογίες απομακρυσμένης παρουσίας που υποστηρίζουν τη διαβίωση των ηλικιωμένων στο σπίτι τους.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

→ Η απομακρυσμένη υποστήριξη ενισχύει την αυτονομία και την ασφάλεια – ενώ παράλληλα ενισχύει την εξάρτηση από ψηφιακές υποδομές και μοντέλα διαμοιρασμού δεδομένων στα οικοσυστήματα φροντίδας.

Πηγή:
Berg Insight – *Telecare users in Europe & North America*
https://www.berginsight.com/the-number-of-telecare-solution-users-in-europe-and-north-america-reached-142-million-at-the-end-of-2023

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ

Η πλήρως εμφυτεύσιμη, ασύρματη διεπαφή εγκεφάλου-υπολογιστή **(BCI)** της **Neuralink** επιτρέπει σε άτομα με σοβαρή παράλυση να χειρίζονται υπολογιστές και ρομποτικές συσκευές χρησιμοποιώντας αποκλειστικά νευρωνικά σήματα. Η μελέτη **PRIME** στοχεύει στην αξιολόγηση της ασφάλειας και της λειτουργικότητας του εμφυτεύματος και του χειρουργικού ρομπότ, επιτρέποντας σε άτομα με κακώσεις του νωτιαίου μυελού ή Σκλήρυνση **ALS** να ανακτήσουν την ψηφιακή τους ανεξαρτησία χωρίς την απαίτηση φυσικής κίνησης.

→ Οι διεπαφές εγκεφάλου-υπολογιστή **(BCI)** μεταβαίνουν από το πεδίο της πειραματικής νευροεπιστήμης στις πραγματικές υποστηρικτικές τεχνολογίες – με τη δυνατότητα μετασχηματίζοντας ενδεχομένως την αυτονομία, την επικοινωνία και τη συμμετοχή των ατόμων με σοβαρές αναπηρίες, ενώ ταυτόχρονα εγείρουν νέα ηθικά και κανονιστικά ζητήματα.

Πηγή:
Neuralink – *The PRIME Study*

https://neuralink.com/

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Dator, J. (2009). Alternative Futures at the Manoa School. Journal of Futures Studies, 14(2), 1-18.

Finnish Innovation Fund Sitra., Megatrends 2023, Understanding an era of surprises https://www.sitra.fi/en/publication/megatrends-2023/

Koskelo, M. (2021). Tehtävänä tulevaisuus - Tulevaisuusmuotoilu päätöksenteossa, Alma Talent

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ritchey, T. (2009). *Morphological analysis*. In The Millennium Project (Ed.), *Futures Research Methodology* (Version 3.0). Washington, DC: The Millennium Project.

Rubin, A. (2003). *Scenarios and scenario planning*. *Futures, 35*(3), 249–273. https://doi.org/10.1016/S0016-3287(02)00079-9.

Seppälä, Y. (2013). *Tulevaisuustaulukkomenetelmä – Sovelluksena vanhustenhuolto*. In: Kuusi, O., Bergman, T. & Salminen, H. (eds.), *Miten tutkimme tulevaisuuksia* (3rd revised ed.). Acta Futura Fennica 5. The Finnish Society for Futures Studies, Helsinki.

Student work: Futures thinking and foresight methodologies course, Service Innovation and Design Master's Degree, Laurea UAS, Spring 2025

Online survey: Care4Skills project, conducted in ten European countries, Spring 2025.

Focus group workshops: Care4Skills project, conducted in ten European countries, Spring 2025.

Scenario review: Care4Skills project, conducted in ten European countries, Autumn 2025.

Περισσότερες πληροφορίες:

Κατά τη διάρκεια του έργου, πραγματοποιήθηκε συνεργασία με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών **Service Innovation Design** του Πανεπιστημίου Εφαρμοσμένων Επιστημών **Laurea** στο μάθημα: Μεθοδολογίες μελλοντολογικής σκέψης και πρόβλεψης. Οι φοιτητές συγκέντρωσαν ενδείξεις για το μέλλον του έργου **Care4Skills.** Από την ανάλυση αυτή προέκυψαν οι ακόλουθες ενδείξεις:

Το **2024, 93,3** εκατομμύρια άτομα στην ΕΕ **(21,0%** του πληθυσμού) διατρέχαν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.
https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250430-2?utm_source=chatgpt.com

The Unspoken Crisis: Tackling Staffing Challenges in Long-Term Care
https://www.centuryrehab.com/the-unspoken-crisis-tackling-staffing-challenges-in-long-term-care/

Making good on promises: Long-term care workers' mental health is a shared long-term responsibility
https://theconversation.com/making-good-on-promises-long-term-care-workers-mental-health-is-a-shared-long-term-responsibility-205372

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Will You Still Want Me Tomorrow? The Dynamics of Families' Long-Term Care Arrangements https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/09697330221085774?icid=int.sj-full-text.citing-articles.207

The Use of Contract Staff in Nursing Homes Remains High After the COVID-19 Pandemic

https://aspe.hhs.gov/sites/default/files/documents/0efd4ee9d0d0e9e67c5442141053d71c/contract-staff-nhs-high-after-covid.pdf

Workplace skills are changing. Here's how to support employees https://www.weforum.org/stories/2023/06/workplace-skills-changing-how-to-support-employees-amnc-23/

Updating Your Skills Section for Evolving Job Markets: A Comprehensive Guide https://www.1template.io/blog/updating-skills-section-for-evolving-job-markets

The levers to increase your skills quickly!

https://www.edflex.com/en/posts/levers-to-increase-your-skills-quickly

How can you encourage the development of your employees' skills in your company? https://www.ipag.edu/en/blog/skills-upgrading

Social Isolation Among Older Adults in Long-Term Care https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8236667/

Loneliness in Long-Term Care: The Importance of Social Support https://www.centralfloridalifestyle.com/health/best-doctors-orlando/loneliness-in-long-term-care-the-importance-of-social-support/

Well-being in long-term care: an ode to vulnerability https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13607863.2021.2008869#abstract

Substance Abuse Among Older Adults https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4146436/

Prepare now: Europe must get ready for the coming long-term care surge https://www.bruegel.org/policy-brief/prepare-now-europe-must-get-ready-coming-long-term-care-surge

Medical implants /wearable gadgets https://www.linkedin.com/pulse/medical-implantswearable-gadgets-making-life-easier-sathya-kumar

The Gift of Time: Simplifying Your Senior Life for More Meaningful Moments

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

https://seniorsbluebook.com/articles/the-gift-of-time-simplifying-your-senior-life-for-more-meaningful-moments

Tips for Seniors to Simplify and Enjoy Life https://miraclemedicalcare.com/2024/07/04/simplify-your-life-week-tips-for-seniors-to-simplify-and-enjoy-life/

The Pursuit of Senior Happiness: A Recipe for Enjoying Life https://www.accessiblehomehealthcare.com/blog/recipe-for-senior-happiness

Αρκετά πιλοτικά προγράμματα στη Σκανδιναβία και την Ολλανδία χρησιμοποιούν συσκευές που λειτουργούν με ΤΝ για την ανίχνευση πτώσεων, υπενθυμίσεις για τη λήψη φαρμακευτικής αγωγής και γνωστική υποστήριξη. Τα συστήματα αυτά απαιτούν από τους επαγγελματίες της μακροχρόνιας φροντίδας να είναι εξοικειωμένοι με την ερμηνεία αποτελεσμάτων που παράγονται από συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης, τη συντήρηση συσκευών που βασίζονται στην ΤΝ και τη διαχείριση ψηφιακών πινάκων απομακρυσμένης παρακολούθησης.

HYPERLINK

https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1667628/FULLTEXT02.pdf"https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1667628/FULLTEXT02.pdf

Tech Savvy Caregiving for 2024

https://www.linkedin.com/pulse/tech-savvy-caregiving-2024-faigie-horowitz-qzo3e/

Growing Demand for Digital Homecare Platforms

https://techfundingnews.com/uks-latest-unicorn-cera-raises-150m-to-reduce-nhs-strain-with-ai-healthcare-platform/

Η ακτιβίστρια για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία **Alice Wong** επιμελήθηκε μια ανθολογία που διερευνά ευρύτερους και πιο συμπεριληπτικούς ορισμούς του τι μπορεί να σημαίνει οικειότητα με ένα άλλο άτομο. Με ποιους τρόπους εκδηλώνονται οι διαφορετικές μορφές οικειότητας στη μακροχρόνια φροντίδα;

https://www.youtube.com/watch?v=SPzRYumUKVs

https://www.goodreads.com/book/show/150247408-disability-intimacy

Προσλήψεις με βάση τις αξίες στον τομέα της φροντίδας. Έρευνες δείχνουν ότι ορισμένα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

χαρακτηριστικά της προσωπικότητας και αξίες μπορούν να μεταφραστούν σε ποιοτική φροντίδα. https://curiousaboutcare.org.uk/

Αύξηση της τυπικής φροντίδας. Στο μέλλον, όλο και περισσότεροι άνθρωποι θα χρειάζονται φροντίδα και υποστήριξη. Αυτό αναμένεται να οδηγήσει και σε αύξηση της άτυπης φροντίδας, καθώς δεν λαμβάνουν όλοι όσοι έχουν ανάγκη υπηρεσίες επί πληρωμή. Θα οδηγήσει άραγε το μέλλον στην καθιέρωση αμειβόμενης άδειας φροντίδας; https://www.jrf.org.uk/care/the-future-of-care-needs-a-whole-systems-approach

Η διάσταση της φροντίδας ως δραστηριότητα από άνθρωπο σε άνθρωπο. Η έκθεση του **Demos** υποστηρίζει ότι, καθώς η φροντίδα έχει βιομηχανοποιηθεί, αποκρύπτεται η ουσιώδης φύση της ως κάτι που συμβαίνει μεταξύ ανθρώπων. Η επαναφορά αυτού του πυρήνα στο επίκεντρο της φροντίδας θα μπορούσε να ανοίξει νέες προοπτικές για μια καλύτερη φροντίδα στο μέλλον. https://demoshelsinki.fi/wp-content/uploads/2024/04/Demos-Hoivan-aika-0704.pdf

Το **2024,** μεγαλύτερο ποσοστό ερωτηθέντων σε όλες τις εισοδηματικές ομάδες εξέφρασε την πεποίθηση ότι η μετακίνηση ενός μέλους της οικογένειας με άνοια σε οίκο ευγηρίας, ακόμη και ενάντια στη θέλησή του, θα ήταν η καλύτερη επιλογή. Πηγή: Παγκόσμια Έκθεση για την Άνοια **2024**

Η άνοια παραμένει η κύρια αιτία θανάτου στο Ηνωμένο Βασίλειο και αναμένεται να γίνει η πιο δαπανηρή πάθηση για την υγεία της χώρας έως το **2030.** Εάν δεν υπάρξουν ουσιαστικές αλλαγές, ένας στους δύο ανθρώπους θα επηρεαστεί άμεσα από αυτήν - είτε φροντίζοντας κάποιο άτομο με τη νόσο, είτε εμφανίζοντάς την ο ίδιος, είτε και τα δύο. Αναδεικνύεται, επομένως, η ανάγκη για περισσότερη έρευνα, καλύτερες διαγνωστικές δυνατότητες και ουσιαστικότερη φροντίδα και υποστήριξη για τα άτομα που ζουν με τη νόσο.

Πηγή: https://www.alzheimersresearchuk.org/about-us/our-influence/policy-work/reports/tipping-point-the-future-of-dementia/

Παγκοσμίως: Το **2020,** υπήρχαν πάνω από **55** εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως που ζούσαν με άνοια - ο αριθμός αυτός θα φτάσει τα **139** εκατομμύρια το **2050.**

Πηγή: https://www.alzint.org

Φινλανδία: Το **2021,** υπήρχαν περίπου **150.000** διαγνωσμένοι ασθενείς με άνοια στη Φινλανδία, με περίπου **23.000** νέες περιπτώσεις να εντοπίζονται ετησίως. Σύμφωνα με τις δημογραφικές προβλέψεις της Στατιστικής Υπηρεσίας της Φινλανδίας, ο αριθμός των ασθενών με άνοια μπορεί να αυξηθεί σε **247.000** έως το **2040,** αντιπροσωπεύοντας αύξηση **64%** σε σύγκριση με τα στοιχεία του **2021.**

Πηγή: muistiliitto.fi

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι νοσηλευτές συχνά αντιμετωπίζουν ένα άτομο που πάσχει από άνοια ως ασθενή του οποίου η διάθεση μπορεί να βελτιωθεί μόνο με φαρμακευτική αγωγή. Οι κοινωνιολόγοι φροντίζουν με διαφορετικές μεθόδους - είναι διαθέσιμοι για συζήτηση, ακούν και είναι υπομονετικοί, κάτι που συχνά βελτιώνει την ευημερία ενός ατόμου χωρίς την ανάγκη επιπλέον αγωγής. Οι κοινωνιολόγοι τονίζουν την ανάγκη για κοινόχρηστους χώρους, όπως κήπους και θερμοκήπια, που θα μπορούσαν να ανακουφίσουν από το άγχος τα άτομα που πάσχουν από απώλεια μνήμης. Πηγή: συνέντευξη με κοινωνικό λειτουργό στη Φινλανδία

Κατά τη διάρκεια του έργου συλλέχθηκαν δεδομένα από τις συμμετέχουσες χώρες και αξιοποιήθηκαν για την ανάπτυξη των σεναρίων. Από την ανάλυση αυτή προέκυψαν τα ακόλουθα:

Keyring
https://www.keyring.org/

Φινλανδία: Η **Stadin AO** ανέδειξε πρόσφατα τη χρήση εργαστηρίων προσομοίωσης που αναπαριστούν περιβάλλοντα μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων και κατ' οίκον φροντίδας. Οι σπουδαστές εξασκούνται στη φροντίδα ηλικιωμένων με ήπια άνοια ή μειωμένη κινητικότητα υπό ρεαλιστικές συνθήκες – συχνά με τη χρήση ψηφιακών συστημάτων καταγραφής ασθενών και φορητές συσκευές υγείας.

Ουγγαρία: η κυβέρνηση εισήγαγε δωρεάν έξυπνα ρολόγια για τους ηλικιωμένους. Όλοι οι άνθρωποι άνω των εξήντα πέντε ετών δικαιούνται να λάβουν μια τέτοια συσκευή. Το έξυπνο ρολόι είναι συνδεδεμένο με ένα κέντρο άμεσης ανταπόκρισης, και το ηλικιωμένο άτομο μπορεί να καλέσει βοήθεια μέσω της συσκευής, η οποία ονομάζεται "ρολόι φροντίδας".

Ουγγαρία: Η ουγγρική νομοθεσία και οδηγία που υιοθετήθηκαν ορίζουν ότι τα μεγάλα ιδρύματα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά έως το 2030.

Ολλανδία: Στην Ολλανδία διεξάγεται μια συζήτηση με τίτλο «Over Morgen» (Για το Αύριο): https://www.vvtwerktaanmorgen.nl/

Ολλανδία: Επαναστατική ηγεσία στην πρακτική της νοσηλευτικής: https://research.umcutrecht.nl/news/rebel-leadership-in-nursing-practice/

Ολλανδία: Έννοια της θετικής υγείας: https://www.iph.nl/en/knowledge-base/what-is-positive-health/, ειδικά όσον αφορά την ανάγκη για την αποκατάσταση της λειτουργικότητας των ατόμων που λαμβάνουν φροντίδα και τον κρίσιμο ρόλο των άτυπων φροντιστών.

Ολλανδία: Έχει αναπτυχθεί η έννοια του "συνεταιρισμού φροντίδας", όπου ένα δίκτυο κατοίκων σε ένα χωριό ή γειτονιά οργανώνουν συλλογικά την παροχή βοήθειας και φροντίδας. Πρόκειται για έναν συνεταιρισμό, του οποίου τα μέλη διαχειρίζονται από κοινού αυτή την κοινωνική δραστηριότητα και είναι ιδιοκτήτες αλλά και συνυπεύθυνοι για την ευημερία των κατοίκων της κοινότητας. Τα μέλη ενός

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

συνεταιρισμού φροντίδας μπορεί να συμμετέχουν ως λήπτες υπηρεσιών, πάροχοι, ή εργαζόμενοι. Τα κέρδη επανεπενδύονται στον συνεταιρισμό ενώ οι υπηρεσίες παρέχονται κυρίως προς όφελος των μελών του. Συχνά οι συνεταιρισμοί συνεργάζονται με επαγγελματικούς οργανισμούς φροντίδας, δήμους και εθελοντές. Σχεδόν είκοσι τέτοιοι συνεταιρισμοί λειτουργούν στην Ολλανδία. Θεωρούνται επιτυχημένα παραδείγματα κοινοτικά βασισμένης φροντίδας, ωστόσο η βιωσιμότητά τους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κοινωνική συνοχή, την επαρκή χρηματοδότηση και τη συνεργασία με τους επαγγελματίες της τυπικής φροντίδας.

Ολλανδία: Τα αποτελέσματα δηλώνουν σημαντική οικονομική αποδοτικότητα του οικοσυστήματος της «κοινότητας φροντίδας» (μια προσέγγιση από τη βάση προς τα πάνω που βασίζεται σε δίκτυα τυπικής και άτυπης φροντίδας) ως προς την κοινωνική απόδοση της επένδυσης.

Ολλανδία: Το σχέδιο δράσης για την κοινή διακυβέρνηση: https://zeggenschapindezorg.nl/faq/wat-wordt-bedoeld-met-professionele-zeggenschap-2/ παρέχει μια επισκόπηση της διευρυμένης επιρροής και εκπροσώπησης φωνής και παρουσίας των επαγγελματιών.

Ολλανδία: Για πρωτοβουλίες στον τομέα της επανένταξης και τι σημαίνει αυτό για τους νοσηλευτές και τους εργαζόμενους στον τομέα της φροντίδας:

https://www.actiz.nl/actueel/reablement-verbetert-de-zelfredzaamheid-van-ouderen

https://www.actiz.nl/actueel/elly-branderhorst-reablement-de-zorg-van-de-toekomst

Ολλανδία: **Restaurant Misverstand:** Σε αυτό το τηλεοπτικό πρόγραμμα, σχετικά νέοι άνθρωποι με άνοια εργάζονται ως προσωπικό εστιατορίου υπό την καθοδήγηση ενός σεφ. Η ιδέα είναι να τους δοθεί ένας ουσιαστικός και πολύτιμος ρόλος, ενισχύοντας έτσι την αυτοεκτίμηση και τη συμμετοχή τους.

Ολλανδία: **Social Gym:** Το Κοινωνικό Γυμναστήριο συνδυάζει την εντατική σωματική άσκηση με μια κοινωνική συνιστώσα. Ηλικιωμένοι σε αναπηρικά αμαξίδια ή με περιπατητήρες συμμετέχουν σε δραστηριότητες τύπου **boot camp** μαζί με άλλους ασκούμενους, ενισχύοντας τόσο τη σωματική υγεία τους όσο και την κοινωνική αλληλεπίδραση.

Ολλανδία: **Sarcofaag** για εθελούσιο θάνατο: Η πρόταση αυτή αφορά την ανάπτυξη μιας συσκευής, της «**Sarcofaag**», η οποία θα επιτρέπει στους ανθρώπους να τερματίζουν τη ζωή τους εθελοντικά. Παρότι μια τέτοια πρακτική εγείρει σημαντικά ζητήματα ηθικής και φροντίδας, αποτελεί μια πιθανή λύση για όσους επιθυμούν να τερματίσουν τη ζωή τους με τους δικούς τους όρους.

Ολλανδία: Καινοτόμα μοντέλα στέγασης όπως το «**Fully Packaged Care at Home**» (**VPT** στα ολλανδικά)

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ολλανδία: Έννοιες όπως η ποιότητα ζωής, η θετική υγεία και η επανένταξη (με στόχο την αποκατάσταση της αυτονομίας και της λειτουργικότητας) κερδίζουν έδαφος.
Ολλανδία: Ένας τύπος στέγασης για «νέους ηλικιωμένους» και «μεγαλύτερους νέους» που απολαμβάνουν να βοηθούν ο ένας τον άλλον και θέλουν να ζήσουν ανεξάρτητα για όσο το δυνατόν περισσότερο.
https://knarrenhof.nl/

Ολλανδία: Το Γενικό Πλαίσιο Αναφοράς, **General Compass** (ή **Generiek Kompas** στα ολλανδικά) αντανακλά μια ευρύτερη πολιτισμική μετατόπιση: την απομάκρυνση από τα άκαμπτα πρότυπα ποιότητας προς μια εστίαση σε αυτό που πραγματικά έχει σημασία για τους ανθρώπους – την ποιότητα ζωής τους.
Ιταλία: Προωθούνται η μεταρρύθμιση για την μη αυτονομία και την ανάγκη μακροχρόνιας φροντίδας (**Non-self-sufficiency Reform**, το Εθνικό Σχέδιο για τις Χρόνιες Ασθένειες και τη στρατηγική «Σπάνιες Παθήσεις 2030». **UNESCO**

Ιταλία: Διάφορες θεωρήσεις και θεσμικά πλαίσια καθοδηγούν τις εξελίξεις στην κοινωνία και στους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της Ατζέντας **2030** (Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ), του **PNRR** (Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ιταλίας) και των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τον πολιτισμό, την υγεία και τη συμπερίληψη. Σημαντικά σημεία αναφοράς περιλαμβάνουν τον Νόμο **62/2024** (ιταλική νομοθεσία για την έγκαιρη διάγνωση) και την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Οι πρωτοβουλίες αυτές δίνουν έμφαση στην έγκαιρη διάγνωση στην ιατρική, τη νευρογένεση και τα δικαιώματα των ηλικιωμένων, των φροντιστών και των ατόμων με αναπηρία, μέσα σε ένα περιβάλλον όπου συνυπάρχουν οικονομικά συμφέροντα και πολιτικές προκλήσεις, όπως ο λαϊκισμός.

Τσεχία: Πρόγραμμα «**Freya**» Τσεχία: Ασθενοφόρο των τελευταίων επιθυμιών

Τσεχία: Μέθοδος **Böhm**

Τσεχία: Γήρανση στον τόπο διαμονής

Βέλγιο --> Τοπικές πρωτοβουλίες ολοκληρωμένης φροντίδας που παρέχουν ολοκληρωμένη φροντίδα στους λήπτες των υπηρεσιών και συμβάλλουν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών και επαγγελματιών φροντίδας. Περισσότερες πληροφορίες: https://www.inami.fgov.be/fr/professionnels/info-pour-tous/plan-interfederal-soins-integres

Βέλγιο: Πρωτοβουλία «**Territoires proxi santé**»: Στόχος είναι η διαμόρφωση μιας κοινής προσέγγισης και ενός κοινού οράματος μεταξύ των διαφόρων φορέων πρώτης γραμμής, μέσω του συντονισμού των αλληλεξαρτήσεων μεταξύ επαγγελματιών, ώστε να διευκολύνεται η συνεργασία και η από κοινού εργασία τους.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

https://www.aviq.be/fr/proxisante

Βέλγιο: Μοντέλο **Buurtzog:** εφαρμόζεται επί του παρόντος σε ομοσπονδιακό επίπεδο, με στόχο την οργάνωση της αυτοδιαχειριζόμενης περίθαλψης.

Βελγικός Συντονιστικός Νόμος της 10ης Ιουλίου **2008:** μεταρρύθμιση του νοσοκομειακού τοπίου με στόχο τη δημιουργία τοπικών και περιφερειακών δικτύων νοσοκομείων βασισμένων στην εθελοντική συνεργασία μεταξύ νοσοκομείων. Στόχοι: προσβασιμότητα, ποιότητα και εξορθολογισμός της φροντίδας και του κόστους.

Βέλγιο: **2010:** Μεταρρύθμιση της φροντίδας ψυχικής υγείας για ενήλικες **2010:** μοντέλο δικτύων **«107»,** με στόχο την αποϊδρυματοποίηση των ψυχιατρικών ασθενών, τη μείωση των νοσηλειών και την ανάπτυξη της εξωνοσοκομειακής και κινητής φροντίδας στο περιβάλλον διαβίωσης των ασθενών.

Βέλγιο: Μεταρρύθμιση του νοσοκομειακού τοπίου το **2020:** πλαίσιο γήρανσης του πληθυσμού, δημοσιονομικές πιέσεις στο σύστημα υγείας και ανάγκη για εξορθολογισμό και εξειδίκευση της παροχής υπηρεσιών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας. Ως αποτέλεσμα, τα νοσοκομεία καλούνται να συγκροτήσουν δίκτυα συνεργασίας, να μοιράζονται εξειδικευμένες αρμοδιότητες μεταξύ των μελών του δικτύου και να οργανώνουν τη φροντίδα με συντονισμένο τρόπο, βάσει περιφερειακού σχεδιασμού.

Βέλγιο: **-->** Καινοτόμες μέθοδοι διοίκησης: - Ανάπτυξη συμμετοχικών μορφών διοίκησης. Παράδειγμα Βαλλωνίας: πιλοτικές δράσεις σε οίκους ευγηρίας, όπου εργαζόμενοι και διοικητικά στελέχη μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με την καθημερινή τους πραγματικότητα κατά τη διάρκεια ανοιχτών εκπαιδευτικών συναντήσεων.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Παράρτημα: Ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή πληροφοριών και δεδομένων στα εργαστήρια και τις ομάδες εστίασης που διοργάνωσαν οι εταίροι την Άνοιξη του 2025.

Οι εταίροι πραγματοποίησαν ομάδες εστίασης την άνοιξη του 2025, οι οποίες παρείχαν τα δεδομένα και τη βάση για τη δημιουργία σεναρίων. Στο παρόν παράρτημα περιλαμβάνονται οι θεματικές ενότητες και τα ερωτήματα που καθοδήγησαν τη διαδικασία εργασίας των ομάδων εστίασης. Μέρος των ίδιων ερωτήσεων χρησιμοποιήθηκε στην ηλεκτρονική έρευνα που διεξήχθη την ίδια περίοδο, με σκοπό τον εμπλουτισμό και τη διεύρυνση των αποτελεσμάτων των ομάδων εστίασης. Τα ερωτήματα βασίζονται στη μέθοδο των 7 Θεμελιωδών Ερωτήσεων του **Sohail Inayatullah.** Πρόκειται για μια μέθοδο διερεύνησης του μέλλοντος **(foresight method)**, σχεδιασμένη να βοηθά στη χαρτογράφηση και στην εις βάθος κατανόηση πιθανών μελλοντικών εξελίξεων. Η μέθοδος χρησιμοποιείται κυρίως στα αρχικά στάδια της διαδικασίας, προκειμένου να δομηθεί η κατανόηση της παρούσας κατάστασης, να διερευνηθούν μελλοντικές δυνατότητες και να αναγνωριστούν οι υποκείμενες πεποιθήσεις και παραδοχές.

1. Η ιστορία και η εξέλιξη της Μακροχρόνιας Φροντίδας

- Ποια ιστορικά γεγονότα, πολιτικές ή αποφάσεις έχουν διαμορφώσει το συγκεκριμένο ζήτημα;
- Ποιες καινοτομίες έχετε παρατηρήσει;
- Ποια εντελώς νέα στοιχεία ή δυνατότητες έχουν καταστεί διαθέσιμα;
- Ποια μακροπρόθεσμα μοτίβα ή κύκλοι μπορούν να εντοπιστούν;

2. Προς τα πού κινούμαστε: Αναδυόμενες τάσεις, σήματα και αβεβαιότητες

- Ποιες αλλαγές δείχνουν την κατεύθυνση προς την οποία κινείται η μακροχρόνια φροντίδα;
- Υπάρχουν οράματα που ωθούν τις εξελίξεις προς κάποια συγκεκριμένη κατεύθυνση;
- Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι μεγαλύτερες αβεβαιότητες που αντιμετωπίζουμε και επηρεάζουν τη μακροχρόνια φροντίδα;
- Υπάρχουν αλλαγές στις προσδοκίες ή/και στη συμπεριφορά των ληπτών υπηρεσιών ή των εμπλεκόμενων φορέων που σας φαίνονται ιδιαίτερα σημαντικές;
- Έχετε συναντήσει νέες ή ασυνήθιστες ιδέες, καινοτομίες, τεχνολογίες ή πειραματικές πρακτικές που θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τη μακροχρόνια φροντίδα;

3. Παραδοχές

- Ποιες παραδοχές διατυπώνονται σχετικά με το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας και των δεξιοτήτων που απαιτούνται στον τομέα;
- Ποια υποθετικά ή προδιαγεγραμμένα μέλλοντα θεωρούνται δεδομένα;

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Ποιες απλουστεύσεις γίνονται σχετικά με το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας και των δεξιοτήτων στον τομέα;
- Ποιοι άγραφοι κανόνες, πολιτισμικές αφηγήσεις ή ταμπού διαμορφώνουν τον τρόπο σκέψης γύρω από το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας και των σχετικών δεξιοτήτων;

4. Άσκηση οραματισμού για τη φαντασιακή διερεύνηση των επιθυμητών μελλοντικών εκδοχών

>> Επικοινωνήστε με την **Tukena** για περισσότερες πληροφορίες

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΤΕΣΣΕΡΑ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Με βάση τα τέσσερα σενάρια μελλοντικής φροντίδας, η **Muzus** ανέπτυξε τέσσερις προσωπικότητες μελλοντικής φροντίδας για να διερευνήσει τι θα μπορούσαν να σημαίνουν αυτές οι πιθανές μελλοντικές εκδοχές για την καθημερινή πρακτική στη μακροχρόνια φροντίδα. Στην επόμενη ενότητα, εξηγούμε πώς αναπτύχθηκαν αυτές οι προσωπικότητες και περιγράφουμε τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν για να μεταφράσουμε τα σενάρια σε συγκεκριμένες επαγγελματικές προοπτικές. Στη συνέχεια, παρουσιάζουμε κάθε προσωπικότητα με περισσότερες λεπτομέρειες, δείχνοντας πώς οι ευρύτερες μελλοντικές εξελίξεις μπορεί να διαμορφώσουν τους ρόλους, τις ευθύνες και τις ανάγκες σε ικανότητες στη μακροχρόνια φροντίδα. Σε διάφορα σημεία αυτής της ενότητας, περιλαμβάνονται κωδικοί QR που σας προσκαλούν να απολαύσετε μια συναρπαστική ηχητική εμπειρία για κάθε πρότυπο.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΦΙΛ

Η παρούσα έρευνα εφαρμόζει τη χαρτογράφηση πλαισίου **(Context mapping)** για να τοποθετήσει τους επαγγελματίες της φροντίδας ως ειδικούς της δικής τους εμπειρίας, δημιουργώντας γνώσεις που αντανακλούν τις πραγματικές συνθήκες εργασίας και όχι τις υποθέσεις των ερευνητών. Η χαρτογράφηση πλαισίου είναι μια μέθοδος που εμπλέκει τους χρήστες ως «ειδικούς της εμπειρίας τους» στις διαδικασίες σχεδιασμού **(TU Delft, 2015)**. Ένα συγκεκριμένο στοιχείο της χαρτογράφησης πλαισίου, οι τεχνικές **Make&Say**, βοηθά τους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν σχετικά με τα πλαίσιά τους, τα εμπόδια και τα κίνητρά τους. Μέσω τεχνικών όπως βιβλία εργασίας, ερωτήσεις διερεύνησης και δημιουργικές συμμετοχικές συναντήσεις, οι συμμετέχοντες

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

καθοδηγούνται να αναστοχαστούν σχετικά με τις εμπειρίες τους και να μοιραστούν πληροφορίες που διαμορφώνουν τον σχεδιασμό. Η χαρτογράφηση πλαισίου χρησιμοποιεί εργασίες αντί για άμεσες ερωτήσεις, διερευνώντας τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης ομάδας-στόχου με ανοιχτό και πλούσιο τρόπο.

Το παρακάτω χρονοδιάγραμμα απεικονίζει την πρακτική εφαρμογή αυτής της θεωρίας. Η διατύπωση μελλοντικών αναγκών μπορεί να είναι δύσκολη. Ο αναστοχασμός πάνω σε εμπειρίες του παρελθόντος μπορεί να βοηθήσει στη γεφύρωση αυτού του χάσματος, προσφέροντας μια σαφέστερη κατανόηση των υποκείμενων αρχών τους. Αυτή η κατανόηση επιτρέπει μια συνεργατική εξερεύνηση των μελλοντικών αναγκών των ανθρώπων. Αυτή η προσέγγιση αποτέλεσε το σημείο εκκίνησης για τη διαδικτυακή συνεδρία που διοργανώσαμε με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Ενσωματώσαμε στοιχεία του «εικαστικού σχεδιασμού», μιας μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται για να προκαλέσει αναστοχασμό, συζήτηση και κριτική σκέψη σχετικά με εναλλακτικά ή μελλοντικά σενάρια. Ο στόχος δεν είναι να προβλέψουμε το μέλλον, αλλά να διεγείρουμε τον αναστοχασμό και την κριτική σκέψη σχετικά με πιθανές κοινωνικές πορείες, αμφισβητώντας παραδοχές σχετικά με την επίλυση προβλημάτων και προτρέποντας την εξέταση των κοινωνικών, πολιτισμικών και πολιτικών συνεπειών των τεχνολογιών και των συστημάτων. Αυτή η μεθοδολογία είναι που καθιστά την συνεδρία χαρτογράφησης πλαισίου αποτελεσματική σε ένα μελλοντικό πλαίσιο.

Οι Φινλανδοί εταίροι μας δημιούργησαν τέσσερα μελλοντικά σενάρια που αποτέλεσαν τη βάση της εργασίας μας. Διοργανώσαμε μια διαδικτυακή συνεδρία συν-δημιουργίας, όπου οι εταίροι του **Care4Skills** από όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση παρείχαν ανατροφοδότηση μετά από συζητήσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς. Χωρίσαμε τη διαδικτυακή συνεδρία σε τέσσερις ομάδες, η καθεμία βασισμένη σε ένα διαφορετικό σενάριο, το οποίο μεταφράστηκε σε μια ακουστική εμπειρία: Μια σύντομη ιστορία για το μέλλον που μεταφέρει τους ακροατές στο **2040**, ένα έτος στο οποίο ένα από τα τέσσερα σενάρια έχει γίνει πραγματικότητα, σχεδιασμένη για να προκαλέσει ενσυναίσθηση στους συμμετέχοντες. Αυτό εξασφάλισε ότι όλοι οι συμμετέχοντες ξεκίνησαν τη συνάντηση έχοντας ως βάση μια κοινή κατανόηση του σεναρίου. Τα κεντρικά ερωτήματα περιλάμβαναν: Τι έχει αλλάξει σε σύγκριση με το παρόν; Τι έχει παραμείνει το ίδιο; Πώς επηρεάζει αυτό το σενάριο τον ρόλο ή τη δουλειά σας; Ποιες είναι οι επιπτώσεις για τους συναδέλφους σας; Ποιοι νέοι ρόλοι ενδέχεται να προκύψουν σε αυτό το σενάριο σε σύγκριση με τις τρέχουσες πρακτικές; Οι ιστορίες για το μέλλον που δημιουργήθηκαν για αυτή τη συνεδρία συν-δημιουργίας περιγράφονται στην αρχή κάθε σεναρίου.

Κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής συνεδρίας, χρησιμοποιήσαμε το εργαλείο **Miro** ως τεχνική **Make&Say**, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να αλληλεπιδράσουν με δηλώσεις και άξονες που παρουσίαζαν αντίθετα άκρα, προωθώντας έτσι τη συζήτηση σχετικά με συναφή θέματα.

Όλες οι εργασίες και οι δηλώσεις των συμμετεχόντων συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν ανά σενάριο. Ως αποτέλεσμα, δημιουργήθηκε ένα προφίλ για κάθε σενάριο, το οποίο αντανακλούσε πιστά τις απόψεις των συμμετεχόντων. Αυτά τα προφίλ στη συνέχεια αποστάληκαν στην ίδια ομάδα ενδιαφερομένων για ανατροφοδότηση, η οποία ενσωματώθηκε, οδηγώντας σε προσαρμογές στα προφίλ για την επικύρωσή τους. Στο επόμενο κεφάλαιο, κάθε προφίλ παρουσιάζεται λεπτομερώς.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Τα προφίλ μελλοντικής φροντίδας που παρουσιάζονται δεν χαρακτηρίζονται από την ηλικία ή το υπόβαθρο, αλλά από τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν τα μελλοντικά σενάρια φροντίδας. Κάθε προφίλ συνοδεύεται από μια περίληψη του σεναρίου και της μελλοντικής ιστορίας «Futurestory» που χρησιμοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της συνεδρίας συν-δημιουργίας. Με βάση αυτή τη συνεδρία και τις εισροές των ενδιαφερόμενων μερών, διερευνώνται τα θέματα των **δεδομένων και της τεχνολογίας, της αυτονομίας, της ενσυναίσθησης,** καθώς **και των δεξιοτήτων και των γνώσεων.** Αυτά τα θέματα προκύπτουν από κοινές συζητήσεις με επαγγελματίες της φροντίδας και υποστηρίζονται από αποσπάσματα της συνεδρίας συν-δημιουργίας, διασφαλίζοντας ότι οι προοπτικές των επαγγελματιών παραμένουν κεντρικές. Κάθε πρότυπο συνοδεύεται από **ευκαιρίες, κινδύνους, σενάρια βέλτιστης και χειρότερης περίπτωσης** και ολοκληρώνεται με ένα **συμπέρασμα.**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΡΟΦΙΛ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Οι ακόλουθες σελίδες περιέχουν πληροφορίες σχετικά με **τον Διεπιστημονικό Πλοηγό Κοινωνικής Φροντίδας.** Αυτή η προσωπικότητα φροντίδας του μέλλοντος βασίζεται στο σενάριο «Επαναστατική Φροντίδα»**:**

Μια ομάδα επαγγελματιών φροντίδας και πολιτών εξεγείρεται ενάντια στα άκαμπτα συστήματα και τη γραφειοκρατία. Η φροντίδα μετατρέπεται σε μια προσέγγιση προσανατολισμένη στη ζωή και στη συμπερίληψη, με έμφαση στην αυτονομία, τη συν-δημιουργία και τις δραστηριότητες με νόημα.

Αυτό το μοντέλο υποστηρίζεται από μια σημαντική κοινωνική αλλαγή: οι οικογένειες, οι γείτονες και οι κοινότητες μοιράζονται την ευθύνη για τη φροντίδα, με τους επαγγελματίες να ενεργούν ως διαμεσολαβητές και συνδετικοί κρίκοι και όχι ως μοναδικοί πάροχοι. Οι άνθρωποι δεν εξαρτώνται πλέον εξ ολοκλήρου από το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης, αλλά στηρίζονται ο ένας στον άλλον. Αναδύονται νέοι ρόλοι, όπως ο Συντονιστής Διαδρομής Υποστήριξης και ο Διαμεσολαβητής Διαφορετικότητας. Η τεχνολογία παίζει υποστηρικτικό ρόλο, λειτουργώντας πάντα ως προέκταση των ανθρώπινων σχέσεων και όχι ως υποκατάστατό τους.

Στο κείμενο που ακολουθεί, θα σας μεταφέρουμε στο **2040.** Πώς θα μοιάζει το **2040** σύμφωνα με το σενάριο της «Επαναστατικής φροντίδας»; Μπορείτε επίσης να κάνετε αυτή την άσκηση εμβάθυνσης σκανάροντας αυτόν τον κωδικό **QR** και κλείνοντας τα μάτια σας:

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Είναι το **2040.** Μπαίνετε στο κέντρο φροντίδας της γειτονιάς. Δεν υπάρχουν στολές, ούτε αυστηρές ιεραρχίες – μόνο άνθρωποι. Ένας εθελοντής περιποιείται φυτά δίπλα στο παράθυρο. Ένας επαγγελματίας μακροχρόνιας φροντίδας κάθεται στο πάτωμα μαζί με έναν λήπτη υπηρεσιών, γελώντας με μια ιστορία από τα παιδικά του χρόνια.
Είστε η Σαμίρα, διευθύντρια κοινοτικής φροντίδας. Η δουλειά σας δεν είναι η γραφειοκρατία, αλλά η σύνδεση των ανθρώπων. Απέναντί σας βρίσκεται ο Πίτερ, ένας πρώην εργάτης οικοδομών που αναρρώνει από επαγγελματική εξουθένωση. Είναι μέλος της συμμαχίας που βοήθησε να ξεκινήσει αυτό το κίνημα ενάντια στα άκαμπτα συστήματα.

Εσείς και ο Πίτερ πηγαίνετε στον σημερινό «κύκλο συν-απόφασης». Μια γιαγιά σε αναπηρικό αμαξίδιο, ένας έφηβος φροντιστής, μια νοσοκόμα και ένας τοπικός φούρναρης κάθονται μαζί. Εδώ, η εμπειρία του καθενός μετράει. Η συνάντηση ξεκινά με μια ερώτηση: «Τι έχει σημασία για τη ζωή του Πίτερ αυτή την εβδομάδα;» Είναι απλό, ανθρώπινο. Ακούτε, πριν εμφανιστεί οποιαδήποτε λύση.

εδώ υπάρχει χώρος για αμφιβολίες, απογοητεύσεις και ελπίδες. Κάποιος προτείνει μια βάρδια στον κοινόχρηστο κήπο για να βοηθήσει τον Πίτερ να επανασυνδεθεί· κάποιος άλλος προσφέρει άτυπα καθοδήγηση. Έτσι εξελίσσεται η κοινωνική φροντίδα σήμερα: μέσα από κοινές ιστορίες και κοινή ευθύνη.

Καθώς η συνάντηση ολοκληρώνεται, βλέπετε τις αφίσες στον τοίχο: «Φροντίδα με επίκεντρο τη ζωή», «Η εμπιστοσύνη προηγείται», «Πειραματιζόμαστε μαζί». Δεν πρόκειται για συνθήματα, είναι αρχές που εφαρμόζονται καθημερινά. Σε αυτόν τον κόσμο, η φροντίδα δεν είναι κάτι που γίνεται στους ανθρώπους. Είναι κάτι που δημιουργείται μαζί τους. Καθοδηγείται από μια ενέργεια ακτιβισμού και αντίστασης.

Ο ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΠΛΟΗΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ - Το μελλοντικό πρόσωπο της Επαναστατικής Φροντίδας

Ο Διεπιστημονικός Πλοηγός Κοινωνικής Φροντίδας: Ένας σύνδεσμος μεταξύ ανθρώπων και συστημάτων που δίνει προτεραιότητα στη συν-δημιουργία, την ένταξη και την αυτονομία απέναντι στις άκαμπτες θεσμικές νόρμες.

Ο όρος *«Διεπιστημονικός»* αναφέρεται στη στενή συνεργασία και στο «δανεισμό δεξιοτήτων» από άλλους επαγγελματίες της φροντίδας. Ο όρος *«Κοινωνική Φροντίδα»* αναφέρεται στην ολιστική, ανθρωποκεντρική πτυχή, ενώ ο *«Πλοηγός»* αναφέρεται στην πλοήγηση μέσα στην πολυπλοκότητα.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«Πρέπει να εγγυηθούμε την χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση σε ψηφιακά εργαλεία για όλους, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις διαφορετικές επικοινωνιακές ανάγκες και ικανότητες.»

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

«Θέλουμε να μοιραζόμαστε δεδομένα με ασφάλεια, αλλά οι κανόνες και η υποδομή δεν συμβαδίζουν. Χρειαζόμαστε συστήματα και κανονισμούς που να διευκολύνουν το να κάνουμε το σωστό.»

Ο Διεπιστημονικός Πλοηγός Κοινωνικής Φροντίδας χρησιμοποιεί ψηφιακά εργαλεία χωρίς αποκλεισμούς και με υποστηρικτικό τρόπο, σχεδιασμένα για εξατομικευμένες λύσεις. Οι επαγγελματίες της φροντίδας μπορούν να δανείζονται αμοιβαία την εμπειρογνωμοσύνη τους, η οποία επεκτείνεται στα τεχνικά εργαλεία που χρησιμοποιούν, καθιστώντας τα κατάλληλα για μια ποικιλία επαγγελματιών της φροντίδας. Η χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση στα δεδομένα είναι ουσιαστικής σημασίας, καθώς οι ιατρικές πληροφορίες διαμοιράζονται όχι μόνο μεταξύ των επαγγελματιών της φροντίδας, αλλά και με τους πελάτες και τις οικογένειές τους. Επομένως, τα δεδομένα πρέπει να παρουσιάζονται σε διάφορους τρόπους επικοινωνίας και μορφές, ώστε να διασφαλίζεται η ακριβής ερμηνεία τους από όλους τους εμπλεκόμενους. Κατά συνέπεια, η ασφάλεια των δεδομένων αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα, επιτρέποντας στους λήπτες και τις οικογένειές τους να έχουν ασφαλή πρόσβαση στις πληροφορίες.

Δεδομένης της σημαντικής αυτονομίας που παρέχεται στους επαγγελματίες υγείας, τα εργαλεία πρέπει να είναι προσαρμόσιμα για εξατομικευμένες λύσεις, για παράδειγμα, μέσω δομικών στοιχείων που επιτρέπουν στους χρήστες να επιλέγουν τους συνδυασμούς που προτιμούν. Σε αυτό το σενάριο, η τεχνολογία συμπληρώνει την ανθρώπινη επαφή.

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

«Επειδή η εργασία είναι πιο συνεργατική και κάθε κατάσταση είναι μοναδική, οι επαγγελματίες πρέπει να λαμβάνουν αποφάσεις αυτόνομα»

«Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς ένα σενάριο χωρίς καμία ρύθμιση και με πλήρη αυτονομία – τόσο για τη συνεργασία στην εργασία όσο και για τη διατήρηση της ποιότητας της φροντίδας»

Αυτό που διακρίνει αυτό το επαναστατικό προφίλ φροντίδας είναι ο υψηλός βαθμός αυτονομίας που παρέχεται στους επαγγελματίες της φροντίδας. Οι επαγγελματίες της φροντίδας έχουν πλήρη έλεγχο της εργασίας τους, κάτι που τους επιτρέπει να παρέχουν ευέλικτες, εξατομικευμένες λύσεις για κάθε πελάτη. Αυτό ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο οι πελάτες να «πέσουν στο κενό» σε σύγκριση με ένα σενάριο όπου κυριαρχούν τα συστήματα και ο έλεγχος. Οι επαγγελματίες της φροντίδας σε αυτό το σενάριο πρέπει να αναζητούν ενεργά την εμπειρογνωμοσύνη των (έμμεσων) συναδέλφων τους όταν είναι απαραίτητο. Αυτό το επίπεδο ανάληψης αυτονομίας είναι απαραίτητο για τη διαχείριση και την κατάλληλη ανταπόκριση στις ποικίλες καταστάσεις που προκύπτουν καθημερινά.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας συν-δημιουργίας, οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν τις ανησυχίες τους σχετικά με την υπόθεση ότι όλοι οι επαγγελματίες της φροντίδας συνεργάζονται αυτόματα καλά, παρόλο που αυτό είναι απαραίτητο σε αυτό το σενάριο. Οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν επίσης ανησυχίες σχετικά με τη διατήρηση της ποιότητας της φροντίδας όταν υπάρχει ελάχιστη κανονιστική ρύθμιση και οι επαγγελματίες της φροντίδας έχουν πλήρη αυτονομία.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

«Όπως και ένας διαχειριστής περιπτώσεων, πρόκειται για την ανάληψη ευθύνης για έναν άνθρωπο και τη συνοδεία του σε όλες τις υπηρεσίες.»

«Η προσέγγιση είναι απόλυτα ανθρωποκεντρική. Πρέπει να είσαι παρών και να δημιουργείς μια σύνδεση.»

«Σε αυτό το σενάριο, κάθε άτομο θα αισθάνεται ότι το φροντίζουν πραγματικά»

Αυτός ο επαγγελματίας φροντίδας προτιμάται για την ανθρωποκεντρική του προσέγγιση και την εστίασή του στην κοινότητα. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων δίνει έμφαση στην ενσυναίσθηση, την πολιτισμική ευαισθησία και την ενεργητική ακρόαση, επιτρέποντας στους επαγγελματίες φροντίδας να χτίσουν βαθιές, σχέσεις εμπιστοσύνης με τους πελάτες. Αυτές οι σχέσεις απαιτούν κατανόηση όχι μόνο των κλινικών αναγκών τους, αλλά και των εμπειριών, των αξιών και των φιλοδοξιών τους.
Επειδή η φροντίδα παρέχεται τόσο στο οικιακό όσο και στο κοινοτικό περιβάλλον, οι επαγγελματίες πρέπει επίσης να διαθέτουν ικανότητες στη διαχείριση ανεπίσημων σχέσεων και μη κλινικών περιβαλλόντων.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

«Υπάρχει κίνδυνος να «θολώσουν» τα όρια μεταξύ προσωπικών και επαγγελματικών ρόλων»

«Οι βασικές ικανότητες των επαγγελματιών φροντίδας είναι η ενεργητική ακρόαση και η ενσυναίσθηση, καθώς ο επαγγελματίας πρέπει να κατανοεί τις ανθρώπινες ανάγκες πριν προτείνει λύσεις.»

«Οι επαγγελματίες της φροντίδας πρέπει να εκπαιδεύονται ώστε να ακούν, να δίνουν χώρο και χρόνο, να επιτρέπουν την ανταλλαγή απόψεων και να εργάζονται με σεβασμό προς τους ανθρώπους και τις ιστορίες τους.»

Ο Διεπιστημονικός Πλοηγός Κοινωνικής Φροντίδας δρα πέρα από τα παραδοσιακά πλαίσια φροντίδας, αμφισβητώντας τις άκαμπτες δομές και πρακτικές του συστήματος. Οι απαραίτητες δεξιότητες περιλαμβάνουν την ενεργητική ακρόαση, την αναδιατύπωση και τη θετική επικοινωνία. Μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση, που δίνει έμφαση στην ενσυναίσθηση, την προσεκτική ανταπόκριση και την αξιοπιστία, θεωρείται θεμελιώδης για την οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με τους λήπτες υπηρεσιών. Η κατανόηση της φιλοσοφίας της φροντίδας με επίκεντρο τη ζωή (***life-centred care***) προϋποθέτει την ολιστική θέαση του ατόμου και όχι την αντιμετώπισή του αποκλειστικά μέσα από τη διάγνωση ή τη λειτουργική του κατάσταση.

Ο επαγγελματίας φροντίδας πρέπει επίσης να είναι ενημερωμένος σχετικά με τις πρακτικές που βασίζονται στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους μηχανισμούς της διαρθρωτικής διάκρισης. Πρέπει να καλλιεργεί τον ηθικό αναστοχασμό, το θάρρος και τις δεξιότητες υπεράσπισης.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ο βαθμός αυτονομίας των επαγγελματιών φροντίδας απαιτεί την ανάπτυξη δικτύων και την κατανόηση των δεξιοτήτων και αρμοδιοτήτων των ενδιαφερόμενων μερών. Αυτό περιλαμβάνει τη δημιουργία νέων συνεργασιών, την αποτελεσματική διαχείριση των υφιστάμενων και την γνώση τόσο των διαθέσιμων μηχανισμών υποστήριξης όσο και του διατομεακού οικοσυστήματος φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών φορέων και των δεξιοτήτων δικτύωσης.

Για να εξασφαλιστεί η ισότιμη συνεργασία, οι λήπτες υπηρεσιών συν-δημιουργούν τη φροντίδα τους, γεγονός που απαιτεί από τους επαγγελματίες φροντίδας να διαθέτουν ισχυρές δεξιότητες διευκόλυνσης. Αυτή η συνεργατική προσέγγιση απαιτεί τη χρήση τεχνικών συμμετοχικής διακυβέρνησης, όπως μοντέλα λήψης αποφάσεων βασισμένα σε κοινωνιοκρατικούς κύκλους και τη συνέντευξη κινητοποίησης. Με αυτόν τον τρόπο, οι πελάτες αισθάνονται αυτονομία και οι επαγγελματίες της φροντίδας σέβονται τις γνώσεις της οικογένειας. Παρόμοια με τον ρόλο των διαχειριστών περιπτώσεων στην υγειονομική περίθαλψη, οι επαγγελματίες της φροντίδας καθοδηγούν τους οικογενειακούς φροντιστές μέσω των διαθέσιμων υπηρεσιών, φροντίζοντας τις επικοινωνιακές τους ανάγκες, τις γλωσσικές απαιτήσεις και τις πολιτισμικές διαφορές. Επιπλέον, οι δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων είναι απαραίτητες, ειδικά όταν τα μέλη της οικογένειας δυσκολεύονται να υποστηρίξουν την ανεξαρτησία του ατόμου λόγω υπερπροστατευτικών στάσεων ή φόβου.

Για αυτό το σενάριο, οι βασικές τεχνικές δεξιότητες περιλαμβάνουν ισχυρές οργανωτικές ικανότητες, όπως η διαχείριση έργου, κατάλληλες για τη λειτουργία σε ένα διασυνδεδεμένο περιβάλλον πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών. Μια άλλη κρίσιμη τεχνική δεξιότητα είναι η ικανότητα να χειρίζεται κανείς τα δεδομένα με ηθικό τρόπο, να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τα ψηφιακά εργαλεία επικοινωνίας και να μετατρέπει τις πληροφορίες σε ουσιαστικές παρεμβάσεις. Η ανοιχτή στάση απέναντι στην τεχνολογία και τις εξελισσόμενες μεθόδους διδασκαλίας είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση του ψηφιακού αναλφαβητισμού και τη βοήθεια των ατόμων στη διαχείριση των κινδύνων που ενέχουν τα ψηφιακά εργαλεία και δίκτυα, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των δεδομένων, της επιρροής των δικτύων και της ψηφιακής χειραγώγησης.

Δεδομένου ότι ο εν λόγω επαγγελματίας φροντίδας δραστηριοποιείται σε ένα κοινοτικό περιβάλλον, η γνώση της κοινωνικής καινοτομίας και της οικοδόμησης οικοσυστημάτων αποτελεί πλεονέκτημα. Η εξοικείωση με την εμπειρική έρευνα, τις εναλλακτικές μεθόδους εκπαίδευσης και τις τεχνολογικές καινοτομίες στον τομέα της υποστήριξης και της φροντίδας μπορεί να είναι πολύτιμη. Επιπλέον, η εξειδίκευση στη φροντίδα με βάση τη φύση και την οικοκοινωνική φροντίδα (που ασχολείται με τον τρόπο με τον οποίο τα περιβαλλοντικά ζητήματα επηρεάζουν τους ανθρώπους και τις κοινότητες **(Charles Sturt University, 2024)**) μπορεί να ενισχύσει την ενσωμάτωση της υγείας, της περιβαλλοντικής ευθύνης και της βιωσιμότητας.

Οι ενδιαφερόμενοι στη συνεδρία συν-δημιουργίας σημείωσαν ότι η περαιτέρω ενίσχυση απαιτεί τη διευκρίνιση του τρόπου με τον οποίο οι ικανότητες ενσωματώνονται σε βιώσιμες επαγγελματικές δομές, προχωρώντας πέρα από την πρωταρχική εξάρτηση από την ατομική ανθεκτικότητα. Τελικά, οι συμμετέχοντες υποστήριξαν ότι ο ρόλος αυτός πρέπει να εξελιχθεί από την απλή «παροχή

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

υπηρεσιών» στη σύνδεση των ανθρώπων και την καταλυτική αλλαγή, χρησιμοποιώντας κριτική σκέψη για να αμφισβητήσει τις παρεμποδιστικές πολιτικές.

Οι παραδοσιακές δεξιότητες που συνδέονται με το σύστημα γίνονται όλο και λιγότερο σχετικές. Η ιεραρχική λήψη αποφάσεων, οι τυποποιημένες ρουτίνες και τα βαριά διοικητικά καθήκοντα δίνουν τη θέση τους σε πιο ευέλικτες προσεγγίσεις. Δεν αναμένεται πλέον από τους επαγγελματίες να τηρούν αυστηρά πρωτόκολλα. Ενώ η τεκμηρίωση και τα ψηφιακά εργαλεία παραμένουν σημαντικά, χρησιμεύουν ως υποστηρικτικά στοιχεία και όχι ως κύριοι μοχλοί της φροντίδας.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Διαχείριση έργων
- Οργανωτικές δεξιότητες
- Γνώση δεδομένων
- Ηλεκτρονική υγεία και εργαλεία ψηφιακής επικοινωνίας
- Ψηφιακή ηθική
- Ικανότητα ανταλλαγής δεδομένων

ΗΠΙΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Χαρτογράφηση προσωπικών αναγκών (κοινωνικοί, συναισθηματικοί και καθημερινοί στόχοι)
- Προσβάσιμη γλώσσα και μη βίαιη επικοινωνία
- Κινητοποιητική συνέντευξη
- Τεχνικές κοινής διακυβέρνησης (π.χ. κοινωνιοκρατικοί κύκλοι)
- Συν-δημιουργία και διευκόλυνση
- Δικτύωση με άλλους επαγγελματίες / κοινότητα
- Πρακτικές βασισμένες στα ανθρώπινα δικαιώματα
- Ανεξάρτητη επαγγελματική κρίση
- Προσαρμοστική ηγεσία
- Διαθεματικές δεξιότητες

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΧΑΝΟΥΝ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

- Ιεραρχική λήψη αποφάσεων από πάνω προς τα κάτω
- Μέθοδοι «ενιαίου μεγέθους» και τυποποιημένες ρουτίνες
- Αυστηρή τήρηση των κανόνων
- Πατερναλιστικές προσεγγίσεις
- Τεκμηρίωση σε έντυπη μορφή
- Διοικητικές ή αναφορικές εργασίες

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1. Όλοι οι άνθρωποι λαμβάνουν κατάλληλη φροντίδα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Το σύστημα φροντίδας είναι ευέλικτο και προσαρμοσμένο στις μοναδικές ανάγκες κάθε ανθρώπου, ανεξάρτητα από την πολυπλοκότητα της κατάστασής του. Η έμφαση σε μια ολιστική προσέγγιση διασφαλίζει εξατομικευμένη φροντίδα που ανταποκρίνεται όχι μόνο στις σωματικές, αλλά και στις κοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες. Τα αποκεντρωμένα δίκτυα φροντίδας ενισχύουν περαιτέρω την εξατομίκευση, προωθώντας τη συνεργασία ανάμεσα σε επαγγελματίες υγείας, κοινωνικής φροντίδας και τεχνολογικά εργαλεία, ώστε κάθε άτομο να λαμβάνει τη φροντίδα που του αξίζει και να περιορίζονται οι ανισότητες πρόσβασης. Το σύστημα επιδιώκει να διασφαλίσει ότι κανένας άνθρωπος δεν αποκλείεται ή παραβλέπεται – ακόμη και άτομα με πολλαπλές ή σύνθετες καταστάσεις υγείας.

Αυτό το αποτέλεσμα βασίζεται σε δεξιότητες διευκόλυνσης, πολιτισμική ευαισθησία και ικανότητες δημιουργίας δικτύων συνεργασίας, αποδεικνύοντας ότι η αποκεντρωμένη και ανθρωποκεντρική πρακτική μπορεί να προσφέρει ισότιμη φροντίδα όταν οι επαγγελματίες είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι να διαχειρίζονται την πολυπλοκότητα.

2. Η φροντίδα γίνεται περισσότερο προληπτική

Δίνοντας έμφαση στην κοινοτική και οικογενειακή φροντίδα, το σύστημα μετατρέπεται σε ένα δίκτυο υποστηρικτικών σχέσεων που προτεραιοποιεί την πρόληψη και την έγκαιρη παρέμβαση. Οι οικογένειες, ως βασικός πυρήνας της φροντίδας, δεν παρέχουν μόνο πρακτική και σωματική υποστήριξη, αλλά συμβάλλουν ενεργά και στην κοινωνική και ψυχική ευημερία των μελών τους.

Η ενσωμάτωση της προληπτικής φροντίδας μέσα στις κοινότητες μετατοπίζει το επίκεντρο από τη θεραπεία της ασθένειας στην πρόληψη και στην προαγωγή της συνολικής ευημερίας. Η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί δεξιότητες κοινοτικής ενεργοποίησης και γνώση του διατομεακού οικοσυστήματος φροντίδας, ώστε οι επαγγελματίες να μπορούν να αναγνωρίζουν έγκαιρα τις ανάγκες και να συνδέουν τους ανθρώπους με τις κατάλληλες μορφές υποστήριξης.

ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1. Παραβίαση της Ισότητας

Η αποκεντρωμένη φροντίδα μπορεί να οδηγήσει σε άνιση κατανομή πόρων, καθώς τα πιο δυναμικά άτομα και οργανισμοί ενδέχεται να υπερισχύσουν απέναντι σε πιο «ήπιες» ή λιγότερο ορατές φωνές, με αποτέλεσμα άνιση παροχή φροντίδας. Κατά συνέπεια, άτομα με μικρότερη δυνατότητα διεκδίκησης ή επιρροής – όπως ευάλωτες ομάδες ή άνθρωποι χωρίς ισχυρά κοινωνικά δίκτυα – διατρέχουν τον κίνδυνο να λάβουν ανεπαρκή προσοχή και υποστήριξη. Αυτή η δυναμική μπορεί να οδηγήσει σε συστηματικό αποκλεισμό συγκεκριμένων πληθυσμών, υπονομεύοντας τις αρχές της συμπεριληπτικής φροντίδας.

Η αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου απαιτεί ισχυρές δεξιότητες συνηγορίας, ηθική κρίση και γνώση πρακτικών βασισμένων στα ανθρώπινα δικαιώματα, ώστε τα λιγότερο ορατά ή περιθωριοποιημένα άτομα να λαμβάνουν ισότιμη προσοχή και υποστήριξη.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

2. Ασυνεπής Ποιότητα

Η ποιότητα της φροντίδας παρουσιάζει ασυνέπειες, επειδή δεν διαθέτουν όλοι οι επαγγελματίες υγείας και φροντίδας το ίδιο επίπεδο εμπειρίας, εκπαίδευσης ή αφοσίωσης. Ενώ κάποιοι παρέχουν φροντίδα με αυτονομία και υψηλή επάρκεια, άλλοι στερούνται των απαραίτητων δεξιοτήτων και γνώσεων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε επικίνδυνες καταστάσεις, όπου μη επαρκώς καταρτισμένοι φροντιστές αδυνατούν να παρέχουν κατάλληλη υποστήριξη, θέτοντας σε κίνδυνο την υγεία και την ευημερία των ανθρώπων που λαμβάνουν φροντίδα. Παράλληλα, η ασυνέπεια αυτή μπορεί να προκαλέσει απογοήτευση και δυσπιστία απέναντι στο σύστημα φροντίδας.

Ο συγκεκριμένος κίνδυνος αναδεικνύει τη σημασία των τεχνικών συμμετοχικής διακυβέρνησης) και των δομών δικτύωσης μεταξύ ομότιμων, διασφαλίζοντας ότι η επαγγελματική αυτονομία υποστηρίζεται από συλλογική λογοδοσία και όχι αποκλειστικά από την ατομική ικανότητα κάθε επαγγελματία.

3. Σύγκρουση με την Οικογένεια

Η «γκρίζα ζώνη» ανάμεσα στους ρόλους των επαγγελματιών φροντίδας και των μελών της οικογένειας δημιουργεί συγκρούσεις σχετικά με το ποιος έχει τον τελικό λόγο στις αποφάσεις φροντίδας. Το ζήτημα γίνεται ιδιαίτερα προβληματικό όταν τα συμφέροντα ή οι επιθυμίες της οικογένειας συγκρούονται με εκείνα των επαγγελματιών ή όταν υπάρχουν διαφωνίες για την κατεύθυνση της φροντίδας – για παράδειγμα ως προς την τήρηση ιατρικών οδηγιών ή τον καθορισμό στόχων φροντίδας.

Η έλλειψη σαφήνειας σχετικά με τις ευθύνες και την κατανομή εξουσίας μέσα σε αυτό το σύστημα συλλογικής φροντίδας μπορεί να οδηγήσει σε εντάσεις, παρεξηγήσεις και ακόμη και νομικές συγκρούσεις σχετικά με το ποιος φέρει την τελική ευθύνη για τη φροντίδα ενός ατόμου. Αυτό αποδυναμώνει την αποτελεσματικότητα του δικτύου φροντίδας και διαταράσσει τη συνέχεια της υποστήριξης.

Η διαχείριση τέτοιων καταστάσεων απαιτεί δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων, χρήση της κινητοποιητικής συνέντευξης και ικανότητα διευκόλυνσης διαδικασιών κοινής λήψης αποφάσεων, ώστε να αποσαφηνίζονται οι ρόλοι και οι ευθύνες όλων των εμπλεκομένων μερών.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Η «Επαναστατική Φροντίδα» προωθεί μια ανθρωποκεντρική και αξιακά προσανατολισμένη προσέγγιση. Απορρίπτοντας τις λογικές «μία λύση για όλους», επιτρέπει την ανάπτυξη μορφών φροντίδας που ανταποκρίνονται στις πραγματικές συνθήκες ζωής, τις ανάγκες και τους προσωπικούς στόχους κάθε ανθρώπου. Οι επαγγελματίες λειτουργούν με αυτονομία και δημιουργικότητα, αξιοποιώντας την ενσυναίσθηση, τη συνδημιουργία και την κοινωνική σύνδεση για τη δημιουργία εξατομικευμένων δικτύων υποστήριξης. Η τεχνολογία λειτουργεί ενισχυτικά προς τις ανθρώπινες σχέσεις και συμβάλλει στη γεφύρωση κενών ανάμεσα σε υπηρεσίες και κοινότητες. Η

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

πρόληψη επιτυγχάνεται μέσα από την ενεργή συμμετοχή της κοινότητας, την έγκαιρη παρέμβαση και την έμφαση στην ολιστική ευημερία. Παράλληλα, αναδύονται νέοι επαγγελματικοί ρόλοι που καταρρίπτουν τα όρια ανάμεσα στην τυπική φροντίδα, την κοινωνική υποστήριξη και την κοινωνία των πολιτών, δημιουργώντας επαγγελματικές διαδρομές συνδεδεμένες με τον ακτιβισμό, τη συμπερίληψη και την εμπιστοσύνη.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ

«Πρέπει να βρούμε τρόπους να ανταποκριθούμε στα αστικά περιβάλλοντα όπου οι γείτονες μετά βίας γνωρίζονται μεταξύ τους (ή δεν επιθυμούν να γνωριστούν), αλλά και στις αγροτικές περιοχές όπου οι άνθρωποι ζουν τόσο απομακρυσμένοι ώστε να μην έχουν οπτική επαφή, εύκολη φυσική πρόσβαση ο ένας στον άλλον ή πρόσβαση σε έναν κεντρικό κόμβο υποστήριξης.»

Η ευελιξία και η αποκέντρωση που χαρακτηρίζουν την «Επαναστατική Φροντίδα» συνοδεύονται από σημαντικές προκλήσεις. Η απουσία κοινών προτύπων μπορεί να οδηγήσει σε ασυνεπή ποιότητα φροντίδας, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εμπειρία των επαγγελματιών και τη διαθεσιμότητα τοπικών πόρων. Αυτό δημιουργεί ανησυχίες σχετικά με την ισότητα, ιδιαίτερα για άτομα που δεν διαθέτουν ισχυρά κοινωνικά δίκτυα ή υποστηρικτικές κοινότητες. Επιπλέον, η θόλωση των ορίων ανάμεσα σε άτυπους και επαγγελματικούς ρόλους μπορεί να δημιουργήσει συγκρούσεις μεταξύ επαγγελματιών και οικογενειών, καθώς και αβεβαιότητα σχετικά με το ποιος φέρει την τελική ευθύνη. Η αυτονομία χωρίς επαρκή λογοδοσία μπορεί επίσης να οδηγήσει σε κενά όσον αφορά την ασφάλεια, τη συνέπεια και τη νομική προστασία, ιδιαίτερα σε συναισθηματικά σύνθετες ή ηθικά ευαίσθητες καταστάσεις. Χωρίς ένα υποστηρικτικό ρυθμιστικό πλαίσιο, το μοντέλο αυτό κινδυνεύει να οδηγήσει σε κατακερματισμό των υπηρεσιών και επαγγελματική εξουθένωση των ανθρώπων που καλούνται να λειτουργήσουν μέσα σε μη δομημένα και διαρκώς μεταβαλλόμενα συστήματα. Παράλληλα, αναδεικνύεται μια σημαντική ένταση ανάμεσα στην ερημοποίηση ορισμένων περιοχών και στις μεταβαλλόμενες οικογενειακές νόρμες στη Βόρεια Ευρώπη, καθώς και ανάμεσα στις ανάγκες των αγροτικών περιοχών και των μεγάλων αστικών κέντρων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Ο Διεπιστημονικός Πλοηγός Κοινωνικής Φροντίδας αντιπροσωπεύει ένα μέλλον φροντίδας βασισμένο στην ενσυναίσθηση, την κοινότητα και τη συλλογική ευθύνη. Το σενάριο αυτό αμφισβητεί την ιδρυματική ακαμψία και προωθεί μια φροντίδα συμπεριληπτική, προληπτική και εξατομικευμένη. Η υλοποίηση αυτού του μέλλοντος απαιτεί μια συλλογική αλλαγή νοοτροπίας: η φροντίδα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως κοινωνική και πολιτειακή ευθύνη, ενώ οι επαγγελματίες χρειάζεται να ενδυναμώνονται ώστε να λειτουργούν με αυτονομία και δημιουργικότητα. Η επιτυχία της «Επαναστατικής Φροντίδας» εξαρτάται από την ισορροπία ανάμεσα στην ευελιξία και τη δικαιοσύνη, ανάμεσα στην εμπιστοσύνη και τη δομή, καθώς και ανάμεσα στην αυτονομία και τη συλλογική λογοδοσία. Το σενάριο αυτό οραματίζεται μια φροντίδα βαθιά ανθρώπινη, αλλά

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ταυτόχρονα απαιτητική ως προς τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της. Η πραγματοποίηση αυτής της προοπτικής προϋποθέτει συνειδητή επένδυση στην εκπαίδευση των επαγγελματιών – όχι μόνο στις δεξιότητες που απαιτεί το μοντέλο, αλλά και στη νοοτροπία πάνω στην οποία αυτό θεμελιώνεται.

ΜΕΤΑΓΡΑΦΕΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΠΛΟΗΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΠΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ:

Μέσα από τα μάτια της Samira
https://muzus.nl/projecten/actiz-rebellious-care-introduction/

Είναι νωρίς το πρωί και το κέντρο φροντίδας της γειτονιάς έχει ήδη αρχίσει να ζωντανεύει. Κάποιος ποτίζει τα φυτά κοντά στο παράθυρο. Στην κουζίνα, δύο γείτονες ετοιμάζουν τσάι. Μια νοσοκόμα είναι σκυμμένη δίπλα σε έναν ηλικιωμένο άνδρα, γελώντας μαζί του για κάτι που συνέβη πριν από χρόνια. Χωρίς στολές. Χωρίς κλειστές πόρτες. Κανείς δεν περιμένει άδεια για να φροντίσει.
Πριν ξεκινήσουν οι συζητήσεις, πάντα απολαμβάνω αυτή τη στιγμή. Γιατί τότε είναι που το νιώθω πιο καθαρά: η φροντίδα δεν ξεκινά από ένα σύστημα. Ξεκινά από τους ανθρώπους.

Ελάτε μαζί μου. Μπείτε μέσα για μια στιγμή. Αυτός είναι ο κόσμος μου.

Το όνομά μου είναι Σαμίρα και εργάζομαι ως Διεπιστημονική Πλοηγός Κοινωνικής Φροντίδας. Το 2040, η δουλειά μου δεν είναι να μετακινώ ανθρώπους μέσα από ένα άκαμπτο σύστημα. Η δουλειά μου είναι να συνδέω ζωές, ανάγκες και δυνατότητες. Συνεργάζομαι με πελάτες, οικογένειες, γείτονες, εθελοντές και άλλους επαγγελματίες της φροντίδας για να χτίσω ένα πλαίσιο υποστήριξης που ταιριάζει πραγματικά στη ζωή ενός ατόμου.
Σήμερα το πρωί, κάθομαι σε έναν κύκλο συν-απόφασης με τον Πίτερ, έναν νοσηλευτή, έναν έφηβο φροντιστή και τον τοπικό φούρναρη. Ξεκινάμε με μία ερώτηση: τι έχει μεγαλύτερη σημασία για τη ζωή του Πίτερ αυτή την εβδομάδα; Αυτή η ερώτηση καθοδηγεί τα πάντα. Μερικές φορές η απάντηση είναι πρακτική. Μερικές φορές είναι συναισθηματική. Μερικές φορές είναι απλά ότι κάποιος θέλει να νιώσει ξανά χρήσιμος. Η δουλειά μου είναι να ακούω πριν κάποιος βιαστεί να βρει μια λύση.

Αυτό που καθιστά δυνατή αυτή τη δουλειά είναι η εμπιστοσύνη που μας δείχνουν ως επαγγελματίες. Αντλούμε ελεύθερα από την εμπειρογνωμοσύνη του άλλου: τις κλινικές γνώσεις ενός νοσηλευτή, το δίκτυο ενός κοινωνικού λειτουργού, την ικανότητα ενός κοινοτικού οργανωτή να διαβάζει την ατμόσφαιρα, και συνδυάζουμε αυτές τις δεξιότητες με όποιον τρόπο απαιτεί η κατάσταση.

Αυτό που εκτιμώ σε αυτή τη δουλειά είναι η ελευθερία να ανταποκρίνομαι με ανθρώπινο τρόπο. Μπορώ να διαμορφώσω τη φροντίδα γύρω από το άτομο, όχι γύρω από ένα πρωτόκολλο. Η τεχνολογία βοηθά, αλλά διακριτικά. Μας υποστηρίζει με κοινόχρηστες πληροφορίες και ευέλικτα εργαλεία, χωρίς να αντικαθιστά τις σχέσεις που βρίσκονται στο επίκεντρο της φροντίδας. Και όταν λειτουργεί καλά, αυτός ο τρόπος φροντίδας μπορεί να είναι βαθιά προσωπικός, χωρίς αποκλεισμούς και προληπτικός.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Αλλά αυτή η δουλειά δεν είναι απλή. Δεν υπάρχει σενάριο πίσω από το οποίο να κρυφτούμε. Οι οικογένειες μπορεί να διαφωνούν. Οι συνάδελφοι μπορεί να βλέπουν τα πράγματα διαφορετικά. Ορισμένες κοινότητες είναι ισχυρότερες από άλλες, και δεν έχουν όλοι το ίδιο δίκτυο γύρω τους. Αυτό μπορεί να κάνει τη φροντίδα να φαίνεται εύθραυστη. Μας ζητά πολλά: εμπιστοσύνη, θάρρος, σαφή όρια και την προθυμία να συνεχίσουμε να χτίζουμε μαζί, ακόμα και όταν ο δρόμος δεν είναι ξεκάθαρος.

Ναι, είμαι επαγγελματίας φροντίδας. Αλλά περισσότερο από αυτό, είμαι συνδετικός κρίκος. Φέρνω τους ανθρώπους κοντά, δημιουργώ χώρο για διαφορετικές φωνές και βοηθάω να μετατρέψουμε την κοινή ευθύνη σε κάτι πραγματικό.
Τελικά, αυτό είναι που έχει μεγαλύτερη σημασία για μένα. Η φροντίδα δεν παρέχεται στους ανθρώπους, αλλά χτίζεται μαζί τους. Διαμορφώνεται από τις ζωές τους, τις επιλογές τους και ό,τι δίνει νόημα σε αυτές τις ζωές.

Επαναστατική φροντίδα – έμφαση στις δεξιότητες
https://muzus.nl/projecten/actiz-rebellious-care-skills/

Αυτό που με ενθουσιάζει στη **«Rebellious care»** είναι το πόσα πράγματα γίνονται εφικτά όταν η φροντίδα ξεκινά από τους ανθρώπους και όχι από τις διαδικασίες.

Με την πάροδο του χρόνου, έμαθα να ακούω προσεκτικά, να φέρνω σε επαφή διαφορετικές φωνές και να μετατρέπω την αβεβαιότητα σε κοινή κατεύθυνση. Ξέρω πώς να χτίζω εμπιστοσύνη μεταξύ οικογενειών, γειτόνων και επαγγελματιών, πώς να καθοδηγώ δύσκολες συζητήσεις και πώς να συνδέω κάποιον όχι μόνο με υπηρεσίες, αλλά και με ένα δίκτυο που μπορεί πραγματικά να τον στηρίξει. Αυτές είναι δεξιότητες που ανοίγουν τη φροντίδα, αντί να την κλείνουν.
Και εκεί βλέπω την ευκαιρία. Η φροντίδα μπορεί να γίνει πιο προσωπική, πιο προληπτική και πιο περιεκτική. Μπορούμε να ανταποκριθούμε νωρίτερα, να διαμορφώσουμε την υποστήριξη γύρω από πραγματικές ζωές και να δημιουργήσουμε λύσεις που κανένας φορέας δεν θα μπορούσε να σχεδιάσει μόνος του. Η τεχνολογία βοηθά επίσης, αλλά μόνο όταν ενισχύει τις σχέσεις αντί να τις αντικαθιστά.
Για μένα, η πραγματική υπόσχεση είναι απλή: με τη σωστή νοοτροπία και τις σωστές δεξιότητες, η φροντίδα μπορεί να γίνει κάτι που οι άνθρωποι χτίζουν μαζί.

Επαναστατική φροντίδα – σύγκριση διαφορετικών προσωπικοτήτων
https://muzus.nl/projecten/actiz-rebellious-care-cross-scenario/

Αυτό που κάνει τον κόσμο μου διαφορετικό από τα άλλα μέλλοντα είναι το εξής: εδώ, η φροντίδα δεν καθοδηγείται από το σύστημα και δεν παραδίδεται στην τεχνολογία. Χτίζεται με τους ανθρώπους.

Σε άλλα σενάρια, η δομή, η αποδοτικότητα ή τα πρωτόκολλα διαμορφώνουν το έργο πολύ πιο έντονα. Στον κόσμο μου, η εμπιστοσύνη έρχεται πρώτη. Έχω περισσότερη ελευθερία να ανταποκριθώ σε αυτό που πραγματικά χρειάζεται ένα άτομο, αλλά αυτό σημαίνει επίσης

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

περισσότερη ευθύνη να ακούω προσεκτικά, να διαχειρίζομαι την πολυπλοκότητα και να φέρνω τους ανθρώπους κοντά.

Αυτό είναι που χρειάζεται συγκεκριμένα αυτό το μέλλον: διευκόλυνση, ηθικό θάρρος, υπεράσπιση και η ικανότητα να χτίζουμε τη φροντίδα σε όλες τις κοινότητες χωρίς να χάνουμε τη δικαιοσύνη, την ποιότητα ή τη λογοδοσία.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΡΟΦΙΛ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Οι ακόλουθες σελίδες περιέχουν πληροφορίες για **τον Συνεργατικό Κοινοτικό Μέντορα.** Αυτή η προσωπικότητα φροντίδας του μέλλοντος βασίζεται στο σενάριο «ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ Φροντίδα»:

Σε αυτό το σενάριο, οι κοινότητες αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία: η φροντίδα μοιράζεται μεταξύ οικογενειών, εθελοντών και επαγγελματιών. Αξίες όπως η αλληλεγγύη, η βιωσιμότητα και η συλλογική ευθύνη είναι κεντρικές. Η φροντίδα είναι ενσωματωμένη στη γειτονιά και συνυφασμένη με οικολογικές αξίες. Αναδύονται νέοι ρόλοι, όπως ο διαχειριστής κοινοτικής φροντίδας και ο διαγενεακός μέντορας.

Στο παρακάτω κείμενο, θα σας μεταφέρουμε στο **2040.** Πώς θα μοιάζει το **2040** σύμφωνα με το σενάριο της Κοινής Φροντίδας; Μπορείτε επίσης να κάνετε αυτή την άσκηση εμβάθυνσης σαρώνοντας αυτόν τον κωδικό **QR** και κλείνοντας τα μάτια σας

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Καλώς ήρθατε σε μια αυλή το **2040.** Εδώ, η κοινωνική φροντίδα μοιάζει λιγότερο με υπηρεσία και περισσότερο με κουλτούρα. Οι άνθρωποι μαζεύονται ανάμεσα σε υπερυψωμένα παρτέρια. Οι γείτονες χαιρετούν ο ένας τον άλλον με το όνομά τους και όλοι είναι - και το αισθάνονται ότι είναι μέρος μιας κοινότητας.

Είστε η Λίκα, μια **35**χρονη μέντορας της γειτονιάς. Ζείτε σε ένα μικρό συγκρότημα κατοικιών διαγενεακής διαβίωσης. Σήμερα, συναντάτε την Χάνα, μια νεαρή προγραμματίστρια που προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες της στον «κύκλο μικρής φροντίδας», έναν ευέλικτο τρόπο συνεισφοράς όταν η ζωή είναι πολυάσχολη.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Μαζί περπατάτε προς το κέντρο της κοινότητας. Ένας πίνακας προγραμματισμού δείχνει την εβδομαδιαία εναλλαγή ρόλων: υποστήριξη στην προετοιμασία γευμάτων, ψηφιακή καθοδήγηση για ηλικιωμένους, βόλτες με φίλους, συναισθηματικές συναντήσεις. Οι ευθύνες μετακινούνται με ευελιξία, μοιράζονται από πολλούς.
… Αργότερα, σε έναν κύκλο διαλόγου, μιλάτε για την αμοιβαία ευαλωτότητα, για το πώς η ζωή μερικές φορές σας κατακλύζει. Δεν υπάρχει ντροπή στο να χρειάζεστε υποστήριξη. Σε αυτόν τον κόσμο, η ευαλωτότητα δεν απομονώνει· συνδέει.

Καθώς ο ήλιος δύει, η Χάνα σας ευχαριστεί για τις ιστορίες της ημέρας. «Η φροντίδα γίνεται πιο ελαφριά», λέει, «όταν την μοιραζόμαστε». Χαμογελάτε, γιατί αυτή είναι η ουσία της Συλλογικής Φροντίδας: όλοι ανήκουν, όλοι συνεισφέρουν, όλοι φροντίζονται. Η κυβέρνηση απλώς διευκολύνει: οι πολίτες και οι κοινότητες είναι η καρδιά του συστήματος.

Ο ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΜΕΝΤΟΡΑΣ - Το μέλλον της φροντίδας: Η προσωπικότητα της Κοινής Φροντίδας

Ο Συνεργατικός Κοινοτικός Μέντορας: Ένας φροντιστής με βάση τη γειτονιά που καλλιεργεί την αλληλεγγύη και την κοινή ευθύνη, συνδυάζοντας ανεπίσημα δίκτυα με απλά ψηφιακά εργαλεία. Ο ρόλος μετατοπίζει τις επαγγελματικές δεξιότητες από την εκτέλεση εργασιών προς τη διευκόλυνση, τη σύνδεση και την επίγνωση των συστημάτων.
Ο όρος *«Συνεργατικός»* αναφέρεται στη στενή συνεργασία σε όλο το σύστημα φροντίδας, καθώς ο επαγγελματίας φροντίδας συνεργάζεται με τον λήπτη, την οικογένεια και άλλους επαγγελματίες φροντίδας σε διάφορους τομείς. Ο όρος *«Μέντορας»* υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο ο επαγγελματίας φροντίδας καθοδηγεί τους πελάτες και την οικογένεια καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας φροντίδας.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«Επειδή γνωρίζει πολύ καλά το άτομο που χρειάζεται φροντίδα, ο επαγγελματίας φροντίδας μπορεί να αισθάνεται την ευθύνη να προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα των πελατών»

«Η κατανόηση των ψηφιακών κοινών και των συμπεριληπτικών τεχνολογιών βοηθά να διασφαλιστεί ότι τα ψηφιακά εργαλεία ενδυναμώνουν τους χρήστες, αντί να τους αποκλείουν.»

Ο Συνεργατικός Κοινοτικός Μέντορας λειτουργεί σε ένα περιβάλλον σχεσιακής φροντίδας όπου η τεχνολογία λειτουργεί ως διακριτικός καταλύτης και όχι ως σύστημα ελέγχου. Για αυτό το πρότυπο, τα δεδομένα ενισχύουν τη σύνδεση και τον συντονισμό, οι ψηφιακές πλατφόρμες διευκολύνουν την αντιστοίχιση εθελοντών με ανάγκες φροντίδας, την κατανομή ευθυνών και τη διατήρηση της κοινής εποπτείας εντός της κοινότητας.

Η τεχνολογία χρησιμοποιείται με προληπτικό τρόπο, επισημαίνοντας πρώιμα σημάδια απομόνωσης ή παρακμής, ενώ ταυτόχρονα σέβεται την ιδιωτικότητα και την επαγγελματική κρίση. Οι νέες τεχνολογίες αξιολογούνται ως προς την αποτελεσματικότητά τους, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

κατάλληλα εργαλεία ανταποκρίνονται στις ανάγκες των πελατών. Οι διαδικτυακοί χώροι αξιοποιούνται ενεργά για επαγγελματικό προσανατολισμό και συνεχή αυτοβελτίωση.

Μια ηθική προσέγγιση στη διαχείριση των δεδομένων θεωρείται απαραίτητη. Οι επαγγελματίες της φροντίδας πρέπει να επικοινωνούν υπεύθυνα και δίκαια, ενημερώνοντας τους λήπτες για τα δικαιώματά τους και τις νομικές εγγυήσεις προστασίας. Πρέπει επίσης να αξιολογούν τις ηθικές επιπτώσεις των δεδομένων και της τεχνολογίας για να προστατεύουν την ιδιωτικότητα των πελατών. Η έμφαση δίνεται στην εμπιστοσύνη, την ενδυνάμωση και την κοινή ευθύνη. Τα συστήματα πρέπει να λειτουργούν στο παρασκήνιο, υποστηρίζοντας τη συνεργασία και τις σχέσεις φροντίδας, αντί να κατευθύνουν τη συμπεριφορά μέσω της επιτήρησης ή της βελτιστοποίησης από την κορυφή προς τη βάση.

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

«Επειδή κάθε κατάσταση είναι μοναδική και ο επαγγελματίας φροντίδας έχει μια ολιστική προσέγγιση, δεν μπορεί να υπάρχει ένα πλαίσιο για κάθε περίπτωση. Αυτό σημαίνει ότι ένας επαγγελματίας φροντίδας χρειάζεται αυτονομία για να λαμβάνει αποφάσεις και να συνεργάζεται αποτελεσματικά.»

Σε αυτό το περιβάλλον, η αυτονομία νοείται ως μια πρακτική σχέσεων και συνεργασίας και όχι ως ατομική ανεξαρτησία. Οι επαγγελματίες φροντίδας εμπιστεύονται να λαμβάνουν αποφάσεις ευαίσθητες στο πλαίσιο, βασισμένες σε στενές σχέσεις με τους λήπτες υπηρεσιών, τα μέλη της κοινότητας και μια ολιστική κατανόηση των αναγκών φροντίδας. Η εξουσία λήψης αποφάσεων κατανέμεται σε αυτοδιαχειριζόμενες ομάδες και μοιράζεται με την κοινότητα, επιτρέποντας στη φροντίδα να προσαρμόζεται σε ποικίλες και εξελισσόμενες καταστάσεις. Για τον Συνεργατικό Κοινοτικό Μέντορα, αυτονομία σημαίνει λήψη αποφάσεων ευέλικτων ως προς το πλαίσιο, ενώ παράλληλα παραμένει υπόλογος στους λήπτες, τις οικογένειες και το ευρύτερο δίκτυο φροντίδας.

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

«Σε αυτόν τον κόσμο, η ευαλωτότητα δεν απομονώνει, αλλά συνδέει»

«Βασικά, θέλεις να το κάνεις από καρδιάς»

Σε αυτό το μοντέλο φροντίδας, η ενσυναίσθηση χρησιμεύει ως κατευθυντήρια αρχή, διαμορφώνοντας άμεσα τον σχεδιασμό, τον συντονισμό και τη διαρκή παροχή των αλληλεπιδράσεων φροντίδας. Η επαγγελματική πρακτική δίνει έμφαση στην συναισθηματική ετοιμότητα, την ανοιχτότητα και την αυθεντική ανθρώπινη σύνδεση. Δίνοντας προτεραιότητα στην παρουσία, την ενεργητική ακρόαση και την κοινή ευαλωτότητα, οι αλληλεπιδράσεις φροντίδας καλλιεργούν την εμπιστοσύνη και την αίσθηση του ανήκειν στην κοινότητα. Με την ενσυναίσθηση ως θεμέλιο κάθε δράσης, η φροντίδα εξελίσσεται σε μια κοινή ανθρώπινη ευθύνη.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

«Για τους επαγγελματίες της μακροχρόνιας φροντίδας, οι ισχυρές δεξιότητες επικοινωνίας και δικτύωσης είναι απαραίτητες. Πρέπει να είναι σε θέση να συνδέουν άμεσα τους αποδέκτες φροντίδας, ιδίως τα ευάλωτα άτομα, με την κατάλληλη υποστήριξη.»

«Ένας επαγγελματίας χρειάζεται ισχυρές δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων, οι οποίες συνδέονται στενά με την ικανότητά του να αντέχει στο άγχος.»

Οι επαγγελματίες σε αυτό το σενάριο χρειάζονται τόσο «ήπιες» όσο και «σκληρές» δεξιότητες, με μεγαλύτερη έμφαση στις πρώτες. Οι ήπιες δεξιότητες περιλαμβάνουν τη δικτύωση, τη δημιουργία συνεργασιών και την οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με άλλους επαγγελματίες φροντίδας αλλά και με τους ίδιους τους λήπτες υπηρεσιών. Η ενίσχυση της διαπολιτισμικής και διαγενεακής συνεργασίας θεωρείται ζωτικής σημασίας, δεδομένου του υψηλού βαθμού αλληλεξάρτησης ανάμεσα στα μέλη των ομάδων φροντίδας.

Για να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή διαγνωστικών και υποστηρικτικών προσεγγίσεων σε διαφορετικά περιφερειακά ή οργανωσιακά πλαίσια, οι επαγγελματίες χρειάζεται να κατανοούν τις δεξιότητες και τις αρμοδιότητες των συναδέλφων τους. Παράλληλα, η διαπολιτισμική επάρκεια είναι απαραίτητη για την υποστήριξη και τη συμπερίληψη περιθωριοποιημένων ομάδων μέσα στην κοινότητα, αντί για την κριτική ή τον αποκλεισμό τους.

Η στενή συνεργασία με τους λήπτες υπηρεσιών και τις οικογένειές τους απαιτεί ισχυρές δεξιότητες διευκόλυνσης, ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική διαχείριση ομάδων, η συνδημιουργία λύσεων και η ουσιαστική συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων. Η γνώση τεχνικών κοινής λήψης αποφάσεων και διαχείρισης συγκρούσεων είναι κρίσιμη, ιδιαίτερα για την αποκλιμάκωση πιθανών εντάσεων μεταξύ εθελοντών και επαγγελματιών όταν τα όρια ρόλων γίνονται ασαφή ή όταν η συνοχή της ομάδας μετατρέπεται σε πίεση συμμόρφωσης.

Ο Συνεργατικός Κοινοτικός Μέντορας υιοθετεί μια ενσυναισθητική προσέγγιση μέσω της ενεργητικής ακρόασης, της αναδιατύπωσης, της θετικής επικοινωνίας και της συναισθηματικής επίγνωσης. Η ενσυναίσθηση και η ηθική κρίση καθοδηγούν τις πράξεις του/της, επιτρέποντας την παροχή ολιστικής και ανθρωποκεντρικής φροντίδας.

Για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στον ρόλο, ο επαγγελματίας χρειάζεται συστημική προσέγγιση και λογική σκέψη, ώστε να επιλύει προβλήματα και να κατανοεί πολύπλοκες πληροφορίες. Δεδομένου του εύρους και της πολυπλοκότητας του ρόλου, η ικανότητα θέσπισης σαφών ορίων θεωρείται επίσης απαραίτητη.

Οι επαγγελματίες φροντίδας οφείλουν να διαθέτουν ισχυρές «σκληρές» δεξιότητες, όπως η κατανόηση επαγγελματικών κειμένων και η σαφής και συνοπτική γραπτή επικοινωνία. Πολύτιμη θεωρείται επίσης η γνώση των συστημάτων φροντίδας, της κατανομής αρμοδιοτήτων και των υπαρχουσών δομών συνεργασίας ανάμεσα σε δομές φροντίδας και εθελοντικούς οργανισμούς. Επιπλέον, η επάρκεια στη χρήση λογισμικών γραφείου είναι απαραίτητη για τη δημιουργία τεκμηρίωσης φροντίδας και σχεδίων υποστήριξης ή απασχόλησης. Ο Συνεργατικός Κοινοτικός

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Μέντορας χρειάζεται να μπορεί να εντοπίζει διαθέσιμους πόρους και να γνωρίζει πού και πώς μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση σε αυτούς. Παράλληλα, οι επαγγελματίες έχουν ευθύνη προστασίας των ληπτών υπηρεσιών από κινδύνους κυβερνοασφάλειας και συμβάλλουν στη δημιουργία ανθεκτικών και ασφαλών συστημάτων υποστήριξης.

Πέρα από αυτές τις δεξιότητες, οι επαγγελματίες χρειάζεται να ανταποκρίνονται στις ποικίλες ανάγκες κάθε κοινότητας. Ανάλογα με το κοινωνικό πλαίσιο, μπορεί να απαιτούνται επιπλέον εξειδικευμένες θεραπευτικές δεξιότητες, όπως η οικοθεραπεία, η θεραπεία μέσω τέχνης ή μουσικής, καθώς και η βιογραφική φροντίδα. Εξίσου σημαντικές μπορεί να είναι πρακτικές κοινοτικές δεξιότητες, όπως η μαγειρική, η κηπουρική και η καθοδήγηση ομάδων.

Ένα ακόμη σημαντικό πεδίο γνώσης είναι ο συμμετοχικός προϋπολογισμός, που περιλαμβάνει εξοικείωση με ανοιχτές πλατφόρμες διαχείρισης πόρων, μέσω των οποίων επαγγελματίες και μέλη της κοινότητας συνδιαμορφώνουν προτεραιότητες και αποφασίζουν συλλογικά για την κατανομή των διαθέσιμων πόρων. Η οικοκοινωνική και πλανητική φροντίδα αποτελεί επίσης πιθανό τομέα εξειδίκευσης, ενσωματώνοντας περιβαλλοντική διαχείριση και λύσεις βασισμένες στη φύση στην καθημερινή πρακτική φροντίδας.

Καθώς αυτό το περιβάλλον εξελίσσεται, ορισμένες δεξιότητες γίνονται λιγότερο σημαντικές. Η επικοινωνία «από τα πάνω προς τα κάτω», οι αυστηρές ιεραρχικές δομές, τα βαριά διοικητικά καθήκοντα και οι αυστηρά καθηκοντοκεντρικές προσεγγίσεις δίνουν σταδιακά τη θέση τους σε πιο ευέλικτες, σχεσιακές και συνεργατικές μεθόδους εργασίας. Οι ψηφιακές δεξιότητες παραμένουν σημαντικές, κυρίως όμως ως εργαλεία υποστήριξης και ενδυνάμωσης – και όχι ως μηχανισμοί ελέγχου.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Συνεργασία και δικτύωση
- Κοινή διευκόλυνση
- Καθοδήγηση
- Ενσυναίσθηση και συμπόνια
- Αυτο-ηγεσία και συναισθηματική ετοιμότητα
- Συστημική σκέψη (ολοκληρωμένη επισκόπηση)
- Προσαρμοστικότητα και ευελιξία
- Κριτική σκέψη και ηθική κρίση
- Ικανότητα να θέτει όρια

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Ψηφιακή ηθική
- Επαγγελματική ικανότητα ανάγνωσης και γραφής
- Γνώσεις σχετικά με τα δεδομένα και την τεχνολογία
- Γνώση των δομών του συστήματος φροντίδας
- Χαρτογράφηση πόρων και γνώσεις σχετικά με την παραπομπή

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

- Κυβερνοασφάλεια

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΧΑΝΟΥΝ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

- Επικοινωνία από την κορυφή προς τα κάτω
- Ιεραρχικές σχέσεις
- Ιεραρχικός τρόπος εργασίας
- Γραπτές διοικητικές εργασίες
- Μέθοδοι προσανατολισμένες στις εργασίες

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1. Απρόσκοπτη συνεργασία σε ένα κοινοτικό κέντρο

Λειτουργώντας ως διαμεσολαβητής των κύκλων διαλόγου, ο επαγγελματίας φροντίδας καθοδηγεί τα μέλη της κοινότητας στη συζήτηση σχετικά με την αμοιβαία ευπάθεια, ενισχύοντας τη συνοχή και ελαφρύνοντας το βάρος της φροντίδας. Συντονίζοντας το τοπικό δίκτυο, οι επαγγελματίες φροντίδας διασφαλίζουν την ομαλή ροή των ευθυνών μεταξύ των ομάδων. Με βάση τη συνεργασία, τη δικτύωση, την συναισθηματική ετοιμότητα, την καθοδήγηση και τις δεξιότητες συστημικής σκέψης, η εμπιστοσύνη αποκαθίσταται και οι σχέσεις ενισχύονται. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στην κοινότητα να μοιράζεται τις ευθύνες φροντίδας με έναν πιο βιώσιμο και υποστηρικτικό τρόπο.

2. Η αυτονομία επιτρέπει εξατομικευμένη, ολιστική υποστήριξη

Ένα μέλος της κοινότητας με σύνθετες ανάγκες υποστήριξης που δεν εμπίπτουν στα τυπικά πλαίσια υπογραμμίζει τις ποικίλες απαιτήσεις εντός της γειτονιάς. Οι επαγγελματίες φροντίδας συντονίζουν το δίκτυο για να συνδέσουν αυτό το άτομο με την κατάλληλη φροντίδα, προστατεύοντας παράλληλα την ιδιωτικότητά του. Εφαρμόζοντας αυτονομία, ηθική κρίση, ψηφιακή ευθύνη και δεξιότητες ολιστικής φροντίδας, ο επαγγελματίας φροντίδας αναπτύσσει μια εξατομικευμένη λύση που εξασφαλίζει συνεχή, υψηλής ποιότητας υποστήριξη, καλύπτοντας τόσο τις πρακτικές όσο και τις συναισθηματικές ανάγκες.

ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1. Η αλληλεγγύη μετατρέπεται σε εξαναγκασμό και οδηγεί σε εξουθένωση

Η αυξανόμενη πίεση των κοινών ευθυνών κατακλύζει έναν άτυπο φροντιστή, προκαλώντας επείγουσα ανάγκη για υποστήριξη εντός του τοπικού δικτύου. Οι επαγγελματίες φροντίδας πρέπει να σταθεροποιήσουν το δίκτυο και να αποτρέψουν περαιτέρω κατάρρευση, αξιοποιώντας την ανθεκτικότητα, την ήρεμη επικοινωνία, την αποκλιμάκωση και τις δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων. Ωστόσο, οι κρυφές υποχρεώσεις και η απροθυμία χρήσης υπηρεσιών ανακούφισης εμποδίζουν τον ανοιχτό διάλογο, προκαλώντας συναισθηματική πίεση και παρεμποδίζοντας την ανάρρωση.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

2. Κατακερματισμός και επιδείνωση των περιφερειακών ανισοτήτων

Τα στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα αποκαλύπτουν ότι η συγχρηματοδότηση από τις τοπικές κοινότητες έχει επιδεινώσει τις περιφερειακές ανισότητες: οι πλουσιότερες περιοχές διατηρούν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, ενώ οι υποβαθμισμένες γειτονιές αντιμετωπίζουν διαρθρωτική παρακμή και βασίζονται σε υπερφορτωμένα δίκτυα άτυπης φροντίδας. Με αποστολή τη διασφάλιση της ίσης πρόσβασης και τη διατήρηση της δικαιοσύνης σε όλες τις περιφέρειες, οι επαγγελματίες της φροντίδας χρειάζονται δεξιότητες υπεράσπισης της διατομεακότητας και δικτύωσης. Ωστόσο, η συστημική εξάρτηση από τον τοπικό πλούτο εμποδίζει την πραγματική ισότητα. Αυτή η εξάρτηση καθιστά τη στήριξη εξαρτώμενη από τους πόρους μιας κοινότητας αντί από τα δικαιώματα των κατοίκων της.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Το μοντέλο της Κοινής Φροντίδας ενισχύει την κοινωνική συνοχή και καταπολεμά την απομόνωση, δημιουργώντας διαγενεακά δίκτυα υποστήριξης. Ενδυναμώνει τα άτομα και τις κοινότητες να διαμορφώνουν τις πρακτικές φροντίδας σε τοπικό επίπεδο, προωθώντας λύσεις που είναι ουσιαστικές, ευέλικτες και προσαρμόσιμες. Η επαγγελματική εργασία γίνεται πιο ελκυστική και βιώσιμη, δίνοντας έμφαση στην αυτονομία, τη καθοδήγηση και τη σχεσιακή ηγεσία. Η πρόληψη, η αμοιβαία βοήθεια και η ολιστική ευημερία δημιουργούν ένα ευέλικτο και ανθρώπινο οικοσύστημα, ικανό να ανταποκρίνεται προληπτικά στις ανάγκες των ατόμων και της κοινότητας.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Καθώς η εξάρτηση από τα άτυπα δίκτυα φροντίδας αυξάνεται, τα όρια της ευθύνης γίνονται ασαφή. Όταν όλοι είναι υπεύθυνοι για τα πάντα, δημιουργούνται ερωτήματα σχετικά με το πότε πρέπει να παρεμβαίνουν οι επαγγελματίες της φροντίδας, κάτι που ενδέχεται να οδηγήσει σε εξουθένωση των φροντιστών και να θολώσει τη γραμμή μεταξύ αλληλεγγύης και υποχρέωσης. Επιπλέον, οι άνισοι τοπικοί πόροι ενέχουν τον κίνδυνο να ενισχύσουν τις ανισότητες, δημιουργώντας ανισότητες στην πρόσβαση και την ποιότητα μεταξύ των περιφερειών. Η διατήρηση συνεπών προτύπων, επαγγελματικής ευθύνης και επαρκούς χρηματοδότησης στο πλαίσιο ενός αποκεντρωμένου μοντέλου αποτελεί πρόκληση, απαιτώντας προσεκτική ενσωμάτωση σε ευρύτερα θεσμικά και δημόσια πλαίσια. Χωρίς επαγρύπνηση, το σύστημα ενδέχεται να ευνοήσει ακούσια κοινότητες με επαρκείς πόρους και να επιβαρύνει υπερβολικά τα άτομα, θέτοντας τελικά σε κίνδυνο τόσο την ισότητα όσο και τη βιωσιμότητα.

«Η οικονομική και ανθρώπινη βιωσιμότητα του συστήματος είναι αμφισβητήσιμη.»

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Ο Συνεργατικός Κοινοτικός Μέντορας λειτουργεί μέσα σε ένα μοντέλο φροντίδας που καθοδηγείται από την κοινότητα, την ενσυναίσθηση και τη συλλογική ευθύνη. Οι επαγγελματικοί ρόλοι επικεντρώνονται στη διευκόλυνση, την καθοδήγηση και την ενδυνάμωση τοπικών δικτύων, αντί στην άμεση και αποκλειστική παροχή υπηρεσιών. Η τεχνολογία λειτουργεί διακριτικά στο παρασκήνιο, υποστηρίζοντας τον συντονισμό και τη σύνδεση χωρίς να παρεμβαίνει επιβλητικά, ενισχύοντας την ανθρώπινη κρίση αντί να την αντικαθιστά. Το σύστημα δίνει προτεραιότητα σε μια ολιστική και

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ανθρωποκεντρική προσέγγιση φροντίδας, ενσωματώνοντας τη συνεργασία, την εμπιστοσύνη και την κοινωνική συμμετοχή στην καθημερινή πρακτική. Οι δεξιότητες και η επαγγελματική ταυτότητα προσανατολίζονται προς την ενδυνάμωση ανθεκτικών και αλληλεξαρτώμενων κοινοτήτων, αντί προς τη βελτιστοποίηση διαδικασιών ή την επιβολή κανόνων και ελέγχου.

Για να λειτουργήσει επιτυχώς αυτό το μοντέλο απαιτείται μια λεπτή ισορροπία, καθώς τόσο οι ευκαιρίες όσο και οι κίνδυνοι της Συλλογικής Φροντίδας συνδέονται άμεσα με τη συνοχή της κοινότητας, την επαγγελματική κρίση και τη συστημική ισότητα. Η υλοποίηση αυτού του μέλλοντος προϋποθέτει προσεκτική διαχείριση κοινωνικών, ηθικών και συστημικών δυναμικών, ώστε η φροντίδα να παραμένει συμπεριληπτική, βιώσιμη και ουσιαστικά ανθρωποκεντρική.

ΜΕΤΑΓΡΑΦΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΠΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Μέσα από τα μάτια του Ιβάν

https://muzus.nl/projecten/actiz-shared-care-introduction/

Είναι νωρίς το πρωί και η αυλή αρχίζει ήδη να ζωντανεύει όταν βγαίνω έξω. Τρεις κάτοικοι μαζεύουν λαχανικά από τα υπερυψωμένα παρτέρια – προϊόντα που αργότερα θα χρησιμοποιηθούν για το μεσημεριανό γεύμα. Ένας γείτονας τοποθετεί κούπες για τσάι. Στον πίνακα της κοινότητας, ο ρυθμός της ημέρας είναι ήδη ορατός: υποστήριξη στην προετοιμασία γευμάτων, ένας περίπατος συντροφικότητας, ψηφιακή καθοδήγηση για έναν ηλικιωμένο κάτοικο, ένα συναισθηματικό «check-in» αργότερα το απόγευμα.

Πριν ξεκινήσει πραγματικά η ημέρα, πάντα σταματώ για λίγο. Είναι η στιγμή που το νιώθω πιο καθαρά: εδώ, η φροντίδα δεν είναι κάτι ξεχωριστό από την καθημερινή ζωή. Ζει μέσα στους χώρους ανάμεσά μας.

Έλα μαζί μου. Μπες για λίγο μέσα σε αυτόν τον κόσμο. Αυτός είναι ο δικός μου κόσμος.

Με λένε Ιβάν και εργάζομαι ως Συνεργατικός Κοινοτικός Μέντορας. Το 2040, η φροντίδα δεν επικεντρώνεται πια σε ένα ίδρυμα ούτε βασίζεται αποκλειστικά στους επαγγελματίες. Κυκλοφορεί μέσα στις γειτονιές, τις οικογένειες, τους εθελοντές και τα τοπικά δίκτυα. Ο δικός μου ρόλος είναι να βοηθώ αυτή τη ροή να παραμένει ανθρώπινη, συνδεδεμένη και δίκαιη.

Καθοδηγώ τους ανθρώπους μέσα στη διαδρομή της φροντίδας, αλλά κάνω και κάτι ευρύτερο από αυτό. Φέρνω τους ανθρώπους κοντά. Βοηθώ να μεταφράζονται οι ανάγκες σε συλλογική δράση. Υποστηρίζω κύκλους διαλόγου, συνδέω ευάλωτους κατοίκους με την κατάλληλη υποστήριξη και φροντίζω ώστε οι ευθύνες της φροντίδας να μη χάνονται μέσα στη σύγχυση ή τη σιωπή. Η τεχνολογία μάς βοηθά, αλλά διακριτικά. Μια πλατφόρμα μπορεί να συντονίσει καθήκοντα ή να επισημάνει ότι κάποιος αρχίζει να αποσύρεται κοινωνικά, όμως δεν πρέπει ποτέ να αντικαθιστά την εμπιστοσύνη, την ανθρώπινη παρουσία ή την επαγγελματική κρίση.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Αυτό που εκτιμώ περισσότερο σε αυτή τη δουλειά είναι το πόσο ανθρώπινη μοιάζει. Η φροντίδα μπορεί να διαμορφώνεται γύρω από πραγματικές ζωές και όχι μόνο γύρω από συστήματα. Οι άνθρωποι εδώ δεν είναι απλώς αποδέκτες υποστήριξης – είναι μέρος της. Υπάρχει κάτι βαθιά ουσιαστικό σε αυτό. Όταν λειτουργεί καλά, η φροντίδα μοιάζει πιο ελαφριά, γιατί μεταφέρεται συλλογικά.

Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά. Η συλλογική ευθύνη μπορεί εύκολα να μετατραπεί σε κρυφή πίεση. Η γραμμή ανάμεσα στην αλληλεγγύη και την υποχρέωση συχνά θολώνει. Οι οικογένειες, οι εθελοντές και οι επαγγελματίες δεν συμφωνούν πάντοτε μεταξύ τους, ενώ ορισμένες κοινότητες διαθέτουν πολύ περισσότερους πόρους από άλλες. Εκείνες τις ημέρες, η δουλειά μου γίνεται μια πράξη ισορροπίας: να προστατεύω την ανοιχτότητα χωρίς να χάνονται τα όρια και να προστατεύω την κοινότητα χωρίς να χάνεται η ισότητα.

Ναι λοιπόν, εργάζομαι με δίκτυα, συζητήσεις και διακριτικά ψηφιακά εργαλεία. Όμως αυτό που πραγματικά φροντίζω είναι κάτι λιγότερο ορατό: η εύθραυστη εμπιστοσύνη που επιτρέπει στους ανθρώπους να στηρίζονται ο ένας στον άλλον.

Και τελικά, αυτό είναι που έχει μεγαλύτερη σημασία για μένα. Όχι μόνο να μοιράζεται η φροντίδα, αλλά μέσα από αυτό το μοίρασμα οι άνθρωποι να συνεχίζουν να αισθάνονται ασφαλείς, πολύτιμοι και ότι κάποιος τους κρατά και τους στηρίζει.

Συλλογική φροντίδα – έμφαση στις δεξιότητες

https://muzus.nl/projecten/actiz-shared-care-skills/

Αυτό που μου δίνει ελπίδα στην Κοινή φροντίδα είναι το πόσα πράγματα γίνονται δυνατά όταν η φροντίδα αντιμετωπίζεται ως κάτι που χτίζουμε μαζί.

Με την πάροδο του χρόνου, έμαθα πώς να φέρνω τους ανθρώπους στην ίδια συζήτηση. Ξέρω πώς να ακούω αυτό που δεν λέγεται, πώς να συνδέω έναν γείτονα, έναν εθελοντή, ένα μέλος της οικογένειας και έναν επαγγελματία γύρω από μια πραγματική ανάγκη, και πώς να διατηρώ αυτό το δίκτυο σταθερό όταν η ζωή γίνεται περίπλοκη. Χρησιμοποιώ ψηφιακά εργαλεία, ναι, αλλά διακριτικά, για να συντονίζω την υποστήριξη, να προστατεύω την ιδιωτικότητα και να εντοπίζω τα πρώιμα σημάδια ότι κάποιος μπορεί να αποσύρεται.

Όταν αυτό λειτουργεί καλά, η φροντίδα γίνεται πιο ελαφριά. Όχι μικρότερη, όχι ευκολότερη, αλλά πιο συμμετοχική. Οι ανάγκες των ανθρώπων εντοπίζονται νωρίτερα, η υποστήριξη γίνεται πιο προσωπική και οι κοινότητες γίνονται πιο δυνατές γύρω από όσους τις χρειάζονται.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Εκεί βλέπω την ευκαιρία: στις δεξιότητες της διευκόλυνσης, της οικοδόμησης εμπιστοσύνης και της ορθής κρίσης – και στις δεξιότητες που μετατρέπουν την αλληλεγγύη σε κάτι πρακτικό, βιώσιμο και βαθιά ανθρώπινο.

Συλλογική φροντίδα – σύγκριση μεταξύ προσώπων

https://muzus.nl/projecten/actiz-shared-care-cross-scenario/

Αυτό που κάνει τον κόσμο μου διαφορετικό από τα άλλα μέλλοντα είναι το εξής: εδώ, η φροντίδα δεν συγκεντρώνεται σε ιδρύματα ούτε καθοδηγείται από συστήματα. Ζει στη γειτονιά, ανάμεσα στους ανθρώπους, σε σχέσεις που μοιράζονται και διατηρούνται από κοινού.

Σε άλλα σενάρια, η φροντίδα διαμορφώνεται σε μεγαλύτερο βαθμό από πρωτόκολλα, επαγγελματικό έλεγχο ή τεχνολογία. Στον κόσμο μου, το πραγματικό θεμέλιο είναι η κοινότητα. Ο ρόλος μου είναι να διατηρώ αυτή την κοινότητα συνδεδεμένη, δίκαιη και ανταποκρινόμενη.

Αυτό σημαίνει ότι αυτό το μέλλον χρειάζεται κάτι πολύ συγκεκριμένο: διευκόλυνση, διαπολιτισμική κατανόηση, καθοδήγηση και κρίση για την προστασία τόσο της αλληλεγγύης όσο και των ορίων, ώστε η κοινή φροντίδα να μην μετατραπεί σε σύγχυση, πίεση ή αποκλεισμό.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΡΟΦΙΛ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Οι ακόλουθες σελίδες περιέχουν πληροφορίες για **τον Ειδικό Συμμόρφωσης και Εποπτείας Συστημάτων.** Αυτή η προσωπικότητα φροντίδας του μέλλοντος βασίζεται στο σενάριο «Θεσμική Φροντίδα»**:**

Στην θεσμοθετημένη φροντίδα**,** μια γραφειοκρατική και οικονομικά καθοδηγούμενη θεσμική λογική παραμένει βαθιά ριζωμένη**.** Το κράτος ορίζει τα πρότυπα της «καλής φροντίδας» από πάνω προς τα κάτω**,** εστιάζοντας στην ασφάλεια και την τυποποίηση για να δημιουργήσει ένα αξιόπιστο σύστημα που στοχεύει να εξασφαλίσει δικαιοσύνη και ασφάλεια για όλους**. Ω**στόσο**,** αυτή η ακαμψία αφήνει τους λήπτες υπηρεσιών με ελάχιστη αυτονομία**.** Οι εργαζόμενοι**,** που αντιμετωπίζουν υψηλό φόρτο εργασίας και βαρύ διοικητικό φορτίο**,** λαμβάνουν ελάχιστη αναγνώριση για τις προσπάθειές τους**.** Η τεχνολογία χρησιμοποιείται κυρίως για την αύξηση της αποδοτικότητας και όχι για την καινοτομία στη φροντίδα**.**

Στο παρακάτω κείμενο**,** θα σας μεταφέρουμε στο **2040.** Πώς θα μοιάζει το **2040** σύμφωνα με το σενάριο της θεσμοθετημένης φροντίδας**;** Μπορείτε επίσης να κάνετε αυτή την άσκηση εμβάθυνσης σαρώνοντας αυτόν τον κωδικό **QR** και κλείνοντας τα μάτια σας**:**

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Είναι το **2040.** Το κέντρο κοινωνικής φροντίδας φαίνεται δομημένο**,** σταθερό και οικείο σε πολλούς που βασίζονται σε προβλέψιμες ρουτίνες**.** Σαφής σήμανση**,** οργανωμένοι χώροι και ένα ψηφιακό σύστημα που διατηρεί τα πάντα σε λειτουργία στην ώρα τους**.** Σε ένα περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί από δεκαετίες ρυθμίσεων**,** η ασφάλεια και η αξιοπιστία παραμένουν στο επίκεντρο της μακροχρόνιας φροντίδας**.**

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Είστε ο Ντάνιελ, υπεύθυνος επικοινωνίας με τις οικογένειες. Κάθε μέρα μεταφράζετε τις επίσημες διαδικασίες σε ζεστές, ανθρώπινες συνομιλίες. Μέσα σε αυτό το σύστημα, όπου η σαφήνεια εκτιμάται, βοηθάτε τις οικογένειες να αισθάνονται σιγουριά και να είναι ενημερωμένες.
Σήμερα γνωρίζετε τη Μάρα, της οποίας η μητέρα με αναπηρία περιμένει την επανεκτίμηση της κατάστασής της. Η διαδικασία είναι δομημένη: έλεγχοι, έντυπα, προγραμματισμένα βήματα. Εσείς, όμως, την καθοδηγείτε με ηρεμία. Το προσωπικό παρέχει λεπτομερείς εξηγήσεις και σε κάθε σταθμό υπάρχει κάποιος έτοιμος να βοηθήσει. Το σύστημα μπορεί να είναι αυστηρό, αλλά έχει σχεδιαστεί για να μην παραμελούνται άτομα, ώστε να διασφαλίζεται η δικαιοσύνη και η ασφάλεια για όλους.

…Ώρες αργότερα, μια μικρή στιγμή: μια νοσοκόμα χαρίζει ένα καθησυχαστικό χαμόγελο στη Μάρα, λέγοντας: «Σχεδόν τελειώσαμε». Η Μάρα χαλαρώνει. Παρά τους κανόνες και τις ρουτίνες, συχνά είναι αυτές οι μικρές πράξεις καλοσύνης, ενσωματωμένες στην καθημερινότητα, που κάνουν τους ανθρώπους να νιώθουν ότι έχουν υποστήριξη. Η δομή γίνεται ένα πλαίσιο για τη φροντίδα, όχι υποκατάστατο αυτής.

Καθώς η μέρα τελειώνει, περνάς μπροστά από μια αφίσα: «Ποιότητα μέσω της συνέχειας». Σταματάς. Το σύστημα δεν είναι τέλειο, αλλά η σταθερότητά του προσφέρει σε πολλές οικογένειες κάτι πολύτιμο: αξιοπιστία. Και μέσα σε αυτή τη δομή, εσύ και οι συνάδελφοί σου συνεχίζετε να δημιουργείτε μικρές ανθρώπινες στιγμές που κάνουν τη φροντίδα σε ιδρύματα να φαίνεται λίγο πιο προσωπική.

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ- Μελλοντική προσωπικότητα της θεσμοθετημένης φροντίδας

Σε αυτό το εξαιρετικά τυποποιημένο περιβάλλον φροντίδας, ο Ειδικός Συμμόρφωσης και Εποπτείας επικεντρώνεται στην ασφάλεια και την τεκμηρίωση. Αυτός ο επαγγελματίας της φροντίδας αντιμετωπίζει περιορισμούς από τη γραφειοκρατία και πίεση από το σύστημα. Η ταυτότητά του καθορίζεται από την αφοσίωση στο καθήκον και τη σταθερότητα.
Σε αυτό το περιβάλλον όπου το σύστημα λειτουργεί με ελάχιστα λάθη, οι επαγγελματίες δεν είναι πλέον απλώς εργαζόμενοι στη φροντίδα· εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του συστήματος.

Ο τίτλος «Ειδικός Συμμόρφωσης και Εποπτείας Συστημάτων» αντικατοπτρίζει τη διπλή πραγματικότητα του ρόλου αυτού του επαγγελματία. *Η συμμόρφωση* αναφέρεται στην απαίτηση να λειτουργεί κανείς αυστηρά εντός των κανόνων, των κανονισμών και των πρωτοκόλλων που διέπουν αυτό το περιβάλλον φροντίδας. *Η εποπτεία* αναφέρεται στην ενεργή παρακολούθηση και διαχείριση των διαδικασιών φροντίδας για να διασφαλιστεί ότι τα πρότυπα αυτά τηρούνται με συνέπεια. Συνολικά, ο τίτλος περιγράφει έναν επαγγελματία του οποίου η βασική λειτουργία είναι να διασφαλίζει ότι το σύστημα που παρέχει φροντίδα παραμένει ακριβές, υπεύθυνο και εντός των καθορισμένων ορίων του.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«Σε αυτό το σενάριο, η φροντίδα μετράται με βάση τα αρχεία συμμόρφωσης, όχι με βάση τις προσωπικές σχέσεις. Αν το σύστημα λέει ότι είναι ασφαλές, τότε είναι ασφαλές.»

«Κάθε ενέργεια καταγράφεται. Κάθε αναφορά είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της δομής.»

Για αυτό το προφίλ, τα δεδομένα αποτελούν ένα εργαλείο για τη διατήρηση του ελέγχου. Αυτοί οι επαγγελματίες εργάζονται με κεντρικά ταμπλό, καταγράφουν σχολαστικά κάθε ενέργεια και διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τα πρωτόκολλα. Τα σχέδια φροντίδας ακολουθούν μια σταθερή δομή που καθορίζεται από τα ψηφιακά προφίλ των πελατών. Η έμφαση δίνεται στη συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί απορρήτου και στην πρόληψη σφαλμάτων. Η καινοτομία δεν αποτελεί προτεραιότητα · η βελτιστοποίηση πραγματοποιείται αυστηρά εντός των ορίων του συστήματος. Η τεχνολογία βοηθά στην παρακολούθηση και την τεκμηρίωση, αλλά δεν συμβάλλει σε πιο εξατομικευμένη φροντίδα.

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

«Δεν υπάρχει χώρος για προσωπικές αποφάσεις. Το σύστημα έχει ήδη αποφασίσει για εμάς. Εμείς απλώς φροντίζουμε να λειτουργεί ομαλά.»

«Το σύστημα ξέρει τι είναι καλύτερο. Εμείς το εφαρμόζουμε, αλλά δεν μπορούμε να το διαμορφώσουμε.»

Σε αυτό το περιβάλλον, η αυτονομία διαμορφώνεται από τη λογική του θεσμού. Τόσο οι επαγγελματίες της φροντίδας όσο και οι λήπτες αναμένεται να προσαρμοστούν στο σύστημα, αντί το σύστημα να προσαρμοστεί σε αυτούς. Οι περισσότερες αποφάσεις περί φροντίδας λαμβάνονται από την ανώτερη διοίκηση ή από αυτοματοποιημένα συστήματα, με βάση δείκτες αποδοτικότητας και προκαθορισμένες διαδικασίες. Ενώ η προσωπική επιλογή αναγνωρίζεται θεωρητικά, στην πράξη συχνά παρακάμπτεται από αυτό που το σύστημα θεωρεί βέλτιστο. Η επαγγελματική ευθύνη έγκειται στη διασφάλιση της συνέπειας και της τήρησης των κανόνων, αφήνοντας ελάχιστο περιθώριο για προσωπική κρίση. Για τον Ειδικό Συμμόρφωσης και Εποπτείας, η αυτονομία αποτελεί μια ελεγχόμενη εξαίρεση εντός του συστήματος. Η ασφάλεια και η απουσία περιστατικών έχουν προτεραιότητα έναντι της προσωπικής αυτονομίας.

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

«Μερικές φορές νιώθω ότι ασχολούμαι περισσότερο με τη γραφειοκρατία παρά με τη φροντίδα. Οι πελάτες δεν είναι αριθμοί, αλλά το σύστημα τους αντιμετωπίζει ως τέτοιους.»

«Δεν έχουμε χρόνο για συναισθηματική σύνδεση. Είμαστε πολύ απασχολημένοι με το να βεβαιωθούμε ότι όλα είναι σύμφωνα με τους κανόνες.»

Η ενσυναίσθηση υπάρχει σε αυτό το σενάριο, αλλά σπάνια της δίνεται χώρος να αναπτυχθεί. Οι επαγγελματίες της φροντίδας μπορεί να αισθάνονται ειλικρινά συμπόνια για τους αποδέκτες της

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

φροντίδας, όμως η άκαμπτη δομή του συστήματος περιορίζει την ικανότητά τους να ενεργούν με βάση αυτά τα συναισθήματα. Οι αλληλεπιδράσεις με τους λήπτες είναι συναλλακτικές, επικεντρωμένες στην ολοκλήρωση εργασιών, στη γραφειοκρατία, στην τήρηση προτύπων και στόχων. Όπου η ενσυναίσθηση εμφανίζεται, τείνει να εκδηλώνεται σε σύντομες, ανεπίσημες αλληλεπιδράσεις (μικρές πράξεις καλοσύνης) παρά στον σχεδιασμό των διαδικασιών φροντίδας.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

«Σε αυτό το σύστημα, οι δεξιότητες περιορίζονται στη συμμόρφωση. Αν δεν υπάρχει στο «εγχειρίδιο», δεν υπάρχει.»

Στο σενάριο της θεσμοθετημένης φροντίδας, οι επαγγελματίες βασίζονται σε ένα δομημένο συνδυασμό σκληρών και ήπιων δεξιοτήτων, προσαρμοσμένων ώστε να λειτουργούν αποτελεσματικά σε ένα περιβάλλον που δίνει προτεραιότητα στο σύστημα.

Όσον αφορά τις σκληρές – τεχνικές δεξιότητες, οι επαγγελματίες της φροντίδας πρέπει να κατέχουν ψηφιακά εργαλεία και πλατφόρμες για τεκμηρίωση, παρακολούθηση και συμμόρφωση. Πρέπει να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα δεδομένα, να κατανοούν τη σημασία τους, να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα, να συνθέτουν πληροφορίες και να πραγματοποιούν μοντελοποίηση καταστάσεων εντός των ορίων των κανονισμών περί απορρήτου και ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της ΑΠΠΔ. Η αυστηρή γνώση των ελέγχων είναι επίσης απαραίτητη.
Επιπλέον, οι επαγγελματίες της φροντίδας πρέπει να χειρίζονται συστήματα φροντίδας που υποστηρίζονται από τεχνητή νοημοσύνη, καθιστώντας τον έλεγχο αλγορίθμων (την εξέταση αυτοματοποιημένων συστημάτων για σφάλματα ή μεροληψία) και την ψηφιακή αναφορά βασικά στοιχεία των καθημερινών τους καθηκόντων. Πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η αλγοριθμική ηθική, ιδίως για ρόλους όπως ο Υπεύθυνος Αλγοριθμικής Ηθικής, ο οποίος εποπτεύει τη δικαιοσύνη στα συστήματα αξιολόγησης που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη. Απαιτούνται ισχυρές δεξιότητες οργάνωσης, σχεδιασμού και διαχείρισης διαδικασιών για την τήρηση των διαδικασιών που αναμένεται από τους επαγγελματίες της φροντίδας. Μαζί με την τεκμηρίωση και τη διοικητική ακρίβεια, ένα σημαντικό μέρος του χρόνου τους αφιερώνεται στην καταγραφή αρχείων συμμόρφωσης για την κάλυψη των απαιτήσεων ελέγχου.

Επιπλέον, θα πρέπει να διαθέτουν γνώσεις σχετικά με τη νομοθεσία, τους μηχανισμούς χρηματοδότησης, τα πλαίσια επιθεώρησης, τα νόμιμα οικογενειακά καθήκοντα και τις δομές εξουσίας, συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων του εθνικού συστήματος υγείας και του Νόμου περί Κοινωνικών Υπηρεσιών. Αυτές οι γνώσεις επιτρέπουν στους επαγγελματίες να καθοδηγούν αποτελεσματικά τους πελάτες εντός των νομικών και θεσμικών πλαισίων.

Οι δεξιότητες επικοινωνίας είναι σημαντικές, αλλά διαμορφώνονται από το θεσμικό πλαίσιο. Οι επαγγελματίες φροντίδας χρειάζονται ισχυρές δεξιότητες διαχείρισης χρόνου και άγχους για να αντιμετωπίσουν το υψηλό φόρτο εργασίας και τη χρόνια έλλειψη προσωπικού. Η ομαδική εργασία επικεντρώνεται κυρίως στον συντονισμό της αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών, ενώ η προσαρμοστικότητα είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με αυστηρά πρωτόκολλα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι επαγγελματίες της φροντίδας χρειάζονται επίσης δεξιότητες επικοινωνίας και επίλυσης συγκρούσεων για να διαχειρίζονται τις πολύπλοκες δυναμικές της ομάδας και τις αλληλεπιδράσεις με τους πελάτες. Για παράδειγμα, πρέπει να είναι σε θέση να εξηγούν πολύπλοκες διαδικασίες στις οικογένειες με απλά λόγια, ώστε να εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα. Για να αντιμετωπίσουν τη δυσαρέσκεια των οικογενειών και να διαχειριστούν τις εντάσεις μεταξύ συναδέλφων, οικογενειών και γραφειοκρατικών επιθεωρητών, ορισμένοι επαγγελματίες της φροντίδας χρειάζονται δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων και διαμεσολάβησης.

Κατά συνέπεια, αρκετές δεξιότητες χάνουν την σημασία τους: η σχεσιακή φροντίδα, η συναισθηματική εμπλοκή και η δημιουργική σκέψη, καθώς και η ικανότητα να ενεργούν ανεξάρτητα ή να εξατομικεύουν τη φροντίδα, περιθωριοποιούνται όλο και περισσότερο.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Διαχείριση χρόνου και άγχους
- Επικοινωνία και επίλυση συγκρούσεων
- Προσαρμοστικότητα σε αυστηρά πρωτόκολλα
- Διοικητική μετάφραση
- Ενσυναίσθηση σε μικρές αλληλεπιδράσεις
- Συντονισμός ομάδας με στόχο την αποδοτικότητα

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Διαχείριση δεδομένων και συμμόρφωση με τους κανόνες προστασίας προσωπικών δεδομένων
- Άριστη γνώση ψηφιακών εργαλείων
- Ψηφιακή αναφορά και τεκμηρίωση
- Παρακολούθηση φροντίδας με τη βοήθεια τεχνητής νοημοσύνης
- Έλεγχος αλγορίθμων

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΧΑΝΟΥΝ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

- Σχέσεις φροντίδας
- Συναισθηματική υποστήριξη και αλληλεπίδραση
- Συναισθηματική εμπλοκή
- Δημιουργική σκέψη και επίλυση προβλημάτων
- Αυτονομία στην παροχή φροντίδας
- Εξατομικευμένες λύσεις φροντίδας

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

1. Αποτελεσματική και απλοποιημένη παροχή φροντίδας

Το σύστημα θεσμοθετημένης φροντίδας λειτουργεί άψογα με ελάχιστα λάθη. Τα ψηφιακά συστήματα (για παρακολούθηση, αναφορά και λήψη αποφάσεων) ενσωματώνονται ομαλά και η αναφορά συμμόρφωσης είναι αυτοματοποιημένη. Αυτό επιτρέπει την προβλέψιμη φροντίδα, περισσότερο χρόνο για ανθρώπινες σχέσεις και γρήγορες απαντήσεις για κάθε λήπτη. Αυτό το αποτέλεσμα βασίζεται στην άριστη γνώση των ψηφιακών εργαλείων, στις δεξιότητες διαχείρισης διαδικασιών και στη διοικητική ακρίβεια, επιτρέποντας στους επαγγελματίες να πληρούν τις απαιτήσεις συμμόρφωσης χωρίς να θυσιάζουν χρόνο για άμεση αλληλεπίδραση με τον λήπτη.

2. Υψηλή ικανοποίηση και διατήρηση του προσωπικού

Το θεσμοθετημένο μοντέλο προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες, οδηγώντας σε καλύτερες συνθήκες εργασίας και ισορροπημένο φόρτο εργασίας. Τα προγράμματα κατάρτισης είναι σαφή και διαθέτουν επαρκείς πόρους, ενώ τα ποσοστά διατήρησης του προσωπικού βελτιώνονται χάρη στις σαφείς διαδικασίες και εργασίες, το μειωμένο άγχος και την μεγαλύτερη επαγγελματική αναγνώριση. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτούνται ισχυρές δεξιότητες διαχείρισης του χρόνου και του άγχους, καθώς και σαφείς δομές επικοινωνίας, που επιτρέπουν στους επαγγελματίες να διαχειρίζονται υψηλούς φόρτους εργασίας χωρίς να θυσιάζουν την ευημερία ή την απόδοσή τους.

3. Αρμονική συμμόρφωση και ηθική εποπτεία

Ο ρόλος του Ειδικού Συμμόρφωσης & Εποπτείας μετατοπίζεται προς μια προληπτική προσέγγιση, με το προσωπικό να παρεμβαίνει για την πρόληψη προβλημάτων πριν αυτά προκύψουν. Σαφείς ηθικές κατευθυντήριες γραμμές εξασφαλίζουν τη δίκαιη μεταχείριση των πελατών, ενώ η τεχνολογία υποστηρίζει, αντί να αντικαθιστά, την ανθρώπινη εποπτεία. Αυτό εξαρτάται από τις ικανότητες ελέγχου αλγορίθμων και τις δεξιότητες ηθικής συλλογιστικής, διασφαλίζοντας ότι οι επαγγελματίες μπορούν να εντοπίζουν συστημικούς κινδύνους πριν αυτοί επηρεάσουν την ποιότητα της φροντίδας ή την ασφάλεια των ληπτών.

ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1. Άκαμπτη, γραφειοκρατική υπερφόρτωση

Το σύστημα γίνεται ακόμη πιο άκαμπτο και διοικητικά επαχθές. Το προσωπικό αφιερώνει το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου του σε γραφειοκρατικές διαδικασίες συμμόρφωσης, γεγονός που αυξάνει τον φόρτο εργασίας, αφήνοντας ελάχιστο χρόνο για εξατομικευμένη φροντίδα. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε χρόνιο στρες. Η αυτονομία μπορεί να μειωθεί περαιτέρω καθώς η φροντίδα γίνεται καθαρά συναλλακτική. Ο κίνδυνος αυτός επιτείνεται όταν οι δεξιότητες προσαρμοστικότητας και επίλυσης συγκρούσεων είναι ανεπαρκώς ανεπτυγμένες, αφήνοντας τους επαγγελματίες χωρίς τα εργαλεία να αντιδράσουν εποικοδομητικά ή να υποστηρίξουν πιο ανθρώπινες συνθήκες εργασίας.

2. Ο έλεγχος της τεχνολογίας σε βάρος της φροντίδας

Το σύστημα φροντίδας που βασίζεται στην Τεχνητή Νοημοσύνη γίνεται ο κυρίαρχος υπεύθυνος λήψης αποφάσεων. Τυποποιεί τη φροντίδα και οι ένοικοι αντιμετωπίζονται ως σημεία δεδομένων. Οι επαγγελματίες της ανθρώπινης φροντίδας περιορίζονται σε ρόλους

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

παρακολούθησης και συντήρησης. Για να αποφευχθεί αυτό, απαιτούνται επαγγελματίες με ισχυρές δεξιότητες αλγοριθμικής ηθικής και την ικανότητα να ερμηνεύουν κριτικά τα αποτελέσματα του συστήματος, αντί να αποδέχονται αυτοματοποιημένες αποφάσεις χωρίς έλεγχο.

3. Ηθικά τυφλά σημεία και κίνδυνος παραμέλησης

Η έμφαση του συστήματος στην ασφάλεια και την αποδοτικότητα επισκιάζει τις συναισθηματικές ανάγκες και τις προσωπικές προτιμήσεις των πελατών. Κατά συνέπεια, τα γραφειοκρατικά εμπόδια υπονομεύουν τον Διαμεσολαβητή για τα Δικαιώματα των Κατοίκων, παρεμποδίζοντας την ικανότητά του να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές. Για να αντιμετωπιστεί αυτό, απαιτείται ενσυναίσθηση στις μικρές αλληλεπιδράσεις, διοικητικές δεξιότητες μετάφρασης και ηθικό θάρρος για την αναφορά ανησυχιών μέσω θεσμικών καναλιών, ακόμη και όταν το σύστημα αποθαρρύνει την απόκλιση.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Αυτό το σενάριο προσφέρει ισχυρό έλεγχο της ποιότητας, της ασφάλειας και της νομικής συμμόρφωσης. Τα λάθη μπορούν να ελαχιστοποιηθούν μέσω δομημένης παρακολούθησης, ενώ τα ψηφιακά εργαλεία επιτρέπουν τη συνεπή τεκμηρίωση και την ετοιμότητα για έλεγχο. Οι επαγγελματικές διαδρομές εστιάζουν στην υπευθυνότητα, την ακεραιότητα των δεδομένων και τον συντονισμό του συστήματος. Για τους οργανισμούς, αυτή η δομή υποστηρίζει την προβλεψιμότητα, τον έλεγχο του κόστους και την ευθυγράμμιση με τα εθνικά πρότυπα.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Η θεσμοθετημένη λογική κινδυνεύει να υπονομεύσει τις ανθρώπινες πτυχές της φροντίδας. Οι συναισθηματικές ανάγκες, η αυτονομία και οι εξατομικευμένες αλληλεπιδράσεις υποβαθμίζονται ή χάνονται εντελώς. Οι επαγγελματίες της φροντίδας ενδέχεται να βιώσουν ηθική δυσφορία όταν δεν είναι σε θέση να ενεργήσουν με ενσυναίσθηση ή ανεξαρτησία. Η εξάρτηση από αλγόριθμους και την τυποποίηση μπορεί να οδηγήσει σε άκαμπτη, ομοιόμορφη φροντίδα, ιδιαίτερα επιβλαβή για πελάτες με σύνθετες ή λεπτές ανάγκες. Η καινοτομία γίνεται δύσκολη και τα συστήματα γίνονται ανθεκτικά στην αλλαγή. Με την πάροδο του χρόνου, η αποπροσωποποίηση της φροντίδας θα μπορούσε να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη του κοινού και την ικανοποίηση των εργαζομένων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΗΣ ΘΕΣΜΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Ο Ειδικός Συμμόρφωσης και Εποπτείας ενσαρκώνει ένα μέλλον φροντίδας που χαρακτηρίζεται από έλεγχο, συνέπεια και ρύθμιση. Σε αυτό το μοντέλο, η αυτονομία είναι ελάχιστη, με τους επαγγελματίες της φροντίδας και τους πελάτες να τηρούν τυποποιημένες διαδικασίες. Τα δεδομένα και η τεχνολογία κυριαρχούν στις καθημερινές λειτουργίες, δίνοντας προτεραιότητα στην αποδοτικότητα έναντι της προσωπικής σύνδεσης. Αν και η ενσυναίσθηση και η σχεσιακή φροντίδα παραμένουν, περιορίζονται από χρονικές πιέσεις και άκαμπτες δομές. Οι απαιτούμενες δεξιότητες εστιάζουν όλο και περισσότερο στην ψηφιακή επάρκεια, την τεκμηρίωση και τη νομική συμμόρφωση, ενώ η παραδοσιακή φροντίδα και η δημιουργικότητα γίνονται λιγότερο εμφανείς.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Αν και αυτή η προσέγγιση προσφέρει λειτουργική σταθερότητα και ασφάλεια, αποκαλύπτει επίσης μια αυξανόμενη αποσύνδεση μεταξύ της απόδοσης του συστήματος και της ανθρωποκεντρικής φροντίδας. Η πρόκληση για τα συστήματα μακροχρόνιας φροντίδας θα είναι η εξισορρόπηση της διαδικαστικής αποδοτικότητας με τις αξίες της ενσυναίσθησης, της ευελιξίας και της αξιοπρέπειας.

ΜΕΤΑΓΡΑΦΕΣ ΕΙΔΙΚΟΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΓΙΑ ΕΜΠΑΘΗΤΙΚΗ ΟΠΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ:

Μέσα από τα μάτια του Ντάνιελ

https://muzus.nl/projecten/actiz-institutionalised-care-introduction/

Είναι νωρίς το πρωί και το κέντρο φροντίδας έχει ήδη ξυπνήσει όταν περνάω τις συρόμενες πόρτες του. Οι διάδρομοι είναι ήσυχοι, πεντακάθαροι, οικείοι. Οι οθόνες λάμπουν πίσω από τα γραφεία της ρεσεψιόν. Τα προγράμματα έχουν καθοριστεί. Οι αναφορές από τη νυχτερινή βάρδια περιμένουν ήδη να εξεταστούν. Κάπου στο βάθος του διαδρόμου, ένας εκτυπωτής αρχίζει να βουίζει εκτυπώνοντας μια άλλη σειρά εντύπων.

Πριν ξεκινήσει πλήρως η μέρα, πάντα παίρνω μια ανάσα. Γιατί σε ένα μέρος όπως αυτό, όπου τα πάντα είναι οργανωμένα γύρω από την ασφάλεια, το χρονοδιάγραμμα και τη διαδικασία, είναι εύκολο να ξεχάσεις ότι πίσω από κάθε έντυπο, κάθε αρχείο καταγραφής, κάθε προγραμματισμένο βήμα, υπάρχει ένας άνθρωπος.

Ελάτε μαζί μου. Ελάτε μέσα για μια στιγμή. Αυτός είναι ο κόσμος μου.

Ονομάζομαι Ντάνιελ και εργάζομαι ως Ειδικός Συμμόρφωσης και Εποπτείας. Το 2040, η δουλειά μου είναι να βοηθάω αυτό το σύστημα φροντίδας να λειτουργεί όπως πρέπει: με ασφάλεια, συνέπεια και σύμφωνα με τους κανόνες που το συγκρατούν. Παρακολουθώ τις διαδικασίες, ελέγχω την τεκμηρίωση, παρακολουθώ αν τηρούνται τα πρότυπα και διασφαλίζω ότι η φροντίδα παραμένει αξιόπιστη για τους ανθρώπους που εξαρτώνται από αυτήν.

Υπάρχει κάτι που εκτιμώ βαθιά σε αυτό. Η δομή μπορεί να προσφέρει σιγουριά. Όταν το σύστημα λειτουργεί καλά, οι άνθρωποι ξέρουν τι να περιμένουν. Οι οικογένειες αισθάνονται ενημερωμένες. Οι κίνδυνοι μειώνονται. Κανείς δεν πρέπει να μένει στο περιθώριο. Σε έναν κόσμο όπου τόσα πολλά φαίνονται αβέβαια, καταλαβαίνω την άνεση που προσφέρει η συνέχεια.

Αλλά υπάρχει και η άλλη πλευρά. Μερικές μέρες, νιώθω πόσο εύκολα η φροντίδα μπορεί να γίνει διαδικαστική. Τόσο μεγάλο μέρος της προσοχής μου πηγαίνει στη συμμόρφωση, στην αναφορά και στο να κρατώ τα πάντα ευθυγραμμισμένα, που μένει ελάχιστος χώρος για προσωπική κρίση. Το σύστημα προστατεύει τους ανθρώπους, ναι, αλλά μπορεί επίσης να δημιουργήσει απόσταση. Μια συζήτηση γίνεται μια καταγραφή. Μια ανησυχία γίνεται ένα έντυπο. Η συμπόνια επιβιώνει, αλλά συχνά σε μικρές χειρονομίες: μια ήρεμη εξήγηση, μια υπομονετική παύση, ένα καθησυχαστικό χαμόγελο στη μέση μιας δομημένης διαδικασίας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Έτσι, η δουλειά μου είναι μια πράξη ισορροπίας. Βοηθάω να κρατηθεί το σύστημα ενωμένο, ενώ προσπαθώ σιωπηλά να προστατεύσω τις ανθρώπινες στιγμές μέσα σε αυτό.

Τελικά, αυτό είναι που έχει μεγαλύτερη σημασία για μένα. Όχι μόνο ότι η φροντίδα είναι αξιόπιστη, αλλά ότι μέσα σε όλη αυτή τη δομή, οι άνθρωποι εξακολουθούν να αισθάνονται ότι έχουν υποστήριξη.

Θεσμοθετημένη φροντίδα – έμφαση στις δεξιότητες

https://muzus.nl/projecten/actiz-institutionalised-care-skills/

Αυτό που μου δίνει ελπίδα στη θεσμοθετημένη φροντίδα δεν είναι μόνο η ίδια η δομή, αλλά αυτό που έχουμε μάθει να κάνουμε μέσα σε αυτήν.

Με τα χρόνια, έχω γίνει κάποιος που μπορεί να διαβάσει ένα σύστημα προσεκτικά. Ξέρω πώς να παρατηρώ πότε κάτι δεν πάει καλά, πώς να ακολουθήσω το νήμα από μια αναφορά σε έναν πραγματικό κίνδυνο και πώς να παρέμβω πριν ένα μικρό πρόβλημα γίνει σοβαρό. Δουλεύω με δεδομένα, τεκμηρίωση και ψηφιακά εργαλεία κάθε μέρα, αλλά πάντα με έναν στόχο στο μυαλό: να διατηρώ τη φροντίδα ασφαλή, σταθερή και αξιόπιστη.

Και όταν αυτό το σύστημα λειτουργεί καλά, αυτό έχει πραγματικά σημασία. Σημαίνει λιγότερα λάθη. Πιο σαφείς διαδικασίες. Ταχύτερες απαντήσεις. Οι οικογένειες καταλαβαίνουν πού βρίσκονται και οι συνάδελφοι γνωρίζουν τι αναμένεται από αυτούς. Αυτού του είδους η συνέπεια μπορεί να δημιουργήσει πραγματική εμπιστοσύνη.

Εκτιμώ επίσης την πιο ανθρώπινη πλευρά του ρόλου. Το να μπορώ να εξηγώ τις διαδικασίες με ηρεμία. Να χαλαρώνω την ένταση όταν αυξάνεται η απογοήτευση. Να μετατρέπω μια άκαμπτη διαδικασία σε κάτι που οι άνθρωποι μπορούν πραγματικά να ακολουθήσουν. Αυτές είναι επίσης δεξιότητες, και κάνουν ένα επίσημο σύστημα να φαίνεται πιο υποστηρικτικό.

Έτσι, όταν σκέφτομαι την ευκαιρία, σκέφτομαι αυτό: ένα σύστημα που δεν είναι χαοτικό, δεν είναι αυθαίρετο, αλλά αξιόπιστο – και επαγγελματίες που ξέρουν πώς να κάνουν αυτή την αξιοπιστία να λειτουργεί προς όφελος των ανθρώπων.

Θεσμοθετημένη φροντίδα – σύγκριση διαφορετικών προσωπικοτήτων

https://muzus.nl/projecten/actiz-institutionalised-care-cross-scenario/

Αυτό που κάνει τον κόσμο μου διαφορετικό από τα άλλα μέλλοντα είναι το εξής: εδώ, η φροντίδα εξαρτάται λιγότερο από τον αυτοσχεδιασμό και περισσότερο από την ακρίβεια.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Σε άλλα σενάρια, ζητείται από τους επαγγελματίες να δημιουργήσουν, να προσαρμοστούν ή να αμφισβητήσουν. Στον κόσμο μου, πρέπει να εργάζομαι με ακρίβεια μέσα σε μια δομή. Αυτό σημαίνει να γνωρίζω τις διαδικασίες από μέσα προς τα έξω, να τεκμηριώνω με σαφήνεια, να ακολουθώ πρωτόκολλα, να διαχειρίζομαι την πίεση και να μεταφράζω πολύπλοκους κανόνες σε κάτι που οι οικογένειες και οι συνάδελφοι μπορούν πραγματικά να κατανοήσουν.

Έτσι, αυτό που χρειάζεται περισσότερο αυτό το μέλλον δεν είναι ριζοσπαστική αυτονομία, αλλά άνθρωποι που μπορούν να διατηρούν τα συστήματα σταθερά, να επικοινωνούν με ηρεμία, να εντοπίζουν έγκαιρα τους κινδύνους και να προστατεύουν τη δικαιοσύνη μέσω της συνέπειας. Και σε ένα περιβάλλον όπως αυτό, οι μικρές στιγμές ανθρώπινης προσοχής έχουν μεγάλη σημασία, επειδή δεν είναι ενσωματωμένες στο σύστημα και πρέπει να δημιουργηθούν από τον επαγγελματία.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΡΟΦΙΛ ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Οι ακόλουθες σελίδες περιέχουν πληροφορίες για **τον Διαχειριστή Υπερ-Αποδοτικών Συστημάτων Φροντίδας.** Αυτή η μελλοντική προσωπικότητα φροντίδας βασίζεται στο σενάριο «Τεχνοκρατική Φροντίδα»:

Η τεχνολογία και η λογική της αγοράς καθοδηγούν το σύστημα φροντίδας. Η Τεχνητή Νοημοσύνη και τα ρομπότ αντικαθιστούν σε μεγάλο βαθμό την ανθρώπινη φροντίδα, με την αποδοτικότητα και τη μείωση του κόστους ως κύριες αξίες. Η φροντίδα καθοδηγείται σε μεγάλο βαθμό από πρωτόκολλα, και η εξατομικευμένη προσοχή είναι διαθέσιμη μόνο σε όσους μπορούν να την αντέξουν οικονομικά. Οι νέοι ρόλοι εστιάζουν κυρίως στη διαχείριση δεδομένων και στην τεχνολογική διοίκηση, ενώ η ανθρώπινη εγγύτητα περιθωριοποιείται.

Στο παρακάτω κείμενο, θα σας μεταφέρουμε στο 2040. Πώς θα μοιάζει το 2040 σύμφωνα με το σενάριο της Τεχνοκρατικής Φροντίδας; Μπορείτε επίσης να κάνετε αυτή την άσκηση εμβάθυνσης σαρώνοντας αυτόν τον κωδικό QR και κλείνοντας τα μάτια σας:

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Είναι το έτος 2040. Η τεχνολογία διαμορφώνει τα περισσότερα μέρη της καθημερινής ζωής, ειδικά την κοινωνική φροντίδα. Τα συστήματα λειτουργούν αθόρυβα στο παρασκήνιο, αναλύοντας, προσαρμόζοντας, προβλέποντας. Για πολλούς ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων των νεότερων γενεών, είναι ένα φυσιολογικό μέρος του να αισθάνεσαι ότι έχεις υποστήριξη.

Είσαι ο Σαμ, 23 ετών, ένας φοιτητής που προσπαθεί να συνδυάσει τις σπουδές, τη μερική απασχόληση και μια χρόνια πάθηση που μερικές φορές σου στερεί την ενέργεια. Η εφαρμογή Care

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Hub είναι η πρώτη που σε καλωσορίζει το πρωί, παρακολουθώντας τον ύπνο, τα επίπεδα άγχους και τις υπενθυμίσεις σου. Δεν είναι τέλεια, αλλά σε βοηθά να παραμείνεις στη ζωή.
Σήμερα η εφαρμογή σου παρατηρεί ότι δεν έχεις καταγράψει τα γεύματά σου ή την ενυδάτωσή σου. Σου προτείνει ευγενικά ένα διάλειμμα και προσαρμόζει το πρόγραμμα της ημέρας σου. Εκτιμάς το γεγονός ότι σε κρατάει σε καλό δρόμο, ακόμα και όταν η ζωή γίνεται πολύ πολυάσχολη. Ωστόσο, θα ήθελες αυτές οι ενημερώσεις να φαίνονται λιγότερο αυτοματοποιημένες, περισσότερο σαν κάποιος να ρωτάει επειδή νοιάζεται, όχι επειδή το σύστημα παρατήρησε ένα μοτίβο.

Αργότερα, ενώ μελετάς, εμφανίζεται μια ειδοποίηση: τα επίπεδα άγχους σου αυξάνονται. Το σύστημα σε συνδέει με μια σύμβουλο φροντίδας για μια γρήγορη κλήση. Η ήρεμη φωνή της διαπερνά τον θόρυβο των προθεσμιών και των προσδοκιών. «Δεν χρειάζεται να κάνεις τα πάντα τέλεια», λέει. Ο συνδυασμός της τεχνολογικής αποτελεσματικότητας και της ανθρώπινης καθησύχασης σε κάνει να νιώθεις απροσδόκητα σταθερός.

Καθώς η μέρα τελειώνει, τα φώτα του δωματίου σου χαμηλώνουν αυτόματα. Οι συσκευές σου συγχρονίζουν μια σύνοψη της ευεξίας σου. Η τεχνολογία διατηρεί τη ζωή σου οργανωμένη, χρήσιμη, αξιόπιστη. Σου προσφέρει ηρεμία. Ωστόσο, αναρωτιέσαι: πώς θα ήταν η φροντίδα αν η ακρίβεια και η ανθρωπιά ήταν πάντα συνεργάτες; Τι είδους υποστήριξη θα βοηθούσε όχι μόνο το σώμα σου… αλλά και την αίσθηση του ανήκειν;

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ - Το μελλοντικό πρόσωπο της τεχνοκρατικής φροντίδας

Ένας επαγγελματίας φροντίδας που βασίζεται στα δεδομένα, με την ικανότητα να ενσωματώνει ψηφιακά εργαλεία στις ροές εργασίας των ιδρυμάτων. Ο ρόλος είναι στρατηγικός και επικεντρώνεται στον συντονισμό, διασφαλίζοντας ότι τα συστήματα παραμένουν υπό έλεγχο, ενώ ταυτόχρονα αντιμετωπίζονται οι ανθρώπινες ανάγκες. Διατηρεί την αποδοτικότητα, τη συμμόρφωση και την αποτελεσματική λειτουργία σε σύνθετους οργανισμούς.

Ο τίτλος «Διαχειριστής Υπεραποδοτικών Συστημάτων Φροντίδας » αντανακλά μια διπλή αποστολή: *η «Φροντίδα»* υποδηλώνει ότι η εργασία είναι πάντα προσανατολισμένη προς τα ανθρώπινα αποτελέσματα, είτε πρόκειται για την προστασία των δεδομένων των πελατών, την υποστήριξη του προσωπικού φροντίδας, είτε για τη διασφάλιση ότι τα ψηφιακά εργαλεία εξυπηρετούν πραγματικά τους ανθρώπους για τους οποίους έχουν σχεδιαστεί. *Η «Συμμόρφωση»* αντανακλά τη στρατηγική και κανονιστική διάσταση. Διατηρεί την εποπτεία, τηρεί τα πρότυπα και διασφαλίζει ότι τα συστήματα, οι διαδικασίες και οι φορείς λειτουργούν εντός των συμφωνημένων πλαισίων. Ο ρόλος αυτός βρίσκεται στο σταυροδρόμι της πληροφορικής, της πολιτικής και της πρακτικής της υγειονομικής περίθαλψης, μεταφράζοντας, παρακολουθώντας και συντονίζοντας την ανάπτυξη δεδομένων, συστημάτων και διαδικασιών.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

«Οι σαφείς, καλά καθορισμένοι ρόλοι είναι σημαντικοί: η εξέταση των δεδομένων μπορεί να δημιουργήσει περισσότερη εργασία και ευθύνη, οπότε είναι σημαντικό οι φροντιστές να μπορούν να επικεντρωθούν στη δουλειά τους.»

«Αν δεν έχει εισαχθεί στο σύστημα, δεν υπάρχει.»

Ο Διαχειριστής Υπεραποδοτικών Συστημάτων Φροντίδας έχει εκπαιδευτεί στη χρήση δεδομένων, κατανοώντας την αποτελεσματική εφαρμογή, τα οφέλη και τα μειονεκτήματά τους. Η επάρκεια στα δεδομένα αποτελεί βασική απαίτηση σε αυτό το σενάριο, καθώς όλοι οι επαγγελματίες της φροντίδας αναμένεται να κατανοούν τόσο την εφαρμογή όσο και τους κινδύνους των συστημάτων στα οποία λειτουργούν.
Αυτό το προφίλ χωρίζεται σε δύο ξεχωριστές επαγγελματικές ομάδες. Η πρώτη ομάδα αποτελείται από επαγγελματίες υγείας που επικεντρώνονται κυρίως στη φροντίδα των πελατών. Εξασφαλίζουν τη σαφή εισαγωγή δεδομένων για τη σωστή λειτουργία του συστήματος και αξιόπιστα αποτελέσματα, κατανοώντας ότι η ποιότητα των δεδομένων που εισάγονται καθορίζει άμεσα την ποιότητα των συστάσεων φροντίδας που παράγει το σύστημα. Παρέχουν φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, λειτουργώντας ως το πρόσωπο της υγειονομικής περίθαλψης και αποτρέποντας τους λήπτες από το να αισθάνονται σαν αντικείμενα ενός συστήματος.
Η δεύτερη ομάδα διαχειρίζεται την τεχνολογία και τα δεδομένα, ελέγχει τα συστήματα και διασφαλίζει την ορθή λειτουργία τους. Συνεργάζεται με τους επαγγελματίες υγείας για την αποφυγή μεροληψιών, παραληρήσεων και εσφαλμένων αποτελεσμάτων, ενημερώνεται για τις τελευταίες εξελίξεις και γνωρίζει πότε πρέπει να παρέμβει. Όταν προκύπτουν δυσλειτουργίες, οι διαχειριστές δεδομένων γνωρίζουν σε ποιους να απευθυνθούν και ποιες πληροφορίες να παρέχουν για την επίλυση του προβλήματος. Αυτή η ομάδα λειτουργεί επίσης ως εκπαιδευτές και καθοδηγητές, καθοδηγώντας την πρώτη ομάδα σχετικά με τη σωστή εφαρμογή των νέων τεχνολογικών εξελίξεων και των προτύπων εισαγωγής δεδομένων. Για να αποφευχθεί η αποξένωση από τη φροντίδα, οι διαχειριστές τεχνολογίας και δεδομένων διατηρούν τακτική επαφή με τους συναδέλφους τους στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας και τους αποδέκτες των υπηρεσιών.

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

«Μπορώ να ενεργώ ελεύθερα, αρκεί να μην ενεργώ εκτός πρωτοκόλλου.»

«Δεν ρωτάμε τι θέλει κάποιος, ελέγχουμε τι συνιστά το μοντέλο.»

Στην «Τεχνοκρατική Φροντίδα», η αυτονομία είναι στενά συνδεδεμένη με τη λογική που υπαγορεύει το σύστημα. Οι επαγγελματίες της φροντίδας λειτουργούν εντός στενών παραμέτρων που έχουν προκαθοριστεί από το σύστημα, προσαρμόζοντας την κρίση τους ώστε να συνάδει με τις προτεραιότητες του συστήματος, ακόμη και όταν αυτές έρχονται σε σύγκρουση με το ένστικτο ή την ηθική. Η απόκλιση από το πρωτόκολλο θέτει σε κίνδυνο την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του συστήματος και αποθαρρύνεται ενεργά.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι ανωμαλίες πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα για να διατηρηθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων και να αποφευχθεί η μεροληψία, δημιουργώντας έτσι μια ένταση μεταξύ των προσωπικών αξιών και της λογικής του συστήματος. Το σύστημα καθορίζει τις προτεραιότητες, υποδεικνύει τις ενέργειες και περιγράφει τα απαραίτητα βήματα για την παρέμβαση, περιορίζοντας τον ρόλο της επαγγελματικής εμπειρίας και κρίσης. Οι καθημερινές δραστηριότητες ακολουθούν σαφώς καθορισμένα βήματα που υπαγορεύουν ποια δεδομένα ή ειδοποιήσεις απαιτούν συγκεκριμένα μέτρα. Η πρόσθετη γνώση και εμπειρία από μέλη της οικογένειας και άλλες πηγές περιθωριοποιείται.

Τόσο οι επαγγελματίες όσο και οι λήπτες προσαρμόζονται στο σύστημα και όχι το σύστημα σε αυτούς. Εντός αυτών των περιορισμών, οι επαγγελματίες φροντίδας ενθαρρύνονται να μεγιστοποιήσουν την αυτονομία τους για να διατηρήσουν μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση, αν και το σύστημα προσφέρει περιορισμένη δομική υποστήριξη για να το πράξουν.

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ

«Οι συναισθηματικές ανάγκες δεν αποτελούν μέρος της ροής εργασίας, αλλά προσπαθώ να τις ικανοποιώ όπου μπορώ.»

«Μακάρι το σύστημα να έβλεπε αυτό που βλέπω εγώ... μερικοί άνθρωποι δεν ταιριάζουν στο μοντέλο δεδομένων.»

Η ενσυναίσθηση περιθωριοποιείται δομικά σε αυτό το σενάριο. Οι συναισθηματικές ανάγκες βρίσκονται εκτός της ροής εργασίας, αντικαθιστώντας τις προκαθορισμένα μηνύματα, αυτόματα δημιουργούμενες ενημερώσεις ή ελέγχους μέσω διεπαφής. Οι επαγγελματίες της φροντίδας μπορεί να εντοπίζουν συναισθηματικές ή κοινωνικές ανάγκες που το σύστημα δεν μπορεί να καταγράψει, αλλά έχουν περιορισμένη δομική ικανότητα να δράσουν. Αυτό δημιουργεί ένα χάσμα μεταξύ της επαγγελματικής συνειδητοποίησης και της επιτρεπόμενης αντίδρασης, ιδιαίτερα όταν τα αποτελέσματα των αλγορίθμων δεν αντανακλούν την πραγματική κατάσταση ενός πελάτη.

Όπου εκφράζεται ενσυναίσθηση, αυτή παίρνει τη μορφή μικρο-ενεργειών εκτός της ψηφιακής ροής εργασίας, όπως η προσεκτική διατύπωση ενός μηνύματος, η παρέμβαση όταν το σύστημα παράγει ένα κλινικό σφάλμα, η διατήρηση της ανθρώπινης επαφής όπου ο χρόνος το επιτρέπει. Η ενσυναίσθηση παραμένει μια επαγγελματική αξία, αλλά δεν αντικατοπτρίζεται στο σχεδιασμό του συστήματος, στη δομή της ροής εργασίας ή στα μετρήσιμα αποτελέσματα της φροντίδας.

Ενώ οι επαγγελματίες της φροντίδας μπορούν να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα μέσω της ανθρώπινης επαφής και να ικανοποιήσουν τις συναισθηματικές ανάγκες, αυτό μπορεί να είναι δύσκολο λόγω της πίεσης χρόνου που είναι εγγενής στο σύστημα.
Οι επαγγελματίες της φροντίδας διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στο να κάνουν τη φροντίδα πιο ανεκτή, να αποτρέπουν περαιτέρω βλάβες και να καθησυχάζουν τους λήπτες, εξισορροπώντας τις εσωτερικές συγκρούσεις μεταξύ του συστήματος και του ανθρώπινου στοιχείου. Η ενσυναίσθηση παραμένει μια επαγγελματική αξία, αλλά δεν αντικατοπτρίζεται στο σχεδιασμό του συστήματος, στη δομή της ροής εργασίας ή στα μετρήσιμα αποτελέσματα της φροντίδας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ενώ οι επαγγελματίες της φροντίδας μπορούν να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα μέσω της ανθρώπινης επαφής και να ικανοποιήσουν τις συναισθηματικές ανάγκες, αυτό μπορεί να είναι δύσκολο λόγω της πίεσης χρόνου που είναι εγγενής στο σύστημα.
Οι επαγγελματίες της φροντίδας διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στο να κάνουν τη φροντίδα πιο ανεκτή, να αποτρέπουν περαιτέρω βλάβες και να καθησυχάζουν τους πελάτες, εξισορροπώντας τις εσωτερικές συγκρούσεις μεταξύ του συστήματος και του ανθρώπινου στοιχείου. Η ενσυναίσθηση παραμένει μια επαγγελματική αξία, αλλά δεν αντικατοπτρίζεται στο σχεδιασμό του συστήματος, στη δομή της ροής εργασίας ή στα μετρήσιμα αποτελέσματα της φροντίδας.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

«Η φροντίδα θα γίνει πιο τεχνολογικά προσανατολισμένη. Αυτό θα μπορούσε να προσφέρει λύσεις σε πολλά προβλήματα. Ωστόσο, οι γραφειοκρατικές διαδικασίες πιθανότατα θα παραμείνουν σε ισχύ.»

«Η ενσωμάτωση δεδομένων στη διαδικασία φροντίδας πρέπει να είναι ηθική από τη φύση της, και όχι ευθύνη του φροντιστή.»

Η τεχνική εμπειρογνωμοσύνη κυριαρχεί στο επαγγελματικό προφίλ σε αυτό το σενάριο, εκτεινόμενη πολύ πέρα από τον βασικό ψηφιακό γραμματισμό. Οι επαγγελματίες της φροντίδας πρέπει να κατέχουν τα ψηφιακά εργαλεία και τις πλατφόρμες για την τεκμηρίωση, την παρακολούθηση και τη συμμόρφωση. Η διαχείριση δεδομένων, η τήρηση των κανονισμών περί απορρήτου και η λειτουργία συστημάτων φροντίδας με τη βοήθεια τεχνητής νοημοσύνης είναι ουσιαστικής σημασίας. Οι επαγγελματίες πρέπει επίσης να συντηρούν τη ρομποτική υποδομή, να διασφαλίζουν την απρόσκοπτη ενσωμάτωση των συστημάτων και να διενεργούν έλεγχο αλγορίθμων.

Οι επαγγελματίες πρέπει να διαθέτουν εξειδίκευση στην ΑΠΠΔ και την κυβερνοασφάλεια, να αξιολογούν την καταλληλότητα των νέων τεχνολογιών για τα υπάρχοντα συστήματα, να τις ενσωματώνουν αποτελεσματικά και να επικοινωνούν αυτές τις αλλαγές με σαφήνεια στους συναδέλφους τους. Απαιτούνται δεξιότητες διαχείρισης κρίσεων σε περίπτωση βλάβης του συστήματος ή συμβάντων κυβερνοασφάλειας. Οι επαγγελματίες της φροντίδας καλούνται να προσδιορίσουν ποια δεδομένα πελατών είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας των συστημάτων. Πρέπει να αναγνωρίζουν ότι η ποιότητα των εισροών επηρεάζει άμεσα την ποιότητα των εκροών, καθώς και να ερμηνεύουν σωστά τα σήματα του συστήματος και να τα ιεραρχούν κατάλληλα.

Κατά συνέπεια, αυτό το σενάριο προσελκύει επίσης υποψηφίους εκτός του παραδοσιακού τομέα της φροντίδας, ιδίως εκείνους με εμπορικό υπόβαθρο και εμπειρογνωμοσύνη στον εξορθολογισμό και την οικονομική αποδοτικότητα. Η υποστήριξη συναδέλφων με περιορισμένες ψηφιακές δεξιότητες αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του ρόλου.

Οι δεξιότητες δεν αποτελούν το κύριο επίκεντρο, αλλά παραμένουν απαραίτητες για τη διασφάλιση μιας ηθικής και ανθρωποκεντρικής φροντίδας. Οι επαγγελματίες της φροντίδας πρέπει να διαθέτουν ισχυρές δεξιότητες ηθικής συλλογιστικής όταν αντιμετωπίζουν ανωμαλίες δεδομένων, συστημική

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

μεροληψία, κλινική συλλογιστική και απομακρυσμένες ενδείξεις. Πρέπει να είναι σε θέση να μεταφράζουν τα ευρήματα τόσο σε προσιτή γλώσσα όσο και σε δομημένες ψηφιακές μορφές.

Οι παραδοσιακές δεξιότητες, όπως οι ικανότητες παροχής φροντίδας, η ευαισθησία στις διαπροσωπικές σχέσεις, η συναισθηματική υποστήριξη και η δημιουργική λήψη αποφάσεων, θεωρούνται όλο και περισσότερο ως μη απαραίτητες και, σε πολλές περιπτώσεις, ασυμβίβαστες με τον σχεδιασμό του συστήματος.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Προηγμένος ψηφιακός γραμματισμό΄ς
- Διοικητική ακρίβεια
- Προστασία δεδομένων και συμμόρφωση (ΑΠΠΔ - GDPR)
- Βελτιστοποίηση διαδικασιών & τυποποίηση ροής εργασίας
- Λειτουργίες απομακρυσμένης παρακολούθησης
- Εποπτεία με τεχνητή νοημοσύνη και βαθμονόμηση αλγορίθμων
- Κυβερνοασφάλεια
- Δεξιότητες διαχείρισης κρίσεων (σε περίπτωση βλάβης του συστήματος)
- Ενσωμάτωση συστημάτων και αντιμετώπιση προβλημάτων
- Εποπτεία συντήρησης ρομπότ
- Αξιολόγηση της καταλληλότητας νέων τεχνολογιών
- Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών σε υπάρχοντα συστήματα

ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Ηθική συλλογιστική (περιορισμένη αλλά απαραίτητη για τις προειδοποιητικές ενδείξεις)
- Επικοινωνία μέσω δομημένων ψηφιακών καναλιών
- Ενημέρωση των συναδέλφων για τεχνικές αλλαγές
- Αντοχή στο άγχος και ρύθμιση των συναισθημάτων
- Προσοχή στη λεπτομέρεια
- Διαχείριση ασαφειών σε κατακερματισμένα συστήματα

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΧΑΝΟΥΝ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

- Σχέσεις φροντίδας
- Συναισθηματική υποστήριξη
- Δημιουργική επίλυση προβλημάτων
- Λήψη αποφάσεων με επίκεντρο τον άνθρωπο

ΣΕΝΑΡΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

1. Η απρόσκοπτη ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης βελτιώνει τη διαχείριση της περίθαλψης

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Οι επαγγελματίες της υγειονομικής περίθαλψης ενσωματώνουν με επιτυχία μια νέα μονάδα διαλογής με τεχνητή νοημοσύνη σε κατακερματισμένους παρόχους σε εθνικό επίπεδο, εφαρμόζοντας την εμπειρογνωμοσύνη στη διαχείριση δεδομένων και τις δεξιότητες ενσωμάτωσης συστημάτων για τη μείωση των καθυστερήσεων και την αύξηση της αποδοτικότητας. Ως αποτέλεσμα αυτής της εργασίας βαθμονόμησης, οι λήπτες λαμβάνουν ταχύτερη και ακριβέστερη υποστήριξη.

2. **Έγκαιρη ανίχνευση ενός λήπτη που έχει ταξινομηθεί λανθασμένα**

Οι επαγγελματίες της φροντίδας εντοπίζουν ένα μοτίβο που ο αλγόριθμος παρέλειψε και το αναφέρουν σε ανώτερο επίπεδο, επιτρέποντας σε έναν ευάλωτο λήπτη υπηρεσιών να λάβει έγκαιρη υποστήριξη. Αυτό το σενάριο βασίζεται στην ηθική κρίση, την ανίχνευση αστοχιών και τις δεξιότητες κατανόησης δεδομένων, αποδεικνύοντας πώς ένας επαγγελματίας της φροντίδας μπορεί ακόμα να επηρεάσει τα αποτελέσματα μέσα σε ένα άκαμπτο σύστημα.

3. **Οι αυτοματοποιημένες ροές εργασίας μειώνουν το διοικητικό φόρτο**

Μια ενημέρωση του συστήματος καταργεί τις επαναλαμβανόμενες εργασίες αναφοράς, απελευθερώνοντας χωρητικότητα μεταξύ των επαγγελματιών φροντίδας για την παρακολούθηση της ποιότητας και την αντιμετώπιση μικρών κινδύνων. Αυτό απαιτεί δεξιότητες βελτιστοποίησης διαδικασιών, διοικητική ικανότητα και ψηφιακή ευχέρεια, καθιστώντας το σύστημα πιο σταθερό και προβλέψιμο.

ΣΕΝΑΡΙΑ ΧΕΙΡΟΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

1. **Η υπερφόρτωση των αλγορίθμων καταργεί την εναπομένουσα αυτονομία**

Μια ενημέρωση συμμόρφωσης δημιουργεί συνεχείς ειδοποιήσεις, απαιτώντας από τους επαγγελματίες υγείας να ανταποκρίνονται μηχανικά χωρίς περιθώριο κρίσης. Απαιτούνται ανθεκτικότητα στο άγχος, διοικητική πειθαρχία και δεξιότητες ταχείας ταξινόμησης δεδομένων, αλλά το συναισθηματικό κόστος αυξάνεται καθώς η αυτονομία μειώνεται στο μηδέν.

2. **Άτυπες περιπτώσεις που χάνονται σε ένα σύστημα σχεδιασμένο για την κανονικότητα**

Άτομα με ανάγκες που δεν εμπίπτουν στο πρότυπο, τα οποία ενδέχεται να εξυπηρετούνται ανεπαρκώς ή ακόμη και να βλάπτονται από συστήματα που έχουν σχεδιαστεί με βάση αλγοριθμική λογική. Τα προγνωστικά μοντέλα μπορούν να περιθωριοποιήσουν όσους δεν ταιριάζουν στα αναμενόμενα πρότυπα, ενισχύοντας τη συστημική μεροληψία και βαθύνοντας τον αποκλεισμό των ευάλωτων πληθυσμών. Βασικά, όσοι λαμβάνουν φροντίδα χρειάζονται ανθρώπινη επαφή, όχι μόνο λειτουργική βοήθεια· καμία τεχνολογία δεν μπορεί να αναπαράγει πλήρως την αξία της γνήσιας ανθρώπινης επαφής.

3. **Η αποτυχία του συστήματος δημιουργεί κατακερματισμένη και μη ασφαλή φροντίδα**

Μια διακοπή λειτουργίας σε όλες τις πλατφόρμες διακόπτει τη ροή δεδομένων μεταξύ των παρόχων. Οι επαγγελματίες της φροντίδας πρέπει να σταθεροποιήσουν το σύστημα παρά τους περιορισμένους πόρους, καθιστώντας κρίσιμης σημασίας την ευαισθητοποίηση σε θέματα κυβερνοασφάλειας, τις δεξιότητες αντιμετώπισης προβλημάτων και τη συστημική σκέψη. Το άκαμπτο σύστημα δεν προσφέρει εναλλακτική λύση για την ανθρωποκεντρική φροντίδα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Τα τεχνοκρατικά μοντέλα φροντίδας προσφέρουν αποτελεσματικότητα, συνέπεια και ανταπόκριση σε πραγματικό χρόνο σε μεγάλα συστήματα φροντίδας. Η αυτοματοποίηση ελαχιστοποιεί τα λάθη, διευκολύνει την έγκαιρη ανίχνευση κινδύνων και επιτρέπει στους ανθρώπινους εργαζόμενους να επικεντρωθούν στην εποπτεία και σε στρατηγικά καθήκοντα.
Αυτή η μετάβαση ανοίγει επίσης νέες επαγγελματικές ευκαιρίες. Οι επαγγελματίες με ψηφιακές δεξιότητες μπορούν να ειδικευτούν στην Τεχνητή Νοημοσύνη, να εκπαιδεύσουν άλλους στη χρήση της τεχνολογίας και να διενεργούν ελέγχους συστημάτων. Ταυτόχρονα, απαιτούνται ρόλοι επικεντρωμένοι στην ηθική και την ένταξη, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα τεχνολογικά συστήματα ευθυγραμμίζονται με τις κοινωνικές αξίες. Αυτό το μοντέλο μπορεί επίσης να προσελκύσει άτομα εκτός των παραδοσιακών πλαισίων φροντίδας, ιδίως εκείνα με τεχνολογικό ή εμπορικό υπόβαθρο και εμπειρογνωμοσύνη στον εξορθολογισμό και την οικονομική αποδοτικότητα.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Ενώ η τεχνοκρατική φροντίδα προσφέρει λειτουργικά πλεονεκτήματα, ενέχει επίσης σημαντικούς κινδύνους για τις ανθρώπινες πτυχές της φροντίδας. Η σχεσιακή φροντίδα και η συναισθηματική υποστήριξη ενδέχεται να υποβαθμιστούν ή ακόμη και να αντικατασταθούν πλήρως από αυτοματοποιημένα σενάρια και μηχανική λογική. Χωρίς χώρο για την ανθρώπινη διαίσθηση, τη δημιουργικότητα ή την αυθεντική σύνδεση, η φροντίδα γίνεται ομοιόμορφη, συναλλακτική και συναισθηματικά στείρα. Μειώνοντας μια θεμελιωδώς ανθρώπινη σχέση σε τυποποιημένες αλληλεπιδράσεις.

Ο μακροπρόθεσμος αντίκτυπος στους επαγγελματίες της φροντίδας είναι εξίσου ανησυχητικός. Οι επαγγελματίες ενδέχεται να αισθάνονται ότι παρακολουθούνται συνεχώς, ενώ τα άκαμπτα πρωτόκολλα και τα ολοένα και πιο αυτοματοποιημένα συστήματα μπορεί να προκαλέσουν αποστασιοποίηση, αποδυνάμωση ή ηθικά διλήμματα όταν η τεχνολογία αποτυγχάνει να συλλάβει την πολυπλοκότητα της ανθρώπινης εμπειρίας. Με την πάροδο του χρόνου, αυτό μειώνει την επαγγελματική ταυτότητα, μετατοπίζοντας τον ρόλο τους από φροντιστή σε χειριστή συστήματος. Η παρατεταμένη έκθεση σε αυτές τις αποπροσωποποιημένες συνθήκες εργασίας προκαλεί χρόνιο άγχος, αποσύνδεση και μειωμένο αίσθημα σκοπού. Αυτό αποτελεί σοβαρή μακροπρόθεσμη απειλή για την ποιότητα και τη βιωσιμότητα των συστημάτων φροντίδας που βασίζονται σε καθαρά τεχνοκρατικά θεμέλια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗ

Σε ένα μέλλον πλήρως αυτοματοποιημένης, βασισμένης σε δεδομένα φροντίδας, οι Υπεύθυνοι Συμμόρφωσης Φροντίδας εργάζονται με αλγόριθμους πρόβλεψης, σχέδια φροντίδας που διαχειρίζεται η τεχνητή νοημοσύνη και ρομποτικά εργαλεία. Η αυτονομία είναι περιορισμένη και οι συναισθηματικές αποχρώσεις συχνά αποκλείονται υπέρ της τυποποίησης. Το απαιτούμενο σύνολο δεξιοτήτων είναι εξαιρετικά τεχνικό, περιλαμβάνοντας εποπτεία τεχνητής νοημοσύνης, ενοποίηση συστημάτων και διαχείριση απορρήτου δεδομένων, ενώ οι παραδοσιακές δεξιότητες φροντίδας χάνουν την αξία τους. Οι αναδυόμενοι ρόλοι δίνουν έμφαση στη λειτουργία, τη συντήρηση και τον ηθικό έλεγχο του συστήματος παρά στην άμεση ανθρώπινη φροντίδα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Αυτό το μοντέλο προσφέρει συνέπεια και τεχνική ακρίβεια, αλλά εγείρει ερωτήματα σχετικά με την ενσυναίσθηση, τη δικαιοσύνη και την ανθρώπινη παρουσία. Η πρόκληση είναι να διασφαλιστεί ότι η τεχνολογική αποδοτικότητα δεν θυσιάζει το συναισθηματικό βάθος, την ηθική κρίση και τη φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο. Το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας πρέπει να ενσωματώνει τις ανθρώπινες αξίες σε βελτιστοποιημένα ψηφιακά πλαίσια.

ΜΕΤΑΓΡΑΦΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΥΠΕΡΑΠΟΔΟΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΠΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ:

Μέσα από τα μάτια της Άνια

https://muzus.nl/projecten/actiz-technocratic-care-introduction/

Είναι νωρίς το πρωί και η πόλη είναι ακόμα ήσυχη όταν μπαίνω στο κέντρο συντονισμού φροντίδας. Τα φώτα ανάβουν απαλά γύρω μου και, ένα προς ένα, ξυπνούν και τα συστήματα. Μια οθόνη δείχνει τις ενημερώσεις της νύχτας από λήπτες σε όλη την περιοχή. Ένας αισθητήρας στον καρπό έχει επισημάνει μια ανήσυχη νύχτα. Ένας οικιακός βοηθός έχει σημειώσει παραλείψεις στη λήψη φαρμάκων. Κάπου, ένα ρομπότ φροντίδας έχει ζητήσει ανθρώπινη επανεξέταση μετά την ανίχνευση ασυνήθιστης συμπεριφοράς.

Πριν ξεκινήσει πλήρως η μέρα, παίρνω μια ανάσα. Αυτή είναι η στιγμή που το νιώθω πάντα περισσότερο: πίσω από κάθε σήμα, κάθε αριθμό, κάθε ειδοποίηση, υπάρχει ένας άνθρωπος.

Ελάτε μαζί μου. Ελάτε μέσα για μια στιγμή. Αυτός είναι ο κόσμος μου.

Το όνομά μου είναι Άνια και εργάζομαι ως Διαχειρίστρια Υπεραποδοτικών Συστημάτων Φροντίδας. Το 2040, η φροντίδα είναι παντού, στις ροές δεδομένων, στα έξυπνα σπίτια, στα προγνωστικά μοντέλα, στις αυτοματοποιημένες ειδοποιήσεις. Τις περισσότερες φορές, οι άνθρωποι δεν βλέπουν καν το σύστημα να λειτουργεί. Εγώ το βλέπω. Βρίσκομαι ακριβώς στο σημείο όπου συναντώνται η φροντίδα, η τεχνολογία και ο έλεγχος. Φροντίζω ώστε το ψηφιακό σύστημα φροντίδας να λειτουργεί με ασφάλεια, δικαιοσύνη και αξιοπιστία. Ελέγχω αν οι πληροφορίες που εισέρχονται στο σύστημα είναι ακριβείς, αν οι συστάσεις που παράγει είναι αξιόπιστες και αν οι ομάδες φροντίδας μπορούν να εργαστούν με αυτό με τρόπο που να εξακολουθεί να φαίνεται ανθρώπινος. Μέρος της δουλειάς μου είναι τεχνικό, μέρος της είναι ηθικό και μέρος της είναι βαθιά προσωπικό.

Αυτό που εκτιμώ σε αυτή τη δουλειά είναι ότι μπορεί να κάνει τη φροντίδα πιο σταθερή. Όταν το σύστημα λειτουργεί καλά, βοηθά τους επαγγελματίες να ανταποκρίνονται γρηγορότερα, μειώνει τα λάθη και δίνει στους ανθρώπους μια αίσθηση συνέχειας. Υπάρχει άνεση σε αυτό. Για πολλούς λήπτες, ειδικά εκείνους με σύνθετες ή διαρκείς ανάγκες, αυτή η δομή μπορεί να σημαίνει ασφάλεια. Και μου αρέσει να είμαι κάποιος που βοηθά να προστατεύεται αυτό.

Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά. Κάποιες μέρες, νιώθω πόσο εύκολα η φροντίδα μπορεί να γίνει κάτι μετρήσιμο αντί για κάτι που νιώθεις. Το σύστημα είναι καλό στο να παρακολουθεί τον κίνδυνο,

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

το χρονοδιάγραμμα, τα μοτίβα. Αλλά δεν βλέπει πάντα τη μοναξιά. Δεν καταλαβαίνει πάντα τον φόβο, ή την υπερηφάνεια, ή τον ήσυχο τρόπο με τον οποίο κάποιος μπορεί να αρχίσει να αποσύρεται. Και όταν παρατηρώ αυτό το κενό, μπορεί να είναι δύσκολο, επειδή το σύστημα δεν αφήνει πάντα περιθώρια να ενεργήσω με βάση αυτό που γνωρίζω ως άνθρωπος.

Έτσι, η δουλειά μου είναι μια συνεχής προσπάθεια εξισορρόπησης. Δουλεύω με πρωτόκολλα, πίνακες ελέγχου και ψηφιακά εργαλεία, ναι. Αλλά έχω και μια πιο σιωπηλή ευθύνη: να συνεχίζω να ρωτάω πού ζει ακόμα η ανθρωπιά μέσα στο σύστημα και πώς μπορούμε να την προστατεύσουμε.

Τελικά, αυτό είναι που έχει μεγαλύτερη σημασία για μένα. Όχι μόνο η φροντίδα να είναι αποτελεσματική, αλλά και ότι κάπου μέσα σε όλη αυτή την τεχνολογία, οι άνθρωποι εξακολουθούν να αισθάνονται ότι τους βλέπουν.

Τεχνοκρατική φροντίδα – Έμφαση στις δεξιότητες

https://muzus.nl/projecten/actiz-technocratic-care-skills/

Αυτό που μου δίνει ελπίδα στην τεχνοκρατική φροντίδα είναι η δυνατότητα να εντοπίζουμε τα προβλήματα νωρίτερα από ό,τι μπορούσαμε ποτέ στο παρελθόν.

Με την πάροδο του χρόνου, έμαθα να χειρίζομαι πολύπλοκα συστήματα με έναν πολύ ανθρώπινο τρόπο. Μπορώ να αναγνωρίζω μοτίβα στα δεδομένα, να εντοπίζω πού παρουσιάζονται προβλήματα στις πληροφορίες, να ελέγχω ψηφιακά εργαλεία και να διαπιστώνω πότε ένα αυτοματοποιημένο αποτέλεσμα χρειάζεται δεύτερη εξέταση. Συμβάλλω στο να διασφαλίζεται ότι το σύστημα παραμένει ασφαλές, δίκαιο και αξιόπιστο, όχι απλώς γρήγορο. Αυτές είναι δεξιότητες που έπρεπε να αναπτύξω με προσοχή.

Και όταν αυτό το μοντέλο λειτουργεί καλά, οι ευκαιρίες είναι πραγματικές. Οι κίνδυνοι μπορούν να εντοπιστούν νωρίτερα. Τα λάθη μπορούν να μειωθούν. Οι ομάδες φροντίδας μπορούν να επικεντρωθούν πιο ξεκάθαρα στον ρόλο τους, ενώ άνθρωποι όπως εγώ βοηθάμε στην επίβλεψη της τεχνολογίας που βρίσκεται πίσω από αυτό. Υπάρχει επίσης χώρος για νέους τύπους εξειδίκευσης εδώ: εκπαίδευση συναδέλφων, βελτίωση συστημάτων και προστασία της φροντίδας από προκαταλήψεις ή αποτυχίες.

Αυτό που έχει σημασία για μένα είναι ότι αυτό το μέλλον απαιτεί από εμάς κάτι περισσότερο από την τεχνική ακρίβεια και μόνο. Απαιτεί κρίση, υπευθυνότητα και τις δεξιότητες που χρειάζονται για να διατηρηθούν οι ανθρώπινες αξίες μέσα σε μια εξαιρετικά ψηφιακή φροντίδα. Εκεί βλέπω την πραγματική ευκαιρία.

Τεχνοκρατική φροντίδα – διασταυρούμενη προοπτική

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

https://muzus.nl/projecten/actiz-technocratic-care-cross-scenario/

Αυτό που κάνει τον κόσμο μου διαφορετικό από τα άλλα μέλλοντα είναι το εξής: εδώ, η τεχνολογία δεν υποστηρίζει απλώς τη φροντίδα, αλλά την καθοδηγεί.

Σε άλλα σενάρια, οι επαγγελματίες έχουν περισσότερο περιθώριο να αυτοσχεδιάσουν, να χτίσουν τη φροντίδα μαζί με τις κοινότητες ή να βασιστούν στην ανθρώπινη κρίση. Στον κόσμο μου, το σύστημα καθορίζει τον ρυθμό. Οι αλγόριθμοι διαμορφώνουν τις αποφάσεις, τα πρωτόκολλα αφήνουν ελάχιστο περιθώριο απόκλισης και ο ρόλος μου είναι να διασφαλίσω ότι όλα παραμένουν ακριβή, δίκαια και υπό έλεγχο.

Αυτό σημαίνει ότι αυτό το μέλλον χρειάζεται κάτι πολύ συγκεκριμένο: ανθρώπους που μπορούν να εποπτεύουν την τεχνητή νοημοσύνη, να ελέγχουν τα συστήματα, να προστατεύουν την ιδιωτικότητα και να παρατηρούν πότε η πραγματικότητα ενός ατόμου δεν ταιριάζει με το μοντέλο.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ

Οι τέσσερις Προσωπικότητες της Μελλοντικής Φροντίδας αντιπροσωπεύουν η καθεμία μια ξεχωριστή οπτική της μακροχρόνιας φροντίδας το 2040, διαμορφωμένη από διαφορετικές αξίες, δομές εξουσίας και σχέσεις με την τεχνολογία. Αν και παρουσιάζονται ξεχωριστά, η παράθεσή τους αποκαλύπτει σημαντικά μοτίβα: πού συγκλίνουν, πού αποκλίνουν έντονα και τι σημαίνουν αυτές οι διαφορές για την εκπαίδευση και την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού. Η ενότητα αυτή συγκρίνει τα προφίλ στα τέσσερα βασικά θέματα που διερευνώνται σε όλη την έκθεση.

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΣΥΣΤΗΜΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Η αυτονομία είναι η διάσταση κατά την οποία οι τέσσερις προσωπικότητες αποκλίνουν πιο έντονα. Ο Διεπιστημονικός Πλοηγός Κοινωνικής Φροντίδας (Επαναστατική Φροντίδα) λειτουργεί με τον υψηλότερο βαθμό επαγγελματικής ελευθερίας: οι αποφάσεις λαμβάνονται στη στιγμή, προσαρμόζονται στο άτομο και καθοδηγούνται από την προσωπική κρίση και όχι από πρωτόκολλα. Αυτή η αυτονομία είναι σχεσιακή, ασκείται σε συνεργασία με τους χρήστες υπηρεσιών και τις κοινότητες, αλλά είναι πραγματική και επιφέρει συνέπειες.

Ο Συνεργατικός Κοινοτικός Μέντορας (Συλλογική Φροντίδα) απολαμβάνει επίσης σημαντική αυτονομία, αλλά αυτή κατανέμεται σε ομάδες και κοινότητες και δεν ασκείται ατομικά. Οι αποφάσεις λαμβάνονται συνεργατικά και ο ρόλος του επαγγελματία είναι να δίνει τη δυνατότητα σε άλλους να παίρνουν πρωτοβουλία και όχι να ενεργεί μονομερώς.
Η αυτονομία εδώ είναι συλλογική πρακτική και όχι ατομικό δικαίωμα.

Ο Ειδικός Συμμόρφωσης και Εποπτείας Συστημάτων (Θεσμοθετημένη Φροντίδα) λειτουργεί εντός αυστηρά καθορισμένων θεσμικών ορίων. Η αυτονομία υπάρχει στα χαρτιά, αλλά παρακάμπτεται συστηματικά από τη λογική του συστήματος, τις ιεραρχίες αρχαιότητας και τους στόχους αποδοτικότητας. Η προσωπική κρίση αποτελεί ελεγχόμενη εξαίρεση εντός του συστήματος.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης Φροντίδας (Τεχνοκρατική Φροντίδα) αντιμετωπίζει την πιο περιορισμένη αυτονομία από τα τέσσερα προφίλ: οι αποφάσεις ανατίθενται σε αλγόριθμους πρόβλεψης και η απόκλιση από το πρωτόκολλο αποθαρρύνεται ενεργά. Η ελευθερία του επαγγελματία είναι προσομοιωμένη: υπάρχει στην εμφάνιση, απουσιάζει στην πράξη.

Επιπτώσεις για την εκπαίδευση: Το εκπαιδευτικό υλικό πρέπει να αναπτύσσει πολύ διαφορετικές ικανότητες ανάλογα με το σενάριο. Η Επαναστατική και η Συλλογική Φροντίδα απαιτούν εκπαίδευση στην ηθική λήψη αποφάσεων, τη διευκόλυνση και την επαγγελματική κρίση υπό συνθήκες αβεβαιότητας. Η Θεσμοθετημένη και η Τεχνοκρατική Φροντίδα απαιτούν εκπαίδευση στον τρόπο διατήρησης της επαγγελματικής ακεραιότητας και υπεράσπισης των χρηστών υπηρεσιών εντός συστημάτων που περιορίζουν ενεργά την ατομική διακριτική ευχέρεια.

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ: ΔΟΜΙΚΗ ΑΞΙΑ ΕΝΑΝΤΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Και οι τέσσερις προσωπικότητες αναγνωρίζουν την ενσυναίσθηση, αλλά ο βαθμός στον οποίο υποστηρίζεται δομικά διαφέρει δραματικά. Στην Επαναστατική Φροντίδα, η ενσυναίσθηση δεν είναι απλώς μια προσωπική ιδιότητα, αλλά το φιλοσοφικό θεμέλιο ολόκληρου του μοντέλου φροντίδας. Το σύστημα έχει σχεδιαστεί γύρω από αυτήν: οι κύκλοι συν-απόφασης, η φροντίδα με επίκεντρο τη ζωή και η εμπιστοσύνη της κοινότητας είναι όλες εκφράσεις θεσμοθετημένης ενσυναίσθησης. Στην «Κοινή Φροντίδα», η ενσυναίσθηση είναι εξίσου κεντρική, εκφραζόμενη μέσω της συλλογικής ευαλωτότητας, της αμοιβαίας βοήθειας και της αρχής ότι «η ευαλωτότητα ενώνει αντί να απομονώνει».

Στη Θεσμοθετημένη Φροντίδα, η ενσυναίσθηση επιβιώνει μόνο ως προσωπική αντίρροπη τάση μέσα σε ένα σύστημα που δεν διαθέτει δομικό χώρο για αυτήν. Αναδύεται σε μικρές πράξεις, ένα καθησυχαστικό χαμόγελο, μια ήρεμη εξήγηση, αντί να διαμορφώνει τον τρόπο οργάνωσης της φροντίδας. Στην Τεχνοκρατική Φροντίδα, η ενσυναίσθηση περιθωριοποιείται περαιτέρω: υπάρχει στη συνείδηση του μεμονωμένου επαγγελματία, αλλά είναι αόρατη στο ίδιο το σύστημα. «Στιγμές ψηφιακής ενσυναίσθησης», προδιαγεγραμμένα μηνύματα και αυτόματα δημιουργημένα **check-ins**, υποκαθιστούν την αυθεντική ανθρώπινη σύνδεση.
Ο επαγγελματίας αισθάνεται ενσυναίσθηση· το σύστημα δεν την αναγνωρίζει.

Επιπτώσεις για την εκπαίδευση: Και στα δύο σενάρια – Επαναστατικής Φροντίδας και Συλλογικής Φροντίδας – η συνεπής έμφαση στην ενσυναίσθηση και την ανθρωποκεντρική φροντίδα είναι κρίσιμη, καθώς αυτές οι αρχές είναι θεμελιώδεις για την επιτυχία τους. Τα δύο σενάρια που λειτουργούν υπό συστημικούς περιορισμούς – Θεσμοθετημένη και Τεχνοκρατική Φροντίδα – απαιτούν εκπαίδευση όχι μόνο στην ενσυναίσθηση αλλά και στην ηθική ανθεκτικότητα, δηλαδή στην ικανότητα διατήρησης συμπονετικής πρακτικής ακόμη και όταν το σύστημα προσφέρει ελάχιστη υποστήριξη ή ανταμοιβή. Αξίζει να εξεταστεί εάν αυτή η ικανότητα αντικατοπτρίζεται στα υφιστάμενα ευρωπαϊκά πλαίσια εκπαίδευσης για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ Ή ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ

Η σχέση που έχει κάθε επαγγελματικό προφίλ με την τεχνολογία αποκαλύπτει τις υποκείμενες αξίες του αντίστοιχου μοντέλου φροντίδας. Στην Επαναστατική Φροντίδα, η τεχνολογία είναι ρητά υποδεέστερη των ανθρώπινων σχέσεων**:** ένα εργαλείο που επιλέγεται και προσαρμόζεται από τους επαγγελματίες της φροντίδας για να εξυπηρετήσει τις ατομικές ανάγκες, ποτέ το αντίστροφο. Η αρχή της συμμετοχικότητας διέπει τον σχεδιασμό αξιοποίησης των δεδομένων: οι πληροφορίες είναι προσβάσιμες σε χρήστες υπηρεσιών, οικογένειες και επαγγελματίες εξίσου, και σε κατανοητή γλώσσα.

Στη Συλλογική Φροντίδα, η τεχνολογία λειτουργεί αθόρυβα στο παρασκήνιο, διευκολύνοντας την αντιστοίχιση εθελοντών, την κατανομή ευθυνών και την ανίχνευση πρώιμων σημείων απομόνωσης, χωρίς να κατευθύνει τη συμπεριφορά ή να αντικαθιστά την κρίση του επαγγελματία. Η ιδιωτικότητα και η κοινοτική κυριαρχία επί των δεδομένων αποτελούν κεντρικά ζητήματα. Η τεχνολογία εξυπηρετεί το δίκτυο χωρίς να το παρακολουθεί.

Η Θεσμοθετημένη Φροντίδα αντιλαμβάνεται την τεχνολογία ως μέσο συμμόρφωσης και παρακολούθησης. Κεντρικά ταμπλό, υποχρεωτικά συστήματα αναφοράς και ειδοποιήσεις απόκλισης σε πραγματικό χρόνο μετατρέπουν τις συναντήσεις φροντίδας σε εργασίες εισαγωγής δεδομένων. Ο στόχος δεν είναι η καινοτομία, αλλά η συμμόρφωση.

Στην Τεχνοκρατική Φροντίδα, η τεχνολογία δεν λειτουργεί πλέον ως εργαλείο – είναι το ίδιο το σύστημα. Οι αλγόριθμοι λαμβάνουν αποφάσεις φροντίδας, τα ρομπότ εκτελούν σωματικά καθήκοντα και η κύρια λειτουργία του επαγγελματία είναι η συντήρηση της υποδομής. Τα δεδομένα αποτελούν τη γλώσσα διακυβέρνησης της φροντίδας.

Επιπτώσεις για την εκπαίδευση:Η ψηφιακή παιδεία δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ως ενιαία ικανότητα εφαρμόσιμη σε όλα τα σενάρια. Κάθε επαγγελματικό προφίλ απαιτεί θεμελιωδώς διαφορετική σχέση με την τεχνολογία: εξατομικευμένη και διεπιστημονική χρήση (Επαναστατική Φροντίδα), συνεργατική και σεβόμενη την ιδιωτικότητα (Συλλογική Φροντίδα), συμμορφωμένη και ελέγξιμη (Θεσμοθετημένη Φροντίδα) και εξειδικευμένη εποπτική (Τεχνοκρατική Φροντίδα). Τα εκπαιδευτικά προγράμματα πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς ποια κατεύθυνση προετοιμάζουν.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ: ΤΙ ΑΝΤΑΜΕΙΒΕΙ ΚΑΙ ΤΙ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ΚΑΘΕ ΜΕΛΛΟΝ

Και στα τέσσερα επαγγελματικά προφίλ, ορισμένες δεξιότητες εμφανίζονται σε κάθε λίστα: επικοινωνία, ενσυναίσθηση και κάποια μορφή ψηφιακής παιδείας. Αυτό υποδηλώνει ένα βασικό επίπεδο μεταβιβάσιμων ικανοτήτων που η εκπαίδευση στη μακροχρόνια φροντίδα πρέπει να καλύπτει ανεξάρτητα από το σενάριο. Ωστόσο, ιδίως οι δεξιότητες που διαφοροποιούν κάθε προφίλ – και εκείνες που καθίστανται παρωχημένες – έχουν εξίσου σημαντική αξία.

Η Επαναστατική Φροντίδα εκτιμά κυρίως τη διευκόλυνση, την υπεράσπιση, το ηθικό θάρρος και την πλοήγηση στα συστήματα – δεξιότητες που επιτρέπουν στους επαγγελματίες να αμφισβητούν τις δομές και να συν-δημιουργούν τη φροντίδα με τους χρήστες υπηρεσιών. Η Συλλογική Φροντίδα δίνει έμφαση στις σχεσιακές δεξιότητες και στην οικοδόμηση κοινότητας: διαπολιτισμική ικανότητα,

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

συμμετοχική διευκόλυνση και μεντόρευση. Και τα δύο σενάρια αντιμετωπίζουν τις παραδοσιακές γραφειοκρατικές και ιεραρχικές δεξιότητες ως παρωχημένες.

Η Θεσμοθετημένη Φροντίδα αντιστρέφει αυτή τη λογική: η γραφειοκρατική ακρίβεια, η τήρηση πρωτοκόλλων και η τεκμηρίωση αποτελούν τις βασικές ικανότητες, ενώ οι σχεσιακές δεξιότητες και η δημιουργικότητα περιθωριοποιούνται. Η Τεχνοκρατική Φροντίδα προχωρά ακόμη πιο μακριά, απαιτώντας βαθιά τεχνική εξειδίκευση στην εποπτεία της τεχνητής νοημοσύνης, στην ενσωμάτωση συστημάτων και στον έλεγχο αλγορίθμων – δεξιότητες με ελάχιστα προηγούμενα στα τρέχοντα επαγγελματικά προφίλ της μακροχρόνιας φροντίδας.
Αυτό που αποτελεί βασική δεξιότητα σε ένα σενάριο, αναδεικνύεται σε εμπόδιο σε ένα άλλο. Η αυστηρή τήρηση πρωτοκόλλων είναι απαραίτητη στη Θεσμοθετημένη Φροντίδα και αποθαρρύνεται ενεργά στην Επαναστατική Φροντίδα. Η δημιουργική επίλυση προβλημάτων εκτιμάται στη Συλλογική Φροντίδα και καθίσταται περιττή στην Τεχνοκρατική Φροντίδα. Αυτό καθιστά ανέφικτη τη σχεδίαση ενός ενιαίου, καθολικού προγράμματος σπουδών: η εκπαίδευση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα σενάρια.

Επιπτώσεις για την εκπαίδευση: Το εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να σχεδιαστεί σε αρθρωτή μορφή, με έναν κοινό πυρήνα μεταβιβάσιμων δεξιοτήτων και σεναριο-ειδικές ενότητες που προετοιμάζουν τους εκπαιδευόμενους για τις απαιτήσεις κάθε μελλοντικού περιβάλλοντος φροντίδας. Οι εκπαιδευόμενοι επωφελούνται από την κατανόηση όχι μόνο των δεξιοτήτων που απαιτεί κάθε σενάριο, αλλά και των υποκείμενων αξιών που αντανακλούν αυτές οι προτεραιότητες.

ΤΙ ΕΧΟΥΝ ΚΟΙΝΟ ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΦΙΛ

Παρά τις διαφορές τους, και οι τέσσερις τύποι προσωπικοτήτων αντικατοπτρίζουν τις ίδιες υποκείμενες πιέσεις που διαμορφώνουν τη μακροχρόνια φροντίδα σε ολόκληρη την Ευρώπη: τη δημογραφική γήρανση, την έλλειψη εργατικού δυναμικού, την ψηφιοποίηση και την ένταση μεταξύ τεχνολογίας, αποδοτικότητας και ανθρωπιάς. Κάθε επαγγελματικό προφίλ αποτελεί μια διαφορετική απόκριση στο ίδιο σύνολο δυνάμεων. Δεν πρόκειται για πρόβλεψη του τι θα συμβεί, αλλά για έναν χάρτη του τι θα μπορούσε να συμβεί, ανάλογα με τις αξίες, τις πολιτικές και τις δομές εξουσίας που θα επικρατήσουν.

Και τα τέσσερα επαγγελματικά προφίλ αναδεικνύουν επίσης μια επίμονη ένταση μεταξύ της εσωτερικής κλίσης προς τη φροντίδα του επαγγελματία – της επιθυμίας του να συνδεθεί, να υποστηρίξει και να ενεργήσει με ακεραιότητα – και του συστήματος στο οποίο λειτουργεί. Ακόμη και στα πιο τεχνολογικά ή γραφειοκρατικά σενάρια, οι επαγγελματίες περιγράφονται ως άτομα που αισθάνονται την έλξη της ανθρώπινης σύνδεσης. Το ερώτημα που θέτει κάθε σενάριο με διαφορετικό τρόπο είναι: σε ποιο βαθμό το σύστημα υποστηρίζει ή καταστέλλει αυτή την παρόρμηση;

Τέλος, και τα τέσσερα επαγγελματικά προφίλ αντιστοιχούν σε ατελή μέλλοντα. Κάθε ένα έχει σενάρια καλύτερης και χειρότερης περίπτωσης και ενέχει κινδύνους που πηγάζουν από τη δική του λογική. Η Επαναστατική Φροντίδα διακινδυνεύει την ανισότητα μέσω της αποκέντρωσης· η Συλλογική Φροντίδα διακινδυνεύει τον εξαναγκασμό μέσω της αλληλεγγύης· η Θεσμοθετημένη Φροντίδα διακινδυνεύει την αποανθρωποποίηση μέσω της τυποποίησης· η Τεχνοκρατική Φροντίδα

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

διακινδυνεύει τον αποκλεισμό μέσω της αλγοριθμικής μεροληψίας. Κανένα σενάριο δεν είναι επιθυμητό στην αμιγή του μορφή. Η αξία αυτών των επαγγελματικών προφίλ έγκειται ακριβώς στο να τα κρατάμε μαζί, χρησιμοποιώντας την αντίθεση για να διευκρινίσουμε τι θα έπρεπε να χαρακτηρίζει ένα σύστημα φροντίδας που είναι πραγματικά ανθρωποκεντρικό, δίκαιο και βιώσιμο – από το καθένα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συνολικά, τα Σενάρια Μελλοντικής Φροντίδας και τα Επαγγελματικά Προφίλ Μελλοντικής Φροντίδας καταδεικνύουν ότι το μέλλον της μακροχρόνιας φροντίδας δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά διαμορφώνεται από τις επιλογές, τις αξίες και τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται σήμερα. Τα σενάρια χαρτογραφούν τέσσερις αντίθετες διαδρομές για το πώς μπορεί να εξελιχθεί η φροντίδα στην Ευρώπη, ενώ τα επαγγελματικά προφίλ μεταφράζουν αυτά τα μέλλοντα στην καθημερινή επαγγελματική πρακτική, αναδεικνύοντας πώς οι ρόλοι, οι σχέσεις και οι ανάγκες σε ικανότητες ενδέχεται να μεταβληθούν σε κάθε πλαίσιο. Συνολικά, αποτυπώνουν ότι – αν και τα μελλοντικά συστήματα φροντίδας ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά ως προς την ισορροπία μεταξύ αυτονομίας, τεχνολογίας, κοινότητας και θεσμικής δομής – ορισμένα θεμέλια παραμένουν ουσιώδη σε όλα τα μέλλοντα: η ενσυναίσθηση, η συνεργασία, η κριτική σκέψη και η ικανότητα ανταπόκρισης στην αλλαγή. Κατά συνέπεια, η παρούσα έκθεση δεν προορίζεται ως πρόβλεψη, αλλά ως εργαλείο διαλόγου, μάθησης και δράσης: για να συνδράμει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους εκπαιδευτικούς, τους οργανισμούς και τους επαγγελματίες στην προετοιμασία για τα είδη μελλοντικής μακροχρόνιας φροντίδας που επιθυμούν να υποστηρίξουν και να οικοδομήσουν.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΠΟΛΥΔΙΑΣΤΑΤΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ο μετασχηματισμός των υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας (LTC) αναδύεται σε όλα τα σενάρια του Care4Skills, τα επαγγελματικά προφίλ και τις εισροές των εταίρων του έργου από τη φάση «Seizing» ως μια πολυδιάστατη και συστημική αλλαγή στον τρόπο οργάνωσης, παροχής και βίωσης της φροντίδας. Αντί να υποδεικνύουν μια ενιαία πορεία ανάπτυξης, τα υλικά επισημαίνουν ένα σύνολο εναλλακτικών αλλά αλληλένδετων διαδρομών, όπου διαφορετικά μοντέλα φροντίδας, επίπεδα ψηφιοποίησης και μορφές οργάνωσης συνυπάρχουν και εξελίσσονται παράλληλα

Αυτό αντανακλά την εγγενή πολυπλοκότητα του τομέα μακροχρόνιας φροντίδας. Ο μετασχηματισμός δεν καθοδηγείται από έναν μόνο παράγοντα, αλλά διαμορφώνεται από την αλληλεπίδραση δημογραφικών πιέσεων, προκλήσεων στο εργατικό δυναμικό, τεχνολογικής ανάπτυξης και εξελισσόμενων κοινωνικών προσδοκιών σχετικά με τη συμμετοχή, την αυτονομία και την ποιότητα ζωής.

Σημαντικό είναι ότι αυτοί οι παράγοντες δεν λειτουργούν μεμονωμένα· ενισχύουν, περιορίζουν και, κατά καιρούς, αντιφάσκουν μεταξύ τους, δημιουργώντας ανισόμορφες και εξαρτώμενες από το πλαίσιο εξελίξεις. Μια ιδιαίτερα σημαντική παρατήρηση που προκύπτει από το υλικό είναι ότι ο μετασχηματισμός έχει ήδη ξεκινήσει, αλλά όχι με συντονισμένο ή ομοιόμορφο τρόπο. Αντίθετα, εξελίσσεται διαφορετικά ανάλογα με το πλαίσιο, αποκαλύπτοντας συχνά κενά μεταξύ των πολιτικών φιλοδοξιών και της καθημερινής πρακτικής.

ΣΕΝΑΡΙΑ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

Τα σενάρια του Care4Skills παρέχουν έναν δομημένο τρόπο κατανόησης των πιθανών μελλοντικών εξελίξεων των συστημάτων μακροχρόνιας φροντίδας. Σε όλα τα σενάρια, η εξέλιξη δεν ακολουθεί μια ομοιόμορφη πορεία. Σε ορισμένα σενάρια, η ψηφιοποίηση οδηγεί σε υψηλά συντονισμένα συστήματα βασισμένα σε δεδομένα, ενώ σε άλλα κυριαρχούν οι κοινοτικές και σχεσιακές προσεγγίσεις. Αυτή η πολλαπλότητα υπογραμμίζει ότι ο μετασχηματισμός εξαρτάται από τις συνθήκες: διαφορετικές πολιτικές επιλογές, μοντέλα διακυβέρνησης και τοπικές ικανότητες οδηγούν σε διαφορετικά αποτελέσματα. Επομένως, είναι απίθανο τα συστήματα μακροχρόνιας φροντίδας να συγκλίνουν προς ένα ενιαίο μοντέλο· αντίθετα, συνυπάρχουν πολλαπλές διαδρομές, καθεμία από τις οποίες δίνει έμφαση σε διαφορετικές προτεραιότητες και αξίες.

Ταυτόχρονα, μια σειρά επαναλαμβανόμενων διαρθρωτικών εντάσεων διατρέχει όλα τα σενάρια. Αυτές περιλαμβάνουν την ισορροπία μεταξύ αποδοτικότητας και ανθρωποκεντρικότητας, τον ρόλο της τεχνολογίας σε σχέση με την ανθρώπινη αλληλεπίδραση και την κατανομή ευθυνών μεταξύ των επίσημων υπηρεσιών και των άτυπων δικτύων φροντίδας. Αυτές οι εντάσεις δεν αποτελούν προσωρινές προκλήσεις, αλλά μια συνεχιζόμενη δυναμική που διαμορφώνει τον τρόπο με τον οποίο εξελίσσεται ο μετασχηματισμός στην πράξη. Υποδεικνύουν επίσης το γεγονός ότι η βελτίωση σε μία διάσταση μπορεί να οδηγήσει σε συμβιβασμούς σε μια άλλη.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Μία από τις πιο ορατές μεταμορφώσεις αφορά τη μετάβαση από θεσμικά και τυποποιημένα μοντέλα φροντίδας προς πιο κοινοτικές, εξατομικευμένες και ευέλικτες μορφές υποστήριξης. Σε όλα τα Σενάρια, αυτή η μετάβαση υλοποιείται με ποικίλους τρόπους. Σε ορισμένα μελλοντικά σενάρια, καθίσταται δυνατή χάρη στον ψηφιακό συντονισμό και τις ολοκληρωμένες πλατφόρμες υπηρεσιών, ενώ σε άλλα καθοδηγείται από ισχυρότερες τοπικές κοινότητες και άτυπα δίκτυα υποστήριξης.

Στην πράξη, αυτή η στροφή είναι ορατή στις προσπάθειες προσέγγισης των υπηρεσιών στο καθημερινό περιβάλλον των ανθρώπων και προσαρμογής της υποστήριξης στις ατομικές ανάγκες. Οι εισροές των εταίρων του έργου από τη φάση «Αξιοποίησης» επιβεβαιώνουν ότι αυτή η μετάβαση λαμβάνει ήδη χώρα σε πολλά πλαίσια. Ωστόσο, οι εταίροι επισημαίνουν συστηματικά ότι η εφαρμογή παραμένει άνιση. Οι υπάρχουσες δομές υπηρεσιών, τα μοντέλα χρηματοδότησης και τα ρυθμιστικά πλαίσια συχνά περιορίζουν την ικανότητα παροχής ευέλικτης και εξατομικευμένης υποστήριξης.

Επιπλέον, ο μετασχηματισμός αυτός εγείρει σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την ευθύνη και την ισότητα. Ενώ οι κοινοτικές προσεγγίσεις μπορούν να ενισχύσουν την αυτονομία και την κοινωνική ένταξη, ενδέχεται επίσης να μετατοπίσουν τις ευθύνες προς τις οικογένειες και τους άτυπους φροντιστές, δημιουργώντας νέες μορφές ανισότητας εάν δεν υπάρχουν επαρκείς δομές υποστήριξης.

ΠΡΟΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Μια παράλληλη μεταμόρφωση παρατηρείται στη στροφή από αντιδραστικά μοντέλα φροντίδας που καθοδηγούνται από κρίσεις προς πιο προληπτικές, συνεχείς και προνοητικές προσεγγίσεις. Αυτό περιλαμβάνει την έγκαιρη αναγνώριση των αναγκών υποστήριξης, τη συνεχή παρακολούθηση της ευημερίας και τον πιο προληπτικό σχεδιασμό υπηρεσιών. Τα σενάρια απεικονίζουν ότι η πρόληψη μπορεί να υλοποιηθεί μέσω διαφορετικών μηχανισμών. Σε μελλοντικά σενάρια καθοδηγούμενα από την τεχνολογία, υποστηρίζεται από δεδομένα, προγνωστικές αναλύσεις και συστήματα παρακολούθησης, ενώ σε πιο σχεσιακά και κοινοτικά προσανατολισμένα πλαίσια βασίζεται στην ανθρώπινη αλληλεπίδραση, την εμπιστοσύνη και την τοπική γνώση.

Οι εταίροι του έργου εντοπίζουν με συνέπεια την πρόληψη ως βασικό τομέα ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, τονίζουν ότι τα τρέχοντα συστήματα παραμένουν σε μεγάλο βαθμό προσανατολισμένα στην ανταπόκριση σε επείγουσες ανάγκες και κρίσεις. Αυτό το χάσμα μεταξύ φιλοδοξίας και πράξης αποτελεί μία από τις πιο επίμονες προκλήσεις που εντοπίστηκαν στη φάση «Αξιοποίησης». Η μετάβαση προς προληπτικές προσεγγίσεις απαιτεί, επομένως, όχι μόνο νέα εργαλεία, αλλά και αλλαγές στη λογική χρηματοδότησης, στις οργανωτικές πρακτικές και στη νοοτροπία των επαγγελματιών.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΗ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Μια άλλη κεντρική διάσταση του μετασχηματισμού αφορά την οργάνωση και τη διακυβέρνηση των υπηρεσιών. Σε όλα τα σενάρια, παρατηρείται μια σαφής στροφή από κατακερματισμένα και διαχωρισμένα συστήματα προς πιο ολοκληρωμένα και διασυνδεδεμένα οικοσυστήματα υπηρεσιών. Ωστόσο, η ολοκλήρωση παίρνει διαφορετικές μορφές ανάλογα με το σενάριο και το πλαίσιο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, καθοδηγείται από κεντρικό συντονισμό και ψηφιακές υποδομές, ενώ σε άλλες αναδύεται μέσω αποκεντρωμένων δικτύων και τοπικής συνεργασίας.

Οι εισροές των εταίρων του έργου από τη φάση **«Seizing»** υπογραμμίζουν ότι η συνεργασία μεταξύ τομέων, επαγγελμάτων και φορέων είναι όλο και πιο απαραίτητη. Ταυτόχρονα, οι εταίροι αναφέρουν συστηματικά ότι οι υπάρχουσες θεσμικές δομές, οι μηχανισμοί χρηματοδότησης και τα επαγγελματικά όρια συχνά εμποδίζουν την αποτελεσματική συνεργασία. Αυτό δημιουργεί μια επίμονη ένταση μεταξύ της φιλοδοξίας για ολοκλήρωση και της πραγματικότητας κατακερματισμού στην πράξη. Σε πολλά πλαίσια, η ολοκλήρωση αναγνωρίζεται ως απαραίτητη, αλλά παραμένει δύσκολο να εφαρμοστεί με βιώσιμο τρόπο.

Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Η μεταμόρφωση των υπηρεσιών συνδέεται με αλλαγές στην εργασία φροντίδας. Σε όλα τα σενάρια, παρατηρείται μια στροφή από προσεγγίσεις προσανατολισμένες στα καθήκοντα προς πιο σχεσιακές, ενδυναμωτικές και ανθρωποκεντρικές μορφές εργασίας. Αυτή η στροφή δεν είναι ομοιόμορφη. Σε πιο τεχνοκρατικά μέλλοντα, οι σχεσιακές πτυχές της φροντίδας μπορεί να υποστηρίζονται και να διαμεσολαβούνται από ψηφιακά εργαλεία, ενώ σε πιο κοινοτικά προσανατολισμένα πλαίσια γίνονται ο πυρήνας της πρακτικής φροντίδας. Σε όλες τις περιπτώσεις, η εργασία φροντίδας γίνεται πιο σύνθετη και πολυεπίπεδη.

Τα επαγγελματικά προφίλ που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του έργου αποτυπώνουν τον τρόπο με τον οποίο αυτοί οι μετασχηματισμοί υλοποιούνται στην καθημερινή εργασία. Δείχνουν, για παράδειγμα, ρόλους που συνδυάζουν τη φροντίδα, τον συντονισμό και την ψηφιακή διευκόλυνση, καθώς και αυξανόμενες προσδοκίες από τους επαγγελματίες να υποστηρίζουν τη συμμετοχή και τη λήψη αποφάσεων. Οι εισροές των εταίρων τονίζουν περαιτέρω ότι οι επαγγελματίες καλούνται να εξισορροπήσουν τεχνικές, σχεσιακές και συντονιστικές ικανότητες. Δεν πρόκειται απλώς για επέκταση καθηκόντων, αλλά για ποιοτική μετατόπιση των επαγγελματικών ρόλων.

Αυτό εισάγει επίσης νέες ηθικές παραμέτρους, ιδίως σε σχέση με την αυτονομία, τον κίνδυνο και την κατάλληλη χρήση των τεχνολογιών.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Η ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΩΣ ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΟΣ ΜΟΧΛΟΣ ΚΑΙ ΠΗΓΗ ΕΝΤΑΣΗΣ

Η ψηφιοποίηση λειτουργεί ως διατομεακός μοχλός σε όλα τα σενάρια, αλλά ο ρόλος και ο αντίκτυπός της ποικίλλουν σημαντικά. Σε ορισμένα σενάρια, οι ψηφιακές τεχνολογίες επιτρέπουν την ανάπτυξη εξαιρετικά αποδοτικών και συντονισμένων συστημάτων φροντίδας, ενώ σε άλλα παραμένουν υποστηρικτικά εργαλεία ενσωματωμένα σε πρακτικές φροντίδας που βασίζονται στις σχέσεις. Τα επαγγελματικά προφίλ υπογραμμίζουν τον τρόπο με τον οποίο η ψηφιοποίηση συμβάλλει στην εμφάνιση νέων ρόλων που σχετίζονται με τη χρήση δεδομένων, τη διευκόλυνση μέσω τεχνολογίας και τον συντονισμό.

Παράλληλα, οι παρατηρήσεις των εταίρων κατά τη φάση **«Seizing»** υπογραμμίζουν ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός εισάγει επίσης νέους κινδύνους και ανισότητες. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τους εταίρους αναδεικνύουν συστηματικά προκλήσεις που σχετίζονται με την άνιση πρόσβαση στην τεχνολογία, τα διαφορετικά επίπεδα ψηφιακής παιδείας και τις ανησυχίες σχετικά με την προστασία δεδομένων και την ηθική τους χρήση. Υπάρχει επίσης μια επαναλαμβανόμενη ανησυχία ότι η αυξημένη εξάρτηση από την τεχνολογία ενδέχεται να μειώσει τις ευκαιρίες για ανθρώπινη αλληλεπίδραση.

Αυτό δεν αποτελεί απλώς ένα τεχνικό ζήτημα. Αντανακλά μια ευρύτερη ένταση μεταξύ αποδοτικότητας και σχεσιακής ποιότητας στη φροντίδα, την οποία πρέπει να διαχειριστούμε ενεργά κατά την ανάπτυξη μελλοντικών υπηρεσιών.

ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΡΟΛΩΝ: ΧΡΗΣΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΕΠΙΣΗΜΟΙ ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ

Η μεταμόρφωση των υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας εκτείνεται πέρα από το επίσημο εργατικό δυναμικό. Σε όλα τα σενάρια, οι άτυποι φροντιστές και οι κοινότητες διαδραματίζουν έναν ολοένα σημαντικότερο ρόλο, αν και με διαφορετικούς τρόπους. Σε ορισμένα σενάρια, η άτυπη φροντίδα ενσωματώνεται στα επίσημα συστήματα και υποστηρίζεται μέσω δομημένης συνεργασίας. Σε άλλα, καλύπτει τα κενά στην επίσημη παροχή υπηρεσιών.

Οι εισροές των εταίρων του έργου από τη φάση **«Seizing»** υπογραμμίζουν ότι η εξέλιξη αυτή δημιουργεί τόσο ευκαιρίες όσο και κινδύνους. Ενώ μπορεί να ενισχύσει την κοινοτική υποστήριξη, μπορεί επίσης να αυξήσει το βάρος στις οικογένειες και να επιδεινώσει τις ανισότητες. Αυτή η διττή φύση αποτελεί επαναλαμβανόμενο θέμα σε όλο το υλικό.

Ταυτόχρονα, οι χρήστες υπηρεσιών τοποθετούνται όλο και περισσότερο ως ενεργοί συμμετέχοντες στις διαδικασίες φροντίδας. Αυτό περιλαμβάνει τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, τη συν-δημιουργία υπηρεσιών και τη διαμόρφωση λύσεων υποστήριξης. Αυτές οι εξελίξεις αμφισβητούν τα παραδοσιακά μοντέλα παροχής υπηρεσιών και απαιτούν νέες προσεγγίσεις ως προς τη συμμετοχή, την επικοινωνία και την υποστήριξη.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Ο μετασχηματισμός των υπηρεσιών συνδέεται με τις εξελισσόμενες ανάγκες σε δεξιότητες και ικανότητες. Ενώ οι συγκεκριμένες απαιτήσεις ποικίλλουν μεταξύ των σεναρίων, αρκετοί βασικοί τομείς ικανοτήτων αναδύονται με συνέπεια σε διαφορετικά σενάρια για το μέλλον.

Οι ανθρωποκεντρικές ικανότητες, όπως η επικοινωνία, η ενσυναίσθηση και ο σεβασμός στην αυτονομία, παραμένουν θεμελιώδεις. Οι ψηφιακές ικανότητες αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία, ιδίως σε σχέση με τη χρήση των τεχνολογιών, των δεδομένων και των ψηφιακών συστημάτων. Οι ικανότητες συνεργασίας υποστηρίζουν την εργασία σε διάφορους τομείς και δίκτυα, ενώ οι ικανότητες σε επίπεδο συστήματος επιτρέπουν την πλοήγηση σε σύνθετα περιβάλλοντα φροντίδας.

Επιπλέον, απαιτούνται προσαρμοστικές και αναστοχαστικές ικανότητες για την ανταπόκριση στις συνεχείς αλλαγές, ενώ οι ηθικές ικανότητες αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη σημασία σε πλαίσια που περιλαμβάνουν τεχνολογία και σύνθετη λήψη αποφάσεων. Οι εισροές των εταίρων από τη φάση **«Seizing»** τονίζουν ότι η βασική πρόκληση δεν έγκειται μόνο στον εντοπισμό αυτών των ικανοτήτων, αλλά και στη διασφάλιση ότι μπορούν να αναπτυχθούν, να υποστηριχθούν και να διατηρηθούν στην πράξη σε διαφορετικούς ρόλους και πλαίσια.

ΕΥΝΟΪΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

Ο μετασχηματισμός εξαρτάται από μια σειρά ευνοϊκών συνθηκών. Οι εισροές των εταίρων από τη φάση **«Seizing»** υπογραμμίζουν τη σημασία ευέλικτων πλαισίων πολιτικής και χρηματοδότησης, της επένδυσης σε δεξιότητες και της συνεχούς μάθησης, της ανάπτυξης ψηφιακής υποδομής και της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των τομέων.

Ταυτόχρονα, οι εταίροι εντοπίζουν συστηματικά εμπόδια που ενδέχεται να επιβραδύνουν ή να παραμορφώσουν τον μετασχηματισμό. Αυτά περιλαμβάνουν περιορισμένους πόρους, άνιση πρόσβαση στην κατάρτιση, οργανωτικούς περιορισμούς και διαφορές στις ικανότητες μεταξύ περιφερειών και παρόχων. Ως αποτέλεσμα, ο μετασχηματισμός δεν είναι μόνο πολυκατευθυντικός, αλλά και άνισος, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των πλαισίων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΜΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΜΦΙΣΒΗΤΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Συνολικά, τα σενάρια **Care4Skills**, τα προφίλ και οι εισροές των εταίρων του έργου από τη φάση **«Seizing»** καταδεικνύουν ότι ο μετασχηματισμός της μακροχρόνιας φροντίδας δεν αποτελεί μια ενιαία, ομοιόμορφη διαδικασία, αλλά μια πολύπλοκη και πολυεπίπεδη μετάβαση. Διαφορετικές διαδρομές δίνουν έμφαση σε διαφορετικές προτεραιότητες, και δεν οδηγούν όλες οι εξελίξεις σε εξίσου επιθυμητά αποτελέσματα.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Ο μετασχηματισμός ενέχει συμβιβασμούς, εντάσεις και κινδύνους, αλλά και ευκαιρίες. Διαμορφώνεται από επιλογές σε πολλαπλά επίπεδα, στη πολιτική, την οργάνωση και την πρακτική. Συνεπώς, θα πρέπει να κατανοείται ως μια μη γραμμική και αμφισβητούμενη διαδικασία και όχι ως μια ευθύγραμμη εξέλιξη προς ένα προκαθορισμένο μοντέλο.

Οι πληροφορίες που παρέχουν οι εταίροι του έργου στη φάση **«Seizing»** αναδεικνύουν πώς αυτοί οι μετασχηματισμοί ήδη εμφανίζονται στην πράξη, πού βρίσκονται οι κύριες προκλήσεις και τι είδους δράσεις απαιτούνται για τη στήριξη της μετάβασης. Αυτά τα ευρήματα παρέχουν μια κρίσιμη βάση για τον εντοπισμό μελλοντικών προτεραιοτήτων σε επίπεδο δεξιοτήτων και για τον καθορισμό των επόμενων βημάτων του έργου **Care4Skills.**

Εικόνα: Κατανόηση της μεταμόρφωσης των υπηρεσιών με βάση τα σενάρια, τα επαγγελματικά προφίλ και τις εισροές των εταίρων

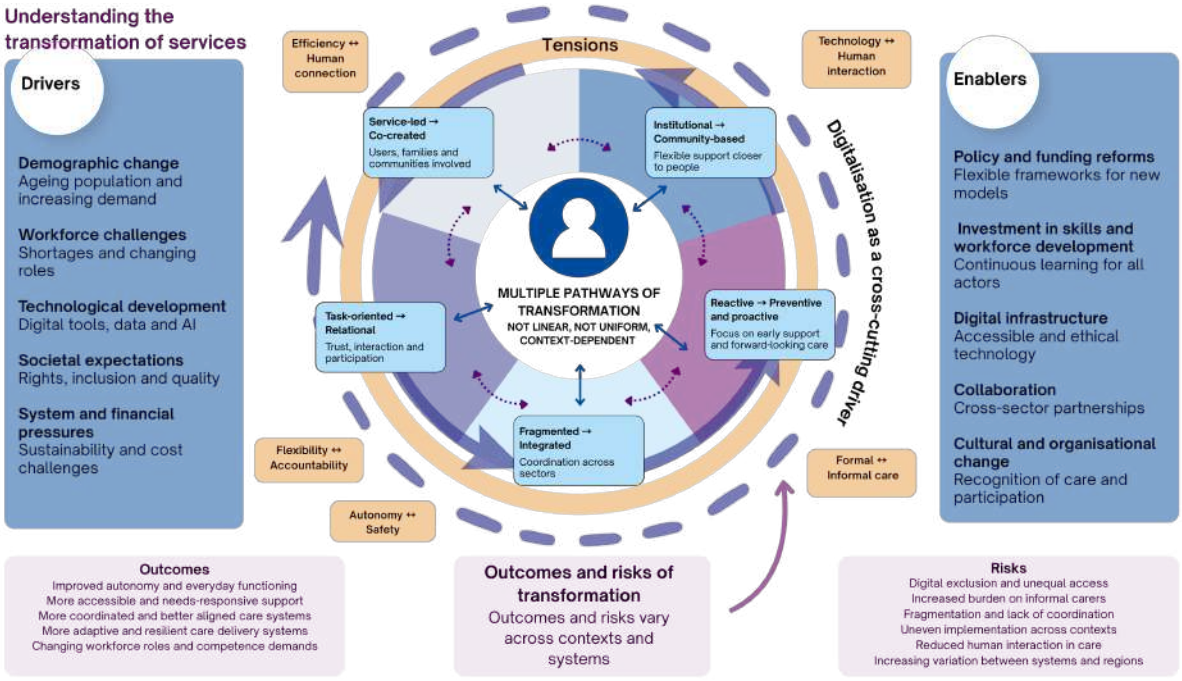

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΕΝΑΡΙΩΝ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

Η ενότητα αυτή συγκεντρώνει διαπιστώσεις από τα σενάρια του **Care4Skills**, τα επαγγελματικά προφίλ και την ανάλυση μεταμόρφωσης των υπηρεσιών, με σκοπό να αποσαφηνίσει τις αναδυόμενες ανάγκες δεξιοτήτων στη μακροχρόνια φροντίδα.

Τα σενάρια περιγράφουν εναλλακτικές διαδρομές για το μέλλον των συστημάτων μακροχρόνιας φροντίδας, διαμορφωμένες από διαφορετικούς συνδυασμούς τεχνολογικής ανάπτυξης, κοινωνικών αξιών, εργασιακών συνθηκών και μοντέλων διακυβέρνησης. Προσφέρουν έναν δομημένο τρόπο εξερεύνησης του πώς τα συστήματα φροντίδας μπορεί να εξελιχθούν υπό διαφορετικές συνθήκες και προτεραιότητες. Τα επαγγελματικά προφίλ μεταφράζουν τις εξελίξεις αυτές σε επίπεδο συστήματος σε συγκεκριμένους ρόλους, αρμοδιότητες και καθημερινές πρακτικές, δείχνοντας πώς οι αναδυόμενες ικανότητες ενσωματώνονται σε πραγματικές συνθήκες φροντίδας και πώς οι επαγγελματικοί ρόλοι γίνονται ολοένα πιο υβριδικοί, συνδυάζοντας σχεσιακά, ψηφιακά και συντονιστικά στοιχεία. Η ανάλυση μεταμόρφωσης εμβαθύνει σε αυτές τις προοπτικές, δείχνοντας πώς τέτοιες εξελίξεις ήδη εκτυλίσσονται στην πράξη. Υπογραμμίζει κεντρικές συστημικές αλλαγές, όπως η μετάβαση από την ιδρυματική στη φροντίδα βάσει κοινότητας, από αντιδραστικές σε προληπτικές και προνοητικές προσεγγίσεις, και από κατακερματισμένα σε πιο ολοκληρωμένα συστήματα υπηρεσιών, αποτυπώνοντας πώς αυτές οι αλλαγές διαμορφώνουν τόσο τους ρόλους όσο και τις ανάγκες σε ικανότητες σε ολόκληρο τον τομέα.

Συνολικά, αυτά τα στοιχεία σχηματίζουν μια σαφή αναλυτική αλυσίδα: τα Σενάρια περιγράφουν πιθανές μελλοντικές εξελίξεις των συστημάτων μακροχρόνιας φροντίδας, η προοπτική μετασχηματισμού εξηγεί πώς αυτές οι εξελίξεις αναδύονται και αλληλεπιδρούν στην πράξη, και τα επαγγελματικά προφίλ αναδεικνύουν τι σημαίνουν αυτές οι αλλαγές για τους ρόλους και τις ικανότητες. Η ολοκληρωμένη αυτή προσέγγιση διασφαλίζει ότι οι αναδυόμενες ανάγκες σε δεξιότητες δεν εξετάζονται μεμονωμένα, αλλά εδράζονται σε μια ευρύτερη κατανόηση της συνεχιζόμενης αλλαγής στο σύστημα. Υπογραμμίζει επίσης ότι αυτές οι ικανότητες αναδύονται σε πολλαπλά επίπεδα και μεταξύ αυτών – από τις εξελίξεις σε επίπεδο συστήματος ως τις οργανωτικές πρακτικές και τις καθημερινές συνθήκες εργασίας στη φροντίδα.

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ: ΜΙΑ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Συνολικά, τα ευρήματα αυτά παρέχουν μια δομημένη πανοραμική εικόνα των αναδυόμενων αναγκών σε δεξιότητες στη μακροχρόνια φροντίδα. Η ανάλυση δείχνει ότι οι αναδυόμενες ανάγκες σε δεξιότητες διαμορφώνονται από πολλαπλούς, αλληλεπιδρώντες παράγοντες και δεν μπορούν να αναχθούν σε ένα ενιαίο πλαίσιο. Αντί να αποτελούν ένα σταθερό σύνολο απαιτήσεων, αυτές οι

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ικανότητες ποικίλλουν ανάλογα με τις διαδρομές μετασχηματισμού που ακολουθούν τα διαφορετικά συστήματα και πλαίσια. Ένα από τα πιο σημαντικά ευρήματα είναι ότι οι ανάγκες σε δεξιότητες καθορίζονται λιγότερο από τους μεμονωμένους ρόλους και περισσότερο από την αλληλεπίδραση μεταξύ ευρύτερων αλλαγών στο σύστημα και καθημερινών πρακτικών.

Παρά την παραπάνω ποικιλία, αρκετοί βασικοί τομείς ικανοτήτων αναδύονται με συνέπεια σε διαφορετικές πορείες και πλαίσια. Οι ανθρωποκεντρικές δεξιότητες παραμένουν θεμελιώδεις, συμπεριλαμβανομένων της επικοινωνίας, της ενσυναίσθησης, της ηθικής ευαισθησίας και της ικανότητας υποστήριξης της αυτονομίας, της συμμετοχής και των δικαιωμάτων. Καθώς η φροντίδα γίνεται πιο εξατομικευμένη και σχεσιακή, αυτές οι ικανότητες αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη κεντρικότητα. Ταυτόχρονα, οι ψηφιακές ικανότητες και εκείνες που σχετίζονται με τα δεδομένα αποκτούν αυξανόμενη σημασία για τον συντονισμό, τη λήψη αποφάσεων και την παροχή υπηρεσιών. Αυτές κυμαίνονται από τη βασική ψηφιακή παιδεία ως πιο προηγμένες ικανότητες που σχετίζονται με τη χρήση δεδομένων, τα ψηφιακά εργαλεία και τη διευκόλυνση μέσω τεχνολογίας. Η ανάλυση μεταμόρφωσης αποσαφηνίζει επίσης ότι η ψηφιοποίηση εισάγει νέους κινδύνους και ανισότητες, αναδεικνύοντας την ανάγκη χρήσης τεχνολογίας με τρόπο χωρίς αποκλεισμούς και ηθικά πλαισιωμένο

Η αυξανόμενη πολυπλοκότητα των συστημάτων φροντίδας αναδεικνύει τη σημασία των ικανοτήτων συνεργασίας και εκείνων σε επίπεδο συστήματος. Από τους επαγγελματίες αναμένεται όλο και περισσότερο να εργάζονται πέρα από τα οργανωτικά όρια, να συντονίζουν τις υπηρεσίες και να αλληλεπιδρούν με άτυπους φροντιστές, κοινότητες και χρήστες υπηρεσιών. Αυτό απαιτεί όχι μόνο δεξιότητες δικτύωσης, αλλά και την ικανότητα να κατανοούν τις αλληλεξαρτήσεις και να πλοηγούνται σε σύνθετα περιβάλλοντα φροντίδας. Ταυτόχρονα, οι ηθικές ικανότητες και οι αναστοχαστικές πρακτικές γίνονται ολοένα πιο κρίσιμες, καθώς η φροντίδα συνεπάγεται εξισορρόπηση αυτονομίας, ασφάλειας και πόρων, συχνά υπό συνθήκες αβεβαιότητας. Εξαιρετικά σημαντικό είναι ότι αυτές οι ικανότητες εκτείνονται πέρα από τους επίσημους επαγγελματίες και αφορούν ολοένα και περισσότερο τους άτυπους φροντιστές, τους χρήστες υπηρεσιών και τις κοινότητες, ιδίως σε σχέση με την ένταξη, τη λήψη αποφάσεων και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Τα ευρήματα παρέχουν ισχυρή βάση για μελλοντική εργασία σχετικά με την ανάπτυξη δεξιοτήτων στο πλαίσιο του **Care4Skills**. Ένα από τα σημαντικότερα συμπεράσματα είναι ότι οι ανάγκες σε δεξιότητες στη μακροχρόνια φροντίδα δεν είναι στατικές, αλλά εξελίσσονται παράλληλα με τον ευρύτερο μετασχηματισμό του συστήματος. Καθώς διαφορετικά συστήματα ακολουθούν διαφορετικές πορείες, δεν υπάρχει ένα ενιαίο μοντέλο ανάπτυξης ικανοτήτων που να ισχύει καθολικά.

Αυτό αναδεικνύει τη σημασία πιο ευέλικτων και ευπροσάρμοστων προσεγγίσεων στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Η συνεχής μάθηση και η αναβάθμιση δεξιοτήτων είναι απαραίτητες, καθώς οι ρόλοι γίνονται ολοένα πιο υβριδικοί και σύνθετοι. Οι επαγγελματίες χρειάζονται ευκαιρίες για να

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

αναπτύξουν ικανότητες με την πάροδο του χρόνου, τόσο μέσω τυπικής εκπαίδευσης όσο και μάθησης στον χώρο εργασίας. Ταυτόχρονα, το πεδίο της ανάπτυξης δεξιοτήτων πρέπει να διευρυνθεί πέρα από το επίσημο εργατικό δυναμικό. Οι άτυποι φροντιστές, οι χρήστες υπηρεσιών και οι κοινότητες διαδραματίζουν έναν ολοένα σημαντικότερο ρόλο και χρειάζονται κατάλληλη υποστήριξη, κατάρτιση και πρόσβαση σε πόρους. Οι μελλοντικές προσεγγίσεις οφείλουν επίσης να ενσωματώνουν ανθρωποκεντρικές και ψηφιακές ικανότητες, αναγνωρίζοντας ότι η αποτελεσματική φροντίδα βασίζεται στον συνδυασμό τους και όχι στον διαχωρισμό τους.

Ο μετασχηματισμός των υπηρεσιών αναδεικνύει επίσης τη σημασία των συνθηκών σε επίπεδο συστήματος για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης δεξιοτήτων. Τα πλαίσια πολιτικής, τα μοντέλα χρηματοδότησης και οι οργανωτικές δομές επηρεάζουν αποφασιστικά το κατά πόσον οι δεξιότητες αυτές μπορούν να αναπτυχθούν αποτελεσματικά και να εφαρμοστούν στην πράξη. Αυτό καταδεικνύει ότι η ανάπτυξη δεξιοτήτων δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα μεμονωμένο εκπαιδευτικό εγχείρημα, αλλά ως τμήμα μιας ευρύτερης διαδικασίας αλλαγής στο σύστημα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η ανάλυση που παρουσιάζεται στην παρούσα έκθεση υπογραμμίζει ότι ο μετασχηματισμός της μακροχρόνιας φροντίδας δεν είναι μια γραμμική ή ομοιόμορφη διαδικασία, αλλά μια σύνθετη και εξαρτώμενη από το πλαίσιο μετάβαση που διαμορφώνεται από πολλαπλούς, αλληλεπιδρώντες παράγοντες. Διαφορετικά συστήματα ακολουθούν διαφορετικές πορείες, και αυτές οι πορείες οδηγούν σε ποικίλους συνδυασμούς αποτελεσμάτων, κινδύνων και αναγκών σε δεξιότητες.

Μια κεντρική διαπίστωση είναι ότι οι μελλοντικές δεξιότητες δεν μπορούν να ορισθούν ως ένα σταθερό σύνολο απαιτήσεων. Αντίθετα, πρέπει να γίνουν κατανοητές ως εξελισσόμενες και σχεσιακές, που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση μεταξύ εξελίξεων σε επίπεδο συστήματος, οργανωτικών πρακτικών και καθημερινών συνθηκών εργασίας στη φροντίδα. Αυτό ενισχύει την ανάγκη για ευέλικτες, προσαρμοστικές και χωρίς αποκλεισμούς προσεγγίσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Ενσωματώνοντας διαπιστώσεις από τα σενάρια, τα επαγγελματικά προφίλ και τη μεταμόρφωση υπηρεσιών, η έκθεση παρέχει μια πληρέστερη κατανόηση του τρόπου διαμόρφωσης των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες. Αναδεικνύει όχι μόνο ποιες ικανότητες απαιτούνται, αλλά και γιατί είναι απαραίτητες και υπό ποιες συνθήκες μπορούν να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν αποτελεσματικά. Τα ευρήματα επισημαίνουν ότι η ανάπτυξη δεξιοτήτων στη μακροχρόνια φροντίδα πρέπει να ευθυγραμμίζεται στενά με τον ευρύτερο μετασχηματισμό του συστήματος. Η υποστήριξη του μελλοντικού εργατικού δυναμικού επομένως απαιτεί όχι μόνο την ενίσχυση των ατομικών ικανοτήτων, αλλά και την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών, οργανωτικών και πολιτισμικών συνθηκών που διαμορφώνουν τον τρόπο παροχής και βίωσης της φροντίδας.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

ΠΩΣ ΑΥΤΑ ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ CARE4SKILLS

Τα τέσσερα μελλοντικά επαγγελματικά προφίλ και τα σενάρια δεν αποτελούν τελικό προϊόν. Αποτελούν ερευνητική βάση σχεδιασμένη για να τροφοδοτήσει τις επόμενες φάσεις του Care4Skills, ιδίως τη ανάπτυξη μαθησιακών αποτελεσμάτων (WP5) και πλαισίων πιστοποίησης (WP6). Η ενότητα αυτή εξηγεί πώς τα ευρήματα συνδέονται και με τα δύο.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

WP5: ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

προγραμμάτων σπουδών και στους εκπαιδευτές μια δομημένη εικόνα του τρόπου με τον οποίο μεταβάλλονται οι απαιτήσεις δεξιοτήτων σε διαφορετικά μέλλοντα της φροντίδας. Αντί να ορίζουν ένα ενιαίο και καθολικό προφίλ ικανοτήτων, τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι τα μαθησιακά αποτελέσματα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα διαφορετικά σενάρια, βασιζόμενα στις συγκεκριμένες αξίες, τους περιορισμούς και τις απαιτήσεις ρόλων που χαρακτηρίζουν κάθε μελλοντικό περιβάλλον φροντίδας.

Τρία ευρήματα της έρευνας είναι ιδιαίτερα σημαντικά για το **WP5:**

- Πρώτον, η Σύγκριση μεταξύ Περσόνων **(Cross-Persona Comparison)** αναδεικνύει ένα κοινό σύνολο μεταβιβάσιμων ικανοτήτων (επικοινωνία, ενσυναίσθηση και ψηφιακός γραμματισμός), το οποίο θα πρέπει να αποτελεί τη βάση κάθε προγράμματος κατάρτισης στη μακροχρόνια φροντίδα και υποστήριξη, ανεξάρτητα από το εθνικό πλαίσιο ή το μοντέλο φροντίδας. Αυτές οι ικανότητες αποτελούν το θεμελιώδες επίπεδο ενός προγράμματος σπουδών. Οι ίδιες οι περσόνες αναπτύσσουν περαιτέρω τέσσερις βασικές θεματικές ενότητες: Δεδομένα και Τεχνολογία, Αυτονομία, Ενσυναίσθηση και Δεξιότητες και Γνώσεις. Οι θεματικές αυτές προέκυψαν άμεσα από τις συνεδρίες συνδημιουργίας και αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες που εντόπισαν οι επαγγελματίες και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ως εκ τούτου, προτείνουμε η Σύγκριση μεταξύ Περσόνων και οι τέσσερις αυτές θεματικές περιοχές να αντιμετωπίζονται από κοινού ως το θεμελιώδες επίπεδο κάθε μελλοντικής ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών.
- Δεύτερον, μια ικανότητα που είναι ιδιαίτερα σημαντική στα σενάρια Θεσμοθετημένης Φροντίδας **(Institutionalised Care)**, Τεχνοκρατικής Φροντίδας **(Technocratic Care)** και, σε κάποιο βαθμό, Κοινής Φροντίδας **(Shared Care)**, είναι η ηθική ανθεκτικότητα **(moral resilience):** η ικανότητα διατήρησης συμπονετικής και προσωποκεντρικής πρακτικής μέσα σε ένα σύστημα που δεν την υποστηρίζει δομικά. Το κατά πόσο αυτή η ικανότητα αντικατοπτρίζεται σήμερα στα υφιστάμενα ευρωπαϊκά επαγγελματικά προφίλ ή στα εκπαιδευτικά πλαίσια της μακροχρόνιας φροντίδας αποτελεί ένα ερώτημα που αξίζει να εξεταστεί πριν από την οριστικοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων του **WP5.**
- Τρίτον, τα προφίλ δεξιοτήτων που είναι ειδικά για κάθε σενάριο δείχνουν τα σημεία στα οποία τα μαθησιακά αποτελέσματα πρέπει να διαφοροποιούνται. Τα σενάρια Ανυπότακτης Φροντίδας **(Rebellious Care)** και Κοινής Φροντίδας **(Shared Care)** απαιτούν δεξιότητες διευκόλυνσης, ηθική κρίση, δικτύωση με την κοινότητα και ηθικό θάρρος. Τα σενάρια Θεσμοθετημένης Φροντίδας **(Institutionalised Care)** και Τεχνοκρατικής Φροντίδας **(Technocratic Care)** απαιτούν τεχνικές δεξιότητες, ακρίβεια στην τεκμηρίωση, έλεγχο αλγορίθμων, πλοήγηση σε πρωτόκολλα και την ικανότητα διατήρησης της επαγγελματικής ακεραιότητας μέσα σε περιοριστικά συστήματα. Ο σχεδιασμός μαθησιακών αποτελεσμάτων χωρίς να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι διαφορές ενέχει τον κίνδυνο να προετοιμάζει τους εργαζομένους για ένα περιβάλλον φροντίδας που δεν θα ανταποκρίνεται σε αυτό στο οποίο θα κληθούν πραγματικά να εργαστούν.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

WP6 ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ

Τα σενάρια και τα επαγγελματικά προφίλ αποκαλύπτουν μια ένταση που τα πλαίσια πιστοποίησης θα πρέπει να αντιμετωπίσουν άμεσα: ορισμένες από τις πιο κρίσιμες ικανότητες που προσδιορίστηκαν στην παρούσα έρευνα είναι επίσης οι πιο δύσκολες να αξιολογηθούν τυπικά.

Οι τεχνικές δεξιότητες – γνώση δεδομένων, έλεγχος αλγορίθμων, ψηφιακή αναφορά, συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ, ενσωμάτωση συστημάτων – μεταφράζονται σχετικά απλά σε κριτήρια πιστοποίησης. Είναι παρατηρήσιμες, μετρήσιμες και μπορούν να αποδειχθούν μέσω αξιολόγησης βάσει εργασιών. Οι εταίροι του **WP6** μπορούν να βασιστούν άμεσα στις τεχνικές δεξιότητες που αναφέρονται κάτω από κάθε επαγγελματικό προφίλ για να καθορίσουν κριτήρια αξιολόγησης για σεναριο-ειδικά επαγγελματικά προφίλ.

Οι ήπιες δεξιότητες αποτελούν μια πιο σύνθετη πρόκληση. Ικανότητες όπως η διευκόλυνση, η διαπολιτισμική ευαισθησία, η ηθική κρίση και η ηθική ανθεκτικότητα είναι κεντρικές για πολλαπλά επαγγελματικά προφίλ, αλλά δεν προσφέρονται εύκολα σε τυποποιημένες δοκιμασίες. Η έρευνα υποδηλώνει ότι οι προσεγγίσεις αξιολόγησης βάσει ικανοτήτων – όπου οι υποψήφιοι αποδεικνύουν τις δεξιότητές τους μέσω παρατηρούμενης πρακτικής, σεναρίων βασισμένων σε περιπτώσεις ή αναστοχαστικών χαρτοφυλακίων – ενδέχεται να είναι καταλληλότερες για αυτές τις ικανότητες σε σχέση με εξετάσεις που βασίζονται αποκλειστικά στη γνώση.

Τα τέσσερα σενάρια και τα επαγγελματικά προφίλ θέτουν επίσης ένα δομικό ερώτημα για το **WP6**: πρέπει τα πλαίσια πιστοποίησης να σχεδιαστούν γύρω από ένα ενιαίο γενικό επαγγελματικό προφίλ μακροχρόνιας φροντίδας ή γύρω από σεναριο-ειδικά προφίλ; Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι ο Ειδικός Συμμόρφωσης και Εποπτείας που εργάζεται στο πλαίσιο της Θεσμοθετημένης Φροντίδας απαιτεί θεμελιωδώς διαφορετικό προφίλ ικανοτήτων από τον Διεπιστημονικό Πλοηγό Κοινωνικής Φροντίδας που λειτουργεί στο μοντέλο Επαναστατικής Φροντίδας. Αν η πιστοποίηση πρόκειται να αντανακλά τις απαιτήσεις ρόλων στον πραγματικό κόσμο, οι εταίροι του **WP6** ίσως χρειαστεί να εξετάσουν αν τα επαγγελματικά προφίλ μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση για διαφοροποιημένα επαγγελματικά πρότυπα αντί για ένα ενιαίο πρότυπο.

Τέλος, τα σενάρια και τα επαγγελματικά προφίλ αναδεικνύουν ικανότητες που βρίσκονται σε φάση ανάπτυξης στα πλαίσια πιστοποίησης της μακροχρόνιας φροντίδας, ιδίως αυτές που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση της τεχνολογίας: έλεγχος αλγορίθμων, ηθική της τεχνητής νοημοσύνης, ερμηνεία δεδομένων και ευαισθητοποίηση σε θέματα κυβερνοασφάλειας. Καθώς τα συστήματα φροντίδας σε ολόκληρη την Ευρώπη κινούνται προς μεγαλύτερη ψηφιοποίηση, οι εταίροι του **WP6** θα μπορούσαν να εξετάσουν πώς αυτές οι αναδυόμενες ικανότητες μπορούν να ενσωματωθούν στα κριτήρια πιστοποίησης πριν προκύψει κενό εργατικού δυναμικού.

Co-funded by the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.